

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2.§19-21

ΚΕΙΜΕΝΟ

Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτώμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἤκοιεν εἶπον ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἄντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν. Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλήν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἡγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανάφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐπεὶ δ' ἦκον, ... ὅποι ἂν ἡγῶνται».

Μονάδες 30

5. Να γράψετε ἓνα **σύνθετο ομόρριζο ουσιαστικό ἢ επίθετο** της Νέας Ελληνικής, για καθεμία ἀπὸ τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **λόγω, ἄλλοι, μακρὰ, φυγάδας, γῆν**.

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία ἀπὸ τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ὥστε να ολοκληρώνεται ορθὰ το νόημά της.

A	B
1. Η στρατιωτικὴ δράση του Ξενοφώντα σχετίζεται με τὴ συμμετοχή του	α. στην εκστρατεία που ετοίμασε ο Κύρος, για να εκθρονίσει τον ἀδελφὸ του, τον βασιλιά της Περσίας Αρταξέρξη Β'.
	β. στην προσπάθεια να σωθεῖ ἡ Αμφίπολη ἀπὸ τὴν επίθεση των Σπαρτιατῶν.
2. Ο Ξενοφώντας εἶχε πρότυπο	α. τον Λύσανδρο για τον τρόπο που νίκησε στους Αιγὸς Ποταμούς.
	β. τον Αγησίλαο για τὰ ηγετικά του προσόντα καὶ τὴν ἀπλότητα της συμπεριφοράς του.
3. Ο χαρακτηρισμὸς του Ξενοφώντα	α. να παρουσιάζει με ζωντάνια τον ἀγῶνα των

ως «ρεπόρτερ» οφείλεται στην ικανότητά του	Ελλήνων εναντίον των Περσών.
	β. να ζωντανεύει με δραματική ένταση μεμονωμένες σκηνές.
4. Η γραφή του Ξενοφώντα χαρακτηρίζεται από	α. σαφήνεια και ακρίβεια στην έκφραση.
	β. διεισδυτικότητα και βαθιά φιλοσοφημένη πολιτική σκέψη.
5. Ο Ξενοφώντας χαρακτηρίζεται από	α. ανοχή προς ό,τι θεωρούσε μειονεκτήματα ή ακρότητες της αθηναϊκής δημοκρατίας.
	β. αντιπάθεια προς ό,τι θεωρούσε μειονεκτήματα ή ακρότητες της αθηναϊκής δημοκρατίας.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2.§1-2

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ κατεστήσατο, ἔπλει ἐπὶ τὸ Βυζάντιον καὶ Καλχηδόνα. Οἱ δ' αὐτὸν ὑπεδέχοντο, τοὺς τῶν Ἀθηναίων φρουροὺς ὑποσπόνδους ἀφέντες· οἱ δὲ προδόντες Ἀλκιβιάδῃ τὸ Βυζάντιον τότε μὲν ἔφυγον εἰς τὸν Πόντον, ὕστερον δ' εἰς Ἀθήνας καὶ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι. Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὄσω ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θᾶπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνας Σθενέλαον ἀρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ ... τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσεσθαι».

Μονάδες 30

5. Να αντιστοιχίσετε καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** της νεοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Β περισσεύουν.

A	B
1. ὑπεδέχοντο	α. αόρατος
2. ἐπεσκεύαζεν	β. κατάληψη
3. ἴδοι	γ. περιοχή
4. συλλεγῶσιν	δ. αποσκευή
5. Καταλιπὼν	ε. αποδεκτός
	ζ. υπόλοιπο
	η. διαλογή

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να συμπληρώνεται ορθά το νόημά της. Δύο φράσεις της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας ακολούθησε τον Αγησίλαο	α. μετά το έτος 355 π.Χ.

<p>2. Ο Ξενοφώντας πεθαίνει</p> <p>3. Το έργο του Ξενοφόντα δεν διαθέτει</p> <p>4. Ο Ξενοφώντας αποδίδει την ήττα των Σπαρτιατών από τους Θηβαίους</p> <p>5. Η συγγραφή των <i>Ἑλληνικῶν</i> διακρίνεται από</p>	<p>β. στη μάχη της Μαντινείας (362 π.Χ.) εναντίον των Θηβαίων.</p> <p>γ. στην οργή των θεών.</p> <p>δ. στη μάχη της Κορώνειας (394 π.Χ.) εναντίον του ευρύτερου αντισπαρτιατικού συνασπισμού.</p> <p>ε. τη διεισδυτικότητα του έργου του Θουκυδίδη.</p> <p>ζ. την περίτεχνη διατύπωση.</p> <p>η. το απλοποιημένο αττικό ιδίωμα.</p>
---	---

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2.§3-4

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστυ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῷ ἐτέρῳ παραγγέλλων· ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοὺς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίους τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκία, καὶ Ἰστιαίεας καὶ Σκιωναίους καὶ Τορωναίους καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων. Τῇ δ' ὕστεραία ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἔδοξε τοὺς τε λιμένας ἀποχῶσαι πλὴν ἐνός καὶ τὰ τείχη εὐτρεπίζειν καὶ φυλακὰς ἐφιστάναι καὶ τᾶλλα πάντα ὡς εἰς πολιορκίαν παρασκευάζειν τὴν πόλιν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις ... πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων».

Μονάδες 30

5. Να επιλέξετε για καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α την **ετυμολογικά συγγενή** της νεοελληνική λέξη της στήλης Β.

A	B
1. συμφορά	α. φοβερός β. ανυπόφορος
2. ἄστυ	α. αστικοποίηση β. άστατος
3. ἔδοξε	α. δώρο β. δογματικός
4. κρατήσαντες	α. αυτοκράτορας β. κράμα
5. ἐκκλησίαν	α. απόκλιση β. επίκληση

Μονάδες 10

8. Να κατατάξετε τα ακόλουθα γεγονότα στην κατάλληλη χρονική σειρά ξεκινώντας από το παλαιότερο χρονικά (ένδειξη 1) και καταλήγοντας στο νεότερο χρονικά (ένδειξη 5):

- α. Ο Θουκυδίδης τιμωρήθηκε με εξορία, επειδή δεν μπόρεσε να σώσει την Αμφίπολη κατά τη διάρκεια του Πελοποννησιακού πολέμου.
- β. Στο δεύτερο έτος του Πελοποννησιακού πολέμου ο Θουκυδίδης προσβλήθηκε από τον λοιμό που εξόντωσε το 1/3 του πληθυσμού της Αττικής.
- γ. Ο Ξενοφώντας πέθανε αφήνοντας πίσω του εκτεταμένο και πολυσχιδές συγγραφικό έργο.
- δ. Ο Πελοποννησιακός πόλεμος έληξε μετά την ήττα της Αθήνας στους Αιγός ποταμούς.
- ε. Ο Ξενοφώντας τιμωρήθηκε με εξορία, επειδή ακολούθησε τον Αγησίλαο στη μάχη της Κορώνειας εναντίον του αντισπαρτιατικού συνασπισμού, στον οποίο πρωτοστατούσαν η Αθήνα και η Θήβα.

1 -	2 -	3 -	4 -	5 -
-----	-----	-----	-----	-----

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2.§2-3

ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὅσω ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θᾶπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνοιο Σθενέλαον ἀρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν. Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστυ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῶ ἐτέρῳ παραγγέλλων· ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοὺς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίους τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκία, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίους καὶ Τορωναίους καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις ... πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων».

Μονάδες 30

5. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω περιόδους λόγου της Νέας Ελληνικής με το κατάλληλο **ομόρριζο** (απλό ή σύνθετο) της λέξης του κειμένου που σας δίνεται, ώστε να ολοκληρωθεί ορθά το νόημά τους:

- **πλέουσιν**: Οι θυελλώδεις άνεμοι δεν επέτρεψαν τον.....των πλοίων από το λιμάνι του Πειραιά.
- **εἰδὼς**: Η..... για τον ξαφνικό θάνατο του ηθοποιού προκάλεσε θλίψη σε όλους.
- **πλείους**: Η δημοκρατία στηρίζεται στην αρχή της .....
- **συλλεγῶσιν**: Δεν μπορούσε να αποφασίσει ποιο ρούχο να.....από τη βιτρίνα!
- **παραγγέλλων**: Σε συμβουλεύω να..... αμέσως την κλοπή του αυτοκινήτου στην αστυνομία.

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να συμπληρώνεται ορθά το νόημά της. Δύο φράσεις της στήλης Β περισσεύουν.

Α	Β
1. Ο Ξενοφώντας έζησε 2. Οι Σπαρτιάτες παραχώρησαν στον εξόριστο Ξενοφώντα 3. Με βάση τις «εσωτερικές μαρτυρίες» και τη μελέτη του ύφους είναι δυνατή 4. Ο Ξενοφώντας στο έργο του <i>Έλληνικά</i> προσφέρει 5. Ο Ξενοφώντας στο έργο του <i>Έλληνικά</i> χρησιμοποίησε κατά την αφήγηση των γεγονότων	α. η ειδολογική και χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα. β. σαφή, ακριβή και παραστατικό λόγο. γ. αποκλειστικά την εποχή των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα. δ. την περιπετειώδη πορεία της Αθήνας κατά τη διάρκεια του Πελοποννησιακού πολέμου ως την αποκατάσταση της αθηναϊκής δημοκρατίας το 403 π.Χ. ε. ένα μεγάλο κτήμα κοντά στην Ολυμπία, όπου συνέγραψε πολλά έργα. ζ. σύνθετο, πλούσιο και πυκνό λόγο. η. πολύ σημαντικές πληροφορίες για τα γεγονότα της περιόδου 411-362 π.Χ.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2.§1-2

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ κατεστήσατο, ἔπλει ἐπὶ τὸ Βυζάντιον καὶ Καλχηδόνα. Οἱ δ' αὐτὸν ὑπεδέχοντο, τοὺς τῶν Ἀθηναίων φρουροὺς ὑποσπόνδους ἀφέντες· οἱ δὲ προδόντες Ἀλκιβιάδῃ τὸ Βυζάντιον τότε μὲν ἔφυγον εἰς τὸν Πόντον, ὕστερον δ' εἰς Ἀθήνας καὶ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι. Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὅσω ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θᾶπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνας Σθενέλαον ἀρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ ... τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσεσθαι».

Μονάδες 30

5. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω περιόδους λόγου της Νέας Ελληνικής με **ομόρριζα** (απλά ή σύνθετα) του ρήματος **ἔφυγον**, ώστε να ολοκληρωθεί ορθά το νόημά τους:
  - Οι ληστές βρήκαν ἔξοδο ..... από την τράπεζα, χωρίς να γίνουν αντιληπτοί από κανέναν.
  - Για την ..... επεισοδίων ο αγώνας πραγματοποιήθηκε χωρίς θεατές.
  - Το ..... ζήτημα είναι ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα σε παγκόσμιο επίπεδο.
  - Προσφέρει συχνά εθελοντική βοήθεια σε ένα ..... ζώων της περιοχής της.
  - Δεν μου μιλά καθόλου, με ..... συνεχώς.

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να συμπληρώνεται ορθά το νόημά της. Δύο φράσεις της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας δέχτηκε μεγάλη επίδραση στην προσωπικότητα και στις ιδέες του από	α. τη μεροληπτική περιγραφή του καθεστώτος των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα.

<p>2. Η χρονολόγηση των έργων του Ξενοφώντα στηρίζεται σε</p>	<p>β. ιδέες και στις αξίες του σε όλη τη διάρκεια της ζωής του.</p>
<p>3. Τα έργα του Ξενοφώντα διακρίνονται σε</p>	<p>γ. τον φιλόσοφο Σωκράτη και τον πολιτικό Αγησίλαο.</p>
<p>4. Ο Ξενοφώντας αξιοποίησε στο έργο Έλληνικά κατά την αφήγηση των γεγονότων</p>	<p>δ. «εσωτερικές» μαρτυρίες και τη μελέτη του ύφους του.</p>
<p>5. Ο Ξενοφώντας έμεινε σταθερός στις</p>	<p>ε. τον ομότεχνό του Θουκυδίδη. ζ. την ικανότητά του να ζωντανεύει με δραματική ένταση μεμονωμένες σκηνές. η. ιστορικά, σωκρατικά και διδακτικά.</p>

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2.§16-19

ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἦξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἕνεκα. Περμφθείς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὁπότε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σῆτον ἅπαντα ὅ τι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχοι, εἶτα κελεύοι εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὧν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἠρέθη πρεσβευτῆς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίου εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτῶμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἄντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Τοιούτων δὲ ὄντων ... ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους».

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **σχολείο, διατήρηση, ἔλλειψη, κυριότητα, δημοκρατία**.

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Η στρατιωτική δράση του Ξενοφώντα σχετίζεται με	α. τις ηγετικές πρωτοβουλίες που ανέλαβε για την επιστροφή των μισθοφόρων από τη Μικρά Ασία στην Ελλάδα.

	β. την προσπάθειά του να σώσει την Αμφίπολη από την επίθεση των Σπαρτιατών.
2. Ο Ξενοφώντας πέθανε	α. στον Σκιλλούντα, κοντά στην Ολυμπία, όπου ζούσε μετά την εξορία του από την Αθήνα.
	β. στην Αθήνα μετά το 355 π.Χ., όπου επέστρεψε μετά την προσέγγιση Αθηναίων και Σπαρτιατών.
3. Ο Ξενοφώντας εξιστορεί τον Πελοποννησιακό πόλεμο	α. από την έναρξη του πολέμου έως το 411 π.Χ.
	β. από το 411 π.Χ. έως το τέλος του.
4. Στα Έλληνικά η γραφή του Ξενοφώντα χαρακτηρίζεται από	α. μακροπερίοδο λόγο και πολλούς προσδιορισμούς της αιτίας.
	β. απόλυτη ακρίβεια της περιγραφής των χώρων που εξελίχθηκαν τα γεγονότα.
5. Ο Ξενοφώντας παρουσιάζει	α. με θαυμασμό τις ενέργειες των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα.
	β. με εντιμότητα τις αγκυρότητες του καθεστώτος των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2.§3-4

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστὺ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῷ ἐτέρῳ παραγγέλλων· ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοὺς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίους τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκία, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίους καὶ Τορωναίους καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων. Τῇ δ' ὕστεραία ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἔδοξε τοὺς τε λιμένας ἀποχῶσαι πλὴν ἐνὸς καὶ τὰ τείχη εὐτρεπίζειν καὶ φυλακὰς ἐφιστάναι καὶ τᾶλλα πάντα ὡς εἰς πολιορκίαν παρασκευάζειν τὴν πόλιν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις ... πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων».

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **αδιαφορία, ουσία, ενιαίος, ανεπίτρεπτος, αλληγορία.**

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να συμπληρώνεται ορθά το νόημά της. Δύο φράσεις της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας ακολούθησε τον Αγησίλαο	α. μετά το έτος 355 π.Χ. β. στη μάχη της Μαντινείας (362 π.Χ.) εναντίον των Θηβαίων.
2. Ο Ξενοφώντας πεθαίνει	γ. στην οργή των θεών.
3. Το έργο του Ξενοφόντα δεν διαθέτει	δ. στη μάχη της Κορώνειας (394 π.Χ.) εναντίον του ευρύτερου αντισπαρτιατικού συνασπισμού.
4. Ο Ξενοφώντας αποδίδει την ήττα των Σπαρτιατών από τους Θηβαίους	ε. τη διεισδυτικότητα του έργου του Θουκυδίδη.
5. Η συγγραφή των Ἑλληνικῶν	

διακρίνεται από	ζ. την περίτεχνη διατύπωση. η. το απλοποιημένο αττικό ιδίωμα.
-----------------	--

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2.§2-3

ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὅσω ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θᾶπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνοιο Σθενέλαον ἀρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν. Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορὰ, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστυ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῶ ἑτέρῳ παραγγέλλων· ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοὺς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίους τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκία, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίους καὶ Τορωναίους καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις ... πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων».

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ομόρριζη λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **εκπομπή, εγκατάλειψη, μακρόθυμος, απώλεια, εξοικείωση**.

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να συμπληρώνεται ορθά το νόημά της. Δύο φράσεις της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας κατά τη νεανική του ηλικία ἔλαβε	α. το σύνολο των ἔργων του Ξενοφόντα σε συμβουλευτικά και ιστορικά.
2. Ο Ξενοφώντας, μετά τη μάχη στα Κούναξα στο πλαίσιο της εκστρατείας ἐναντίον του Πέρση	β. ηγετικές πρωτοβουλίες για την επιστροφή των μισθοφόρων στην Ελλάδα. γ. το σύνολο των ἔργων του Ξενοφόντα σε

<p>βασιλιά, ανέλαβε</p> <p>3. Στη διαμόρφωση της προσωπικότητας του Ξενοφώντα συνέβαλαν ουσιαστικά</p> <p>4. Οι μεταγενέστεροι φιλόλογοι χώρισαν</p> <p>5. Ο Ξενοφώντας περιγράφει με εντιμότητα</p>	<p>ιστορικά, σωκρατικά και διδακτικά.</p> <p>δ. τις αυθαιρεσίες του καθεστώτος των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα.</p> <p>ε. η προσωπικότητα του Περικλή, Αθηναίου πολιτικού.</p> <p>ζ. καλή μόρφωση.</p> <p>η. το πρότυπο ζωής του Σωκράτη και η ηγετική φυσιογνωμία του Αγησίλαου, βασιλιά της Σπάρτης.</p>
--	--

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2.§16-19

ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἤξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἔνεκα. Πемφθεὶς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὁπότε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλειοπέναί τὸν σῆτον ἅπαντα ὅ τι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχει, εἶτα κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὧν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἠρέθη πρεσβευτῆς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίου εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτῶμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἤκοιεν εἶπον ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἄντελεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Τοιούτων δὲ ὄντων ... ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους».

Μονάδες 30

5. Να επιλέξετε για καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α την **ετυμολογικά συγγενή** της νεοελληνική λέξη της στήλης Β.

A	B
1. βουλόμενοι	α. βουλιμία β. βούληση
2. πέμψαι	α. πομπός β. πέψη
3. πλείω	α. πλεύση β. πλεονέκτης
4. καλεῖν	α. κλήση β. καλλιέργεια

5. σπένδεσθαι	α. σπουδές β. σπονδή
----------------------	-------------------------

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να συμπληρώνεται ορθά το νόημά της. Δύο φράσεις της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας έζησε	α. η ειδολογική και χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα.
2. Οι Σπαρτιάτες παραχώρησαν στον εξόριστο Ξενοφώντα	β. σαφή, ακριβή και παραστατικό λόγο.
3. Με βάση τις «εσωτερικές μαρτυρίες» και τη μελέτη του ύφους είναι δυνατή	γ. αποκλειστικά την εποχή των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα.
4. Ο Ξενοφώντας στο έργο του Έλληνικά προσφέρει	δ. την περιπετειώδη πορεία της Αθήνας κατά τη διάρκεια του Πελοποννησιακού πολέμου ως την αποκατάσταση της αθηναϊκής δημοκρατίας το 403 π.Χ.
5. Ο Ξενοφώντας στο έργο του Έλληνικά χρησιμοποίησε κατά την αφήγηση των γεγονότων	ε. ένα μεγάλο κτήμα κοντά στην Ολυμπία, όπου συνέγραψε πολλά έργα.
	ζ. σύνθετο, πλούσιο και πυκνό λόγο.
	η. πολύ σημαντικές πληροφορίες για τα γεγονότα της περιόδου 411-362 π.Χ.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2.§18-21

ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτώμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἤκοιεν εἶπον ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ' ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν. Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανεφέρον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ... ἀλλ' ἐξαιρεῖν».

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **καταφύγιο, διαίρεση, επεξεργασία, μεταδοτικός, καθηγητής.**

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Η στρατιωτική δράση του Ξενοφώντα σχετίζεται με	α. τις ηγετικές πρωτοβουλίες που ανέλαβε για την επιστροφή των μισθοφόρων από τη Μικρά Ασία στην Ελλάδα.
	β. την προσπάθειά του να σώσει την Αμφίπολη από την επίθεση των Σπαρτιατών.

2. Ο Ξενοφώντας πέθανε	α. στον Σκιλλούντα, κοντά στην Ολυμπία, όπου ζούσε μετά την εξορία του από την Αθήνα.
	β. στην Αθήνα μετά το 355 π.Χ., όπου επέστρεψε μετά την προσέγγιση Αθηναίων και Σπαρτιατών.
3. Ο Ξενοφώντας εξιστορεί τον Πελοποννησιακό πόλεμο	α. από την έναρξη του πολέμου έως το 411 π.Χ.
	β. από το 411 π.Χ. έως το τέλος του.
4. Στα Έλληνικά η γραφή του Ξενοφώντα χαρακτηρίζεται από	α. μακροπερίοδο λόγο και πολλούς προσδιορισμούς της αιτίας.
	β. απόλυτη ακρίβεια της περιγραφής των χώρων που εξελίχθηκαν τα γεγονότα.
5. Ο Ξενοφώντας παρουσιάζει	α. με θαυμασμό τις ενέργειες των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα.
	β. με εντιμότητα τις αγριότητες του καθεστώτος των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2.§20-23

ΚΕΙΜΕΝΟ

Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλήν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανεφέρον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας. Εἰσιόντας δ' αὐτοὺς ὄχλος περιχεῖτο πολὺς, φοβούμενοι μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν· οὐ γὰρ ἔτι ἐνεχώρει μέλλειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων τῷ λιμῷ. Τῇ δὲ ὑστεραία ἀπήγγελλον οἱ πρέσβεις ἐφ' οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιοῖντο τὴν εἰρήνην· προηγόρει δὲ αὐτῶν Θηραμένης, λέγων ὡς χρὴ πείθεσθαι Λακεδαιμονίοις καὶ τὰ τεῖχη περιαιρεῖν. Ἀντειπόντων δὲ τινῶν αὐτῷ, πολὺ δὲ πλειόνων συνεπαινεσάντων, ἔδοξε δέχεσθαι τὴν εἰρήνην. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρός τε κατέπλει εἰς τὸν Πειραιᾶ καὶ οἱ φυγάδες κατῆσαν καὶ τὰ τεῖχη κατέσκαπτον ὑπ' αὐλητρίδων πολλῇ προθυμίᾳ, νομίζοντες ἐκείνην τὴν ἡμέραν τῇ Ἑλλάδι ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Τῇ δὲ ὑστεραία ... ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας».

Μονάδες 30

5. Να γράψετε **μία σύνθετη λέξη** της Νέας Ελληνικής, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **κινδύνοις, θάλατταν, φίλον, δέχεσθαι, ἡμέραν**.

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας εξορίστηκε από την Αθήνα	α. επειδή ακολούθησε τον Αγησίλαο στους Δελφούς για τους επινίκιους πανηγυρισμούς μετά τη μάχη στην Κορώνεια.
	β. επειδή απέτυχε να οδηγήσει τους Μύριους πίσω στην πατρίδα μετά τη μάχη στα Κούναξα και τον

	θάνατο του Κύρου.
2. Ο Ξενοφώντας, μετά την εξορία του από την Αθήνα,	α. κατέφυγε στη Σηστό, από όπου παρακολούθησε το τέλος του Πελοποννησιακού πολέμου.
	β. αποδέχθηκε την «προξενίαν», δηλαδή άδεια διαμονής στη Σπάρτη, που του προσφέρθηκε από τους Σπαρτιάτες.
3. Η προσωπικότητα και οι ιδέες του Ξενοφώντα επηρεάστηκαν από	α. τα ηγετικά προσόντα και την απλότητα της συμπεριφοράς του Αγησίλαου.
	β. την αποφασιστικότητα και τις πράξεις του Λύσανδρου.
4. Τα έργα του Ξενοφώντα χωρίζονται σε	α. πολιτικά, πολεμικά και ιδεολογικά.
	β. ιστορικά, σωκρατικά και διδακτικά.
5. Η συγγραφική προσφορά του Ξενοφώντα αναγνωρίστηκε	α. από τους φιλόλογους της Αλεξανδρινής εποχής (3ος-2ος αι. π.Χ.) που τον κατέτασαν μαζί με τον Ηρόδοτο και τον Θουκυδίδη.
	β. ήδη από τους συγχρόνους του λόγω της απλότητας του ύφους του και της ποικιλίας των θεμάτων του.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2.§20-22

ΚΕΙΜΕΝΟ

Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανέφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας. Εἰσιόντας δ' αὐτοὺς ὄχλος περιχεῖτο πολὺς, φοβούμενοι μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν· οὐ γὰρ ἔτι ἐνεχώρει μέλλειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων τῷ λιμῷ. Τῇ δὲ ὑστεραία ἀπήγγελλον οἱ πρέσβεις ἐφ' οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιοῦντο τὴν εἰρήνην· προηγόρει δὲ αὐτῶν Θηραμένης, λέγων ὡς χρή πείθεσθαι Λακεδαιμονίοις καὶ τὰ τεῖχη περιαιρεῖν. Ἀντειπόντων δὲ τινων αὐτῷ, πολὺ δὲ πλειόνων συνεπαινεσάντων, ἔδοξε δέχεσθαι τὴν εἰρήνην.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν ... μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν·»

Μονάδες 30

5. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω περιόδους λόγου της Νέας Ελληνικής με το κατάλληλο **ομόρριζο** (απλό ή σύνθετο) της λέξης του κειμένου που σας δίνεται, ώστε να ολοκληρωθεί ορθά το νόημά τους:

- **γενομένοις**: Η ..... του είχε καταγωγή από την Ανατολική Θράκη.
- **νομίζοντας**: Ο πατέρας του έχει μια συλλογή με σπάνια ασημένα .....
- **ὄχλος**: Είναι τόσο ..... που εκνευρίζομαι κάθε φορά που τον βλέπω.
- **μέλλειν**: Η ..... τύχη της ομάδας μας εξαρτάται από τον καινούργιο προπονητή της.
- **λέγων**: Η καθηγήτρια ζήτησε από τον απουσιολόγο τον ..... των μαθητών και μαθητριών που συμμετέχουν στην εκδρομή του σχολείου.

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

Α	Β
1. Ο Ξενοφώντας εξορίστηκε από την Αθήνα	α. επειδή συμμετείχε ως μισθοφόρος στην εκστρατεία που ετοίμασε ο Κύρος, για να εκθρονίσει τον αδελφό του, τον βασιλιά της Περσίας Αρταξέρξη Β΄.
	β. επειδή εντυπωσιάστηκε από την προσωπικότητα του Αγησίλαου, ώστε τον ακολούθησε μαζί με τον σπαρτιατικό στρατό, στη μάχη της Κορωννείας.
2. Επίδραση στην προσωπικότητα και στις ιδέες του Ξενοφώντα άσκησαν	α. ο Σωκράτης και ο Αγησίλαος.
	β. ο Περικλής και ο Λύσανδρος.
3. Η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα στηρίζεται	α. σε «εσωτερικές μαρτυρίες» και στην προσεκτική μελέτη του ύφους του.
	β. στην ταξινόμηση που έκανε ο ίδιος.
4. Το έργο του Ξενοφώντα αναγνωρίστηκε ήδη από τη ρωμαϊκή εποχή για	α. τη διεισδυτικότητα και τη βαθειά φιλοσοφημένη πολιτική σκέψη.
	β. την απλότητα του ύφους, την καθαρότητα των νοημάτων, την ποικιλία των θεμάτων και των ενδιαφερόντων του.
5. Η γλώσσα του Ξενοφώντα χαρακτηρίζεται από το απλοποιημένο (στο λεξιλόγιο, στο τυπικό και στη σύνταξη) αττικό ιδίωμα	α. που προετοιμάζει την Κοινή της ελληνιστικής εποχής.
	β. που συνιστά τη λεγόμενη «αρχαία αττική» του 5ου αι. π.Χ.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.3.§50-51

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δ' εἰπὼν [ὁ Θηραμένης] ταῦτα ἐπαύσατο, καὶ ἡ βουλή δῆλη ἐγένετο εὐμενῶς ἐπιθορυβήσασα, γνοὺς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξοιτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἠγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερώς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· «Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὅς ἂν ὀρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὗ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερώς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδένα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίου εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, ἅπασι ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐγὼ, ὦ βουλή, ... ἡμεῖς θανατοῦμεν».

Μονάδες 30

5. Να αντιστοιχίσετε καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** της νεοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Β περισσεύουν.

A	B
1. γνοὺς	α. αγνός
2. βιωτόν	β. παράδοξος
3. φανερώς	γ. αμφίβιο
4. συνδοκοῦν	δ. άγνοια
5. ἔφη	ε. δράση
	ζ. διάφανος
	η. διαφήμιση

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Ξενοφώντας

- α. έζησε τις περιπέτειες της Αθήνας στα χρόνια του Πελοποννησιακού πολέμου μέχρι την αποκατάσταση της δημοκρατίας το 403 π.Χ.
- β. επέστρεψε στην Αθήνα από την εξορία μετά την προσέγγιση Αθηναίων και Σπαρτιατών εναντίον των Θηβαίων.
- γ. έγραψε ιστορικά, ρητορικά και διδακτικά έργα.
- δ. διαθέτει τη βαθειά φιλοσοφημένη σκέψη και τη διεισδυτικότητα του Θουκυδίδη.
- ε. ξεχώριζε από τους ιστορικούς του 4^{ου} αι. π.Χ. για την απλότητα του ύφους, την καθαρότητα των νοημάτων, την ποικιλία των θεμάτων και των ενδιαφερόντων του.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2.§1-2

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ κατεστήσατο, ἔπλει ἐπὶ τὸ Βυζάντιον καὶ Καλχηδόνα. Οἱ δ' αὐτὸν ὑπεδέχοντο, τοὺς τῶν Ἀθηναίων φρουροὺς ὑποσπόνδους ἀφέντες· οἱ δὲ προδόντες Ἀλκιβιάδῃ τὸ Βυζάντιον τότε μὲν ἔφυγον εἰς τὸν Πόντον, ὕστερον δ' εἰς Ἀθήνας καὶ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι. Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὄσω ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θᾶπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνας Σθενέλαον ἀρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ ... τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσεσθαι».

Μονάδες 30

5. Για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου, να γράψετε ένα **ομόρριζο ουσιαστικό** της Νέας Ελληνικής, απλό ή σύνθετο: **ἔπλει, ὑπεδέχοντο, ἴδοι, εἰδὼς, Καταλιπὼν**.

Μονάδες 10

8. Να αντιστοιχίσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α του παρακάτω πίνακα με μία φράση από τη στήλη Β που συμπληρώνει ορθά το νόημά της.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας εξορίστηκε από την Αθήνα επειδή	α. συντάχθηκε με το μέρος των Σπαρτιατών στη μάχη της Κορώνειας το 394 π.Χ.
	β. δεν κατάφερε να σώσει την Αμφίπολη από τους Σπαρτιάτες το 424 π.Χ.
	γ. συμμετείχε στη μάχη των Λεύκτρων το 371 π.Χ.
2. Το έργο του Ξενοφόντα Ἑλληνικά	α. έχει διδακτικό περιεχόμενο.
	β. έχει ιστορικό περιεχόμενο.
	γ. έχει φιλοσοφικό περιεχόμενο.

3. Ο Ξενοφώντας διέθετε	α. σαφήνεια και απόλυτη ακρίβεια στην έκφρασή του.
	β. διεισδυτικότητα και βαθιά φιλοσοφημένη πολιτική σκέψη.
	γ. τη ρητορική δεινότητα των σοφιστών.
4. Ο Ξενοφώντας μένοντας σταθερός στις ιδέες του	α. επιδοκιμάζει τα μειονεκτήματα και τις ακρότητες της αθηναϊκής δημοκρατίας.
	β. περιγράφει με εντιμότητα τις αγριότητες των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα.
	γ. δικαιολογεί την αυθαιρεσία και την ανηθικότητα της τυραννικής εξουσίας.
5. Το έργο του Ξενοφонта <i>Ἑλληνικά</i>	α. είναι το μόνο ιστορικό σύγγραμμα του 5 ^{ου} αι. π.Χ.
	β. εξιστορεί τα γεγονότα της περιόδου 411-362 π.Χ.
	γ. εξιστορεί τα γεγονότα της περιόδου 431-404 π.Χ.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2.§3-4

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστὺ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῷ ἑτέρῳ παραγγέλλων· ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοῦς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίου τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκία, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίους καὶ Τορωναίους καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων. Τῇ δ' ὑστεραία ἐκκλησίαν ἐποίησαν ἐν ἧ' ἔδοξε τοὺς τε λιμένας ἀποχῶσαι πλὴν ἐνὸς καὶ τὰ τείχη εὐτρεπίζειν καὶ φυλακὰς ἐφιστάναι καὶ τᾶλλα πάντα ὡς εἰς πολιορκίαν παρασκευάζειν τὴν πόλιν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις ... πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων».

Μονάδες 30

5. Να γράψετε μία **σύνθετη λέξη** της Νέας Ελληνικής, με **πρώτο συνθετικό** καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **νυκτός, μακρῶν, μόνον, πολύ, αὐτοί**.

Μονάδες 10

8. Να αντιστοιχίσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α του παρακάτω πίνακα με μία φράση από τη στήλη Β που συμπληρώνει ορθά το νόημά της.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας ανέλαβε ηγετικές πρωτοβουλίες για την επιστροφή των Ελλήνων μισθοφόρων	α. μετά τη ναυμαχία στους Αιγός ποταμούς.
	β. μετά τη στρατιωτική επέμβαση στην Αμφίπολη.
	γ. μετά το τέλος της εκστρατείας του Κύρου εναντίον του αδελφού του Αρταξέρξη Β'.
2. Ο Ξενοφώντας εντυπωσιάστηκε από τα ηγετικά προσόντα της προσωπικότητας του	α. Περικλή.
	β. Αγησίλαου.
	γ. Λύσανδρου.
3. Η χρονολόγηση των έργων του	α. «εσωτερικές μαρτυρίες».
	β. προσεκτική μελέτη του ύφους του.

Ξενοφώντα στηρίζεται σε	γ. όλα τα παραπάνω.
4. Ο Ξενοφώντας έγραψε	α. ιστορικά, διδακτικά και ποιητικά έργα.
	β. ιστορικά, διδακτικά και σωκρατικά έργα.
	γ. ιστορικά, φιλοσοφικά και σωκρατικά έργα.
5. Οι φιλόλογοι της Αλεξανδρινής εποχής (3ος-2ος αι. π.Χ.) κατέτασαν τον Ξενοφώντα μαζί με τους μεγάλους προκατόχους του,	α. Όμηρο και Ηρόδοτο.
	β. Όμηρο και Θουκυδίδη.
	γ. Ηρόδοτο και Θουκυδίδη.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2.§2-3

ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὅσω ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θᾶπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνοσ Σθενέλαον ἀρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν. Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶσ διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστυ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῶ ἐτέρω παραγγέλλων· ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοὺς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίους τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκία, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίους καὶ Τορωναίους καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις ... πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων».

Μονάδες 30

5. Να επιλέξετε για καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α την **ετυμολογικά συγγενή** της νεοελληνική λέξη της στήλης Β.

A	B
1. ἄστυ	α. προάστιο β. ἀστεγος
2. Καταλιπὼν	α. κατάληψη β. διάλειμμα
3. πείσεσθαι	α. πάθημα β. πείσμα
4. κρατήσαντες	α. κρίση β. κράτος
5. πολλοὺς	α. πλήθος β. πλήξη

Μονάδες 10

8. Να αντιστοιχίσετε το όνομα του κάθε ιστορικού της Στήλης Α με τις ορθές αναφορές της Στήλης Β.

Α	Β
1. Ο Θουκυδίδης 2. Ο Ξενοφώντας	α. πίστευε στη μεγάλη αξία του Περικλή. β. δέχτηκε επίδραση από τον Αγησίλαο. γ. τιμωρήθηκε με εξορία, επειδή δεν μπόρεσε να σώσει την Αμφίπολη, μια πόλη με ιδιαίτερη σημασία για την Αθήνα. δ. τιμωρήθηκε με εξορία, επειδή ακολούθησε τον Σπαρτιατικό στρατό στη μάχη της Κορώνειας. ε. συμμετείχε σε εκστρατεία εναντίον του Πέρση βασιλιά.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2.§16-19

ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἦξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἕνεκα. Πεμφθεὶς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὁπότε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σῆτον ἅπαντα ὅ τι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχει, εἶτα κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὧν ἐρωτᾶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἠρέθη πρεσβευτῆς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίου εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτώμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ' ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Τοιούτων δὲ ὄντων ... ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους».

Μονάδες 30

5. Για καθεμία ἀπὸ τις παρακάτω λέξεις τοῦ κειμένου να γράψετε μία περίοδο λόγου στη Νέα Ελληνική, ὅπου ἡ συγκεκριμένη λέξη να χρησιμοποιεῖται **με διαφορετικὴ σημασία** ἀπὸ αὐτὴν που ἔχει στο ἀρχαῖο κείμενο: **ἐκκλησία, πίστεως, ἐφόρους, αὐτοκράτορες, ἐξαιρεῖν**. Μπορεῖτε να τη χρησιμοποιήσετε **σε οποιαδήποτε μορφή** τῆς (μέρος τοῦ λόγου, πτώση, ἀριθμὸ, γένος, ἐγκλίση, χρόνος).

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία ἀπὸ τις φράσεις τῆς στήλης Α με μία φράση τῆς στήλης Β, ὥστε να συμπληρώνεται ὀρθὰ το νόημά τῆς.

A	B
1. Η εξιστόρηση των γεγονότων του	α. διακόπτεται στο 404 π.Χ.

Πελοποννησιακού πολέμου από τον Θουκυδίδη	β. διακόπτεται στο 411 π.Χ.
2. Ο Ξενοφώντας	α. συνέγραψε πολλά έργα με μεγάλη ποικιλία θεμάτων. β. συνέγραψε μόνο την ιστορία του Πελοποννησιακού πολέμου.
3. Το έργο του Θουκυδίδη	α. διακρίνεται για την απλότητα του ύφους και την ποικιλία των θεμάτων. β. διακρίνεται για το υψηλό λογοτεχνικό ύφος.
4. Ο Ξενοφώντας	α. έζησε τις περιπέτειες της Αθήνας στα ταραγμένα χρόνια του Πελοποννησιακού πολέμου. β. έζησε την παιδική και νεανική του ηλικία κατά τα λαμπρότερα χρόνια της αθηναϊκής δύναμης.
5. Ο Θουκυδίδης	α. πίστευε πως οι θεοί δεν αφήνουν ατιμώρητη την ασέβεια και τις ανόσιες πράξεις. β. πίστευε πως η λογική αποτελεί τη μόνη σταθερή αξία, στην οποία μπορεί να στηριχθεί ο άνθρωπος.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2.§18-21

ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίουσ εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτώμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἤκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἤκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν. Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας, τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανάφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ... ἀλλ' ἐξαιρεῖν».

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **υποκριτής, παράκληση, απεργία, νομισματικός, διήγημα.**

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Ξενοφώντας

- α. εξορίστηκε από την Αθήνα εξαιτίας της αριστοκρατικής καταγωγής του.
- β. έχασε τον γιο του, τον Γρύλλο, στη μάχη της Μαντινείας (362 π.Χ.).
- γ. δέχθηκε βαθύτατη επίδραση από την ηγετική φυσιογνωμία του Περικλή.
- δ. έγραψε τα Ἑλληνικά που αποτελούν τη σπουδαιότερη πηγή για τα γεγονότα της περιόδου 431-411 π.Χ.

ε. παραθέτει ποιητικές εκφράσεις στο κείμενό του και χρησιμοποιεί το απλοποιημένο αττικό ιδίωμα.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.3.§50-51

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ εἰπὼν [ὁ Θηραμένης] ταῦτα ἐπαύσατο, καὶ ἡ βουλή δὴλη ἐγένετο εὐμενῶς ἐπιθορυβήσασα, γνοὺς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξειτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἠγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερώς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· «Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὃς ἂν ὀρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὗ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερώς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδένα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἕξω τοῦ καταλόγου κυρίου εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ὡς δ' εἰπὼν ... Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω».

Μονάδες 30

5. Να αντιστοιχίσετε καθεμία νεοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** της αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Β. Δυο λέξεις στη στήλη Α περισσεύουν.

A	B
1. πρόχειρος	α. διαψηφίζεσθαι
2. καταλύματα	β. ἀναφεύξειτο
3. παράλειψη	γ. ἐξαλείφω
4. λύματα	δ. ἐγχειρίδια
5. ψηφίο	ε. λυμαινόμενον
6. αλοιφή	
7. φυγή	

Μονάδες 10

8. Να αντιστοιχίσετε το όνομα του κάθε ιστορικού της Στήλης Α με τις ορθές αναφορές της Στήλης Β.

A	B
1. Ο Θουκυδίδης 2. Ο Ξενοφώντας	α. πίστευε στη μεγάλη αξία του Περικλή. β. δέχτηκε επίδραση από τον Αγησίλαο. γ. τιμωρήθηκε με εξορία, επειδή δεν μπόρεσε να σώσει την Αμφίπολη, μια πόλη με ιδιαίτερη σημασία για την Αθήνα. δ. τιμωρήθηκε με εξορία, επειδή ακολούθησε τον Σπαρτιατικό στρατό στη μάχη της Κορώνειας. ε. συμμετείχε σε εκστρατεία εναντίον του Πέρση βασιλιά.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.3.§51-52

ΚΕΙΜΕΝΟ

Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν [ὁ Κριτίας]: «Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὅς ἂν ὁρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὗ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερώς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχλίοις ὄντων μηδένα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίους εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν». Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· «Ἐγὼ δ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἰκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτία εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὄνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐγὼ, ὦ βουλή, ... ἡμεῖς θανατοῦμεν».

Μονάδες 30

5. Να επιλέξετε για καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α την **ετυμολογικά συγγενή** της νεοελληνική λέξη της στήλης Β.

A	B
1. φίλους	α. φιλότιμος β. φύλο
2. βιωτόν	α. περιβόητος β. επιβίωση
3. ἐπιτρέψειν	α. τροφή β. τρόπος
4. ἐστίαν	α. ηφαίστειο β. συνεστίαση
5. ἐξαλείφειν	α. επάλειψη β. παράλειψη

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να συμπληρώνεται ορθά το νόημά της.

Α	Β
1. Η εξιστόρηση των γεγονότων του Πελοποννησιακού πολέμου από τον Θουκυδίδη	α. διακόπτεται στο 404 π. Χ. β. διακόπτεται στο 411 π. Χ.
2. Ο Ξενοφώντας	α. συνέγραψε πολλά έργα με μεγάλη ποικιλία θεμάτων. β. συνέγραψε μόνο την ιστορία του Πελοποννησιακού πολέμου.
3. Το έργο του Θουκυδίδη	α. διακρίνεται για την απλότητα του ύφους και την ποικιλία των θεμάτων. β. διακρίνεται για το υψηλό λογοτεχνικό ύφος.
4. Ο Ξενοφώντας	α. έζησε τις περιπέτειες της Αθήνας στα ταραγμένα χρόνια του Πελοποννησιακού πολέμου. β. έζησε την παιδική και νεανική του ηλικία κατά τα λαμπρότερα χρόνια της αθηναϊκής δύναμης.
5. Ο Θουκυδίδης	α. πίστευε πως οι θεοί δεν αφήνουν ατιμώρητη την ασέβεια και τις ανόσιες πράξεις. β. πίστευε πως η λογική αποτελεί τη μόνη σταθερή αξία, στην οποία μπορεί να στηριχθεί ο άνθρωπος.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.3.§52-55.3

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· «Ἐγὼ δ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἰκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτίᾳ εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὄνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἄγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὄδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου». Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἔνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· «Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον. Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες οἱ ἔνδεκα οὗ δεῖ τὰ ἐκ τούτων πράττετε».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ... περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι».

Μονάδες 30

5. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω περιόδους λόγου της Νέας Ελληνικής με το κατάλληλο **ομόρριζο** (απλό ἢ σύνθετο) της λέξης του κειμένου που σας δίνεται, ὥστε να ολοκληρωθεῖ ορθά το νόημά τους:

- **ἐστίαν**: Ὅταν δεν μαγειρεύει στο σπίτι της, τρώει σε .....
- **ἐξαλείφειν**: Ο γιατρός του ἔδωσε μια ..... για τη φαγοῦρα.
- **κρίσιν**: Μην εἶσαι ..... ! Γίνονται τέτοιες ερωτήσεις;
- **ἀρκέσει**: Κατὰ τὴν ..... του ταξιδιού εἶχα πολὺ ἀγχος.
- **δεῖ**: Ἀρκετοὶ ἀνησυχοῦν για τὴ γλωσσικὴ ..... τῆς ἐποχῆς μας.

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ὡς Σωστές (Σ) ἢ Λανθασμένες (Λ):

Ο Ξενοφώντας

- α. εξορίστηκε ἀπὸ τὴν Αθήνα ἐξαιτίας τῆς ἀριστοκρατικῆς καταγωγῆς του.

- β. έχασε τον γιο του, τον Γρύλλο, στη μάχη της Μαντινείας (362 π. Χ.).
- γ. δέχθηκε βαθύτατη επίδραση από την ηγετική φυσιογνωμία του Περικλή.
- δ. έγραψε τα *Έλληνικά* που αποτελούν τη σπουδαιότερη πηγή για τα γεγονότα της περιόδου 431-411 π. Χ.
- ε. παραθέτει ποιητικές εκφράσεις στο κείμενό του και χρησιμοποιεί το απλοποιημένο αττικό ιδίωμα.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2.§19-21

ΚΕΙΜΕΝΟ

Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτώμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἤκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ' ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν. Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας, τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἡγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανάφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐπεὶ δ' ἦκον, ... ὅποι ἂν ἡγῶνται».

Μονάδες 30

5. Να επιλέξετε ἀπὸ τῆς στήλης Β γιὰ καθεμία ἀρχαιοελληνικὴ λέξη τῆς στήλης Α τὴν **ορθή** **σημασία** τῆς σύμφωνα με τὸ κείμενο τοῦ Ξενοφώντα:

A	B
1. πρέσβεις	α. πρεσβευτής β. γέρος
2. αὐτοκράτορες	α. αὐτός που ἔχει ἀπόλυτη ἐξουσιοδότηση β. ὁ ἀπόλυτος μονάρχης
3. καλεῖν	α. ὀνομάζω β. προσκαλῶ
4. φυγάδας	α. δραπέτης β. ἐξόριστος
5. ἡγῶνται	α. ὀδηγῶ β. νομίζω

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να συμπληρώνεται ορθά το νόημά της. Τρεις φράσεις της στήλης Β περισσεύουν.

Α	Β
1. Ο Θουκυδίδης πίστευε στη μεγάλη αξία	α. την αμεροληψία και το βάθος του προβληματισμού του.
2. Κατά τον Ξενοφώντα η ήττα των Σπαρτιατών από τους Θηβαίους οφείλεται	β. του Περικλή.
3. Σε αρκετά σημεία του έργου του ο Θουκυδίδης προβάλλει ως βασικά κίνητρα για τον πόλεμο	γ. την πλεονεξία και τη φιλοτιμία.
4. Ο Ξενοφώντας εξιστορεί τον Πελοποννησιακό πόλεμο από	δ. το 431 π.Χ. και εξής.
5. Ο Ξενοφώντας εντυπωσιάστηκε από την προσωπικότητα	ε. το 411 π.Χ. και εξής.
	ζ. σε θεϊκή τιμωρία.
	η. του Αγησίλαου.
	θ. στην απλότητα του ύφους του.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.3.§50-51

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δ' εἰπὼν [ὁ Θηραμένης] ταῦτα ἐπαύσατο καὶ ἡ βουλή δῆλη ἐγένετο εὐμενῶς ἐπιθορυβήσασα, γνοὺς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξειτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἠγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερῶς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· «Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὅς ἂν ὀρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὐ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερῶς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδένα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίου εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ὡς δ' εἰπὼν ... Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω».

Μονάδες 30

5. Να γράψετε μία **σύνθετη ομόρριζη λέξη** της Νέας Ελληνικής, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **ἀναφεύξειτο, φανερῶς, ἄνδρα, νόμοις, ψήφου**.

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Ξενοφώντας

- α. εξορίστηκε από την Αθήνα, γιατί έλαβε μέρος στην εκστρατεία του Κύρου εναντίον του Αρταξέρξη Β'.
- β. δέχθηκε βαθύτατη επίδραση στην προσωπικότητα και τις ιδέες του από τον Αγησίλαο και τον Σωκράτη.
- γ. καταγράφει μεροληπτικά τις αγριότητες του καθεστώτος των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα.
- δ. κατατάσσεται από τους φιλόλογους της Αλεξανδρινής εποχής (3ος-2ος αι. π.Χ.) μαζί με τους μεγάλους προκατόχους του, τον Ηρόδοτο και τον Θουκυδίδη.

ε. έγραψε τα Έλληνικά που αποτελούν τη σπουδαιότερη πηγή για τα γεγονότα της περιόδου 411-362 π.Χ.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2. §20-23

ΚΕΙΜΕΝΟ

Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας, τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανεφέρονταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας. Εἰσιόντας δ' αὐτοὺς ὄχλος περιχεῖτο πολὺς, φοβούμενοι μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν· οὐ γὰρ ἔτι ἐνεχώρει μέλλειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων τῷ λιμῷ. Τῇ δὲ ὑστεραία ἀπήγγελλον οἱ πρέσβεις ἐφ' οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιοῦντο τὴν εἰρήνην· προηγόρει δὲ αὐτῶν Θηραμένης, λέγων ὡς χρή πείθεσθαι Λακεδαιμονίοις καὶ τὰ τεῖχη περιαιρεῖν. Ἀντειπόντων δὲ τινων αὐτῷ, πολὺ δὲ πλειόνων συνεπαινεσάντων, ἔδοξε δέχεσθαι τὴν εἰρήνην. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρός τε κατέπλει εἰς τὸν Πειραιᾶ καὶ οἱ φυγάδες κατῆσαν καὶ τὰ τεῖχη κατέσκαπτον ὑπ' αὐλητρίδων πολλῇ προθυμίᾳ, νομίζοντες ἐκείνην τὴν ἡμέραν τῇ Ἑλλάδι ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Τῇ δὲ ὑστεραία ... ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας».

Μονάδες 30

5. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω περιόδους λόγου της Νέας Ελληνικής με το κατάλληλο **ομόρριζο** (απλό ή σύνθετο) της λέξης του κειμένου που σας δίνεται, ώστε να ολοκληρωθεί ορθά το νόημά τους:
  - **εἰργασμένην**: Για κάποιους εργαζόμενους το Σάββατο δεν είναι αργία, αλλά ..... ημέρα.
  - **μέλλειν**: Στα ..... σχέδια της εταιρείας περιλαμβάνεται η ίδρυση υποκαταστημάτων στο εξωτερικό.
  - **συνεπαινεσάντων**: Του αξίζει κάθε ..... για την καλή του πράξη.
  - **δέχεσθαι**: Ο ίδιος ο Υφυπουργός Αθλητισμού πήγε στο αεροδρόμιο για την ..... των ολυμπιονικών.
  - **ἄρχειν**: Η ..... του πρωταθλήματος ποδοσφαίρου μετατέθηκε για τα τέλη Οκτωβρίου.

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να συμπληρώνεται ορθά το νόημά της. Δύο φράσεις της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας δέχτηκε μεγάλη επίδραση στην προσωπικότητα και στις ιδέες του από	α. τη μεροληπτική περιγραφή του καθεστώτος των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα.
2. Η χρονολόγηση των έργων του Ξενοφώντα στηρίζεται σε	β. ιδέες και στις αξίες του σε όλη τη διάρκεια της ζωής του.
3. Τα έργα του Ξενοφώντα διακρίνονται σε	γ. τον φιλόσοφο Σωκράτη και τον
4. Ο Ξενοφώντας αξιοποίησε στο έργο <i>Έλληνικά</i> κατά την αφήγηση των γεγονότων	δ. «εσωτερικές» μαρτυρίες και τη μελέτη του ύφους του.
5. Ο Ξενοφώντας έμεινε σταθερός στις	ε. τον ομότεχνό του Θουκυδίδη. ζ. την ικανότητά του να ζωντανεύει με δραματική ένταση μεμονωμένες σκηνές. η. ιστορικά, σωκρατικά και διδακτικά.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2.§1-2

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ κατεστήσατο, ἔπλει ἐπὶ τὸ Βυζάντιον καὶ Καλχηδόνα. Οἱ δ' αὐτὸν ὑπεδέχοντο, τοὺς τῶν Ἀθηναίων φρουροὺς ὑποσπόνδους ἀφέντες· οἱ δὲ προδόντες Ἀλκιβιάδῃ τὸ Βυζάντιον τότε μὲν ἔφυγον εἰς τὸν Πόντον, ὕστερον δ' εἰς Ἀθήνας καὶ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι. Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὄσω ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θᾶπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνας Σθενέλαον ἀρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ ... τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσεσθαι».

Μονάδες 30

5. Να αντιστοιχίσετε καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** της νεοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Β περισσεύουν.

A	B
1. ὑπεδέχοντο	α. απόγονος
2. ἐγένοντο	β. προάστιο
3. ἴδοι	γ. κατάληψη
4. ἄστυ	δ. παράλειψη
5. Καταλιπὼν	ε. οραματιστής
	ζ. υπόδειγμα
	η. αποδεκτός

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Ξενοφώντας

- α. εξορίστηκε από την Αθήνα εξαιτίας της αριστοκρατικής καταγωγής του.

- β. έχασε τον γιο του, τον Γρύλλο, στη μάχη της Μαντινείας (362 π.Χ.).
- γ. δέχθηκε βαθύτατη επίδραση από την ηγετική φυσιογνωμία του Περικλή.
- δ. έγραψε τα *Έλληνικά* που αποτελούν τη σπουδαιότερη πηγή για τα γεγονότα της περιόδου 431-411 π.Χ.
- ε. παραθέτει ποιητικές εκφράσεις στο κείμενό του και χρησιμοποιεί το απλοποιημένο αττικό ιδίωμα.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.3.§52-55.3

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· «Ἐγὼ δ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἰκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτίᾳ εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὄνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἄγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὄδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου». Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἔνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· «Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον. Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες οἱ ἔνδεκα οὐ δεῖ τὰ ἐκ τούτων πράττετε».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ὑμῶν μέντοι, ... ἐκ τούτων πράττετε».

Μονάδες 30

5. Να αντιστοιχίσετε καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** της νεοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Β περισσεύουν.

A	B
1. Ἀκούσας	α. σύγγραμμα
2. ἐννομώτατα	β. πραγματικός
3. ἔγραψαν	γ. διανομή
4. ὄνομα	δ. μόνος
5. πράττετε	ε. υπάκουος
	ζ. πανάκεια
	η. συνώνυμο

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να συμπληρώνεται ορθά το νόημά της. Τρεις φράσεις της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
<p>1. Ο Θουκυδίδης πίστευε στη μεγάλη αξία</p> <p>2. Κατά τον Ξενοφώντα η ήττα των Σπαρτιατών από τους Θηβαίους οφείλεται</p> <p>3. Σε αρκετά σημεία του έργου του ο Θουκυδίδης προβάλλει ως βασικά κίνητρα για τον πόλεμο</p> <p>4. Ο Ξενοφώντας εξιστορεί τον Πελοποννησιακό πόλεμο από</p> <p>5. Ο Ξενοφώντας εντυπωσιάστηκε από την προσωπικότητα</p>	<p>α. την αμεροληψία και το βάθος του προβληματισμού του.</p> <p>β. του Περικλή.</p> <p>γ. την πλεονεξία και τη φιλοτιμία.</p> <p>δ. το 431 π. Χ. και εξής.</p> <p>ε. το 411 π. Χ. και εξής.</p> <p>ζ. σε θεϊκή τιμωρία.</p> <p>η. του Αγησίλαου.</p> <p>θ. στην απλότητα του ύφους του.</p>

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2.§3-4

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστὺ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῷ ἑτέρῳ παραγγέλλων· ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοῦς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίους τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκία, καὶ Ἰστιαίεας καὶ Σκιωναίους καὶ Τορωναίους καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων. Τῇ δ' ὑστεραία ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἔδοξε τοὺς τε λιμένας ἀποχῶσαι πλὴν ἑνὸς καὶ τὰ τείχη εὐτρεπίζειν καὶ φυλακὰς ἐφιστάναι καὶ τᾶλλα πάντα ὡς εἰς πολιορκίαν παρασκευάζειν τὴν πόλιν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις ... πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων».

Μονάδες 30

5. Για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου, να γράψετε ένα **ομόρριζο ουσιαστικό** της Νέας Ελληνικής, απλό ή σύνθετο: **ἐλέγετο, παραγγέλλων, ἀπολωλότας, ἐποίησαν, κρατήσαντες.**

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να συμπληρώνεται ορθά το νόημά της. Τρεις φράσεις της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. Ο Θουκυδίδης πίστευε στη μεγάλη αξία	α. την αμεροληψία και το βάθος του προβληματισμού του.
2. Κατά τον Ξενοφώντα η ήττα των Σπαρτιατών από τους Θηβαίους οφείλεται	β. του Περικλή.
3. Σε αρκετά σημεία του έργου του ο Θουκυδίδης προβάλλει ως βασικά κίνητρα για τον πόλεμο	γ. την πλεονεξία και τη φιλοτιμία.
4. Ο Ξενοφώντας εξιστορεί τον Πελοποννησιακό πόλεμο από	δ. το 431 π.Χ. και εξής.
5. Ο Ξενοφώντας εντυπωσιάστηκε από την προσωπικότητα	ε. το 411 π.Χ. και εξής.

	<p>ζ. σε θεϊκή τιμωρία.</p> <p>η. του Αγησίλαου.</p> <p>θ. στην απλότητα του ύφους του.</p>
--	---

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.3.§55.3-56

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν [ὁ Κριτίας], εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ Θηραμένης ὡσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γινόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρω καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῇ φωνῇ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δ' ἐν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ὡς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμῶξοιτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο· «Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμῶξομαι;» καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κύνειον ἔπιδε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· «Κριτία τοῦτ' ἔστω τῷ καλῷ». Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μῆτε τὸ φρόνιμον μῆτε τὸ παιγνιῶδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν, ... εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο.»

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **ελκυστικός, παράκληση, διαδήλωση, ποτό, διάκριση.**

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να συμπληρώνεται ορθά το νόημά της. Δύο φράσεις της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας δέχτηκε μεγάλη επίδραση στην προσωπικότητα και στις ιδέες του από	α. τη μεροληπτική περιγραφή του καθεστώτος των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα.
2. Η χρονολόγηση των έργων του Ξενοφώντα στηρίζεται σε	β. ιδέες και στις αξίες του σε όλη τη διάρκεια της ζωής του. γ. τον φιλόσοφο Σωκράτη και τον

3. Τα έργα του Ξενοφώντα διακρίνονται σε	πολιτικό Αγησίλαο.
4. Ο Ξενοφώντας αξιοποίησε στο έργο <i>Ελληνικά</i> κατά την αφήγηση των γεγονότων	δ. «εσωτερικές» μαρτυρίες και τη μελέτη του ύφους του. ε. τον ομότεχνό του Θουκυδίδη.
5. Ο Ξενοφώντας έμεινε σταθερός στις	ζ. την ικανότητά του να ζωντανεύει με δραματική ένταση μεμονωμένες σκηνές. η. ιστορικά, σωκρατικά και διδακτικά.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.4.§18-19

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ταῦτα δ' εἰπὼν [ὁ Θρασύβουλος] καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρήγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν [ἂν] τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθείη· «ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μέν», ἔφη, «ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένοις, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὡς γέ μοι δοκεῖ». Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος ἐμπροσθὸν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθραπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ταῦτα δ' εἰπὼν ... μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ».

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **αναγγελία, τραυματίας, ψευδής, πτώση, θνησιμότητα**.

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να συμπληρώνεται ορθά το νόημά της. Δύο φράσεις της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας ακολούθησε τον Αγησίλαο	α. μετά το έτος 355 π. Χ. β. στη μάχη της Μαντινείας (362 π. Χ.) εναντίον των Θηβαίων.
2. Ο Ξενοφώντας πεθαίνει	γ. στην οργή των θεών.
3. Το έργο του Ξενοφόντα δεν διαθέτει	δ. στη μάχη της Κορώνειας (394 π. Χ.) εναντίον του ευρύτερου αντισπαρτιατικού συνασπισμού.

4. Ο Ξενοφώντας αποδίδει την ήττα των Σπαρτιατών από τους Θηβαίους	ε. τη διεισδυτικότητα του έργου του Θουκυδίδη. ζ. την περίτεχνη διατύπωση. η. το απλοποιημένο αττικό ιδίωμα.
5. Η συγγραφή των Έλληνικῶν διακρίνεται από	

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2.§2-3

ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὄσω ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θᾶπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνοσ Σθενέλαον ἀρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν. Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶσ διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστυ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῶ ἐτέρω παραγγέλλων· ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοὺς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίους τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκία, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίους καὶ Τορωναίους καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις ... πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων».

Μονάδες 30

5. Να γράψετε ένα **σύνθετο ομόρριζο ουσιαστικό ἢ επίθετο** της Νέας Ελληνικής, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **ἀπέπεμπεν, ἄστυ, ἐπεσκεύαζεν, νυκτὸς, ἀποίκους**.

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να συμπληρώνεται ορθά το νόημά της. Δύο φράσεις της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας δέχτηκε μεγάλη επίδραση στην προσωπικότητα και στις ιδέες του από	α. τη μεροληπτική περιγραφή του καθεστώτος των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα.
2. Η χρονολόγηση των έργων του Ξενοφώντα στηρίζεται σε	β. ιδέες και στις αξίες του σε όλη τη διάρκεια της ζωής του.

3. Τα έργα του Ξενοφώντα διακρίνονται σε	γ. τον φιλόσοφο Σωκράτη και τον
4. Ο Ξενοφώντας αξιοποίησε στο έργο <i>Έλληνικά</i> κατά την αφήγηση των γεγονότων	πολιτικό Αγησίλαο. δ. «εσωτερικές» μαρτυρίες και τη μελέτη του ύφους του.
5. Ο Ξενοφώντας έμεινε σταθερός στις	ε. τον ομότεχνό του Θουκυδίδη.
	ζ. την ικανότητά του να ζωντανεύει με δραματική ένταση μεμονωμένες σκηνές.
	η. ιστορικά, σωκρατικά και διδακτικά.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2.§20-22

ΚΕΙΜΕΝΟ

Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλήν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανεφέρουν ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας. Εἰσιόντας δ' αὐτοὺς ὄχλος περιχεῖτο πολὺς, φοβούμενοι μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν· οὐ γὰρ ἔτι ἐνεχώρει μέλλειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων τῷ λιμῷ. Τῇ δὲ ὑστεραία ἀπήγγελλον οἱ πρέσβεις ἐφ' οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιοῦντο τὴν εἰρήνην· προηγόρει δὲ αὐτῶν Θηραμένης, λέγων ὡς χρή πείθεσθαι Λακεδαιμονίοις καὶ τὰ τεῖχη περιαιρεῖν. Ἀντιπόντων δὲ τινῶν αὐτῷ, πολὺ δὲ πλειόνων συνεπαινεσάντων, ἔδοξε δέχεσθαι τὴν εἰρήνην.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν ... μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν.»

Μονάδες 30

5. Να αντιστοιχίσετε καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** της νεοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Β περισσεύουν.

A	B
1. εἰργασμένην	α. αγόρευση
2. γενομένοις	β. απόγονος
3. προηγόρει	γ. ηγεμόνας
4. περιαιρεῖν	δ. απεργία
5. δέχεσθαι	ε. αποδέκτης
	ζ. γηρατειά
	η. αφαίρεση

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να συμπληρώνεται ορθά το νόημά της. Δύο φράσεις της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
<p>1. Ο Ξενοφώντας ακολούθησε τον Αγησίλαο</p> <p>2. Ο Ξενοφώντας πεθαίνει</p> <p>3. Το έργο του Ξενοφόντα δεν διαθέτει</p> <p>4. Ο Ξενοφώντας αποδίδει την ήττα των Σπαρτιατών από τους Θηβαίους</p> <p>5. Η συγγραφή των <i>Ἑλληνικῶν</i> διακρίνεται από</p>	<p>α. μετά το έτος 355 π.Χ.</p> <p>β. στη μάχη της Μαντίνειας (362 π.Χ.) εναντίον των Θηβαίων.</p> <p>γ. στην οργή των θεών.</p> <p>δ. στη μάχη της Κορώνειας (394 π.Χ.) εναντίον του ευρύτερου αντισπαρτιατικού συνασπισμού.</p> <p>ε. τη διεισδυτικότητα του έργου του Θουκυδίδη.</p> <p>ζ. την περίτεχνη διατύπωση.</p> <p>η. το απλοποιημένο αττικό ιδίωμα.</p>

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.4.§19-20

ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οὐκ ἐψεύσατο [ὁ μάντις], ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος ἐμπεσὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθαιπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὄμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἴππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο. Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὐφωνος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· «Ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποιήσαμεν, μετεσχῆκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἐορτῶν τῶν καλλίστων, καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κεινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ... οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν».

Μονάδες 30

5. Για καθεμία ἀπὸ τις παρακάτω λέξεις τοῦ κειμένου, νὰ γράψετε ἓνα **ομόρριζο ουσιαστικό** τῆς Νέας Ελληνικῆς, ἀπλό ἢ σύνθετο: **ἐμπεσὼν, τέθαιπται, ὑποσπόνδους, μυστῶν, ἐξελαύνετε**.

Μονάδες 10

8. Νὰ συνδέσετε καθεμία ἀπὸ τις φράσεις τῆς στήλης Α με μία φράση τῆς στήλης Β, ὥστε νὰ συμπληρώνεται ὀρθά τὸ νόημά τῆς. Δύο φράσεις τῆς στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας κατὰ τὴ νεανικὴ τοῦ ηλικία ἔλαβε	α. τὸ σύνολο τῶν ἔργων τοῦ Ξενοφόντα σε συμβουλευτικά καὶ ἱστορικά.
2. Ο Ξενοφώντας, μετὰ τὴ μάχη στα Κούναξα στο πλαίσιο τῆς	β. ηγετικές πρωτοβουλίες γιὰ τὴν ἐπιστροφή τῶν μισθοφόρων στὴν Ελλάδα.

<p>εκστρατείας εναντίον του Πέρση βασιλιά, ανέλαβε</p>	<p>γ. το σύνολο των έργων του Ξενοφώντα σε ιστορικά, σωκρατικά και διδακτικά.</p>
<p>3. Στη διαμόρφωση της προσωπικότητας του Ξενοφώντα συνέβαλαν ουσιαστικά</p>	<p>δ. τις αυθαιρεσίες του καθεστώτος των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα.</p>
<p>4. Οι μεταγενέστεροι φιλόλογοι χώρισαν</p>	<p>ε. η προσωπικότητα του Περικλή, Αθηναίου πολιτικού.</p>
<p>5. Ο Ξενοφώντας περιγράφει με εντιμότητα</p>	<p>ζ. καλή μόρφωση. η. το πρότυπο ζωής του Σωκράτη και η ηγετική φυσιογνωμία του Αγησίλαου, βασιλιά της Σπάρτης.</p>

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2.§16-19

ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἦξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἕνεκα. Πεμφθεὶς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὁπότε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σῆτον ἅπαντα ὅτι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχει, εἶτα κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὧν ἐρωτᾶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἠρέθη πρεσβευτῆς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίου εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτῶμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπον ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Τοιούτων δὲ ὄντων ... ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους».

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **πειθήνιος, ἔλλειψη, διαίρεση, φυγόδικος, ομόσπονδος**.

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να συμπληρώνεται ορθά το νόημά της. Δύο φράσεις της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας ακολούθησε τον Αγησίλαο	α. μετά το έτος 355 π.Χ. β. στη μάχη της Μαντινείας (362 π.Χ.) εναντίον των Θηβαίων.
2. Ο Ξενοφώντας πεθαίνει	

<p>3. Το έργο του Ξενοφώντα δεν διαθέτει</p>	<p>γ. στην οργή των θεών.</p>
<p>4. Ο Ξενοφώντας αποδίδει την ήττα των Σπαρτιατών από τους Θηβαίους</p>	<p>δ. στη μάχη της Κορώνειας (394 π.Χ.) εναντίον του ευρύτερου αντισπαρτιατικού συνασπισμού.</p>
<p>5. Η συγγραφή των <i>Ἑλληνικῶν</i> διακρίνεται από</p>	<p>ε. τη διεισδυτικότητα του έργου του Θουκυδίδη. ζ. την περίτεχνη διατύπωση. η. το απλοποιημένο αττικό ιδίωμα.</p>

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.4.§20-21

ΚΕΙΜΕΝΟ

Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὐφωνος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· «Ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποιήσαμεν, μετεσχῆκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἑορτῶν τῶν καλλίστων, καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κекινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας. Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἑταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδοῦμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἳ ἰδίῳν κερδέων ἕνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὀκτῶ μηνὶ ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Κλεόκριτος δὲ ... σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας».

Μονάδες 30

5. Για καθεμία ἀπὸ τις παρακάτω λέξεις τοῦ κειμένου, να γράψετε ἓνα **ομόρριζο ουσιαστικό** τῆς Νέας Ελληνικῆς, ἀπλό ἢ σύνθετο: **κῆρυξ, ἐποιήσαμεν, κοινωνοῦμεν, παύσασθε, μηνὶν**.

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία ἀπὸ τις φράσεις τῆς στήλης Α με μία φράση τῆς στήλης Β, ὥστε να συμπληρῶνεται ὀρθά το νόημά τῆς. Δύο φράσεις τῆς στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας ἐζήσῃ	α. ἡ εἰδολογική καὶ χρονολογική κατάταξη τῶν ἐργῶν τοῦ Ξενοφώντας.
2. Οἱ Σπαρτιάτες παραχώρησαν στον ἐξόριστο Ξενοφώντας	β. σαφὴ, ἀκριβὴ καὶ παραστατικό λόγο. γ. ἀποκλειστικά τὴν ἐποχὴ τῶν τριάκοντα τυράννων στὴν Αθήνα.
3. Με βάση τις «εσωτερικὲς μαρτυρίες» καὶ τὴ μελέτη τοῦ ὕφους εἶναι δυνατή	δ. τὴν περιπετειώδη πορεία τῆς Αθήνας κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ὡς τὴν

4. Ο Ξενοφώντας στο έργο του <i>Έλληνικά</i> προσφέρει	αποκατάσταση της αθηναϊκής δημοκρατίας το 403 π. Χ. ε. ένα μεγάλο κτήμα κοντά στην Ολυμπία, όπου
5. Ο Ξενοφώντας στο έργο του <i>Έλληνικά</i> χρησιμοποίησε κατά την αφήγηση των γεγονότων	συνέγραψε πολλά έργα. ζ. σύνθετο, πλούσιο και πυκνό λόγο. η. πολύ σημαντικές πληροφορίες για τα γεγονότα της περιόδου 411-362 π. Χ.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.3.§50-51

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δ' εἰπὼν [ὁ Θηραμένης] ταῦτα ἐπαύσατο, καὶ ἡ βουλή δῆλη ἐγένετο εὐμενῶς ἐπιθορυβήσασα, γνοὺς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξειτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἠγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερῶς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· «Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὃς ἂν ὀρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὐ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερῶς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδένα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίου εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐγὼ, ὦ βουλή, ... ἡμεῖς θανατοῦμεν».

Μονάδες 30

5. Να αντιστοιχίσετε καθεμία νεοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** της αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Α περισσεύουν.

A	B
1. ψηφιδωτό	α. ἐπιτρέψοι
2. επιτηρητής	β. διαψηφίζεσθαι
3. παράνομος	γ. βιωτὸν
4. προτροπή	δ. νομίζω
5. βωμός	ε. ἀποθνήσκειν
6. βιωματικός	
7. αθάνατος	

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να συμπληρώνεται ορθά το νόημά της. Δύο φράσεις της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας κατά τη νεανική του ηλικία έλαβε	α. το σύνολο των έργων του Ξενοφώντα σε συμβουλευτικά και ιστορικά.
2. Ο Ξενοφώντας, μετά τη μάχη στα Κούναξα στο πλαίσιο της εκστρατείας εναντίον του Πέρση βασιλιά, ανέλαβε	β. ηγετικές πρωτοβουλίες για την επιστροφή των μισθοφόρων στην Ελλάδα. γ. το σύνολο των έργων του Ξενοφώντα σε ιστορικά, σωκρατικά και διδακτικά.
3. Στη διαμόρφωση της προσωπικότητας του Ξενοφώντα συνέβαλαν ουσιαστικά	δ. τις αυθαιρέσιες του καθεστώτος των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα. ε. η προσωπικότητα του Περικλή, Αθηναίου πολιτικού.
4. Οι μεταγενέστεροι φιλόλογοι χώρισαν	ζ. καλή μόρφωση.
5. Ο Ξενοφώντας περιγράφει με εντιμότητα	η. το πρότυπο ζωής του Σωκράτη και η ηγετική φυσιογνωμία του Αγησίλαου, βασιλιά της Σπάρτης.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2.§18-21

ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίουσ εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτώμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἤκοιεν εἶπον ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν. Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἡγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανέφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ... ἀλλ' ἐξαιρεῖν».

Μονάδες 30

5. Να επιλέξετε ἀπὸ τῆ στήλη Β γιὰ καθεμία ἀρχαιοελληνικὴ λέξη τῆς στήλης Α τὴν **ορθή σημασία** τῆς σύμφωνα με τὸ κείμενο τοῦ Ξενοφώντα:

A	B
1. φυγάδα	α. ἐξόριστος β. λιποτάκτης
2. κυρίουσ	α. ἐγκυρος β. ἀρμόδιος
3. αὐτοκράτορες	α. βασιλιάς β. ἀπεσταλμένος με ἀπόλυτη ἐξουσία
4. ἡγῶνται	α. οδηγώ β. προηγούμαι
5. ἐπανέφερον	α. ἀναφέρω β. μεταφέρω εἶδηση

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να συμπληρώνεται ορθά το νόημά της. Δύο φράσεις της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας κατά τη νεανική του ηλικία έλαβε	α. το σύνολο των έργων του Ξενοφώντα σε συμβουλευτικά και ιστορικά.
2. Ο Ξενοφώντας, μετά τη μάχη στα Κούναξα στο πλαίσιο της εκστρατείας εναντίον του Πέρση βασιλιά, ανέλαβε	β. ηγετικές πρωτοβουλίες για την επιστροφή των μισθοφόρων στην Ελλάδα.
3. Στη διαμόρφωση της προσωπικότητας του Ξενοφώντα συνέβαλαν ουσιαστικά	γ. το σύνολο των έργων του Ξενοφώντα σε ιστορικά, σωκρατικά και διδακτικά.
4. Οι μεταγενέστεροι φιλόλογοι χώρισαν	δ. τις αυθαιρεσίες του καθεστώτος των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα.
5. Ο Ξενοφώντας περιγράφει με εντιμότητα	ε. η προσωπικότητα του Περικλή, Αθηναίου πολιτικού.
	ζ. καλή μόρφωση.
	η. το πρότυπο ζωής του Σωκράτη και η ηγετική φυσιογνωμία του Αγησίλαου, βασιλιά της Σπάρτης.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2.§19-21

ΚΕΙΜΕΝΟ

Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτώμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἤκοιεν εἶπον ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ' ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν. Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλήν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανάφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐπεὶ δ' ἦκον, ... ὅποι ἂν ἠγῶνται».

Μονάδες 30

5. Για καθεμία ἀπὸ τις παρακάτω λέξεις τοῦ κειμένου να γράψετε μία περίοδο λόγου στη Νέα Ελληνική, ὅπου ἡ συγκεκριμένη λέξη να χρησιμοποιεῖται **με διαφορετικὴ σημασία** ἀπὸ αὐτὴν που ἔχει στο ἀρχαῖο κείμενο: **ἔφοροι, ἐκκλησίαν, ἐξαιρεῖν, εἰργασμένην, φυγάδας**. Μπορεῖτε να τὴ χρησιμοποιήσετε **σε οποιαδήποτε μορφή** τῆς (μέρος τοῦ λόγου, πτώση, ἀριθμὸ, γένος, ἐγκλίση, χρόνος).

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία ἀπὸ τις φράσεις τῆς στήλης Α με μία φράση τῆς στήλης Β ὥστε να ολοκληρώνεται ορθὰ το νόημά τῆς.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας ἐζήσῃ	α. ἡ εἰδολογικὴ καὶ χρονολογικὴ κατάταξη τῶν ἐργῶν τοῦ Ξενοφώντα.
2. Οἱ Σπαρτιάτες παραχώρησαν στον ἐξόριστο Ξενοφώντα	β. σαφὴ, ἀκριβὴ καὶ παραστατικὸ λόγο.
3. Με βάση τις «εσωτερικὲς μαρτυρίες» καὶ τὴ μελέτη τοῦ ὕφους εἶναι δυνατὴ	γ. ἀποκλειστικὰ τὴν ἐποχὴ τῶν τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα.

<p>4. Ο Ξενοφώντας στο έργο του <i>Έλληνικά</i> προσφέρει</p> <p>5. Ο Ξενοφώντας στο έργο του <i>Έλληνικά</i> χρησιμοποίησε κατά την αφήγηση των γεγονότων</p>	<p>δ. την περιπετειώδη πορεία της Αθήνας κατά τη διάρκεια του Πελοποννησιακού πολέμου ως την αποκατάσταση της αθηναϊκής δημοκρατίας το 403 π.Χ.</p> <p>ε. ένα μεγάλο κτήμα κοντά στην Ολυμπία, όπου συνέγραψε πολλά έργα.</p> <p>ζ. σύνθετο, πλούσιο και πυκνό λόγο.</p> <p>η. πολύ σημαντικές πληροφορίες για τα γεγονότα της περιόδου 411-362 π.Χ.</p>
--	--

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.3.§51-52

ΚΕΙΜΕΝΟ

Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν [ὁ Κριτίας]: «Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὅς ἂν ὁρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὗ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερώς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδένα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἕξω τοῦ καταλόγου κυρίους εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν». Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· «Ἐγὼ δ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἱκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτία εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὄνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐγὼ, ὦ βουλή, ... ἡμεῖς θανατοῦμεν».

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **κοινοβούλιο, αρχηγικός, θνητός, ξακουστός, εστιατόριο**.

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Ξενοφώντας

- α. εντυπωσιάστηκε από την προσωπικότητα του Αγησίλαου και τον ακολούθησε μαζί με τον σπαρτιατικό στρατό, στη μάχη της Κορώνειας (394 π.Χ.).
- β. δέχτηκε βαθύτατη επίδραση στην προσωπικότητα και στις ιδέες του από τον Περικλή.
- γ. δεν διαθέτει σαφήνεια και ακρίβεια στην έκφρασή του.

- δ. παρεμβάλλει ποιητικές εκφράσεις στο κείμενό του και χρησιμοποιεί το απλοποιημένο αττικό ιδίωμα (στο λεξιλόγιο, στο τυπικό και στη σύνταξη).
- ε. έγραψε, μεταξύ άλλων, τα έργα *Κύρου Ανάθασις* και *Κύρου Παιδεία*.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2.§20-23

ΚΕΙΜΕΝΟ

Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλήν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανέφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας. Εἰσιόντας δ' αὐτοὺς ὄχλος περιχεῖτο πολὺς, φοβούμενοι μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν· οὐ γὰρ ἔτι ἐνεχώρει μέλλειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων τῷ λιμῷ. Τῇ δὲ ὑστεραία ἀπήγγελλον οἱ πρέσβεις ἐφ' οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιοῦντο τὴν εἰρήνην· προηγόρει δὲ αὐτῶν Θηραμένης, λέγων ὡς χρή πείθεσθαι Λακεδαιμονίοις καὶ τὰ τεῖχη περαιοῦν. Ἀντειπόντων δὲ τινῶν αὐτῷ, πολὺ δὲ πλειόνων συνεπαινεσάντων, ἔδοξε δέχεσθαι τὴν εἰρήνην. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρός τε κατέπλει εἰς τὸν Πειραιᾶ καὶ οἱ φυγάδες κατήσαν καὶ τὰ τεῖχη κατέσκαπτον ὑπ' αὐλητρίδων πολλῇ προθυμίᾳ, νομίζοντες ἐκείνην τὴν ἡμέραν τῇ Ἑλλάδι ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Τῇ δὲ ὑστεραία ... ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας».

Μονάδες 30

5. Να γράψετε μία **σύνθετη λέξη** της Νέας Ελληνικής, με **πρώτο συνθετικό** καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **ναῦς, γῆν, πολὺς, ἡμέραν, ἄρχειν**.

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Η στρατιωτική δράση του Ξενοφώντα σχετίζεται με	α. τις ηγετικές πρωτοβουλίες που ανέλαβε για την επιστροφή των μισθοφόρων από τη Μικρά Ασία στην Ελλάδα.
	β. την προσπάθειά του να σώσει την Αμφίπολη από την επίθεση των Σπαρτιατών.

2. Ο Ξενοφώντας πέθανε	α. στον Σκιλλούντα, κοντά στην Ολυμπία, όπου ζούσε μετά την εξορία του από την Αθήνα.
	β. στην Αθήνα μετά το 355 π.Χ., όπου επέστρεψε μετά την προσέγγιση Αθηναίων και Σπαρτιατών.
3. Ο Ξενοφώντας εξιστορεί τον Πελοποννησιακό πόλεμο	α. από την έναρξη του πολέμου έως το 411 π.Χ.
	β. από το 411 π.Χ. έως το τέλος του.
4. Στα Έλληνικά η γραφή του Ξενοφώντα χαρακτηρίζεται από	α. μακροπερίοδο λόγο και πολλούς προσδιορισμούς της αιτίας.
	β. απόλυτη ακρίβεια της περιγραφής των χώρων που εξελίχθηκαν τα γεγονότα.
5. Ο Ξενοφώντας παρουσιάζει	α. με θαυμασμό τις ενέργειες των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα.
	β. με εντιμότητα τις αγριότητες του καθεστώτος των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.4.§22-23

ΚΕΙΜΕΝΟ

«Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὔτοι τὸν πάντων αἴσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἀλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὐς πολλὰ κατεδακρύσαμεν». Ὅ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' ἑαυτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηον ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. Ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαϊότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνως ἔλεγον ὡς οὐ χρεῖη καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ· ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἠδικηκέναι, αὐτοὶ τε ἀνελογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὡς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφασαν χρῆναι πείθεσθαι οὐδ' ἐπιτρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν. Καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι. Καὶ εἴλοντο δέκα, ἓνα ἀπὸ φυλῆς.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐξὸν δ' ἡμῖν ... ἐν τῷ συνεδρίῳ.»

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **πολιτικός, ἔλλειψη, ἀτακτος, χρέος, πειστικός.**

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Η στρατιωτική δράση του Ξενοφώντα σχετίζεται με	α. τις ηγετικές πρωτοβουλίες που ανέλαβε για την επιστροφή των μισθοφόρων από τη Μικρά Ασία στην Ελλάδα.
	β. την προσπάθειά του να σώσει την Αμφίπολη από την επίθεση των Σπαρτιατών.

2. Ο Ξενοφώντας πέθανε	α. στον Σκιλλούντα, κοντά στην Ολυμπία, όπου ζούσε μετά την εξορία του από την Αθήνα.
	β. στην Αθήνα μετά το 355 π. Χ., όπου επέστρεψε μετά την προσέγγιση Αθηναίων και Σπαρτιατών.
3. Ο Ξενοφώντας εξιστορεί τον Πελοποννησιακό πόλεμο	α. από την έναρξη του πολέμου έως το 411 π. Χ.
	β. από το 411 π. Χ. έως το τέλος του.
4. Στα Έλληνικά η γραφή του Ξενοφώντα χαρακτηρίζεται από	α. μακροπερίοδο λόγο και πολλούς προσδιορισμούς της αιτίας.
	β. απόλυτη ακρίβεια της περιγραφής των χώρων που εξελίχθηκαν τα γεγονότα.
5. Ο Ξενοφώντας παρουσιάζει	α. με θαυμασμό τις ενέργειες των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα.
	β. με εντιμότητα τις αγριότητες του καθεστώτος των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2.§20-22

ΚΕΙΜΕΝΟ

Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλήν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανέφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας. Εἰσιόντας δ' αὐτοὺς ὄχλος περιεχεῖτο πολὺς, φοβούμενοι μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν· οὐ γὰρ ἔτι ἐνεχώρει μέλλειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων τῷ λιμῷ. Τῇ δὲ ὑστεραία ἀπήγγελλον οἱ πρέσβεις ἐφ' οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιοῦντο τὴν εἰρήνην· προηγόρει δὲ αὐτῶν Θηραμένης, λέγων ὡς χρή πείθεσθαι Λακεδαιμονίοις καὶ τὰ τεῖχη περαιοῦν. Ἀντειπόντων δὲ τινῶν αὐτῷ, πολὺ δὲ πλειόνων συνεπαινεσάντων, ἔδοξε δέχεσθαι τὴν εἰρήνην.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν ... μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν.»

Μονάδες 30

5. Να επιλέξετε για καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α την **ετυμολογικά συγγενή** της νεοελληνική λέξη της στήλης Β.

A	B
1. γενομένοις	α. γνήσιος β. γνωστός
2. ναῦς	α. νάρκη β. ναυαγός
3. παραδόντας	α. πονόδοντος β. αιμοδοσία
4. ἐπανέφερον	α. διαφορά β. επανάληψη
5. ἀντειπόντων	α. λόγος β. αντίφαση

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

Α	Β
1. Η στρατιωτική δράση του Ξενοφώντα σχετίζεται με τη συμμετοχή του	α. στην εκστρατεία που ετοίμασε ο Κύρος, για να εκθρονίσει τον αδελφό του, τον βασιλιά της Περσίας Αρταξέρξη Β΄.
	β. στην προσπάθεια να σωθεί η Αμφίπολη από την επίθεση των Σπαρτιατών.
2. Ο Ξενοφώντας είχε πρότυπο	α. τον Λύσανδρο για τον τρόπο που νίκησε στους Αιγός Ποταμούς.
	β. τον Αγησίλαο για τα ηγετικά του προσόντα και την απλότητα της συμπεριφοράς του.
3. Ο χαρακτηρισμός του Ξενοφώντα ως «ρεπόρτερ» οφείλεται στην ικανότητά του	α. να παρουσιάζει με ζωντάνια τον αγώνα των Ελλήνων εναντίον των Περσών.
	β. να ζωντανεύει με δραματική ένταση μεμονωμένες σκηνές.
4. Η γραφή του Ξενοφώντα στα Έλληνικά χαρακτηρίζεται από	α. σαφήνεια και ακρίβεια στην έκφραση.
	β. διεισδυτικότητα και βαθειά φιλοσοφημένη πολιτική σκέψη.
5. Ο Ξενοφώντας χαρακτηρίζεται από	α. ανοχή προς ό,τι θεωρούσε μειονεκτήματα ή ακρότητες της αθηναϊκής δημοκρατίας.
	β. αντιπάθεια προς ό,τι θεωρούσε μειονεκτήματα ή ακρότητες της αθηναϊκής δημοκρατίας.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.3.§50-51

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δ' εἰπὼν [ὁ Θηραμένης] ταῦτα ἐπαύσατο, καὶ ἡ βουλή δῆλη ἐγένετο εὐμενῶς ἐπιθορυβήσασα, γνοὺς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξοιτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἠγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερῶς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· «Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὃς ἂν ὀρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὐ φασὶν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερῶς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδένα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίου εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐγὼ, ὦ βουλή, ... ἡμεῖς θανατοῦμεν».

Μονάδες 30

5. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω περιόδους λόγου της Νέας Ελληνικής με **ομόρριζα** (απλά ή σύνθετα) του ρήματος **ἀναφεύξοιτο**, ώστε να ολοκληρωθεί ορθά το νόημά τους:

- Μετά την ήττα του το στράτευμα τράπηκε σε άτακτη .....
- Προς ..... κάθε παρεξήγησης, όλα έγιναν με καλή πρόθεση.
- Η ..... στο αλκοόλ δεν αποτελεί λύση στα προβλήματα που αντιμετωπίζει.
- Δεν πλήρωνε τους φόρους του, γι' αυτό θα κατηγορηθεί για .....
- Η περιοχή αποτελεί ..... άγριων ζώων και απαγορεύεται το κυνήγι.

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας εξορίστηκε από την Αθήνα	α. επειδή ακολούθησε τον Αγησίλαο στους Δελφούς για τους επινίκιους πανηγυρισμούς μετά τη μάχη στην Κορώνεια.

	β. επειδή απέτυχε να οδηγήσει τους Μύριους πίσω στην πατρίδα μετά τη μάχη στα Κούναξα και τον θάνατο του Κύρου.
2. Ο Ξενοφώντας, μετά την εξορία του από την Αθήνα,	α. κατέφυγε στη Σηστό, από όπου παρακολούθησε το τέλος του Πελοποννησιακού πολέμου.
	β. αποδέχθηκε την «προξενίαν», δηλαδή άδεια διαμονής στη Σπάρτη, που του προσφέρθηκε από τους Σπαρτιάτες.
3. Η προσωπικότητα και οι ιδέες του Ξενοφώντα επηρεάστηκαν από	α. τα ηγετικά προσόντα και την απλότητα της συμπεριφοράς του Αγησίλαου.
	β. την αποφασιστικότητα και τις πράξεις του Λύσανδρου.
4. Τα έργα του Ξενοφώντα χωρίζονται σε	α. πολιτικά, πολεμικά και ιδεολογικά.
	β. ιστορικά, σωκρατικά και διδακτικά.
5. Η συγγραφική προσφορά του Ξενοφώντα αναγνωρίστηκε	α. από τους φιλόλογους της Αλεξανδρινής εποχής (3ος-2ος αι. π.Χ.) που τον κατέτασαν μαζί με τον Ηρόδοτο και τον Θουκυδίδη.
	β. ήδη από τους συγχρόνους του λόγω της απλότητας του ύφους του και της ποικιλίας των θεμάτων του.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.3.§52-55.3

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· «Ἐγὼ δ', ἔφη, ὧ ἄνδρες, ἰκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτία εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὄνπερ νόμον οὔτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἄγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὄδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὔτοι, οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὧ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου». Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἔνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· «Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον. Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες [οἱ ἔνδεκα] οὐ δεῖ τὰ ἐκ τούτων πράττετε».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ... περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι».

Μονάδες 30

5. Να γράψετε μία **σύνθετη λέξη** της Νέας Ελληνικής, με **πρώτο ἢ δεύτερο συνθετικό** καθεμία ἀπὸ τις παρακάτω λέξεις τοῦ κειμένου: **ἄνδρες, ἔγραψαν, θεοὺς, γινώσκοντες, πράττετε.**

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ἢ Λανθασμένες (Λ):

Ο Ξενοφώντας

- α. ἔλαβε μέρος στην εκστρατεία του Κύρου, καὶ μάλιστα ἀνέλαβε ηγετικές πρωτοβουλίες για τὴν επιστροφή των μισθοφόρων στην Ελλάδα μετὰ τὴ μάχη στα Κούναξα.
- β. δὲν ἐξορίστηκε ποτέ ἀπὸ τὴν Αθήνα.

- γ. με τη σαφήνεια και την ακρίβεια στην έκφρασή του, τη ζωντάνια της γραφής του και την ιδεολογική του συνέπεια έδωσε μια ξεκάθαρη εικόνα των πολιτικών εξελίξεων του 4ου αι. π.Χ.
- δ. περιγράφει με εντιμότητα τις αγριότητες του καθεστώτος των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα και καταδικάζει την αυθαιρεσία και την ανηθικότητα της εξουσίας.
- ε. χρησιμοποιεί τη λεγόμενη «αρχαία αττική» γλώσσα του 5ου αι. π.Χ. και περίπλοκη σύνταξη.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.3.§52-55.3

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· «Ἐγὼ δ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἰκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτία εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὄνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἄγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὄδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδειῖξαι, ὅτι οὗτοι, οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου». Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἔνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· «Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον. Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες [οἱ ἔνδεκα] οὗ δειτὰ ἐκ τούτων πράττετε».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ἑλληνικὴ τὸ ἀπόσπασμα: «Ὑμῶν μέντοι, ... ἐκ τούτων πράττετε».

Μονάδες 30

5. Για καθεμία ἀπὸ τὶς παρακάτω λέξεις τοῦ κειμένου νὰ γράψετε μίαν περίοδο λόγου στὴ Νέα Ἑλληνικὴ, ὅπου ἡ συγκεκριμένη λέξη νὰ χρησιμοποιεῖται **με διαφορετικὴ σημασία** ἀπὸ αὐτὴν που ἔχει στὸ ἀρχαῖο κείμενο: **ἐστίαν, κρίσιν, ἐπιδειῖξαι, καλοί, θαυμάζω**. Μπορεῖτε νὰ τὴν χρησιμοποιήσετε **σε οποιαδήποτε μορφή** τῆς (μέρος τοῦ λόγου, πτώση, ἀριθμὸ, γένος, ἐγκλίση, χρόνος).

Μονάδες 10

8. Νὰ ἀντιστοιχίσετε καθεμία ἀπὸ τὶς φράσεις τῆς στήλης Α τοῦ παρακάτω πίνακα με μίαν φράση ἀπὸ τὴ στήλη Β που συμπληρῶνει ὀρθὰ τὸ νόημά τῆς.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας εξορίστηκε ἀπὸ τὴν Αθήνα	α. ἐπειδὴ ἦταν μαθητὴς τοῦ Σωκράτη.
	β. ἐπειδὴ ἀρνήθηκε νὰ υπηρετήσῃ στὸ σῶμα τῶν ἱππέων τῆς Αθήνας.

	γ. επειδή ακολούθησε τον Αγησίλαο μαζί με τον σπαρτιατικό στρατό στη μάχη της Κορώνειας.
2. Τα διδακτικά έργα του Ξενοφώντα αναφέρονται	α. στη διδασκαλία του Σωκράτη.
	β. σε τεχνικά θέματα και θεσμούς.
	γ. στο πρότυπο ζωής που πρόβαλε ο Αγησίλαος.
3. Ο Ξενοφώντας αποδίδει την ήττα των Σπαρτιατών από τους Θηβαίους και την παρακμή τους	α. σε στρατηγική αποτυχία του Λύσανδρου.
	β. στην τύχη.
	γ. σε θεϊκή τιμωρία για την παραβίαση των όρκων τους.
4. Χαρακτηριστικό της γλώσσας του Ξενοφώντα είναι	α. το απλοποιημένο αττικό ιδίωμα.
	β. η παρεμβολή ποιητικών εκφράσεων στο κείμενο.
	γ. όλα τα παραπάνω.
5. Τα Έλληνικά αποτελούν τη σπουδαιότερη πηγή για τα γεγονότα της περιόδου	α. 411-362 π.Χ.
	β. 404-362 π.Χ.
	γ. 431-404 π.Χ.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.3.§55.3-56

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὦς δὲ ταῦτα εἶπεν [ὁ Κριτίας], εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ Θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπέκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γινόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρω καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῆ φωνῇ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δ' ἔν ρῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ὦς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμῶξοιτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο· «Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμῶξομαι;» καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κύνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· «Κριτία τοῦτ' ἔστω τῷ καλῷ». Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μήτε τὸ φρόνιμον μήτε τὸ παιγνιῶδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ὦς δὲ ταῦτα εἶπεν, ... εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο.»

Μονάδες 30

5. Να αντιστοιχίσετε καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** της νεοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Β περισσεύουν.

A	B
1. ἐπέκαλεῖτο	α. ερωτηματικό
2. πλήρες	β. ἀπόρρητο
3. ῥῆμα	γ. φρενοκομείο
4. ἐπήρετο	δ. κλίμα
5. φρόνιμον	ε. εκπληρώνω
	ζ. εκκλησία
	η. πλοίο

Μονάδες 10

8. Να αντιστοιχίσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α του παρακάτω πίνακα με μία φράση από τη στήλη Β που συμπληρώνει ορθά το νόημά της.

Α	Β
1. Ο Ξενοφώντας ακολούθησε τον Αγησίλαο	α. στην εκστρατεία εναντίον του βασιλιά της Περσίας Αρταξέρξη Β΄. β. στη μάχη των Λεύκτρων. γ. στη μάχη της Κορώνειας.
2. Ο Ξενοφώντας κατά τη διάρκεια της εξορίας του από την Αθήνα	α. ασχολήθηκε με τη συγγραφή πολλών έργων του. β. γνωρίστηκε με τον Σωκράτη. γ. δεν μπόρεσε να συνεχίσει τη συγγραφική του δραστηριότητα.
3. Δύο ιστορικές μορφές επηρέασαν την προσωπικότητα και τις ιδέες του Ξενοφώντα,	α. ο Σωκράτης και ο Αγησίλαος. β. ο Σωκράτης και ο Περικλής. γ. ο Θουκυδίδης και ο Κύρος.
4. Δεν είναι χαρακτηριστικό του έργου του Ξενοφώντα	α. η σαφήνεια στην έκφραση. β. η ακρίβεια της περιγραφής των χώρων. γ. η παράθεση δημηγοριών.
5. Ο Ξενοφώντας χρησιμοποιεί	α. την Κοινή της ελληνιστικής εποχής. β. το απλοποιημένο αττικό ιδίωμα. γ. τη λεγόμενη «αρχαία αττική» του 5ου αι. π.Χ.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.4.§18-19

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ταῦτα δ' εἰπὼν [ὁ Θρασύβουλος] καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρήγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν [ἂν] τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθείη· «ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μὲν», ἔφη, «ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένοις, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὡς γέ μοι δοκεῖ». Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος, ἐμπροσθὸν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθραπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοισι πολλοὶ διελέγοντο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ταῦτα δ' εἰπὼν ... μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ».

Μονάδες 30

5. Να επιλέξετε για καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α την **ετυμολογικά συγγενή** της νεοελληνική λέξη της στήλης Β.

A	B
1. τρωθείη	α. επιτροπή β. τραύμα
2. ἡγησόμεθα	α. ηγέτης β. αγιάζω
3. ἐψεύσατο	α. αδιάψευστος β. άψογος
4. ἐμπροσθὸν	α. πτωτικός β. πέταλο
5. κατεδίωξαν	α. διώροφος β. διωκτικός

Μονάδες 10

8. Να αντιστοιχίσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α του παρακάτω πίνακα με μία φράση από τη στήλη Β που συμπληρώνει ορθά το νόημά της.

Α	Β
1. Ο Ξενοφώντας εξορίστηκε από την Αθήνα επειδή	α. συντάχθηκε με το μέρος των Σπαρτιατών στη μάχη της Κορώνειας το 394 π.Χ.
	β. δεν κατάφερε να σώσει την Αμφίπολη από τους Σπαρτιάτες το 424 π.Χ.
	γ. συμμετείχε στη μάχη των Λεύκτρων το 371 π.Χ.
2. Το έργο του Ξενοφώντα <i>Έλληνικά</i>	α. έχει διδακτικό περιεχόμενο.
	β. έχει ιστορικό περιεχόμενο.
	γ. έχει φιλοσοφικό περιεχόμενο.
3. Ο Ξενοφώντας διέθετε	α. σαφήνεια και απόλυτη ακρίβεια στην έκφρασή του.
	β. διεισδυτικότητα και βαθιά φιλοσοφημένη πολιτική σκέψη.
	γ. τη ρητορική δεινότητα των σοφιστών.
4. Ο Ξενοφώντας μένοντας σταθερός στις ιδέες του	α. επιδοκιμάζει τα μειονεκτήματα και τις ακρότητες της αθηναϊκής δημοκρατίας.
	β. περιγράφει με εντιμότητα τις αγριότητες των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα.
	γ. δικαιολογεί την αυθαιρεσία και την ανηθικότητα της τυραννικής εξουσίας.
5. Το έργο του Ξενοφώντα <i>Έλληνικά</i>	α. είναι το μόνο ιστορικό σύγγραμμα του 5 ^{ου} αι. π.Χ.
	β. εξιστορεί τα γεγονότα της περιόδου 411-362 π.Χ.
	γ. εξιστορεί τα γεγονότα της περιόδου 431-404 π.Χ.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.4.§19-20

ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οὐκ ἐψεύσατο [ὁ μάντις], ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος ἐμπεσῶν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθαιπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὄμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο. Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὐφωνος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· «Ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποιήσαμεν, μετεσχῆκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἐορτῶν τῶν καλλίστων καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κекινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ... οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν».

Μονάδες 30

5. Να επιλέξετε ἀπὸ τῆς στήλης Β γιὰ καθεμία ἀρχαιοελληνικὴ λέξη τῆς στήλης Α τὴν **ορθή σημασία** τῆς σύμφωνα με τὸ κείμενο τοῦ Ξενοφώντα:

A	B
1. μοίρας	α. θάνατος β. τύχη
2. ἐμπεσῶν	α. ἐπιτίθεμαι β. πέφτω ἀπὸ ψηλοῦ μέρους
3. ὄμαλοῦ	α. κανονικός β. ἐπίπεδος
4. ἔλαβον	α. ἀρπάζω β. κυριεύω

5. διελέγοντο	α. ομιλώ κάποια γλώσσα ή διάλεκτο β. συσκέπτομαι
----------------------	---

Μονάδες 10

8. Να αντιστοιχίσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α του παρακάτω πίνακα με μία φράση από τη στήλη Β που συμπληρώνει ορθά το νόημά της.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας ανέλαβε ηγετικές πρωτοβουλίες για την επιστροφή των Ελλήνων μισθοφόρων	α. μετά τη ναυμαχία στους Αιγός ποταμούς.
	β. μετά τη στρατιωτική επέμβαση στην Αμφίπολη.
	γ. μετά το τέλος της εκστρατείας του Κύρου εναντίον του αδελφού του Αρταξέρξη Β΄.
2. Ο Ξενοφώντας εντυπωσιάστηκε από τα ηγετικά προσόντα της προσωπικότητας του	α. Περικλή.
	β. Αγησίλαου.
	γ. Λύσανδρου.
3. Η χρονολόγηση των έργων του Ξενοφώντα στηρίζεται σε	α. «εσωτερικές μαρτυρίες».
	β. προσεκτική μελέτη του ύφους του.
	γ. όλα τα παραπάνω.
4. Ο Ξενοφώντας έγραψε	α. ιστορικά, διδακτικά και ποιητικά έργα.
	β. ιστορικά, διδακτικά και σωκρατικά έργα.
	γ. ιστορικά, φιλοσοφικά και σωκρατικά έργα.
5. Οι φιλόλογοι της Αλεξανδρινής εποχής (3ος-2ος αι. π.Χ.) κατέτασαν τον Ξενοφώντα μαζί με τους μεγάλους προκατόχους του,	α. Όμηρο και Ηρόδοτο.
	β. Όμηρο και Θουκυδίδη.
	γ. Ηρόδοτο και Θουκυδίδη.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.4.§20-21

ΚΕΙΜΕΝΟ

Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὐφωνος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· «Ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποιήσαμεν, μετεσχῆκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἑορτῶν τῶν καλλίστων καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κекινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας. Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἑταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδοῦμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἳ ἰδίῳν κερδέων ἕνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὀκτῶ μηνὶ ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ἑλληνικὴ τὸ ἀπόσπασμα: «Κλεόκριτος δὲ ... σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας».

Μονάδες 30

5. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω περιόδους λόγου τῆς Νέας Ἑλληνικῆς με τὸ κατάλληλο **ομόρριζο** (απλό ἢ σύνθετο) τῆς λέξης τοῦ κειμένου που σας δίνεται, ὥστε νὰ ολοκληρωθεῖ ὀρθά τὸ νόημά τους:
  - **ἐξελαύνετε**: Κατὰ τὸν εορτασμό τῆς 25ης Μαρτίου τὸ κοινὸ ἐνθουσιάστηκε με τὴ στρατιωτικὴ .....
  - **συμφοιτηταί**: Στὸ δημοτικὸ καὶ στὸ γυμνάσιο ἡ ..... τῶν μαθητῶν/τριῶν εἶναι υποχρεωτικὴ.
  - **σωτηρίας**: Μετὰ τὸν ἰσχυρὸ σεισμό τὰ ..... συνεργεῖα ἐπιχειροῦν νὰ ἀπεγκλωβίσουν ἀνθρώπους ἀπὸ τὰ χαλάσματα τῶν κτηρίων.
  - **αἰδοῦμενοι**: Ξεστόμισε ἀπαραδέκτες ὑβρεῖς ἐναντίον μου χωρὶς .....
  - **μησί**: Ἀπὸ τὴν ἐργασία τοῦ λαμβάνει ..... εἰσόδημα 750 ευρώ.

Μονάδες 10

8. Να αντιστοιχίσετε το όνομα του κάθε ιστορικού της Στήλης Α με τις ορθές αναφορές της Στήλης Β.

Α	Β
1. Ο Θουκυδίδης 2. Ο Ξενοφώντας	α. πίστευε στη μεγάλη αξία του Περικλή. β. δέχτηκε επίδραση από τον Αγησίλαο. γ. τιμωρήθηκε με εξορία, επειδή δεν μπόρεσε να σώσει την Αμφίπολη, μια πόλη με ιδιαίτερη σημασία για την Αθήνα. δ. τιμωρήθηκε με εξορία, επειδή ακολούθησε τον Σπαρτιατικό στρατό στη μάχη της Κορώνειας. ε. συμμετείχε σε εκστρατεία εναντίον του Πέρση βασιλιά.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2.§1-2

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ κατεστήσατο, ἔπλει ἐπὶ τὸ Βυζάντιον καὶ Καλχηδόνα. Οἱ δ' αὐτὸν ὑπεδέχοντο, τοὺς τῶν Ἀθηναίων φρουροὺς ὑποσπόνδους ἀφέντες· οἱ δὲ προδόντες Ἀλκιβιάδῃ τὸ Βυζάντιον τότε μὲν ἔφυγον εἰς τὸν Πόντον, ὕστερον δ' εἰς Ἀθήνας καὶ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι. Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὄσω ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θᾶπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνας Σθενέλαον ἀρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ ... τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσεσθαι».

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **αποδοχή, πρόγονος, ὄραμα, ταχύτητα, ἐκλειψη.**

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Η στρατιωτική δράση του Ξενοφώντα σχετίζεται με τη συμμετοχή του	α. στην εκστρατεία που ετοίμασε ο Κύρος, για να εκθρονίσει τον αδελφό του, τον βασιλιά της Περσίας Αρταξέρξη Β'.
	β. στην προσπάθεια να σωθεί η Αμφίπολη από την επίθεση των Σπαρτιατών.
2. Ο Ξενοφώντας είχε πρότυπο	α. τον Λύσανδρο για τον τρόπο που νίκησε στους Αιγός Ποταμούς.
	β. τον Αγησίλαο για τα ηγετικά του προσόντα και την απλότητα της συμπεριφοράς του.

3. Ο χαρακτηρισμός του Ξενοφώντα ως «ρεπόρτερ» οφείλεται στην ικανότητά του	α. να παρουσιάζει με ζωντάνια τον αγώνα των Ελλήνων εναντίον των Περσών.
	β. να ζωντανεύει με δραματική ένταση μεμονωμένες σκηνές.
4. Η γραφή του Ξενοφώντα στα Έλληνικά χαρακτηρίζεται από	α. σαφήνεια και ακρίβεια στην έκφραση.
	β. διεισδυτικότητα και βαθιά φιλοσοφημένη πολιτική σκέψη.
5. Ο Ξενοφώντας χαρακτηρίζεται από	α. ανοχή προς ό,τι θεωρούσε μειονεκτήματα ή ακρότητες της αθηναϊκής δημοκρατίας.
	β. αντιπάθεια προς ό,τι θεωρούσε μειονεκτήματα ή ακρότητες της αθηναϊκής δημοκρατίας.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2. §3-4

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστυ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῶ ἐτέρῳ παραγγέλλων· ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοῦς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίου τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκία, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίους καὶ Τορωναίους καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων. Τῇ δ' ὑστεραία ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἔδοξε τοὺς τε λιμένας ἀποχῶσαι πλὴν ἐνὸς καὶ τὰ τείχη εὐτρεπίζειν καὶ φυλακὰς ἐφιστάναι καὶ τᾶλλα πάντα ὡς εἰς πολιορκίαν παρασκευάζειν τὴν πόλιν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις ... πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων».

Μονάδες 30

5. Να γράψετε ένα **σύνθετο ομόρριζο ουσιαστικό ἢ επίθετο** της Νέας Ελληνικής, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **ἐλέγετο, μακρῶν, ἄστυ, κρατήσαντες, λιμένας**.

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας εξορίστηκε από την Αθήνα	α. επειδή ακολούθησε τον Αγησίλαο στους Δελφούς για τους επινίκιους πανηγυρισμούς μετά τη μάχη στην Κορώνεια.
	β. επειδή απέτυχε να οδηγήσει τους Μύριους πίσω στην πατρίδα μετά τη μάχη στα Κούναξα και τον θάνατο του Κύρου.
2. Ο Ξενοφώντας, μετά την εξορία του από την Αθήνα,	α. κατέφυγε στη Σηστό, από όπου παρακολούθησε το τέλος του Πελοποννησιακού πολέμου.
	β. αποδέχθηκε την «προξενίαν», δηλαδή άδεια

	διαμονής στη Σπάρτη, που του προσφέρθηκε από τους Σπαρτιάτες.
3. Η προσωπικότητα και οι ιδέες του Ξενοφώντα επηρεάστηκαν από	α. τα ηγετικά προσόντα και την απλότητα της συμπεριφοράς του Αγησίλαου.
	β. την αποφασιστικότητα και τις πράξεις του Λύσανδρου.
4. Τα έργα του Ξενοφώντα χωρίζονται σε	α. πολιτικά, πολεμικά και ιδεολογικά.
	β. ιστορικά, σωκρατικά και διδακτικά.
5. Η συγγραφική προσφορά του Ξενοφώντα αναγνωρίστηκε	α. από τους φιλόλογους της Αλεξανδρινής εποχής (3ος-2ος αι. π.Χ.) που τον κατέτασαν μαζί με τον Ηρόδοτο και τον Θουκυδίδη.
	β. ήδη από τους συγχρόνους του λόγω της απλότητας του ύφους του και της ποικιλίας των θεμάτων του.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2.§2-3

ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὅσω ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θᾶπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνοσ Σθενέλαον ἀρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν. Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶσ διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστυ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῶ ἐτέρω παραγγέλλων· ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοὺς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίους τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκία, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίους καὶ Τορωναίους καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις ... πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων».

Μονάδες 30

5. Να αντιστοιχίσετε καθεμία νεοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** της αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Α περισσεύουν.

A	B
1. ἔλλειμμα	α. ἴδοι
2. κατάληψη	β. ἔσεσθαι
3. διασκευή	γ. Καταλιπὼν
4. παρουσία	δ. ἐπεσκεύαζεν
5. επικράτηση	ε. κρατήσαντες
6. ὄραση	
7. κρατήρας	

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

Α	Β
1. Ο Ξενοφώντας εξορίστηκε από την Αθήνα	α. επειδή συμμετείχε ως μισθοφόρος στην εκστρατεία που ετοίμασε ο Κύρος, για να εκθρονίσει τον αδελφό του, τον βασιλιά της Περσίας Αρταξέρξη Β΄.
	β. επειδή εντυπωσιάστηκε από την προσωπικότητα του Αγησίλαου, ώστε τον ακολούθησε μαζί με τον σπαρτιατικό στρατό, στη μάχη της Κορωνείας.
2. Επίδραση στην προσωπικότητα και στις ιδέες του Ξενοφώντα άσκησαν	α. ο Σωκράτης και ο Αγησίλαος.
	β. ο Περικλής και ο Λύσανδρος.
3. Η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα στηρίζεται	α. σε «εσωτερικές μαρτυρίες» και στην προσεκτική μελέτη του ύφους του.
	β. στην ταξινόμηση που έκανε ο ίδιος.
4. Το έργο του Ξενοφώντα αναγνωρίστηκε ήδη από τη ρωμαϊκή εποχή για	α. τη διεισδυτικότητα και τη βαθεία φιλοσοφημένη πολιτική σκέψη.
	β. την απλότητα του ύφους, την καθαρότητα των νοημάτων, την ποικιλία των θεμάτων και των ενδιαφερόντων του.
5. Η γλώσσα του Ξενοφώντα χαρακτηρίζεται από το απλοποιημένο (στο λεξιλόγιο, στο τυπικό και στη σύνταξη) αττικό ιδίωμα	α. που προετοιμάζει την Κοινή της ελληνιστικής εποχής.
	β. που συνιστά τη λεγόμενη «αρχαία αττική» του 5ου αι. π.Χ.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2. §16-19

ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἦξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἔνεκα. Πεμφθεὶς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὁπότε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλειοπέναί τὸν σῖτον ἅπαντα ὅ τι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχοι, εἶτα κελεύοι εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὧν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἠρέθη πρεσβευτῆς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίου εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτῶμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπον ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ' ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Τοιούτων δὲ ὄντων ... ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους».

Μονάδες 30

5. Να επιλέξετε ἀπὸ τῆς στήλης Β γιὰ καθεμία ἀρχαιοελληνικὴ λέξη τῆς στήλης Α τὴν **ορθή σημασία** τῆς σύμφωνα με τὸ κείμενο τοῦ Ξενοφώντα:

A	B
1. ἐκκλησία	α. συνέλευση β. ναός
2. ἐπιτηρῶν	α. ἐπιβλέπω β. καιροφυλακτῶ
3. ὁμολογήσειν	α. ἀποκαλύπτω β. συμφωνῶ
4. κύριος	α. ἀρμόδιος

	β. ιδιοκτήτης
5. φυγάδα	α. αυτός που διαφεύγει κρυφά σε ξένη χώρα β. εξόριστος

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Ξενοφώντας

- α. έζησε τις περιπέτειες της Αθήνας στα χρόνια του Πελοποννησιακού πολέμου μέχρι την αποκατάσταση της δημοκρατίας το 403 π.Χ.
- β. επέστρεψε στην Αθήνα από την εξορία μετά την προσέγγιση Αθηναίων και Σπαρτιατών εναντίον των Θηβαίων.
- γ. έγραψε ιστορικά, ρητορικά και διδακτικά έργα.
- δ. διαθέτει τη βαθειά φιλοσοφημένη σκέψη και τη διεισδυτικότητα του Θουκυδίδη.
- ε. ξεχώριζε από τους ιστορικούς του 4^{ου} αι. π.Χ. για την απλότητα του ύφους, την καθαρότητα των νοημάτων, την ποικιλία των θεμάτων και των ενδιαφερόντων του.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος *Ἑλληνικά*, 2.2. §19-21

ΚΕΙΜΕΝΟ

Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτώμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἤκοιεν εἶπον ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἄντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαίρειν. Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλήν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἡγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανάφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐπεὶ δ' ἦκον, ... ὅποι ἂν ἡγῶνται».

Μονάδες 30

5. Να γράψετε ένα **σύνθετο ομόρριζο ουσιαστικό** της Νέας Ελληνικής, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **λόγω, καλεῖν, πόλιν, φίλον, ἡγῶνται**.

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Ξενοφώντας

- α. εντυπωσιάστηκε από την προσωπικότητα του Αγησίλαου και τον ακολούθησε μαζί με τον σπαρτιατικό στρατό, στη μάχη της Κορώνειας (394 π.Χ.).
- β. δέχτηκε βαθύτατη επίδραση στην προσωπικότητα και στις ιδέες του από τον Περικλή.
- γ. δεν διαθέτει σαφήνεια και ακρίβεια στην έκφρασή του.
- δ. παρεμβάλλει ποιητικές εκφράσεις στο κείμενό του και χρησιμοποιεί το απλοποιημένο αττικό ιδίωμα (στο λεξιλόγιο, στο τυπικό και στη σύνταξη).
- ε. έγραψε, μεταξύ άλλων, τα έργα *Κύρου Ἀνάβασις* και *Κύρου Παιδεία*.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2. §20-23

ΚΕΙΜΕΝΟ

Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανεφέρων ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας. Εἰσιόντας δ' αὐτοὺς ὄχλος περιχεῖτο πολὺς, φοβούμενοι μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν· οὐ γὰρ ἔτι ἐνεχώρει μέλλειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων τῷ λιμῷ. Τῇ δὲ ὑστεραία ἀπήγγελλον οἱ πρέσβεις ἐφ' οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιοῦντο τὴν εἰρήνην· προηγόρει δὲ αὐτῶν Θηραμένης, λέγων ὡς χρή πείθεσθαι Λακεδαιμονίοις καὶ τὰ τεῖχη περιαιεῖν. Ἀντειπόντων δὲ τινων αὐτῷ, πολὺ δὲ πλειόνων συνεπαινεσάντων, ἔδοξε δέχεσθαι τὴν εἰρήνην. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρός τε κατέπλει εἰς τὸν Πειραιᾶ καὶ οἱ φυγάδες κατῆσαν καὶ τὰ τεῖχη κατέσκαπτον ὑπ' αὐλητρίδων πολλῇ προθυμίᾳ, νομίζοντες ἐκείνην τὴν ἡμέραν τῇ Ἑλλάδι ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Τῇ δὲ ὑστεραία ... ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας».

Μονάδες 30

5. Να αντιστοιχίσετε καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** της νεοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Β περισσεύουν.

A	B
1. ἔφασαν	α. διήγημα
2. ἔπεσθαι	β. κατάφαση
3. ἠγῶνται	γ. ἔπος
4. ἔδοξε	δ. ἐναρξη
5. ἄρχειν	ε. δοχεῖο
	ζ. ἐπόμενος
	η. δόγμα

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Ξενοφώντας

- α. έλαβε μέρος στην εκστρατεία του Κύρου, και μάλιστα ανέλαβε ηγετικές πρωτοβουλίες για την επιστροφή των μισθοφόρων στην Ελλάδα μετά τη μάχη στα Κούναξα.
- β. δεν εξορίστηκε ποτέ από την Αθήνα.
- γ. με τη σαφήνεια και την ακρίβεια στην έκφρασή του, τη ζωντάνια της γραφής του και την ιδεολογική του συνέπεια έδωσε μια ξεκάθαρη εικόνα των πολιτικών εξελίξεων του 4ου αι. π.Χ.
- δ. περιγράφει με εντιμότητα τις αγριότητες του καθεστώτος των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα και καταδικάζει την αυθαιρεσία και την ανηθικότητα της εξουσίας.
- ε. χρησιμοποιεί τη λεγόμενη «αρχαία αττική» γλώσσα του 5ου αι. π.Χ. και περίπλοκη σύνταξη.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2. §20-22

ΚΕΙΜΕΝΟ

Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλήν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανεφέρονταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας. Εἰσιόντας δ' αὐτοὺς ὄχλος περιχεῖτο πολὺς, φοβούμενοι μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν· οὐ γὰρ ἔτι ἐνεχώρει μέλλειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων τῷ λιμῷ. Τῇ δὲ ὑστεραία ἀπήγγελλον οἱ πρέσβεις ἐφ' οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιοῦντο τὴν εἰρήνην· προηγόρει δὲ αὐτῶν Θηραμένης, λέγων ὡς χρή πείθεσθαι Λακεδαιμονίοις καὶ τὰ τεῖχη περιαιρεῖν. Ἀντειπόντων δὲ τινῶν αὐτῷ, πολὺ δὲ πλειόνων συνεπαινεσάντων, ἔδοξε δέχεσθαι τὴν εἰρήνην.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν ... μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν.»

Μονάδες 30

5. Να γράψετε μία **σύνθετη λέξη** της Νέας Ελληνικής, με **πρώτο συνθετικό** καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **πόλιν, μέγα, φίλον, γῆν, θάλατταν.**

Μονάδες 10

8. Να αντιστοιχίσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α του παρακάτω πίνακα με μία φράση από τη στήλη Β που συμπληρώνει ορθά το νόημά της.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας εξορίστηκε από την Αθήνα	α. επειδή ήταν μαθητής του Σωκράτη.
	β. επειδή αρνήθηκε να υπηρετήσει στο σώμα των ιππέων της Αθήνας.
	γ. επειδή ακολούθησε τον Αγησίλαο μαζί με τον σπαρτιατικό στρατό στη μάχη της Κορώνειας.
2. Τα διδακτικά έργα του Ξενοφώντα	α. στη διδασκαλία του Σωκράτη.

αναφέρονται	β. σε τεχνικά θέματα και θεσμούς.
	γ. στο πρότυπο ζωής που πρόβαλε ο Αγησίλαος.
3. Ο Ξενοφώντας αποδίδει την ήττα των Σπαρτιατών από τους Θηβαίους και την παρακμή τους	α. σε στρατηγική αποτυχία του Λύσανδρου.
	β. στην τύχη.
	γ. σε θεϊκή τιμωρία για την παραβίαση των όρκων τους.
4. Χαρακτηριστικό της γλώσσας του Ξενοφώντα είναι	α. το απλοποιημένο αττικό ιδίωμα.
	β. η παρεμβολή ποιητικών εκφράσεων στο κείμενο.
	γ. όλα τα παραπάνω.
5. Τα Έλληνικά αποτελούν τη σπουδαιότερη πηγή για τα γεγονότα της περιόδου	α. 411-362 π.Χ.
	β. 404-362 π.Χ.
	γ. 431-404 π.Χ.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.3. §50-51

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἦς δ' εἰπὼν [ὁ Θηραμένης] ταῦτα ἐπαύσατο, καὶ ἡ βουλή δὴλη ἐγένετο εὐμενῶς ἐπιθορυβήσασα, γνοὺς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξοιτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἠγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερῶς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· «Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὅς ἂν ὀρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὐ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερῶς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδένα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίου εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐγὼ, ὦ βουλή, ... ἡμεῖς θανατοῦμεν».

Μονάδες 30

5. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω περιόδους λόγου της Νέας Ελληνικής με το κατάλληλο **ομόρριζο** (απλό ή σύνθετο) της λέξης του κειμένου που σας δίνεται, ώστε να ολοκληρωθεί ορθά το νόημά τους:

- **γνοὺς**: Οι ερωτηματικές προτάσεις δηλώνουν ολική ή μερική .....
- **ἠγησάμενος**: Τα χριστουγεννιάτικα ..... του Παπαδιαμάντη είναι εκπληκτικά.
- **ὀρῶν**: Δεν ἐβλεπαν καλά, εἶχαν περιορισμένη .....εξαιτίας της ομίχλης.
- **ὄντων**: Ἐχασε πολλά χρήματα, σχεδόν ὅλη την ..... του στο καζίνο.
- **φανερῶς**: Τα υποβρύχια κινούνται κάτω από την ..... της θάλασσας.

Μονάδες 10

8. Να αντιστοιχίσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α του παρακάτω πίνακα με μία φράση από τη στήλη Β που συμπληρώνει ορθά το νόημά της.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας ακολούθησε τον Αγησίλαο	<p>α. στην εκστρατεία εναντίον του βασιλιά της Περσίας Αρταξέρξη Β΄.</p> <p>β. στη μάχη των Λεύκτρων.</p> <p>γ. στη μάχη της Κορώνειας.</p>
2. Ο Ξενοφώντας κατά τη διάρκεια της εξορίας του από την Αθήνα	<p>α. ασχολήθηκε με τη συγγραφή πολλών έργων του.</p> <p>β. γνωρίστηκε με τον Σωκράτη.</p> <p>γ. δεν μπόρεσε να συνεχίσει τη συγγραφική του δραστηριότητα.</p>
3. Δύο ιστορικές μορφές επηρέασαν την προσωπικότητα και τις ιδέες του Ξενοφώντα,	<p>α. ο Σωκράτης και ο Αγησίλαος.</p> <p>β. ο Σωκράτης και ο Περικλής.</p> <p>γ. ο Θουκυδίδης και ο Κύρος.</p>
4. Δεν είναι χαρακτηριστικό του έργου του Ξενοφώντα	<p>α. η σαφήνεια στην έκφραση.</p> <p>β. η ακρίβεια της περιγραφής των χώρων.</p> <p>γ. η παράθεση δημηγοριών.</p>
5. Ο Ξενοφώντας χρησιμοποιεί	<p>α. την <i>Κοινή</i> της ελληνιστικής εποχής.</p> <p>β. το απλοποιημένο αττικό ιδίωμα.</p> <p>γ. τη λεγόμενη «αρχαία αττική» του 5ου αι. π.Χ.</p>

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.3.§50-51

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δ' εἰπὼν [ὁ Θηραμένης] ταῦτα ἐπαύσατο, καὶ ἡ βουλή δὴλη ἐγένετο εὐμενῶς ἐπιθορυβήσασα, γνοὺς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξειτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἠγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερῶς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· «Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὃς ἂν ὀρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὐ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερῶς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδένα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίου εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ὡς δ' εἰπὼν ... Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω».

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ομόρριζη λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **ἀγνωστος, τρόπαιο, δέηση, πασάλειμμα, δόξα**.

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας εξορίστηκε από την Αθήνα	α. επειδή συμμετείχε ως μισθοφόρος στην εκστρατεία που ετοίμασε ο Κύρος, για να εκθρονίσει τον αδελφό του, τον βασιλιά της Περσίας Αρταξέρξη Β'.
	β. επειδή εντυπωσιάστηκε από την προσωπικότητα του Αγησίλαου, ώστε τον ακολούθησε μαζί με τον σπαρτιατικό στρατό,

	στη μάχη της Κορώνειας.
2. Επίδραση στην προσωπικότητα και στις ιδέες του Ξενοφώντα άσκησαν	α. ο Σωκράτης και ο Αγησίλαος.
	β. ο Περικλής και ο Λύσανδρος.
3. Η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα στηρίζεται	α. σε «εσωτερικές μαρτυρίες» και στην προσεκτική μελέτη του ύφους του.
	β. στην ταξινόμηση που έκανε ο ίδιος.
4. Το έργο του Ξενοφώντα αναγνωρίστηκε ήδη από τη ρωμαϊκή εποχή για	α. τη δεισδυτικότητα και τη βαθειά φιλοσοφημένη πολιτική σκέψη.
	β. την απλότητα του ύφους, την καθαρότητα των νοημάτων, την ποικιλία των θεμάτων και των ενδιαφερόντων του.
5. Η γλώσσα του Ξενοφώντα χαρακτηρίζεται από το απλοποιημένο (στο λεξιλόγιο, στο τυπικό και στη σύνταξη) αττικό ιδίωμα	α. που προετοιμάζει την Κοινή της ελληνιστικής εποχής.
	β. που συνιστά τη λεγόμενη «αρχαία αττική» του 5ου αι. π.Χ.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.3.§51-52

ΚΕΙΜΕΝΟ

Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν [ὁ Κριτίας]: «Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὅς ἂν ὁρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὗ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερώς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχλίοις ὄντων μηδένα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίους εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν». Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· «Ἐγὼ δ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἱκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτία εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὄνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐγὼ, ὦ βουλή, ... ἡμεῖς θανατοῦμεν».

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **ρήτορας, ουσία, ιδέα, θνητός, δόκιμος**.

Μονάδες 10

8. Να κατατάξετε τα ακόλουθα γεγονότα στην κατάλληλη χρονική σειρά ξεκινώντας από το παλαιότερο χρονικά (ένδειξη 1) και καταλήγοντας στο νεότερο χρονικά (ένδειξη 5):
  - α. Ο Θουκυδίδης τιμωρήθηκε με εξορία, επειδή δεν μπόρεσε να σώσει την Αμφίπολη κατά τη διάρκεια του Πελοποννησιακού πολέμου.
  - β. Στο δεύτερο έτος του Πελοποννησιακού πολέμου ο Θουκυδίδης προσβλήθηκε από τον λοιμό που εξόντωσε το 1/3 του πληθυσμού της Αττικής.
  - γ. Ο Ξενοφώντας πέθανε αφήνοντας πίσω του εκτεταμένο και πολυσχιδές συγγραφικό έργο.
  - δ. Ο Πελοποννησιακός πόλεμος έληξε μετά την ήττα της Αθήνας στους Αιγός ποταμούς.

ε. Ο Ξενοφώντας τιμωρήθηκε με εξορία, επειδή ακολούθησε τον Αγησίλαο στη μάχη της Κορώνειας εναντίον του αντισπαρτιατικού συνασπισμού, στον οποίο πρωτοστατούσαν η Αθήνα και η Θήβα.

1 -	2 -	3 -	4 -	5 -
-----	-----	-----	-----	-----

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.3.§52-55.3

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· «Ἐγὼ δ', ἔφη, ὧ ἄνδρες, ἰκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτία εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὄνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἄγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὄδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὧ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου». Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἔνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· «Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον. Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες οἱ ἔνδεκα οὗ δεῖ τὰ ἐκ τούτων πράττετε».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ὑμῶν μέντοι, ... ἐκ τούτων πράττετε».

Μονάδες 30

5. Να επιλέξετε ἀπὸ τῆς στήλης Β γιὰ καθεμίᾳ ἀρχαιοελληνική λέξη τῆς στήλης Α τὴν **ορθή σημασία** τῆς σύμφωνα με τὸ κείμενο τοῦ Ξενοφώντα:

A	B
1. ἐστίαν	α. βωμός β. κατοικία
2. κρίσιν	α. διαμάχη β. ἀπόφαση
3. ἀρκέσει	α. επαρκῶ β. ἀρέσω
4. θαυμάζω	α. κοιτάζω κάτι με σεβασμὸ β. ἀπορώ
5. ἡγουμένου	α. νομίζω

	β. είμαι ο αρχηγός κάποιου
--	----------------------------

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Ξενοφώντας

- α. εντυπωσιάστηκε από την προσωπικότητα του Αγησίλαου και τον ακολούθησε μαζί με τον σπαρτιατικό στρατό, στη μάχη της Κορώνειας (394 π.Χ.).
- β. δέχτηκε βαθύτατη επίδραση στην προσωπικότητα και στις ιδέες του από τον Περικλή.
- γ. δεν διαθέτει σαφήνεια και ακρίβεια στην έκφρασή του.
- δ. παρεμβάλλει ποιητικές εκφράσεις στο κείμενό του και χρησιμοποιεί το απλοποιημένο αττικό ιδίωμα (στο λεξιλόγιο, στο τυπικό και στη σύνταξη).
- ε. έγραψε, μεταξύ άλλων, τα έργα *Κύρου Ανάθασις* και *Κύρου Παιδεία*.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.3.§55.3-56

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν [ὁ Κριτίας], εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ Θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γινόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρω καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρῆσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῆ φωνῇ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δ' ἐν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ὡς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμώξειτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο· «Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμώξομαι;» καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κύνειον ἔπιδε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· «Κριτία τοῦτ' ἔστω τῷ καλῷ». Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μήτε τὸ φρόνιμον μήτε τὸ παιγνιῶδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν, ... εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο.».

Μονάδες 30

5. Για καθεμία ἀπὸ τις παρακάτω λέξεις τοῦ κειμένου να γράψετε μία περίοδο λόγου στη Νέα Ελληνική, ὅπου ἡ συγκεκριμένη λέξη να χρησιμοποιεῖται **με διαφορετικὴ σημασία** ἀπὸ αὐτὴν που ἔχει στο ἀρχαῖο κείμενο: **ἐγχειρίδια, ἀγορᾶς, ῥῆμα, καλῷ, φρόνιμον**. Μπορεῖτε να τὴ χρησιμοποιήσετε **σε οποιαδήποτε μορφή της (μέρος τοῦ λόγου, πτώση, ἀριθμὸ, γένος, ἐγκλίση, χρόνος)**.

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ὡς Σωστές (Σ) ἢ Λανθασμένες (Λ):

Ο Ξενοφώντας

- α. ἔλαβε μέρος στην ἐκστρατεία τοῦ Κύρου, καὶ μάλιστα ἀνέλαβε ηγετικὲς πρωτοβουλίες για τὴν ἐπιστροφή των μισθοφόρων στην Ελλάδα μετὰ τὴ μάχη στα Κούναξα.
- β. δὲν ἐξορίστηκε ποτὲ ἀπὸ τὴν Αθήνα.

- γ. με τη σαφήνεια και την ακρίβεια στην έκφρασή του, τη ζωντάνια της γραφής του και την ιδεολογική του συνέπεια έδωσε μια ξεκάθαρη εικόνα των πολιτικών εξελίξεων του 4ου αι. π.Χ.
- δ. περιγράφει με εντιμότητα τις αγριότητες του καθεστώτος των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα και καταδικάζει την αυθαιρεσία και την ανηθικότητα της εξουσίας.
- ε. χρησιμοποιεί τη λεγόμενη «αρχαία αττική» γλώσσα του 5ου αι. π.Χ. και περίπλοκη σύνταξη.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.4.§18-19

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ταῦτα δ' εἰπὼν [ὁ Θρασύβουλος] καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρήγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν [ἂν] τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθείη· «ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μὲν», ἔφη, «ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένοις, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὥς γέ μοι δοκεῖ». Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος ἐμπεσὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθραπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὄμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ταῦτα δ' εἰπὼν ... μέχρι τοῦ ὄμαλοῦ».

Μονάδες 30

5. Να επιλέξετε ἀπὸ τῆ στήλη Β γιὰ καθεμία ἀρχαιοελληνικὴ λέξη τῆς στήλης Α τὴν **ορθή σημασία** τῆς σύμφωνα με τὸ κείμενο τοῦ Ξενοφώντα:

A	B
1. παρήγγελλεν	α. ζητούσε να του φέρουν β. συμβούλευε
2. σφετέρων	α. δικῶν τους β. σατραπῶν
3. ἐπομένοις	α. που λέγονται β. που ακολουθοῦν
4. ἀγόμενος	α. οδηγούμενος β. εμπνευσμένος
5. διαβάσει	α. στο πέρασμα β. στο διάβασμα

Μονάδες 10

8. Να αντιστοιχίσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α του παρακάτω πίνακα με μία φράση από τη στήλη Β που συμπληρώνει ορθά το νόημά της.

Α	Β
1. Ο Ξενοφώντας εξορίστηκε από την Αθήνα	α. επειδή ήταν μαθητής του Σωκράτη.
	β. επειδή αρνήθηκε να υπηρετήσει στο σώμα των ιππέων της Αθήνας.
	γ. επειδή ακολούθησε τον Αγησίλαο μαζί με τον σπαρτιατικό στρατό στη μάχη της Κορώνειας.
2. Τα διδακτικά έργα του Ξενοφώντα αναφέρονται	α. στη διδασκαλία του Σωκράτη.
	β. σε τεχνικά θέματα και θεσμούς.
	γ. στο πρότυπο ζωής που πρόβαλε ο Αγησίλαος.
3. Ο Ξενοφώντας αποδίδει την ήττα των Σπαρτιατών από τους Θηβαίους και την παρακμή τους	α. σε στρατηγική αποτυχία του Λύσανδρου.
	β. στην τύχη.
	γ. σε θεϊκή τιμωρία για την παραβίαση των όρκων τους.
4. Χαρακτηριστικό της γλώσσας του Ξενοφώντα είναι	α. το απλοποιημένο αττικό ιδίωμα.
	β. η παρεμβολή ποιητικών εκφράσεων στο κείμενο.
	γ. όλα τα παραπάνω.
5. Τα Έλληνικά αποτελούν τη σπουδαιότερη πηγή για τα γεγονότα της περιόδου	α. 411-362 π.Χ.
	β. 404-362 π.Χ.
	γ. 431-404 π.Χ.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2.§18-21

ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίουσ εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτώμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἤκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἤκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν. Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας, τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανέφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ... ἀλλ' ἐξαιρεῖν».

Μονάδες 30

5. Να γράψετε μία **σύνθετη ομόρριζη λέξη** της Νέας Ελληνικής, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **λόγῳ, ἐποίησαν, πόλιν, ναῦς, ἠγῶνται**.

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Η στρατιωτική δράση του Ξενοφώντα σχετίζεται με τη συμμετοχή του	α. στην εκστρατεία που ετοίμασε ο Κύρος, για να εκθρονίσει τον αδελφό του, τον βασιλιά της Περσίας Αρταξέρξη Β'.
	β. στην προσπάθεια να σωθεί η Αμφίπολη από την επίθεση των Σπαρτιατών.

2. Ο Ξενοφώντας είχε πρότυπο	α. τον Λύσανδρο για τον τρόπο που νίκησε στους Αιγός Ποταμούς.
	β. τον Αγησίλαο για τα ηγετικά του προσόντα και την απλότητα της συμπεριφοράς του.
3. Ο χαρακτηρισμός του Ξενοφώντα ως «ρεπόρτερ» οφείλεται στην ικανότητά του	α. να παρουσιάζει με ζωντάνια τον αγώνα των Ελλήνων εναντίον των Περσών.
	β. να ζωντανεύει με δραματική ένταση μεμονωμένες σκηνές.
4. Η γραφή του Ξενοφώντα στα Έλληνικά χαρακτηρίζεται από	α. σαφήνεια και ακρίβεια στην έκφραση.
	β. διεισδυτικότητα και βαθιά φιλοσοφημένη πολιτική σκέψη.
5. Ο Ξενοφώντας χαρακτηρίζεται από	α. ανοχή προς ό,τι θεωρούσε μειονεκτήματα ή ακρότητες της αθηναϊκής δημοκρατίας.
	β. αντιπάθεια προς ό,τι θεωρούσε μειονεκτήματα ή ακρότητες της αθηναϊκής δημοκρατίας.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2.§19-21

ΚΕΙΜΕΝΟ

Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτώμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἤκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν ἐν ἧ' ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν. Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας, τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἡγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανάφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐπεὶ δ' ἦκον, ... ὅποι ἂν ἡγῶνται».

Μονάδες 30

5. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω περιόδους λόγου της Νέας Ελληνικής με **ομόρριζα** (απλά ή σύνθετα) του ρήματος **ἐποίησαν**, ὥστε να ολοκληρωθεῖ ορθά το νόημά τους:

- Ο Οδυσσεύς Ελύτης, ἀπό τους σημαντικότερους Ἑλληνες ....., ἔχει τιμηθεῖ με το βραβεῖο Νόμπελ.
- Μην ..... τα λόγια μου, δεν εἶπα ποτέ κάτι τέτοιο!
- Να ..... τον ελεύθερο χρόνο σου με δημιουργικές μορφές ψυχαγωγίας.
- Το ..... στη γειτονιά μου φημίζεται ὄχι μόνο για το υπέροχο ψωμί του, ἀλλά και τα καταπληκτικά γλυκά που ἔχει.
- Σε εἶχα ..... να μην ἀνακατευτεῖς σε αὐτή την υπόθεση, ἀλλά εσύ δεν με ἀκουσες.

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

Α	Β
1. Ο Ξενοφώντας εξορίστηκε από την Αθήνα	<p>α. επειδή ακολούθησε τον Αγησίλαο στους Δελφούς για τους επινίκιους πανηγυρισμούς μετά τη μάχη στην Κορώνεια.</p> <p>β. επειδή απέτυχε να οδηγήσει τους Μύριους πίσω στην πατρίδα μετά τη μάχη στα Κούναξα και τον θάνατο του Κύρου.</p>
2. Ο Ξενοφώντας, μετά την εξορία του από την Αθήνα,	<p>α. κατέφυγε στη Σηστό, από όπου παρακολούθησε το τέλος του Πελοποννησιακού πολέμου.</p> <p>β. αποδέχθηκε την «προξενίαν», δηλαδή άδεια διαμονής στη Σπάρτη, που του προσφέρθηκε από τους Σπαρτιάτες.</p>
3. Η προσωπικότητα και οι ιδέες του Ξενοφώντα επηρεάστηκαν από	<p>α. τα ηγετικά προσόντα και την απλότητα της συμπεριφοράς του Αγησίλαου.</p> <p>β. την αποφασιστικότητα και τις πράξεις του Λύσανδρου.</p>
4. Τα έργα του Ξενοφώντα χωρίζονται σε	<p>α. πολιτικά, πολεμικά και ιδεολογικά.</p> <p>β. ιστορικά, σωκρατικά και διδακτικά.</p>
5. Η συγγραφική προσφορά του Ξενοφώντα αναγνωρίστηκε	<p>α. από τους φιλόλογους της Αλεξανδρινής εποχής (3ος-2ος αι. π. Χ.) που τον κατέτασαν μαζί με τον Ηρόδοτο και τον Θουκυδίδη.</p> <p>β. ήδη από τους συγχρόνους του λόγω της απλότητας του ύφους του και της ποικιλίας των θεμάτων του.</p>

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2.§20-23

ΚΕΙΜΕΝΟ

Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλήν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας, τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανεφέρον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας. Εἰσιόντας δ' αὐτοὺς ὄχλος περιχεῖτο πολὺς, φοβούμενοι μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν· οὐ γὰρ ἔτι ἐνεχώρει μέλλειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων τῷ λιμῷ. Τῇ δὲ ὑστεραία ἀπήγγελλον οἱ πρέσβεις ἐφ' οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιοῦντο τὴν εἰρήνην· προηγόρει δὲ αὐτῶν Θηραμένης, λέγων ὡς χρή πείθεσθαι Λακεδαιμονίοις καὶ τὰ τεῖχη περιαιρεῖν. Ἀντειπόντων δὲ τινων αὐτῷ, πολὺ δὲ πλειόνων συνεπαινεσάντων, ἔδοξε δέχεσθαι τὴν εἰρήνην. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρός τε κατέπλει εἰς τὸν Πειραιᾶ καὶ οἱ φυγάδες κατῆσαν καὶ τὰ τεῖχη κατέσκαπτον ὑπ' αὐλητρίδων πολλῇ προθυμίᾳ, νομίζοντες ἐκείνην τὴν ἡμέραν τῇ Ἑλλάδι ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Τῇ δὲ ὑστεραία ... ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας».

Μονάδες 30

5. Να γράψετε ένα **σύνθετο ομόρριζο ουσιαστικό** της Νέας Ελληνικής, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **εἰρήνην, ναῦς, φίλον, ἡμέραν, ἄρχειν**.

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας εξορίστηκε από την Αθήνα	α. επειδή συμμετείχε ως μισθοφόρος στην εκστρατεία που ετοίμασε ο Κύρος, για να εκθρονίσει τον αδελφό του, τον βασιλιά της Περσίας Αρταξέρξη Β'.
	β. επειδή εντυπωσιάστηκε από την

	προσωπικότητα του Αγησίλαου, ώστε τον ακολούθησε μαζί με τον σπαρτιατικό στρατό, στη μάχη της Κορωνείας.
2. Επίδραση στην προσωπικότητα και στις ιδέες του Ξενοφώντα άσκησαν	α. ο Σωκράτης και ο Αγησίλαος.
	β. ο Περικλής και ο Λύσανδρος.
3. Η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα στηρίζεται	α. σε «εσωτερικές μαρτυρίες» και στην προσεκτική μελέτη του ύφους του.
	β. στην ταξινόμηση που έκανε ο ίδιος.
4. Το έργο του Ξενοφώντα αναγνωρίστηκε ήδη από τη ρωμαϊκή εποχή για	α. τη διεισδυτικότητα και τη βαθειά φιλοσοφημένη πολιτική σκέψη.
	β. την απλότητα του ύφους, την καθαρότητα των νοημάτων, την ποικιλία των θεμάτων και των ενδιαφερόντων του.
5. Η γλώσσα του Ξενοφώντα χαρακτηρίζεται από το απλοποιημένο (στο λεξιλόγιο, στο τυπικό και στη σύνταξη) αττικό ιδίωμα	α. που προετοιμάζει την Κοινή της ελληνιστικής εποχής.
	β. που συνιστά τη λεγόμενη «αρχαία αττική» του 5ου αι. π.Χ.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2.§20-22

ΚΕΙΜΕΝΟ

Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας, τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανεφέρονταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας. Εἰσιόντας δ' αὐτοὺς ὄχλος περιχεῖτο πολὺς, φοβούμενοι μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν· οὐ γὰρ ἔτι ἐνεχώρει μέλλειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων τῷ λιμῷ. Τῇ δὲ ὑστεραία ἀπήγγελλον οἱ πρέσβεις ἐφ' οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιοῦντο τὴν εἰρήνην· προηγόρει δὲ αὐτῶν Θηραμένης, λέγων ὡς χρή πείθεσθαι Λακεδαιμονίοις καὶ τὰ τεῖχη περιαιρεῖν. Ἀντειπόντων δὲ τινων αὐτῷ, πολὺ δὲ πλειόνων συνεπαινεσάντων, ἔδοξε δέχεσθαι τὴν εἰρήνην.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν ... μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν.»

Μονάδες 30

5. Να επιλέξετε ἀπὸ τῆς στήλης Β γιὰ καθεμῖα ἀρχαιοελληνικὴ λέξη τῆς στήλης Α τὴν **ορθή σημασία** τῆς σύμφωνα με τὸ κείμενο τοῦ Ξενοφώντα:

A	B
1. καθελόντας	α. γκρεμίζω β. επιλέγω
2. φυγάδας	α. εξόριστος β. δραπέτης
3. ἔπεσθαι	α. οδηγώ β. ακολουθώ
4. λιμῷ	α. αρρώστια β. πείνα
5. Ἀντειπόντων	α. φέρνω αντίρρηση β. διαψεύδω

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Ξενοφώντας

- α. έζησε τις περιπέτειες της Αθήνας στα χρόνια του Πελοποννησιακού πολέμου μέχρι την αποκατάσταση της δημοκρατίας το 403 π.Χ.
- β. επέστρεψε στην Αθήνα από την εξορία μετά την προσέγγιση Αθηναίων και Σπαρτιατών εναντίον των Θηβαίων.
- γ. έγραψε ιστορικά, ρητορικά και διδακτικά έργα.
- δ. διαθέτει τη βαθειά φιλοσοφημένη σκέψη και τη διεισδυτικότητα του Θουκυδίδη.
- ε. ξεχώριζε από τους ιστορικούς του 4^{ου} αι. π.Χ. για την απλότητα του ύφους, την καθαρότητα των νοημάτων, την ποικιλία των θεμάτων και των ενδιαφερόντων του.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.4.§19-20

ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οὐκ ἐψεύσατο [ὁ μάντις], ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος ἐμπεσὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθαιπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὄμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἴππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο. Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὐφωνος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· «Ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποιήσαμεν, μετεσχῆκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἐορτῶν τῶν καλλίστων, καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κεινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ... οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν».

Μονάδες 30

5. Να επιλέξετε ἀπὸ τῆς στήλης Β γιὰ καθεμία ἀρχαιοελληνικὴ λέξη τῆς στήλης Α τὴν **ορθή σημασία** τῆς σύμφωνα με τὸ κείμενο τοῦ Ξενοφώντα:

A	B
1. ἐσκύλευσαν	α. πήραν λάφυρα β. ἔδωσαν στα σκυλιὰ
2. ὑποσπόνδους	α. με ἀνακωχὴ μέσω συνθήκης β. με ὁμοσπονδία
3. μυστῶν	α. μυστικῶν β. αὐτῶν που ἔχουν εἰσαχθεῖ στα μυστήρια
4. εὐφωνος	α. μελωδικός β. βροντόφωνος

5. άμφοτέρων	α. και των δύο μαζί β. του καθενός ξεχωριστά
---------------------	---

Μονάδες 10

8. Να αντιστοιχίσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α του παρακάτω πίνακα με μία φράση από τη στήλη Β που συμπληρώνει ορθά το νόημά της.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας ακολούθησε τον Αγησίλαο	α. στην εκστρατεία εναντίον του βασιλιά της Περσίας Αρταξέρξη Β΄.
	β. στη μάχη των Λεύκτρων.
	γ. στη μάχη της Κορώνειας.
2. Ο Ξενοφώντας κατά τη διάρκεια της εξορίας του από την Αθήνα	α. ασχολήθηκε με τη συγγραφή πολλών έργων του.
	β. γνωρίστηκε με τον Σωκράτη.
	γ. δεν μπόρεσε να συνεχίσει τη συγγραφική του δραστηριότητα.
3. Δύο ιστορικές μορφές επηρέασαν την προσωπικότητα και τις ιδέες του Ξενοφώντα,	α. ο Σωκράτης και ο Αγησίλαος.
	β. ο Σωκράτης και ο Περικλής.
	γ. ο Θουκυδίδης και ο Κύρος.
4. Δεν είναι χαρακτηριστικό του έργου του Ξενοφώντα	α. η σαφήνεια στην έκφραση.
	β. η ακρίβεια της περιγραφής των χώρων.
	γ. η παράθεση δημηγοριών.
5. Ο Ξενοφώντας χρησιμοποιεί	α. την Κοινή της ελληνιστικής εποχής.
	β. το απλοποιημένο αττικό ιδίωμα.
	γ. τη λεγόμενη «αρχαία αττική» του 5ου αι. π.Χ.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.4.§20-21

ΚΕΙΜΕΝΟ

Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὐφρονος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· «Ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποιήσαμεν, μετεσχῆκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἑορτῶν τῶν καλλίστων, καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κекινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας. Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἑταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδοῦμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἳ ἰδίων κερδέων ἕνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὀκτῶ μηνὶ ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Κλεόκριτος δὲ ... σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας».

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ομόρριζη λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **πατροκτόνος, γένος, ακοινώνητος, αναιδής, πειθῶ.**

Μονάδες 10

8. Να αντιστοιχίσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α του παρακάτω πίνακα με μία φράση από τη στήλη Β που συμπληρώνει ορθά το νόημά της.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας εξορίστηκε από την Αθήνα επειδή	α. συντάχθηκε με το μέρος των Σπαρτιατῶν στη μάχη της Κορώνειας το 394 π.Χ.
	β. δεν κατάφερε να σώσει την Αμφίπολη από τους Σπαρτιάτες το 424 π.Χ.
	γ. συμμετείχε στη μάχη των Λεύκτρων το 371 π.Χ.
2. Το ἔργο του Ξενοφόντα	α. ἔχει διδακτικό περιεχόμενο.
	β. ἔχει ιστορικό περιεχόμενο.

Έλληνικά	γ. έχει φιλοσοφικό περιεχόμενο.
3. Ο Ξενοφώντας διέθετε	α. σαφήνεια και απόλυτη ακρίβεια στην έκφρασή του.
	β. διεισδυτικότητα και βαθειά φιλοσοφημένη πολιτική σκέψη.
	γ. τη ρητορική δεινότητα των σοφιστών.
4. Ο Ξενοφώντας μένοντας σταθερός στις ιδέες του	α. επιδοκιμάζει τα μειονεκτήματα και τις ακρότητες της αθηναϊκής δημοκρατίας.
	β. περιγράφει με εντιμότητα τις αγριότητες των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα.
	γ. δικαιολογεί την αυθαιρεσία και την ανηθικότητα της τυραννικής εξουσίας.
5. Το έργο του Ξενοφонта Έλληνικά	α. είναι το μόνο ιστορικό σύγγραμμα του 5 ^{ου} αι. π.Χ.
	β. εξιστορεί τα γεγονότα της περιόδου 411-362 π.Χ.
	γ. εξιστορεί τα γεγονότα της περιόδου 431-404 π.Χ.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.4. §22-23

ΚΕΙΜΕΝΟ

«Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὔτοι τὸν πάντων αἴσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἄλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὓς πολλὰ κατεδακρύσαμεν». Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' ἑαυτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὕστεραίᾳ οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηντο ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. Ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαιότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνως ἔλεγον ὡς οὐ χρεῖη καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ· ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἠδίκηκέναι, αὐτοὶ τε ἀνελογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὡς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφασαν χρῆναι πείθεσθαι οὐδ' ἐπιτρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν. Καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ ἐλέσθαι. Καὶ εἵλοντο δέκα, ἓνα ἀπὸ φυλῆς.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐξὸν δ' ἡμῖν ... ἐν τῷ συνεδρίῳ.»

Μονάδες 30

5. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω περιόδους λόγου της Νέας Ελληνικής με **ομόρριζα** (απλά ή σύνθετα) του ρήματος **ἐδίδασκον**, ώστε να ολοκληρωθεί ορθά το νόημά τους:

- Ο κύριος Γιάννης Αλεξόπουλος είναι ο νέος ..... του 3ου Δημοτικού σχολείου.
- Αυτά τα τριάντα χρόνια που υπηρετεῖ στην εκπαίδευση, απέκτησε μεγάλη ..... πείρα.
- Ανακοινώθηκε ἡ ..... - εξεταστέα ὕλη για ὅλα τα μαθήματα των Πανελληνίων Εξετάσεων.
- Ἐμαθε μόνος του να παίζει κιθάρα και ἔτσι θεωρεῖται ..... μουσικός.
- Οἱ μῦθοι του Αἰσώπου εἶναι ἱστορίες με ἠθικά..... .

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να συμπληρώνεται ορθά το νόημά της.

Α	Β
1. Η εξιστόρηση των γεγονότων του Πελοποννησιακού πολέμου από τον Θουκυδίδη	α. διακόπτεται στο 404 π.Χ. β. διακόπτεται στο 411 π.Χ.
2. Ο Ξενοφώντας	α. συνέγραψε πολλά έργα με μεγάλη ποικιλία θεμάτων. β. συνέγραψε μόνο την ιστορία του Πελοποννησιακού πολέμου.
3. Το έργο του Θουκυδίδη	α. διακρίνεται για την απλότητα του ύφους και την ποικιλία των θεμάτων. β. διακρίνεται για το υψηλό λογοτεχνικό ύφος.
4. Ο Ξενοφώντας	α. έζησε τις περιπέτειες της Αθήνας στα ταραγμένα χρόνια του Πελοποννησιακού πολέμου. β. έζησε την παιδική και νεανική του ηλικία κατά τα λαμπρότερα χρόνια της αθηναϊκής δύναμης.
5. Ο Θουκυδίδης	α. πίστευε πως οι θεοί δεν αφήνουν ατιμώρητη την ασέβεια και τις ανόσιες πράξεις. β. πίστευε πως η λογική αποτελεί τη μόνη σταθερή αξία, στην οποία μπορεί να στηριχθεί ο άνθρωπος.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.3. §50-51

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δ' εἰπὼν [ὁ Θηραμένης] ταῦτα ἐπαύσατο καὶ ἡ βουλή δῆλη ἐγένετο εὐμενῶς ἐπιθορυβήσασα, γνοὺς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξοιτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἠγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερῶς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· «Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὅς ἂν ὀρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὐ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερῶς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδένα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίου εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ὡς δ' εἰπὼν ... Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω».

Μονάδες 30

5. Να γράψετε ένα **σύνθετο ομόρριζο ουσιαστικό** της Νέας Ελληνικής, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **ἐπαύσατο, βουλή, δῆλη, βιωτόν, ψήφου**.

Μονάδες 10

8. Να αντιστοιχίσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α του παρακάτω πίνακα με μία φράση από τη στήλη Β που συμπληρώνει ορθά το νόημά της.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας εξορίστηκε από την Αθήνα	α. επειδή ήταν μαθητής του Σωκράτη.
	β. επειδή αρνήθηκε να υπηρετήσει στο σώμα των ιππέων της Αθήνας.
	γ. επειδή ακολούθησε τον Αγησίλαο μαζί με τον σπαρτιατικό στρατό στη μάχη της Κορώνειας.

2. Τα διδακτικά έργα του Ξενοφώντα αναφέρονται	α. στη διδασκαλία του Σωκράτη.
	β. σε τεχνικά θέματα και θεσμούς.
	γ. στο πρότυπο ζωής που πρόβαλε ο Αγησίλαος.
3. Ο Ξενοφώντας αποδίδει την ήττα των Σπαρτιατών από τους Θηβαίους και την παρακμή τους	α. σε στρατηγική αποτυχία του Λύσανδρου.
	β. στην τύχη.
	γ. σε θεϊκή τιμωρία για την παραβίαση των όρκων τους.
4. Χαρακτηριστικό της γλώσσας του Ξενοφώντα είναι	α. το απλοποιημένο αττικό ιδίωμα.
	β. η παρεμβολή ποιητικών εκφράσεων στο κείμενο.
	γ. όλα τα παραπάνω.
5. Τα Έλληνικά αποτελούν τη σπουδαιότερη πηγή για τα γεγονότα της περιόδου	α. 411-362 π.Χ.
	β. 404-362 π.Χ.
	γ. 431-404 π.Χ.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.3.§51-52

ΚΕΙΜΕΝΟ

Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν [ὁ Κριτίας]: «Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὅς ἂν ὁρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὗ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερώς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχλίοις ὄντων μηδένα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίους εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν». Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· «Ἐγὼ δ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἰκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτία εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὄνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐγὼ, ὦ βουλή, ... ἡμεῖς θανατοῦμεν».

Μονάδες 30

5. Να γράψετε μία **σύνθετη ομόρριζη λέξη** της Νέας Ελληνικής, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **ὁρῶν, ποιήσω, θανατοῦν, ἀκούσας, ἔγραψαν**.

Μονάδες 10

8. Να αντιστοιχίσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α του παρακάτω πίνακα με μία φράση από τη στήλη Β που συμπληρώνει ορθά το νόημά της.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας ακολούθησε τον Αγησίλαο	α. στην εκστρατεία εναντίον του βασιλιά της Περσίας Αρταξέρξη Β'.
	β. στη μάχη των Λεύκτρων.
	γ. στη μάχη της Κορώνειας.
2. Ο Ξενοφώντας κατά τη διάρκεια της εξορίας του από	α. ασχολήθηκε με τη συγγραφή πολλών έργων του.

την Αθήνα	β. γνωρίστηκε με τον Σωκράτη.
	γ. δεν μπόρεσε να συνεχίσει τη συγγραφική του δραστηριότητα.
3. Δύο ιστορικές μορφές επηρέασαν την προσωπικότητα και τις ιδέες του Ξενοφώντα,	α. ο Σωκράτης και ο Αγησίλαος.
	β. ο Σωκράτης και ο Περικλής.
	γ. ο Θουκυδίδης και ο Κύρος.
4. Δεν είναι χαρακτηριστικό του έργου του Ξενοφώντα	α. η σαφήνεια στην έκφραση.
	β. η ακρίβεια της περιγραφής των χώρων.
	γ. η παράθεση δημηγοριών.
5. Ο Ξενοφώντας χρησιμοποιεί	α. την <i>Κοινή</i> της ελληνιστικής εποχής.
	β. το απλοποιημένο αττικό ιδίωμα.
	γ. τη λεγόμενη «αρχαία αττική» του 5ου αι. π.Χ.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.3. §52-55.3

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· «Ἐγὼ δ', ἔφη, ὧ ἄνδρες, ἰκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτίᾳ εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὄνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἄγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὅδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδειῖξαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὧ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου». Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἔνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· «Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον. Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες οἱ ἔνδεκα οὗ δεῖ τὰ ἐκ τούτων πράττετε».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ... περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι».

Μονάδες 30

5. Να επιλέξετε για καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α την **ετυμολογικά συγγενή** της νεοελληνική λέξη της στήλης Β.

A	B
1. ἐστίαν	α. ἔστω β. εστιατόριο
2. ἰκετεύω	α. ἰκαρος β. ἀφιξη
3. ἐξαλείφειν	α. εξάλειψη β. εξαίρεση
4. βούλομαι	α. βουλιμία β. άβουλος

5. ἐκέλευσε	α. κελευστής β. κλητήρας
--------------------	-----------------------------

Μονάδες 10

8. Να αντιστοιχίσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α του παρακάτω πίνακα με μία φράση από τη στήλη Β που συμπληρώνει ορθά το νόημά της.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας ανέλαβε ηγετικές πρωτοβουλίες για την επιστροφή των Ελλήνων μισθοφόρων	α. μετά τη ναυμαχία στους Αιγός ποταμούς.
	β. μετά τη στρατιωτική επέμβαση στην Αμφίπολη.
	γ. μετά το τέλος της εκστρατείας του Κύρου εναντίον του αδελφού του Αρταξέρξη Β΄.
2. Ο Ξενοφώντας εντυπωσιάστηκε από τα ηγετικά προσόντα της προσωπικότητας του	α. Περικλή.
	β. Αγησίλαου.
	γ. Λύσανδρου.
3. Η χρονολόγηση των έργων του Ξενοφώντα στηρίζεται σε	α. «εσωτερικές μαρτυρίες».
	β. προσεκτική μελέτη του ύφους του.
	γ. όλα τα παραπάνω.
4. Ο Ξενοφώντας έγραψε	α. ιστορικά, διδακτικά και ποιητικά έργα.
	β. ιστορικά, διδακτικά και σωκρατικά έργα.
	γ. ιστορικά, φιλοσοφικά και σωκρατικά έργα.
5. Οι φιλόλογοι της Αλεξανδρινής εποχής (3ος-2ος αι. π.Χ.) κατέτασσαν τον Ξενοφώντα μαζί με τους μεγάλους προκατόχους του,	α. Όμηρο και Ηρόδοτο.
	β. Όμηρο και Θουκυδίδη.
	γ. Ηρόδοτο και Θουκυδίδη.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.3.§52-55.3

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· «Ἐγὼ δ', ἔφη, ὧ ἄνδρες, ἰκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτία εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὄνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἄγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὄδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδειῖξαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὧ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου». Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἔνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· «Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον. Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες οἱ ἔνδεκα οὗ δεῖ τὰ ἐκ τούτων πράττετε».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ἑλληνικὴ τὸ ἀπόσπασμα: «Ὑμῶν μέντοι, ... ἐκ τούτων πράττετε».

Μονάδες 30

5. Για καθεμιά ἀπὸ τις παρακάτω λέξεις τοῦ κειμένου, νὰ γράψετε ἓνα **ομόρριζο επίθετο** τῆς Νέας Ἑλληνικῆς, ἀπλό ἢ σύνθετο: **ἐπιδειῖξαι, βοηθήσετε, γινώσκοντες, ἡγουμένου, κατακεκριμένον**.

Μονάδες 10

8. Νὰ ἀντιστοιχίσετε καθεμιά ἀπὸ τις φράσεις τῆς στήλης Α τοῦ παρακάτω πίνακα με μίᾳ φράση ἀπὸ τὴ στήλη Β που συμπληρῶνει ορθά τὸ νόημά τῆς.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας ἐξορίστηκε ἀπὸ τὴν Αθήνα ἐπειδὴ	α. συντάχθηκε με τὸ μέρος τῶν Σπαρτιατῶν στὴ μάχη τῆς Κορώνειας τὸ 394 π.Χ.
	β. δὲν κατάφερε νὰ σώσει τὴν Ἀμφίπολη ἀπὸ τοὺς Σπαρτιάτες τὸ 424 π.Χ.
	γ. συμμετείχε στὴ μάχη τῶν Λεύκτρων τὸ 371 π.Χ.

2. Το έργο του Ξενοφώντα <i>Ελληνικά</i>	α. έχει διδακτικό περιεχόμενο.
	β. έχει ιστορικό περιεχόμενο.
	γ. έχει φιλοσοφικό περιεχόμενο.
3. Ο Ξενοφώντας διέθετε	α. σαφήνεια και απόλυτη ακρίβεια στην έκφρασή του.
	β. διεισδυτικότητα και βαθιά φιλοσοφημένη πολιτική σκέψη.
	γ. τη ρητορική δεινότητα των σοφιστών.
4. Ο Ξενοφώντας μένοντας σταθερός στις ιδέες του	α. επιδοκιμάζει τα μειονεκτήματα και τις ακρότητες της αθηναϊκής δημοκρατίας.
	β. περιγράφει με εντιμότητα τις αγριότητες των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα.
	γ. δικαιολογεί την αυθαιρεσία και την ανηθικότητα της τυραννικής εξουσίας.
5. Το έργο του Ξενοφώντα <i>Ελληνικά</i>	α. είναι το μόνο ιστορικό σύγγραμμα του 5 ^{ου} αι. π.Χ.
	β. εξιστορεί τα γεγονότα της περιόδου 411-362 π.Χ.
	γ. εξιστορεί τα γεγονότα της περιόδου 431-404 π.Χ.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.3.§55.3-56

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν [ὁ Κριτίας], εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ Θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοῦς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γινόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρω καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῆ φωνῆ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δ' ἔν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ὡς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμώξειτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο· «Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμώξομαι;» καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κύνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· «Κριτία τοῦτ' ἔστω τῷ καλῷ». Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μήτε τὸ φρόνιμον μήτε τὸ παιγνιώδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν, ... εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο.»

Μονάδες 30

5. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω περιόδους λόγου της Νέας Ελληνικής με το κατάλληλο **ομόρριζο** (απλό ή σύνθετο) της λέξης του κειμένου που σας δίνεται, ώστε να ολοκληρωθεί ορθά το νόημά τους:

- **εἶλκον**: Η παλίρροια προκαλείται από ..... της σελήνης στα θαλάσσια ύδατα.
- **εἰκὸς**: Δεν γίνεται να βασιζόμαστε σε ..... Πρέπει να είμαστε σίγουροι.
- **καθορᾶν**: Μια από τις πέντε ανθρώπινες αισθήσεις είναι η .....
- **πλήρες**: Θα σε ..... στο τέλος του μήνα.
- **ἔπασχε**: Η άσκηση ζητά μετατροπή από την ενεργητική στην ..... σύνταξη.

Μονάδες 10

8. Να αντιστοιχίσετε το όνομα του κάθε ιστορικού της Στήλης Α με τις ορθές αναφορές της Στήλης Β.

Α	Β
1. Ο Θουκυδίδης 2. Ο Ξενοφώντας	α. πίστευε στη μεγάλη αξία του Περικλή. β. δέχτηκε επίδραση από τον Αγησίλαο. γ. τιμωρήθηκε με εξορία, επειδή δεν μπόρεσε να σώσει την Αμφίπολη, μια πόλη με ιδιαίτερη σημασία για την Αθήνα. δ. τιμωρήθηκε με εξορία, επειδή ακολούθησε τον Σπαρτιατικό στρατό στη μάχη της Κορώνειας. ε. συμμετείχε σε εκστρατεία εναντίον του Πέρση βασιλιά.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.4. §20-21

ΚΕΙΜΕΝΟ

Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὖφωτος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· «Ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποιήσαμεν, μετεσχῆκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἑορτῶν τῶν καλλίστων καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κекινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας. Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἑταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδούμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἳ ἰδίων κερδέων ἕνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὀκτῶ μηνὶ ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Κλεόκριτος δὲ ... σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας».

Μονάδες 30

5. Να αντιστοιχίσετε καθεμία νεοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** της αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Α περισσεύουν.

A	B
1. συμμετοχή	α. ἐξελαύνετε
2. ανάπαυλα	β. μετεσχῆκαμεν
3. παρέλαση	γ. κηδεστίας
4. κηδεῖα	δ. κοινωνοῦμεν
5. εστία	ε. παύσασθε
6. επικοινωνία	
7. εξαϋλώνω	

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να συμπληρώνεται ορθά το νόημά της. Τρεις φράσεις της στήλης Β περισσεύουν.

Α	Β
1. Ο Θουκυδίδης πίστευε στη μεγάλη αξία	α. την αμεροληψία και το βάθος του προβληματισμού του.
2. Κατά τον Ξενοφώντα η ήττα των Σπαρτιατών από τους Θηβαίους οφείλεται	β. του Περικλή.
3. Σε αρκετά σημεία του έργου του ο Θουκυδίδης προβάλλει ως βασικά κίνητρα για τον πόλεμο	γ. την πλεονεξία και τη φιλοτιμία.
4. Ο Ξενοφώντας εξιστορεί τον Πελοποννησιακό πόλεμο από	δ. το 431 π.Χ. και εξής.
5. Ο Ξενοφώντας εντυπωσιάστηκε από την προσωπικότητα	ε. το 411 π.Χ. και εξής.
	ζ. σε θεϊκή τιμωρία.
	η. του Αγησίλαου.
	θ. στην απλότητα του ύφους του.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.4. §22-23

ΚΕΙΜΕΝΟ

«Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὔτοι τὸν πάντων αἴσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἄλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὓς πολλὰ κατεδακρύσαμεν». Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' ἑαυτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὕστεραίᾳ οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηντο ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. Ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαιότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνως ἔλεγον ὡς οὐ χρεῖη καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ· ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἡδίκηκεναι, αὐτοὶ τε ἀνελογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὡς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφασαν χρῆναι πείθεσθαι οὐδ' ἐπιτρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν. Καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι. Καὶ εἴλοντο δέκα, ἓνα ἀπὸ φυλῆς.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐξὸν δ' ἡμῖν ... ἐν τῷ συνεδρίῳ.»

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **πολιτική, ἀναίσχυντος, ἐπιστήμη, ἀπαγωγή, παράταξη.**

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να συμπληρώνεται ορθά το νόημά της. Δύο φράσεις της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας δέχτηκε μεγάλη επίδραση στην προσωπικότητα και στις ιδέες του από	α. τη μεροληπτική περιγραφή του καθεστώτος των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα.
2. Η χρονολόγηση των έργων του Ξενοφώντα στηρίζεται σε	β. ιδέες και στις αξίες του σε όλη τη διάρκεια της ζωής του.

<p>3. Τα έργα του Ξενοφώντα διακρίνονται σε</p> <p>4. Ο Ξενοφώντας αξιοποίησε στο έργο <i>Ελληνικά</i> κατά την αφήγηση των γεγονότων</p> <p>5. Ο Ξενοφώντας έμεινε σταθερός στις</p>	<p>γ. τον φιλόσοφο Σωκράτη και τον πολιτικό Αγησίλαο.</p> <p>δ. «εσωτερικές» μαρτυρίες και τη μελέτη του ύφους του.</p> <p>ε. τον ομότεχνό του Θουκυδίδη.</p> <p>ζ. την ικανότητά του να ζωντανεύει με δραματική ένταση μεμονωμένες σκηνές.</p> <p>η. ιστορικά, σωκρατικά και διδακτικά.</p>
---	--

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.3.§50-51

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δ' εἰπὼν [ὁ Θηραμένης] ταῦτα ἐπαύσατο καὶ ἡ βουλή δῆλη ἐγένετο εὐμενῶς ἐπιθορυβήσασα, γνοὺς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξοιτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἠγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερώς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· «Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὅς ἂν ὀρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὗ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερώς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδένα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίου εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ὡς δ' εἰπὼν ... Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω».

Μονάδες 30

5. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω περιόδους λόγου της Νέας Ελληνικής με το κατάλληλο **ομόρριζο** (απλό ή σύνθετο) της λέξης του κειμένου που σας δίνεται, ώστε να ολοκληρωθεί ορθά το νόημά τους:
  - **ἐπιτρέψοι**: Η αίτησή του απορρίφθηκε από την ..... ως εκπρόθεσμη.
  - **βιωτόν**: Η έντονη καταπίεση που δεχόταν του έκανε τη ζωή .....
  - **διαλεχθείς**: Η Ποντιακή ..... ομιλείται ακόμη και σήμερα.
  - **φασιν**: Ο κατηγορούμενος έπεσε σε πολλές ..... κατά τη διάρκεια της ανάκρισης.
  - **συνδοκοῦν**: Πολλοί μύθοι και πολλές λαϊκές ..... επιβιώνουν από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα.

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να συμπληρώνεται ορθά το νόημά της. Δύο φράσεις της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
<p>1. Ο Ξενοφώντας έζησε</p> <p>2. Οι Σπαρτιάτες παραχώρησαν στον εξόριστο Ξενοφώντα</p> <p>3. Με βάση τις «εσωτερικές μαρτυρίες» και τη μελέτη του ύφους είναι δυνατή</p> <p>4. Ο Ξενοφώντας στο έργο του <i>Έλληνικά</i> προσφέρει</p> <p>5. Ο Ξενοφώντας στο έργο του <i>Έλληνικά</i> χρησιμοποίησε κατά την αφήγηση των γεγονότων</p>	<p>α. η ειδολογική και χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα.</p> <p>β. σαφή, ακριβή και παραστατικό λόγο.</p> <p>γ. αποκλειστικά την εποχή των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα.</p> <p>δ. την περιπετειώδη πορεία της Αθήνας κατά τη διάρκεια του Πελοποννησιακού πολέμου ως την αποκατάσταση της αθηναϊκής δημοκρατίας το 403 π.Χ.</p> <p>ε. ένα μεγάλο κτήμα κοντά στην Ολυμπία, όπου συνέγραψε πολλά έργα.</p> <p>ζ. σύνθετο, πλούσιο και πυκνό λόγο.</p> <p>η. πολύ σημαντικές πληροφορίες για τα γεγονότα της περιόδου 411-362 π.Χ.</p>

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.3.§52-55.3

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· «Ἐγὼ δ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἵκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτίᾳ εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὄνπερ νόμον οὔτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἄγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὁδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδειξάω, ὅτι οὔτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες, καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου». Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἑνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· «Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον. Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες οἱ ἑνδεκα οὐ δεῖ τὰ ἐκ τούτων πράττετε».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ... περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι».

Μονάδες 30

5. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω περιόδους λόγου της Νέας Ελληνικής με **ομόρριζα** (απλά ἢ σύνθετα) του ρηματικού τύπου της αρχαίας ελληνικής **γινώσκοντες**, ὥστε να ολοκληρωθεῖ ὀρθά το νόημά τους:

- Σου ζητώ ..... για ὅσα εἶπα ἐναντίον σου, το ἔχω μετανιώσει.
- Ἡ ἐγκαίρη ..... της ἀσθένειάς του συνέβαλε στην ἀμεση θεραπεία του.
- Εἶμαι σε ....., δεν ξέρω πραγματικά τι να κάνω.
- Με ευεργέτησε ποικιλοτρόπως καὶ του χρωστῶ βαθύτατη .....
- Ἀφοῦ πρώτα κάνετε προσεκτικὴ ..... του κειμένου, στη συνέχεια να ἀπαντήσετε τις ἐρωτήσεις.

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία ἀπὸ τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ὥστε να συμπληρώνεται ὀρθά το νόημά της. Δύο φράσεις της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. Η στρατιωτική δράση του Ξενοφώντα σχετίζεται με τη συμμετοχή του	<p>α. στην εκστρατεία που ετοίμασε ο Κύρος, για να εκθρονίσει τον αδελφό του, τον βασιλιά της Περσίας Αρταξέρξη Β΄.</p> <p>β. στην προσπάθεια να σωθεί η Αμφίπολη από την επίθεση των Σπαρτιατών.</p>
2. Ο Ξενοφώντας είχε πρότυπο	<p>α. τον Λύσανδρο για τον τρόπο που νίκησε στους Αιγός Ποταμούς.</p> <p>β. τον Αγησίλαο για τα ηγετικά του προσόντα και την απλότητα της συμπεριφοράς του.</p>
3. Ο χαρακτηρισμός του Ξενοφώντα ως «ρεπόρτερ» οφείλεται στην ικανότητά του	<p>α. να παρουσιάζει με ζωντάνια τον αγώνα των Ελλήνων εναντίον των Περσών.</p> <p>β. να ζωντανεύει με δραματική ένταση μεμονωμένες σκηνές.</p>
4. Η γραφή του Ξενοφώντα στα Έλληνικά χαρακτηρίζεται από	<p>α. σαφήνεια και ακρίβεια στην έκφραση.</p> <p>β. διεισδυτικότητα και βαθιά φιλοσοφημένη πολιτική σκέψη.</p>
5. Ο Ξενοφώντας χαρακτηρίζεται από	<p>α. ανοχή προς ό,τι θεωρούσε μειονεκτήματα ή ακρότητες της αθηναϊκής δημοκρατίας.</p> <p>β. αντιπάθεια προς ό,τι θεωρούσε μειονεκτήματα ή ακρότητες της αθηναϊκής δημοκρατίας.</p>

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.3.§55.3-56

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν [ὁ Κριτίας], εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ Θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γινόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὀρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρω καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρῆσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῆ φωνῆ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δ' ἔν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ὡς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμώξειτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο· «Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμώξομαι;» καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κύνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· «Κριτία τοῦτ' ἔστω τῷ καλῷ». Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μήτε τὸ φρόνιμον μήτε τὸ παιγνιώδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν, ... εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο.»

Μονάδες 30

5. Να επιλέξετε ἀπὸ τῆ στήλη Β γιὰ καθεμία ἀρχαιοελληνικὴ λέξη τῆς στήλης Α τὴν **ορθή σημασία** τῆς σύμφωνα με τὸ κείμενο τοῦ Ξενοφώντα:

A	B
1. ἀγορᾶς	α. ἀπόκτηση διάφορων ειδῶν με χρηματικὴ καταβολή β. τὸ κέντρο τῶν αγοραπωλησιῶν
2. ῥῆμα	α. λόγος β. κλιτὸ μέρος τοῦ λόγου
3. καλῷ	α. καλόψυχος β. ωραῖος
4. κρίνω	α. θεωρῶ β. ασκῶ κριτικὴ

5. έγχειρίδια	α. μικρά μαχαίρια β. βιβλία διδακτικού περιεχομένου
----------------------	--

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας εξορίστηκε από την Αθήνα	α. επειδή συμμετείχε ως μισθοφόρος στην εκστρατεία που ετοίμασε ο Κύρος, για να εκθρονίσει τον αδελφό του, τον βασιλιά της Περσίας Αρταξέρξη Β΄.
	β. επειδή εντυπωσιάστηκε από την προσωπικότητα του Αγησίλαου, ώστε τον ακολούθησε μαζί με τον σπαρτιατικό στρατό, στη μάχη της Κορώνειας.
2. Επίδραση στην προσωπικότητα και στις ιδέες του Ξενοφώντα άσκησαν	α. ο Σωκράτης και ο Αγησίλαος.
	β. ο Περικλής και ο Λύσανδρος.
3. Η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα στηρίζεται	α. σε «εσωτερικές μαρτυρίες» και στην προσεκτική μελέτη του ύφους του.
	β. στην ταξινόμηση που έκανε ο ίδιος.
4. Το έργο του Ξενοφώντα αναγνωρίστηκε ήδη από τη ρωμαϊκή εποχή για	α. τη διεισδυτικότητα και τη βαθειά φιλοσοφημένη πολιτική σκέψη.
	β. την απλότητα του ύφους, την καθαρότητα των νοημάτων, την ποικιλία των θεμάτων και των ενδιαφερόντων του.
5. Η γλώσσα του Ξενοφώντα χαρακτηρίζεται από το απλοποιημένο (στο λεξιλόγιο, στο τυπικό και στη σύνταξη) αττικό ιδίωμα	α. που προετοιμάζει την Κοινή της ελληνιστικής εποχής.
	β. που συνιστά τη λεγόμενη «αρχαία αττική» του 5ου αι. π.Χ.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.4.§18-19

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ταῦτα δ' εἰπὼν [ὁ Θρασύβουλος] καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρήγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν [ἂν] τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθείη· «ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μέν», ἔφη, «ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένοις, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὥς γέ μοι δοκεῖ». Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος, ἐμπεσὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθραπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὄμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ταῦτα δ' εἰπὼν ... μέχρι τοῦ ὄμαλοῦ».

Μονάδες 30

5. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω περιόδους λόγου της Νέας Ελληνικής με το κατάλληλο **ομόρριζο** (απλό ή σύνθετο) της λέξης του κειμένου που σας δίνεται, ώστε να ολοκληρωθεί ορθά το νόημά τους:
  - **παρήγγελλεν**: Έβαλε ..... στην εφημερίδα, για να πουλήσει το σπίτι του.
  - **ἡγησόμεθα**: Το διαγώνισμα που μας έβαλε ο .....ήταν εύκολο.
  - **ἐψεύσατο**: Η κυβέρνηση προχώρησε σε κατηγορηματική .....των ισχυρισμών της εφημερίδας.
  - **διαβάσει**: Χάρη στο διαδίκτυο μπορούμε να έχουμε .....στις βιβλιοθήκες των πανεπιστημίων.
  - **διελέγοντο**: Ο εργοδότης κάλεσε τους εργαζόμενους σε ....., για να συζητήσουν τα αιτήματά τους.

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Ξενοφώντας

- α. έζησε τις περιπέτειες της Αθήνας στα χρόνια του Πελοποννησιακού πολέμου μέχρι την αποκατάσταση της δημοκρατίας το 403 π.Χ.
- β. επέστρεψε στην Αθήνα από την εξορία μετά την προσέγγιση Αθηναίων και Σπαρτιατών εναντίον των Θηβαίων.
- γ. έγραψε ιστορικά, ρητορικά και διδακτικά έργα.
- δ. διαθέτει τη βαθειά φιλοσοφημένη σκέψη και τη διεισδυτικότητα του Θουκυδίδη.
- ε. ξεχώριζε από τους ιστορικούς του 4^{ου} αι. π.Χ. για την απλότητα του ύφους, την καθαρότητα των νοημάτων, την ποικιλία των θεμάτων και των ενδιαφερόντων του.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.4.§20-21

ΚΕΙΜΕΝΟ

Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὐφρονος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· «Ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποιήσαμεν, μετεσχῆκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἑορτῶν τῶν καλλίστων καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κекινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας. Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἑταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδούμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἱ ἰδίων κερδέων ἕνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὀκτῶ μηνὶ ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Κλεόκριτος δὲ ... σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας».

Μονάδες 30

5. Να επιλέξετε ἀπὸ τὴ στήλη Β γιὰ καθεμία ἀρχαιοελληνικὴ λέξη τῆς στήλης Α τὴν **ορθή σημασία** τῆς σύμφωνα με τὸ κείμενο τοῦ Ξενοφώντα:

A	B
1. ἐξελαύνετε	α. θέτω σε κίνηση β. εκδιώκω
2. ἱερῶν	α. τελετές β. ναοί
3. σεμνοτάτων	α. μετριόφρων β. σεβαστός
4. παύσασθε	α. σταματώ β. απολύω
5. ἀμαρτάνοντες	α. διαπράττω σφάλμα β. παραβαίνω τις θεϊκές εντολές

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Ξενοφώντας

- α. εντυπωσιάστηκε από την προσωπικότητα του Αγησίλαου και τον ακολούθησε μαζί με τον σπαρτιατικό στρατό, στη μάχη της Κορώνειας (394 π.Χ.).
- β. δέχτηκε βαθύτατη επίδραση στην προσωπικότητα και στις ιδέες του από τον Περικλή.
- γ. δεν διαθέτει σαφήνεια και ακρίβεια στην έκφρασή του.
- δ. παρεμβάλλει ποιητικές εκφράσεις στο κείμενό του και χρησιμοποιεί το απλοποιημένο αττικό ιδίωμα (στο λεξιλόγιο, στο τυπικό και στη σύνταξη).
- ε. έγραψε, μεταξύ άλλων, τα έργα *Κύρου Ανάβασις* και *Κύρου Παιδεία*.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.4.§22-23

ΚΕΙΜΕΝΟ

«Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὗτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἀλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὓς πολλὰ κατεδακρῦσαμεν». Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' ἑαυτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηντο ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. Ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαιότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνως ἔλεγον ὡς οὐ χρεῖη καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ· ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἡδίκηκέναι, αὐτοὶ τε ἀνελογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὡς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφασαν χρῆναι πείθεσθαι οὐδ' ἐπιτρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν. Καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι. Καὶ εἴλοντο δέκα, ἕνα ἀπὸ φυλῆς.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐξὸν δ' ἡμῖν ... ἐν τῷ συνεδρίῳ.»

Μονάδες 30

5. Να γράψετε μία **σύνθετη λέξη** της Νέας Ελληνικής, με **πρώτο συνθετικό** καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **θεοῖς, πόλεμον, μόνον, κακῶν, ἄλλους.**

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Ξενοφώντας

- α. ἔλαβε μέρος στην εκστρατεία του Κύρου, και μάλιστα ανέλαβε ηγετικές πρωτοβουλίες για την επιστροφή των μισθοφόρων στην Ελλάδα μετά τη μάχη στα Κούναξα.
- β. δεν εξορίστηκε ποτέ από την Αθήνα.
- γ. με τη σαφήνεια και την ακρίβεια στην έκφρασή του, τη ζωντάνια της γραφής του και την ιδεολογική του συνέπεια ἔδωσε μια ξεκάθαρη εικόνα των πολιτικών εξελίξεων του 4ου αι. π.Χ.

- δ. περιγράφει με εντιμότητα τις αγριότητες του καθεστώτος των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα και καταδικάζει την αυθαιρεσία και την ανηθικότητα της εξουσίας.
- ε. χρησιμοποιεί τη λεγόμενη «αρχαία αττική» γλώσσα του 5ου αι. π.Χ. και περίπλοκη σύνταξη.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.3.§50-51

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δ' εἰπὼν [ὁ Θηραμένης] ταῦτα ἐπαύσατο, καὶ ἡ βουλή δὴλη ἐγένετο εὐμενῶς ἐπιθορυβήσασα, γνοὺς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξειτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἠγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερῶς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· «Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὃς ἂν ὀρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὐ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερῶς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδένα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίου εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐγὼ, ὦ βουλή, ... ἡμεῖς θανατοῦμεν».

Μονάδες 30

5. Για καθεμία ἀπὸ τις παρακάτω λέξεις τοῦ κειμένου, να γράψετε ἓνα **ομόρριζο ουσιαστικό** τῆς Νέας Ελληνικῆς, ἀπλό ἢ σύνθετο: **ἐπαύσατο, διαψηφίζεσθαι, ἐξαπατωμένους, θανατοῦν, συνδοκοῦν**.

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ἢ Λανθασμένες (Λ):

Ο Ξενοφώντας

- α. εξορίστηκε ἀπὸ τὴν Αθήνα, γιατί ἔλαβε μέρος στὴν ἐκστρατεία τοῦ Κύρου ἐναντίον τοῦ Ἀρταξέρξη Β'.
- β. δέχθηκε βαθύτατη ἐπίδραση στὴν προσωπικότητα καὶ τὶς ιδέες τοῦ ἀπὸ τὸν Ἀγησίλαο καὶ τὸν Σωκράτη.
- γ. καταγράφει μεροληπτικά τὶς ἀγριότητες τοῦ καθεστώτος τῶν τριάκοντα τυράννων στὴν Αθήνα.

- δ. κατατάσσεται από τους φιλόλογους της Αλεξανδρινής εποχής (3ος-2ος αι. π.Χ.) μαζί με τους μεγάλους προκατόχους του, τον Ηρόδοτο και τον Θουκυδίδη.
- ε. έγραψε τα Έλληνικά που αποτελούν τη σπουδαιότερη πηγή για τα γεγονότα της περιόδου 411-362 π.Χ.

Μονάδες 10

Ξενοφώντας *Ἑλληνικά*, 2.2. §18-21

ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίουσ εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτώμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἤκοιεν εἶπον ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἤκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἄντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν. Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανάφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ἑλληνικὴ τὸ ἀπόσπασμα: «Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ... ἀλλ' ἐξαιρεῖν».

Μονάδες 30

5. Να ἐπιλέξετε γιὰ καθεμίᾳ ἀρχαιοελληνικὴ λέξη τῆς στήλης Α τὴν **ετυμολογικὰ συγγενή** τῆς νεοελληνικὴ λέξη τῆς στήλης Β.

A	B
1. εἶναι	α. ἐννοία β. οὐσία
2. εἶπον	α. διάλογος β. ἐπόμενος
3. καλεῖν	α. κλίση β. κλήση
4. ἐποίησαν	α. ἐκποίηση β. ποικιλία

5. ήγώνται	α. ηχείο β. αφήγηση
-------------------	------------------------

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Ξενοφώντας

- α. εξορίστηκε από την Αθήνα, γιατί έλαβε μέρος στην εκστρατεία του Κύρου εναντίον του Αρταξέρξη Β΄.
- β. δέχθηκε βαθύτατη επίδραση στην προσωπικότητα και τις ιδέες του από τον Αγησίλαο και τον Σωκράτη.
- γ. καταγράφει μεροληπτικά τις αγριότητες του καθεστώτος των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα.
- δ. κατατάσσεται από τους φιλόλογους της Αλεξανδρινής εποχής (3ος-2ος αι. π.Χ.) μαζί με τους μεγάλους προκατόχους του, τον Ηρόδοτο και τον Θουκυδίδη.
- ε. έγραψε τα Έλληνικά που αποτελούν τη σπουδαιότερη πηγή για τα γεγονότα της περιόδου 411-362 π.Χ.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.3.§52-55.3

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· «Ἐγὼ δ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἰκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτίᾳ εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὄνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἄγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὅδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου». Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἔνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· «Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον. Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες οἱ ἔνδεκα οὗ δεῖ τὰ ἐκ τούτων πράττετε».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ... περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι».

Μονάδες 30

5. Να αντιστοιχίσετε καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** της νεοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Β περισσεύουν.

A	B
1. εἶπεν	α. αναιδής
2. ἐξαλείφειν	β. προκατειλημμένος
3. ἀδικώτατοι	γ. ἀπόρρητος
4. κατακεκριμένον	δ. αλοιφή
5. λαβόντες	ε. διαιρετέος
	ζ. ἐπίκριση
	η. δίκαιος

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Ξενοφώντας

- α. εξορίστηκε από την Αθήνα, γιατί έλαβε μέρος στην εκστρατεία του Κύρου εναντίον του Αρταξέρξη Β΄.
- β. δέχθηκε βαθύτατη επίδραση στην προσωπικότητα και τις ιδέες του από τον Αγησίλαο και τον Σωκράτη.
- γ. καταγράφει μεροληπτικά τις αγριότητες του καθεστώτος των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα.
- δ. κατατάσσεται από τους φιλολόγους της Αλεξανδρινής εποχής (3ος-2ος αι. π.Χ.) μαζί με τους μεγάλους προκατόχους του, τον Ηρόδοτο και τον Θουκυδίδη.
- ε. έγραψε τα Έλληνικά που αποτελούν τη σπουδαιότερη πηγή για τα γεγονότα της περιόδου 411-362 π.Χ.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.4.§22-23

ΚΕΙΜΕΝΟ

«Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὔτοι τὸν πάντων αἴσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἄλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὓς πολλὰ κατεδακρύσαμεν». Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' αὐτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὕστεραία οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηντο ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. Ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαϊότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνως ἔλεγον ὡς οὐ χρεῖη καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ· ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἠδίκηκένας, αὐτοὶ τε ἀνελογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὡς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφασαν χρῆναι πείθεσθαι οὐδ' ἐπιτρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν. Καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι. Καὶ εἵλοντο δέκα, ἓνα ἀπὸ φυλῆς.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐξὸν δ' ἡμῖν ... ἐν τῷ συνεδρίῳ».

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **ἀσχημος, αγωγός, προσταγή, φόρος, παύλα**.

Μονάδες 10

8. Να αντιστοιχίσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α του παρακάτω πίνακα με μία φράση από τη στήλη Β που συμπληρώνει ορθά το νόημά της.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας ανέλαβε ηγετικές πρωτοβουλίες για την επιστροφή των Ελλήνων μισθοφόρων	α. μετά τη ναυμαχία στους Αιγός ποταμούς.
	β. μετά τη στρατιωτική επέμβαση στην Αμφίπολη.
	γ. μετά το τέλος της εκστρατείας του Κύρου εναντίον του αδελφού του Αρταξέρξη Β'.
2. Ο Ξενοφώντας εντυπωσιάστηκε	α. Περικλή.

από τα ηγετικά προσόντα της προσωπικότητας του	β. Αγησίλαου.
	γ. Λύσανδρου.
3. Η χρονολόγηση των έργων του Ξενοφώντα στηρίζεται σε	α. «εσωτερικές μαρτυρίες».
	β. προσεκτική μελέτη του ύφους του.
	γ. όλα τα παραπάνω.
4. Ο Ξενοφώντας έγραψε	α. ιστορικά, διδακτικά και ποιητικά έργα.
	β. ιστορικά, διδακτικά και σωκρατικά έργα.
	γ. ιστορικά, φιλοσοφικά και σωκρατικά έργα.
5. Οι φιλόλογοι της Αλεξανδρινής εποχής (3ος-2ος αι. π.Χ.) κατέτασσαν τον Ξενοφώντα μαζί με τους μεγάλους προκατόχους του,	α. Όμηρο και Ηρόδοτο.
	β. Όμηρο και Θουκυδίδη.
	γ. Ηρόδοτο και Θουκυδίδη.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.4.§18-19

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ταῦτα δ' εἰπὼν [ὁ Θρασύβουλος] καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρήγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν [ἂν] τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθῆιη· «ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μέν», ἔφη, «ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένοις, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὡς γέ μοι δοκεῖ». Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος, ἐμπεσὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθραπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὄμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοισι πολλοὶ διελέγοντο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ταῦτα δ' εἰπὼν ... μέχρι τοῦ ὄμαλοῦ».

Μονάδες 30

5. Να γράψετε μία **σύνθετη λέξη** της Νέας Ελληνικής, με **πρῶτο ἢ δεύτερο συνθετικό** καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **ἡσυχίαν, θάνατος, ὄπλα, μοίρας, πρῶτος**.

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να συμπληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Η εξιστόρηση των γεγονότων του Πελοποννησιακού πολέμου από τον Θουκυδίδη	α. διακόπτεται στο 404 π.Χ. β. διακόπτεται στο 411 π.Χ.
2. Ο Ξενοφώντας	α. συνέγραψε πολλά έργα με μεγάλη ποικιλία θεμάτων. β. συνέγραψε μόνο την ιστορία του

	Πελοποννησιακού πολέμου.
3. Το έργο του Θουκυδίδη	α. διακρίνεται για την απλότητα του ύφους και την ποικιλία των θεμάτων. β. διακρίνεται για το υψηλό λογοτεχνικό ύφος.
4. Ο Ξενοφώντας	α. έζησε τις περιπέτειες της Αθήνας στα παραγμένα χρόνια του Πελοποννησιακού πολέμου. β. έζησε την παιδική και νεανική του ηλικία κατά τα λαμπρότερα χρόνια της αθηναϊκής δύναμης.
5. Ο Θουκυδίδης	α. πίστευε πως οι θεοί δεν αφήνουν ατιμώρητη την ασέβεια και τις ανόσιες πράξεις. β. πίστευε πως η λογική αποτελεί τη μόνη σταθερή αξία, στην οποία μπορεί να στηριχθεί ο άνθρωπος.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.4. §19-20

ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οὐκ ἐψεύσατο [ὁ μάντις], ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος, ἐμπεσὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθαιπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὄμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο. Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὐφωνος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· «Ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποιήσαμεν, μετεσχῆκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἐορτῶν τῶν καλλίστων καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κεινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ... οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν».

Μονάδες 30

5. Να αντιστοιχίσετε καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** της νεοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Β περισσεύουν.

A	B
1. ἐψεύσατο	α. παρασπονδία
2. τέθαιπται	β. απτός
3. ἀρχόντων	γ. λογική
4. ὑποσπόνδους	δ. αρχεῖο
5. ἔλεξεν	ε. ταφή
	ζ. αλλαγή
	η. ψευδός

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Ξενοφώντας

- α. εξορίστηκε από την Αθήνα εξαιτίας της αριστοκρατικής καταγωγής του.
- β. έχασε τον γιο του, τον Γρύλλο, στη μάχη της Μαντινείας (362 π.Χ.).
- γ. δέχθηκε βαθύτατη επίδραση από την ηγετική φυσιογνωμία του Περικλή.
- δ. έγραψε τα *Έλληνικά* που αποτελούν τη σπουδαιότερη πηγή για τα γεγονότα της περιόδου 431-411 π.Χ.
- ε. παραθέτει ποιητικές εκφράσεις στο κείμενό του και χρησιμοποιεί το απλοποιημένο αττικό ιδίωμα.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.3.§51-52

ΚΕΙΜΕΝΟ

Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν [ὁ Κριτίας]· «Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὃς ἂν ὀρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὐ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερώς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδένα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίους εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν». Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· «Ἐγὼ δ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἰκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτία εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὄνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐγὼ, ὦ βουλή, ... ἡμεῖς θανατοῦμεν».

Μονάδες 30

5. Να επιλέξετε για καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α την **ετυμολογικά συγγενή** της νεοελληνική λέξη της στήλης Β.

A	B
1. βουλή	α. βούληση β. βούλα
2. φασιν	α. προφήτης β. αποφυγή
3. ἐξαλείφω	α. αλοιφή β. ἔλλειψη
4. συνδοκοῦν	α. σύνδεση β. ἐνδοξος
5. κρίσιν	α. κρατήρας β. ἐγκριτος

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

Α	Β
1. Η στρατιωτική δράση του Ξενοφώντα σχετίζεται με	α. τις ηγετικές πρωτοβουλίες που ανέλαβε για την επιστροφή των μισθοφόρων από τη Μικρά Ασία στην Ελλάδα.
	β. την προσπάθειά του να σώσει την Αμφίπολη από την επίθεση των Σπαρτιατών.
2. Ο Ξενοφώντας πέθανε	α. στον Σκιλλούντα, κοντά στην Ολυμπία, όπου ζούσε μετά την εξορία του από την Αθήνα.
	β. στην Αθήνα μετά το 355 π.Χ., όπου επέστρεψε μετά την προσέγγιση Αθηναίων και Σπαρτιατών.
3. Ο Ξενοφώντας εξιστορεί τον Πελοποννησιακό πόλεμο	α. από την έναρξη του πολέμου έως το 411 π.Χ.
	β. από το 411 π.Χ. έως το τέλος του.
4. Στα Έλληνικά η γραφή του Ξενοφώντα χαρακτηρίζεται από	α. μακροπερίοδο λόγο και πολλούς προσδιορισμούς της αιτίας.
	β. απόλυτη ακρίβεια της περιγραφής των χώρων που εξελίχθηκαν τα γεγονότα.
5. Ο Ξενοφώντας παρουσιάζει	α. με θαυμασμό τις ενέργειες των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα.
	β. με εντιμότητα τις αγριότητες του καθεστώτος των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα.

Μονάδες 10

Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2.4.ξ19-20

ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οὐκ ἐψεύσατο [ὁ μάντις], ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος, ἐμπεσὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθαιπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο. Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὐφρονος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· «Ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποιήσαμεν, μετεσχῆκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἑορτῶν τῶν καλλίστων καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γενενημέθρα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κεινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ... οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν».

Μονάδες 30

5. Να επιλέξετε για καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α την **ετυμολογικά συγγενή** της νεοελληνική λέξη της στήλης Β.

A	B
1. ἀνέλαβον	α. παραλαβή β. αναβολή
2. ἀγόμενος	α. αγορά β. παραγωγή
3. κατεδίωξαν	α. καταδίκη β. επιδίωξη
4. ἐγένετο	α. γωνιακός β. άγονος

5. μετεσχήκαμεν	α. σχήμα β. σχίσμα
-----------------	-----------------------

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Ξενοφώντας

- α. εξορίστηκε από την Αθήνα, γιατί έλαβε μέρος στην εκστρατεία του Κύρου εναντίον του Αρταξέρξη Β΄.
- β. δέχθηκε βαθύτατη επίδραση στην προσωπικότητα και τις ιδέες του από τον Αγησίλαο και τον Σωκράτη.
- γ. καταγράφει μεροληπτικά τις αγριότητες του καθεστώτος των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα.
- δ. κατατάσσεται από τους φιλολόγους της Αλεξανδρινής εποχής (3ος-2ος αι. π.Χ.) μαζί με τους μεγάλους προκατόχους του, τον Ηρόδοτο και τον Θουκυδίδη.
- ε. έγραψε τα Έλληνικά που αποτελούν τη σπουδαιότερη πηγή για τα γεγονότα της περιόδου 411-362 π.Χ.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.3.§52-55.3

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· «Ἐγὼ δ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἰκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτίᾳ εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὄνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἄγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὅδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδειξάω, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου». Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἔνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· «Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον. Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες [οἱ ἔνδεκα] οὐ δεῖ τὰ ἐκ τούτων πράττετε».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ὑμῶν μέντοι, ... ἐκ τούτων πράττετε».

Μονάδες 30

5. Να αντιστοιχίσετε καθεμία νεοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** της αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Α περισσεύουν.

A	B
1. άμαξα	α. εἶπεν
2. παραλαβή	β. κατακεκριμένον
3. έλλειψη	γ. εὐεξαλειπτότερον
4. παραβολή	δ. λαβόντες
5. κριτήριο	ε. άπαγαγόντες
6. επικός	
7. απαλοιφή	

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

Α	Β
1. Ο Ξενοφώντας εξορίστηκε από την Αθήνα	α. επειδή ακολούθησε τον Αγησίλαο στους Δελφούς για τους επινίκιους πανηγυρισμούς μετά τη μάχη στην Κορώνεια.
	β. επειδή απέτυχε να οδηγήσει τους Μύριους πίσω στην πατρίδα μετά τη μάχη στα Κούναξα και τον θάνατο του Κύρου.
2. Ο Ξενοφώντας, μετά την εξορία του από την Αθήνα,	α. κατέφυγε στη Σηστό, από όπου παρακολούθησε το τέλος του Πελοποννησιακού πολέμου.
	β. αποδέχθηκε την «προξενίαν», δηλαδή άδεια διαμονής στη Σπάρτη, που του προσφέρθηκε από τους Σπαρτιάτες.
3. Η προσωπικότητα και οι ιδέες του Ξενοφώντα επηρεάστηκαν από	α. τα ηγετικά προσόντα και την απλότητα της συμπεριφοράς του Αγησίλαου.
	β. την αποφασιστικότητα και τις πράξεις του Λύσανδρου.
4. Τα έργα του Ξενοφώντα χωρίζονται σε	α. πολιτικά, πολεμικά και ιδεολογικά.
	β. ιστορικά, σωκρατικά και διδακτικά.
5. Η συγγραφική προσφορά του Ξενοφώντα αναγνωρίστηκε	α. από τους φιλόλογους της Αλεξανδρινής εποχής (3ος-2ος αι. π.Χ.) που τον κατέτασσαν μαζί με τον Ηρόδοτο και τον Θουκυδίδη.
	β. ήδη από τους συγχρόνους του λόγω της απλότητας του ύφους του και της ποικιλίας των θεμάτων του.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2.§1-2

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ κατεστήσατο, ἔπλει ἐπὶ τὸ Βυζάντιον καὶ Καλχηδόνα. Οἱ δ' αὐτὸν ὑπεδέχοντο, τοὺς τῶν Ἀθηναίων φρουροὺς ὑποσπόνδους ἀφέντες· οἱ δὲ προδόντες Ἀλκιβιάδῃ τὸ Βυζάντιον τότε μὲν ἔφυγον εἰς τὸν Πόντον, ὕστερον δ' εἰς Ἀθήνας καὶ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι. Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὄσω ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θᾶπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνας Σθενέλαον ἄρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

2. Πῶς αποδεικνύεται στο παραπάνω κείμενο η μεγάλη αξία που απέδιδαν οι αρχαίοι Ἕλληνες στις σπονδές; (μονάδες 4) Ποια ιδιαίτερη σημασία αποκτά ο θεσμός αυτός τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο του πολέμου; (μονάδες 6)

Μονάδες 10

3. Αφού εντοπίσετε **τα ρήματα** που φανερώνουν τις ενέργειες που έκανε ο Λύσανδρος μετά τη νίκη του στους Αιγός Ποταμούς (μονάδες 2), να εξηγήσετε ποια είναι η σημασία της επιλογής χρόνου που χρησιμοποιεί ο ιστορικός, για να δηλώσει αυτές τις ενέργειες (μονάδες 8).

Μονάδες 10

4. *Τ' άλλο πρωί με τα χαράματα ο Λύσανδρος έδωσε παράγγελμα στα πληρώματα να φάνε και να επιβιβαστούν· αφού έκαναν όμως όλες τις προετοιμασίες για ναυμαχία και σήκωσαν τις λινάτσες στα πλευρά των πλοίων, πρόσταξε να μην κουνηθεί κανένα από τη θέση του μήτε ν' ανοιχτεί. Με την ανατολή του ήλιου οι Αθηναίοι παρατάχτηκαν κατά μέτωπο έξω από το λιμάνι, έτοιμοι για ναυμαχία· όταν ωστόσο πέρασε η μέρα δίχως ο Λύσανδρος να βγει να τους απαντήσει, επέστρεψαν στους Αιγός Ποταμούς. Τότε ο Λύσανδρος πρόσταξε τα γοργότερα καράβια του ν' ακολουθήσουν τους Αθηναίους, να παρατηρήσουν τι θα κάνουν μετά την αποβίβασή τους και να γυρίσουν να του αναφέρουν. Στο μεταξύ, ώσπου να επιστρέψουν αυτά, δεν έβγαλε τα πληρώματα από τα πλοία. Τέσσερις μέρες ακολούθησε αυτή την τακτική, και κάθε φορά οι Αθηναίοι*

έβγαζαν τον στόλο τους στο πέλαγο. Ξενοφώντας Έλληνικά, 2.1.§22-24 [Μετάφραση: Ρόδης Ρούφος]

Να περιγράψετε την προσωπικότητα και τις στρατηγικές ικανότητες του Λύσανδρου λαμβάνοντας υπόψη τις αναφορές του Ξενοφώντα και στα δύο κείμενα που σας έχουν δοθεί (πρωτότυπο και μεταφρασμένο).

Μονάδες 10

6. α. Να μεταφέρετε τις παρακάτω λέξεις του κειμένου στη γενική ενικού: **Άλκιβιάδη, τινά, ὄσω, ἄστυ, Καταλιπών.** (μονάδες 5)
- β. Να μεταφέρετε τους παρακάτω ρηματικούς τύπους στον ενεστώτα διατηρώντας για τα ρήματα το ίδιο πρόσωπο, έγκλιση και φωνή: **ὑπεδέχοντο, ἔφυγον, ἴδοι, ἔσεσθαι, ἐπεσκεύαζεν.** (μονάδες 5)

Μονάδες 10

7. α. Να προσδιορίσετε την κύρια συντακτική λειτουργία των υπογραμμισμένων λέξεων του κειμένου (μονάδες 5):

Λύσανδρος:	είναι	στ .....
ἀσφάλειαν:	είναι	στ .....
τῶν ἐπιτηδείων:	είναι	στ .....
ἀρμοστήν:	είναι	στ .....
τάς ναῦς:	είναι	στ .....

β. **Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ κατεστήσατο, ἔπλει ἐπὶ τὸ Βυζάντιον καὶ Καλχηδόνα. Οἱ δ' αὐτὸν ὑπεδέχοντο, τοὺς τῶν Ἀθηναίων φρουροὺς ὑποσπόνδους ἀφέντες· οἱ δὲ προδόντες Ἀλκιβιάδῃ τὸ Βυζάντιον τότε μὲν ἔφυγον εἰς τὸν Πόντον, ὕστερον δ' εἰς Ἀθήνας καὶ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι.**: Ο ιστορικός αφηγείται τα γεγονότα δίνοντας έμφαση στη χρονική ακρίβεια. Με ποιους επιρρηματικούς προσδιορισμούς το επιτυγχάνει στο παραπάνω απόσπασμα; (μονάδες 5).

Μονάδες 10

*Οι παρατηρήσεις 1,5,8 για το ίδιο κείμενο έχουν διατυπωθεί στο θέμα με την ονομασία GEL_CLA_AEG_SUBJECT_1_12206.

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2.§16-19

ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἦξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἕνεκα. Περμφθείς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὁπότε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σῆτον ἅπαντα ὅτι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχει, εἶτα κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὧν ἐρωτᾶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἠρέθη πρεσβευτῆς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίου εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτῶμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἤκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἄντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

2. Για ποιους λόγους οι Λακεδαιμόνιοι «ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν» (μονάδες 6) και ποια ἦταν η σημασία αυτῶν των τειχῶν για τους Αθηναίους (μονάδες 4);

Μονάδες 10

3. Για ποιον λόγο πιστεύετε ὅτι οι Αθηναῖοι επέλεξαν αρχικά τον Θηραμένη, ἕναν ολιγαρχικό, να διαπραγματευτεί με τους Λακεδαιμόνιους (μονάδες 4) και πῶς θα χαρακτηρίζατε τη στάση του κατά τη διάρκεια αυτῶν των διαπραγματεύσεων (μονάδες 6);

Μονάδες 10

4. Στο μεταξύ ο Λύσανδρος οδήγησε τα πλοία, τους αιχμαλώτους (ανάμεσα σ' αυτούς ἦταν ο Φιλοκλής, ο Αδείμαντος κι ἄλλοι στρατηγοί) και τ' ἄλλα λάφυρα στη Λάμψακο. Την ἴδια μέρα της νίκης του ἐξέταξε ἐστειλε τον Θεόπομπο τον Μιλήσιο, τον κουρσάρο, ν' αναγγεῖλει τα γεγονότα στη Λακεδαίμονα· αὐτός ἐφτάσε ἐκεῖ τη μεθεπόμενη μέρα κι ἐδωσε αναφορά. Ἐπειτα ο Λύσανδρος συγκέντρωσε τους συμμάχους και τους εἶπε να συσκεφθῶν για την τύχη των αιχμαλώτων. Τότε κατηγορήθηκαν για πολλά οι Αθηναῖοι:

για εγκλήματα που είχαν κάνει και γι' άλλα που είχε ψηφίσει η Συνέλευσή τους να κάνουν αν κέρδιζαν τη ναυμαχία — να κόψουν το δεξί χέρι σ' όλους τους αιχμαλώτους. Τους κατηγορήσαν κι ότι είχαν ρίξει στη θάλασσα ολόκληρο το πλήρωμα των πολεμικών που 'χαν στα χέρια τους, ενός ανδριώτικου κι ενός κορινθιακού· ο Φιλοκλής ήταν ο Αθηναίος στρατηγός που τους εξόντωσε. Ειπώθησαν κι άλλα πολλά, κι αποφασίστηκε να εκτελέσουν όσους αιχμαλώτους ήταν Αθηναίοι εκτός από τον Αδείμαντο (αυτός μονάχος, στη Συνέλευση, είχε εναντιωθεί στο κόψιμο των χεριών — μερικοί μάλιστα τον κατηγορήσαν ότι προδίδει τον στόλο). **Ξενοφώντας Έλληνικά, 2.1.§30-32** [Μετάφραση: Ρόδης Ρούφος]

Ποια ήταν η στάση των Κορινθίων, των Θηβαίων και άλλων Ελλήνων απέναντι στους Αθηναίους κατά την κρίσιμη συνεδρίαση στη Σπάρτη και για ποιους λόγους; Στην απάντησή σας να λάβετε υπόψη και τα δύο κείμενα που σας έχουν δοθεί (πρωτότυπο και μεταφρασμένο).

Μονάδες 10

6. α. Να μεταφέρετε τις παρακάτω λέξεις στον άλλο αριθμό από αυτόν που βρίσκονται, στην ίδια πτώση και στο ίδιο γένος: **ὄντων, πόλιν, τειχῶν, ταῦτα, Αθηναίοις**. (μονάδες 5)
 β. Να μεταφέρετε τους παρακάτω ρηματικούς τύπους στον αόριστο (ίδιο πρόσωπο, έγκλιση, φωνή): **διέτριβε, έπιλελοιπέναι, κελεύοι, άγγελουῦντα, καλεῖν**. (μονάδες 5)

Μονάδες 10

7. α. Να επιλέξετε από το πρωτότυπο κείμενο **έναν** (1) για κάθε περίπτωση τρόπο δήλωσης του **χρόνου** και να τον εντάξετε στον παρακάτω πίνακα :

ΕΜΠΡΟΘΕΤΟΣ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ	ΕΠΙΡΡΗΜΑ	ΠΛΑΓΙΑ ΠΤΩΣΗ	ΜΕΤΟΧΗ	ΠΡΟΤΑΣΗ

(μονάδες 5)

- β. Να βρείτε το υποκείμενο της μετοχής **βουλόμενοι** και το υποκείμενο του απαρεμφάτου **είναι** (μονάδες 2) χαρακτηρίζοντας τη μετοχή ως συνημμένη ή απόλυτη (μονάδα 1) και σημειώνοντας στην περίπτωση του απαρεμφάτου το εάν λειτουργεί το φαινόμενο της ταυτοπροσωπίας ή της ετεροπροσωπίας. (μονάδες 2).

Μονάδες 10

*Οι παρατηρήσεις 1,5,8 για το ίδιο κείμενο έχουν διατυπωθεί στο θέμα με την ονομασία GEL_CLA_AEG_SUBJECT_1_12210.

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2.§20-22

ΚΕΙΜΕΝΟ

Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλήν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας, τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανέφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας. **Εἰσιόντας δ' αὐτοὺς ὄχλος περιεχεῖτο πολὺς, φοβούμενοι μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν**· οὐ γὰρ ἔτι ἐνεχώρει μέλλειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων τῷ λιμῷ. Τῇ δὲ ὑστεραία ἀπήγγελλον οἱ πρέσβεις ἐφ' οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιοῦντο τὴν εἰρήνην· προηγόρει δὲ αὐτῶν Θηραμένης, λέγων ὡς χρῆ πείθεσθαι Λακεδαιμονίοις καὶ τὰ τεῖχη περιαιρεῖν. Ἀντιπόντων δὲ τινων αὐτῷ, πολὺ δὲ πλειόνων συνεπαινεσάντων, ἔδοξε δέχεσθαι τὴν εἰρήνην.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

2. Να παρουσιάσετε τους ὅρους της συνθηκολόγησης που προτείνουν οἱ Λακεδαιμόνιοι διακρίνοντας τὸν βασικὸ ὄρο ἀπὸ ἐκείνους που αποτελοῦν προϋπόθεση γιὰ τὴν υλοποίησή του (μονάδες 6), αιτιολογώντας τὴν ἐπιλογή σας (μονάδες 4).

Μονάδες 10

3. «προηγόρει δὲ αὐτῶν Θηραμένης...περιαιρεῖν»: Τι πρότεινε ὁ Θηραμένης στους Ἀθηναίους (μονάδες 6) καὶ ποια ἦταν ἡ ἀντίδρασή τους (μονάδες 4);

Μονάδες 10

4. Ἀργότερα ὡστόσο ἀρχισαν νὰ καταστρώνουν σχέδια γιὰ νὰ ἐπιβάλουν τὴν ἀνεξέλεγκτη κυριαρχία τους στὴν πόλη. Τὸ πρῶτο βῆμα ἦταν νὰ στείλουν στὴ Λακεδαίμονα τὸν Αἰσχίνη καὶ τὸν Ἀριστοτέλη, γιὰ νὰ πείσουν τὸν Λύσανδρο νὰ ἐνεργήσῃ νὰ τους δοθεῖ φρουρά —που ὑπόσχονταν νὰ συντηροῦν αὐτοί— «ὡσπου νὰ βγάλουν ἀπὸ τὴ μέση τὰ κακὰ στοιχεῖα καὶ νὰ οργανώσουν τὸ καθεστῶς». Εκείνος πείστηκε καὶ φρόντισε νὰ τους δώσουν τὴ φρουρά με τὸν Καλλίβιο γιὰ ἀρμοστή. Μόλις οἱ Τριάντα πήραν τὴ φρουρά, βάλθηκαν νὰ καλοπιάνουν με κάθε τρόπο τὸν Καλλίβιο, γιὰ νὰ ἐγκρίνῃ ὅλες τους τις πράξεις· αὐτὸς πάλι τους ἔδινε στρατιῶτες ἀπὸ τὴ φρουρά, που τους βοηθοῦσαν νὰ συλλάβουν ὁποιοὺς ἠθελαν — ὄχι πια «κακὰ στοιχεῖα» κι ἀσήμαντα πρόσωπα, ἀλλ' ἀπὸ δω καὶ μπρος ὁποῖον τους δημιουργοῦσε τὴν υποψία ὅτι δε θ' ἀνεχόταν τὸν

παραμερισμό του κι ότι, αν δοκίμαζε ν' αντιδράση, θάβρισκε πολλούς συμπαραστάτες.
Ξενοφώντος Έλληνικά, 2.3.§13-14 [Μετάφραση: Ρόδης Ρούφος]

Πώς οι Αθηναίοι υποδέχτηκαν την πρεσβεία τους από τη Σπάρτη (μονάδες 4) και γιατί οι ελπίδες τους για μία νέα αρχή μετά το τέλος του πολέμου διαψεύστηκαν (μονάδες 6); Στην απάντησή σας να λάβετε υπόψη και τα δύο κείμενα που σας έχουν δοθεί (πρωτότυπο και μεταφρασμένο).

Μονάδες 10

6. α. Να γράψετε τον ίδιο τύπο στον άλλο αριθμό από αυτόν που βρίσκονται: **κινδύνοις, τείχη, θάλατταν, πρέσβεις, τινων**. (μονάδες 5)
- β. Να γράψετε το γ' ενικό πρόσωπο οριστικής παρακειμένου των παρακάτω ρηματικών τύπων στη φωνή που βρίσκονται: **γενομένοις, έποιοῦντο, νομίζοντας, λέγων, πείθεσθαι**. (μονάδες 5)

Μονάδες 10

7. α. Να εντοπίσετε τα υποκείμενα των παρακάτω ρηματικών τύπων: **άνδραποδιεῖν, έπεσθαι, χρή, Αντειπόντων, έδοξε**. (μονάδες 5)
- β. **Εἰσιόντας δ' αὐτούς ὄχλος περιεχεῖτο πολὺς, φοβούμενοι μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν**: Να γράψετε τη δευτερεύουσα πρόταση που υπάρχει στην παραπάνω ημιπερίοδο (μονάδες 2). Να τη χαρακτηρίσετε ως προς το είδος της, τον τρόπο εισαγωγής και τη λειτουργία της. (μονάδες 3)

Μονάδες 10

*Οι παρατηρήσεις 1,5,8 για το ίδιο κείμενο έχουν διατυπωθεί στο θέμα με την ονομασία GEL_CLA_AEG_SUBJECT_1_12298.

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.4.§22-23

ΚΕΙΜΕΝΟ

«Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὔτοι τὸν πάντων αἴσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἄλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὕμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὓς πολλὰ κατεδακρύσαμεν». Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' ἑαυτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὕστεραία οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηον ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. Ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαιότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνως ἔλεγον ὡς οὐ χρεῖη καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ· ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἠδικηκέναι, αὐτοὶ τε ἀνελογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὡς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφασαν χρῆναι πείθεσθαι οὐδ' ἐπιτρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν. Καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι. Καὶ εἴλοντο δέκα, ἓνα ἀπὸ φυλῆς.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

2. «Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ ... πολλὰ κατεδακρύσαμεν»: Σε ποια πρόσωπα αναφέρονται οἱ αντωνυμίες οὔτοι, ὕμεῖς καὶ ἡμεῖς στο συγκεκριμένο απόσπασμα καὶ ποιες σχέσεις ἔχουν μεταξύ τους σύμφωνα με τὰ λόγια τοῦ κήρυκα Κλεόκριτου;

Μονάδες 10

3. «τῶν δὲ τρισχιλίων... ἀπολλύναι τὴν πόλιν»: Ποιες διαφωνίες προέκυψαν μεταξύ των συνεργατῶν των Τριάκοντα σύμφωνα με τὴν ἀφήγηση τοῦ Ξενοφώντα;

Μονάδες 10

4. Ἡ ἐκλογή των Τριάντα ἐγινε ἀμέσως μετὰ τὴν κατεδάφιση των Μακρῶν Τειχῶν καὶ των τειχῶν τοῦ Πειραιᾶ. Ἐνῶ ὁμως ἐντολή τους ἦταν νὰ συντάξουν ἓνα σύνταγμα που θὰ ρύθμιζε τὸν πολιτικὸ βίον, ὅλο ἀνάβαλλαν τὴ σύνταξη καὶ τὴ δημοσίευσή του· στο μεταξύ συγκροτοῦσαν τὴ Βουλὴ καὶ τὶς ἄλλες ἀρχές ὅπως ἠθέλαν αὐτοί. Ἐπειτα ἀρχισαν νὰ συλλαμβάνουν τοὺς γνωστούς καταδότες, που τὸν καιρὸ τῆς δημοκρατίας εἶχαν κάνει τὴ συκοφαντία ἐπάγγελμα καὶ ταλαιπωροῦσαν τὴν καλὴ τάξη, καὶ νὰ τοὺς παραπέμπουν γιὰ θανατικὴ καταδίκη. Ἡ Βουλὴ τοὺς καταδίκασε μ' εὐχαρίστηση, καὶ τὸ πράγμα δε δυσαρεστοῦσε καθόλου ὅσους ἐνιωθὰν πως τίποτα κοινὸ δὲν εἶχαν μ' αὐτούς. Ἀργότερα

ωστόσο άρχισαν να καταστρώνουν σχέδια για να επιβάλουν την ανεξέλεγκτη κυριαρχία τους στην πόλη. Ξενοφώντος Έλληνικά, 2.3.§11-13 [Μετάφραση: Ρόδης Ρούφος]

Να συγκρίνετε την αντίδραση των αρχόντων και των Τριάκοντα, μετά τον λόγο του κήρυκα Κλεόκριτου, με τη συμπεριφορά των Τριάκοντα αμέσως μετά την εκλογή τους, όπως παρουσιάζεται στο μεταφρασμένο απόσπασμα.

Μονάδες 10

6. α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για τις παρακάτω λέξεις του κειμένου (μονάδες 5):

ήμῖν: στην ίδια πτώση στον ενικό αριθμό

ἔχθιστον: στη δοτική πτώση ενικού στον συγκριτικό βαθμό

πόλεμον: στη δοτική πτώση στον πληθυντικό αριθμό

ἄρχοντες: στη δοτική πτώση στον ίδιο αριθμό

πόλιν: στη δοτική πτώση στον πληθυντικό αριθμό

- β. Στον ακόλουθο πίνακα να αναγνωριστούν από γραμματική άποψη (πρόσωπο, αριθμός, έγκλιση, χρόνος, φωνή) οι εξής ρηματικοί τύποι: **παρέχουσιν, ἔλεγεν, ἀπήγαγον, ἐπεποιήκεσαν, εἴλοντο.** (μονάδες 5)

ρ. τύπος	πρόσωπο	αριθμός	έγκλιση	χρόνος	φωνή	ρήμα
παρέχουσιν						
ἔλεγεν						
ἀπήγαγον						
ἐπεποιήκεσαν						
εἴλοντο						

Μονάδες 10

7. α. Να προσδιορίσετε την κύρια συντακτική λειτουργία των υπογραμμισμένων λέξεων του κειμένου (μονάδες 5):

οὗτοι: είναι ..... στ .....

πόλεμον: είναι ..... στ .....

οἱ τριάκοντα: είναι ..... στ .....

ταπεινοί: είναι ..... του .....

ήδικηκέναι: είναι ..... στ .....

β. Να αναγνωρίσετε το είδος και τη λειτουργία της δευτερεύουσας πρότασης *ώς οὐδέν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν*. (μονάδες 3) Ποια στοιχεία της πρότασης εκφράζουν την υποκειμενική άποψη/κρίση του ομιλητή; (μονάδες 2)

Μονάδες 10

* Οι παρατηρήσεις 1, 5, 8 για το ίδιο κείμενο έχουν διατυπωθεί στο θέμα με την ονομασία GEL_CLA_AEG_SUBJECT_1_12313.

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.4.§18-19

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ταῦτα δ' εἰπὼν [ὁ Θρασύβουλος] καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρήγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν [ἂν] τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθείη· «ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μὲν», ἔφη, «ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένοις, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὡς γέ μοι δοκεῖ». Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος, ἐμπροσθέν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθραπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

2. Το ὄφος με το οποίο απευθύνεται ο μάντις στους δημοκρατικούς χαρακτηρίζεται ως αινιγματικό και προφητικό. Ποιες εκφραστικές επιλογές του Ξενοφώντα επιβεβαιώνουν τον παραπάνω χαρακτηρισμό;

Μονάδες 10

3. Μετά τη μάχη οι δημοκρατικοί «...τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν». Πώς θα χαρακτηρίζατε τους δημοκρατικούς από τη συγκεκριμένη ενέργεια;

Μονάδες 10

4. «Κάποτε μας ἐπιαναν τὴν ὥρα που τρώγαμε, τὴν ὥρα που κοιμόμασταν, τὴν ὥρα που ἤμασταν στὴν Ἀγορά· ἄλλοι ἐξοριστήκαμε ὄχι μόνο ἀναίτια, ἀλλὰ δίχως νὰ βρισκόμαστε καν στὴν πόλη. Γι' αὐτὸ κ' οἱ θεοὶ παίρνουν τώρα φανερά τὸ μέρος μας: μέσα στὴν καλοκαιρία προκαλοῦνε θύελλα τὴν ὥρα που μας συμφέρει· ὅταν κάνουμε ἐπιχείρηση, λίγοι εμεῖς ἐναντίον πολλῶν ἐχθρῶν, θριαμβεύουμε χάρη στὴν εὐνοιά τους· καὶ νὰ τώρα που μας ἔφεραν σὲ τοποθεσία ὅπου οἱ ἐχθροὶ ἔχουν ν' ἀνέβουν ἀνήφορο κ' ἔτσι δὲν μποροῦν οὔτε δόρατα, οὔτε ἀκόντια νὰ ρίξουν πάνω ἀπὸ τὰ κεφάλια τῶν μπροστινῶν τους, ἐνῶ εμεῖς ἀπὸ ψηλά θὰ τους φτάνουμε καὶ μὲ δόρατα καὶ μ' ἀκόντια καὶ μὲ πέτρες καὶ θὰ χτυπήσουμε πολλούς». Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.4.§14-15 [Μετάφραση: Ρόδης Ρούφος]

Ο Ξενοφώντας πίστευε ότι οι θεοί παρεμβαίνουν στα έργα των ανθρώπων. Σε ποια σημεία των δύο κειμένων που σας έχουν δοθεί (πρωτότυπο και μεταφρασμένο), επιβεβαιώνεται η παραπάνω αντίληψη του Ξενοφώντα;

Μονάδες 10

6. α. Να μεταφέρετε τις παρακάτω λέξεις στον άλλο αριθμό, στην ίδια πτώση και στο ίδιο γένος: *μάντις, τις, νίκη, πολεμίοις, πολιτῶν*. (μονάδες 5)
- β. Να μεταφέρετε τα παρακάτω ρήματα στο ίδιο πρόσωπο του ενεστώτα (στην έγκλιση και τη φωνή που βρίσκονται): *παρήγγελλεν, πέσοι, γένηται, ανέλαβον, ένίκων*. (μονάδες 5)

Μονάδες 10

7. α. (...) *ὁ μάντις παρήγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι*: Να προσδιορίσετε τη βασική συντακτική λειτουργία όλων των ὀρων της παραπάνω πρότασης. (μονάδες 5)
- β. *Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ανέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος ἐμπεσὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθαιπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ένίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ*: Στην παραπάνω περίοδο να εντοπίσετε πέντε (5) επιρρηματικούς προσδιορισμούς και να προσδιορίσετε την επιρρηματική σχέση που δηλώνουν. (μονάδες 5)

Μονάδες 10

*Οι παρατηρήσεις 1,5,8 για το ίδιο κείμενο έχουν διατυπωθεί στο θέμα με την ονομασία GEL_CLA_AEG_SUBJECT_1_12258.

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 75.2-75.5

ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἤσσόν τι ἐν κινήσει ᾧσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν ξυμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὡς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιὲς διανοουμένων τῇ τοῦ μὴ ξυμπλεῖν ἀπιστία, τὰ τε ὄπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν. Ὀρῶντες δὲ οἱ ἄλλοι τὰ γινόμενα καθίζουσιν ἐς τὸ Ἑραιοὺν ἰκέται καὶ γίνονται οὐκ ἐλάσσους τετρακοσίων. Ὁ δὲ δῆμος δείσας μὴ τι νεωτερίσωσιν ἀνίστησί τε αὐτοὺς πείσας καὶ διακομίζει ἐς τὴν πρὸ τοῦ Ἑραιοῦ νῆσον, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐκεῖσε αὐτοῖς διεπέμπετο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ... ἐκεῖσε αὐτοῖς διεπέμπετο».

Μονάδες 30

5. Για καθεμία από τις λέξεις της Νέας Ελληνικής που σας δίνονται, να γράψετε μια **ετυμολογικά συγγενή λέξη** από το κείμενο: **διάλειμμα, κατάλογος, μυθικός, αφθαρσία, δέος.**

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να συμπληρώνεται ορθά το νόημά της. Τρεις φράσεις της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. Ο Θουκυδίδης πίστευε στη μεγάλη αξία	
2. Κατά τον Ξενοφώντα η ήττα των Σπαρτιατών από τους Θηβαίους οφείλεται	α. την αμεροληψία και το βάθος του προβληματισμού του.
3. Σε αρκετά σημεία του έργου του ο Θουκυδίδης προβάλλει ως βασικά κίνητρα για τον πόλεμο	β. του Περικλή.
4. Ο Ξενοφώντας εξιστορεί τον Πελοποννησιακό	γ. την πλεονεξία και τη φιλοτιμία.

<p>πόλεμο από</p> <p>5. Ο Ξενοφώντας εντυπωσιάστηκε από την προσωπικότητα</p>	<p>δ. το 431 π.Χ. και εξής.</p> <p>ε. το 411 π.Χ. και εξής.</p> <p>ζ. σε θεϊκή τιμωρία.</p> <p>η. του Αγησίλαου.</p> <p>θ. στην απλότητα του ύφους του.</p>
---	---

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 71-72.2

ΚΕΙΜΕΝΟ

Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι ἀλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἠσυχάζοντες, τὸ δὲ πλεόν πολέμιον ἠγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Δράσαντες δὲ τοῦτο ... μὴ τις ἐπιστροφή γένηται».

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ομόρριζη λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **κλήση, ναυτικό, πομπή, πειθώ, σχέση**.

Μονάδες 10

8. Να αντιστοιχίσετε το όνομα του κάθε ιστορικού της Στήλης Α με τις ορθές αναφορές της Στήλης Β.

A	B
1. Ο Θουκυδίδης 2. Ο Ξενοφώντας	α. πίστευε στη μεγάλη αξία του Περικλή. β. δέχτηκε επίδραση από τον Αγησίλαο. γ. τιμωρήθηκε με εξορία, επειδή δεν μπόρεσε να σώσει την Αμφίπολη, μια πόλη με ιδιαίτερη σημασία για την Αθήνα. δ. τιμωρήθηκε με εξορία, επειδή ακολούθησε τον Σπαρτιατικό στρατό στη μάχη της Κορώνειας. ε. συμμετείχε σε εκστρατεία εναντίον του Πέρση βασιλιά.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορία, 3, 73-74.2

ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῆ δ' ὑστεραία ἠκροβολίσαντό τε ὀλίγα καὶ ἐς τοὺς ἀγροὺς περιέπεμπον ἀμφοτέροι, τοὺς δούλους παρακαλοῦντές τε καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι· καὶ τῷ μὲν δήμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο ξύμμαχον, τοῖς δ' ἑτέροις ἐκ τῆς ἠπείρου ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι. Διαλιπούσης δ' ἡμέρας μάχη αὖθις γίνεται καὶ νικᾷ ὁ δῆμος χωρίων τε ἰσχύι καὶ πλήθει προύχων· αἶ τε γυναῖκες αὐτοῖς τολμηρῶς ξυνεπελάβοντο βάλλουσαι ἀπὸ τῶν οἰκιῶν τῷ κεράμῳ καὶ παρὰ φύσιν ὑπομένουσαι τὸν θόρυβον. Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς περὶ δειλὴν ὄψιαν, δείσαντες οἱ ὀλίγοι μὴ αὐτοβοεῖ ὁ δῆμος τοῦ τε νεωρίου κρατήσειεν ἐπελθὼν καὶ σφᾶς διαφθείρειεν, ἐμπιπρᾶσι τὰς οἰκίας τὰς ἐν κύκλῳ τῆς ἀγορᾶς καὶ τὰς ξυνοικίας, ὅπως μὴ ἦ ἔφοδος, φειδόμενοι οὔτε οἰκείας οὔτε ἀλλοτρίας, ὥστε καὶ χρήματα πολλὰ ἐμπόρων κατεκαύθη καὶ ἡ πόλις ἐκινδύνευσε πᾶσα διαφθαρῆναι, εἰ ἄνεμος ἐπεγένετο τῆ φλογὶ ἐπίφορος ἐς αὐτήν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Τῆ δ' ὑστεραία ... ὑπομένουσαι τὸν θόρυβον».

Μονάδες 30

5. Για καθεμία ἀπὸ τις παρακάτω λέξεις τοῦ κειμένου να γράψετε μία περίοδο λόγου στη Νέα Ελληνική, ὅπου ἡ συγκεκριμένη λέξη να χρησιμοποιεῖται **με διαφορετικὴ σημασία** ἀπὸ αὐτὴν που ἔχει στο ἀρχαῖο κείμενο: **παρακαλοῦντες, δῆμος, ἀγορᾶς, χρήματα, διαφθαρῆναι**. Μπορεῖτε να τὴ χρησιμοποιήσετε **σε οποιαδήποτε μορφή** τῆς (μέρος τοῦ λόγου, πτώση, ἀριθμὸ, γένος, ἐγκλίση, χρόνος).

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία ἀπὸ τις φράσεις τῆς στήλης Α με μία φράση τῆς στήλης Β, ὥστε να συμπληρώνεται ὀρθά το νόημά τῆς.

A	B
1. Η εξιστόρηση των γεγονότων του Πελοποννησιακού πολέμου ἀπὸ τον Θουκυδίδη	α. διακόπτεται στο 404 π.Χ. β. διακόπτεται στο 411 π.Χ.

2. Ο Ξενοφώντας	<p>α. συνέγραψε πολλά έργα με μεγάλη ποικιλία θεμάτων.</p> <p>β. συνέγραψε μόνο την ιστορία του Πελοποννησιακού πολέμου.</p>
3. Το έργο του Θουκυδίδη	<p>α. διακρίνεται για την απλότητα του ύφους και την ποικιλία των θεμάτων.</p> <p>β. διακρίνεται για το υψηλό λογοτεχνικό ύφος.</p>
4. Ο Ξενοφώντας	<p>α. έζησε τις περιπέτειες της Αθήνας στα ταραγμένα χρόνια του Πελοποννησιακού πολέμου.</p> <p>β. έζησε την παιδική και νεανική του ηλικία κατά τα λαμπρότερα χρόνια της αθηναϊκής δύναμης.</p>
5. Ο Θουκυδίδης	<p>α. πίστευε πως οι θεοί δεν αφήνουν ατιμώρητη την ασέβεια και τις ανόσιες πράξεις.</p> <p>β. πίστευε πως η λογική αποτελεί τη μόνη σταθερή αξία, στην οποία μπορεί να στηριχθεί ο άνθρωπος.</p>

Μονάδες 10

Θουκυδίδου *Ιστορίαι*, 3, 81.2-81.4

ΚΕΙΜΕΝΟ

Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλευούσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τοὺς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἃς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ᾧσιν περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσθῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἡραιὸν τε ἐλθόντες τῶν ἰκετῶν ὡς πενήκοντα ἄνδρας δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἐύρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο. Ἡμέρας τε ἐπτά, ἃς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευον, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν, ἀπέθανον δὲ τινες καὶ ἰδίας ἔχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσιν ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων·

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν ... ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων·»

Μονάδες 30

5. Να γράψετε μία **ομόρριζη λέξη** της Νέας Ελληνικής, απλή ή σύνθετη, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: *ἤγαγον, ἀπεχρῶντο, ὑποσχεῖν, ἐφόνευον, ὀφειλομένων.*

Μονάδες 10

8. Να κατατάξετε τα ακόλουθα γεγονότα στην κατάλληλη χρονική σειρά ξεκινώντας από το παλαιότερο χρονικά (ένδειξη 1) και καταλήγοντας στο νεότερο χρονικά (ένδειξη 5):
  - α. Ο Θουκυδίδης τιμωρήθηκε με εξορία, επειδή δεν μπόρεσε να σώσει την Αμφίπολη κατά τη διάρκεια του Πελοποννησιακού πολέμου.
  - β. Στο δεύτερο έτος του Πελοποννησιακού πολέμου ο Θουκυδίδης προσβλήθηκε από τον λοιμό που εξόντωσε το 1/3 του πληθυσμού της Αττικής.
  - γ. Ο Ξενοφώντας πέθανε αφήνοντας πίσω του εκτεταμένο και πολυσχιδές συγγραφικό έργο.
  - δ. Ο Πελοποννησιακός πόλεμος έληξε μετά την ήττα της Αθήνας στους Αιγός ποταμούς.

- ε. Ο Ξενοφώντας τιμωρήθηκε με εξορία, επειδή ακολούθησε τον Αγησίλαο στη μάχη της Κορώνειας εναντίον του αντισπαρτιατικού συνασπισμού, στον οποίο πρωτοστατούσαν η Αθήνα και η Θήβα.

1 -	2 -	3 -	4 -	5 -
-----	-----	-----	-----	-----

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.3.§50-51

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δ' εἰπὼν [ὁ Θηραμένης] ταῦτα ἐπαύσατο καὶ ἡ βουλή δῆλη ἐγένετο εὐμενῶς ἐπιθρουβήσασα, γνοὺς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξοιτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἠγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τούς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερώς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· «Ἐγὼ, ὧ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὃς ἂν ὀρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὐ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερώς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδένα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίου εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

2. Ποιον ρόλο διεκδικεῖ για τον εαυτό του ο Κριτίας σύμφωνα με το παραπάνω κείμενο και σε ποιον βαθμό οι πράξεις του ανταποκρίνονται σ' αυτόν;

Μονάδες 10

3. Ποια λειτουργία είχε ο κατάλογος των Τρισχιλίων στο πλαίσιο του τυραννικού πολιτεύματος και γιατί η διαγραφή του Θηραμένη από αυτόν τον κατάλογο επηρεάζει την έκβαση της δίκης του;

Μονάδες 10

4. Αφού τους έπιασαν όλους μ' αυτό τον τρόπο, πρόσταξαν τον αρχηγό του ιππικού Λυσίμαχο να τους πάρη και να τους παραδώση στους Έντεκα. Την άλλη μέρα συγκέντρωσαν στο Ωδείο τους οπλίτες που ήταν γραμμένοι στον κατάλογο, καθώς και τους υπόλοιπους ιππείς, κι ο Κριτίας σηκώθηκε κ' εἶπε: «Το καθεστώς, άνδρες, δεν τ' οργανώνουμε μόνο για καλό δικό μας, μα άλλο τόσο και για δικό σας. Μια και θάχετε λοιπόν μερίδιο στις τιμές, πρέπει νάχετε μερίδιο και στους κινδύνους. Για τούτο εἶν' ανάγκη να καταδικάσετε τους Ελευσινίους που πιάσαμε, ώστε νάχετε τις ίδιες ελπίδες και τους ίδιους φόβους με μας.» Και τους έδειξε ένα σημείο, λέγοντας να παν εκεί να ψηφίσουν ένας-ένας, φανερά. Το μισό Ωδείο ήταν γεμάτο οπλισμένους Λάκωνες φρουρούς· άλλωστε όσοι πολίτες δε σκοτίζονταν παρά μόνο για το συμφέρον τους

τάβλεπαν αυτά με καλό μάτι.... Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2.4.15-16 [Μετάφραση: Ρόδης Ρούφος]

Ο Ξενοφών και στα δύο κείμενα (πρωτότυπο και μεταφρασμένο) περιγράφει δύο δίκες: τη δίκη του Θηραμένη και τη δίκη των κατοίκων της Ελευσίνας. Να εντοπίσετε τα κοινά σημεία που δικαιολογούν τον χαρακτηρισμό «παρωδία δίκης» και στις δύο περιπτώσεις.

Μονάδες 10

6. α. Να μεταφέρετε τις παρακάτω λέξεις του κειμένου στη γενική ενικού: **ταῦτα, προσελθών, ὅς, ἄνδρα, ἡμῖν**. (μονάδες 5)
- β. Να μεταφέρετε τους παρακάτω ρηματικούς τύπους στο γ' ενικό ευκτικής στον χρόνο και στη φωνή που βρίσκονται: **ἐπαύσατο, ἐγένετο, διαλεχθείς, ἐκέλευσε, εἶπεν**. (μονάδες 5)

Μονάδες 10

7. α. Να αναγνωρίσετε το είδος των υπογραμμισμένων μετοχών του κειμένου (μονάδες 5):

ἐπιθορυβήσασα:	είναι .....
προσελθών:	είναι .....
τοὺς ἔχοντας:	είναι .....
ἐξαπατωμένους:	είναι .....
τῶν ὄντων:	είναι .....

- β. Να αντιστοιχίσετε καθεμιά από τις δευτερεύουσες προτάσεις της στήλης Α με τα δεδομένα στη στήλη Β. Δύο περιπτώσεις της στήλης Β περισσεύουν. (μονάδες 5)

A	B
1. Ὡς δ' εἰπὼν [ὁ Θηραμένης] ταῦτα ἐπαύσατο	Η δευτερεύουσα πρόταση δηλώνει
2. εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ	α. κρίση-γνώμη
3. ὅτι ... [ὁ Θηραμένης] ἀναφεύξοιτο	β. αιτία
	γ. χρόνο
	δ. προϋπόθεση
	ε. φόβο

Μονάδες 10

*Οι παρατηρήσεις 1,5,8 για το ίδιο κείμενο έχουν διατυπωθεί στο θέμα με την ονομασία
GEL_CLA_AEG_SUBJECT_1_12271.

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 73-74.2

ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῇ δ' ὑστεραία ἠκροβολίσαντό τε ὀλίγα καὶ ἐς τοὺς ἀγροὺς περιέπεμπον ἀμφοτέροι, τοὺς δούλους παρακαλοῦντές τε καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι καὶ τῷ μὲν δήμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο ξύμμαχον, τοῖς δ' ἑτέροις ἐκ τῆς ἠπείρου ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι. Διαλιπούσης δ' ἡμέρας μάχη αὖθις γίνεται καὶ νικᾷ ὁ δῆμος χωρίων τε ἰσχύι καὶ πλήθει προύχων· αἱ τε γυναῖκες αὐτοῖς τολμηρῶς ξυνεπελάβοντο βάλλουσαι ἀπὸ τῶν οἰκιῶν τῷ κεράμῳ καὶ παρὰ φύσιν ὑπομένουσαι τὸν θόρυβον. Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς περὶ δείλην ὄψιαν, δεῖσαντες οἱ ὀλίγοι μὴ αὐτοβοεῖ ὁ δῆμος τοῦ τε νεωρίου κρατήσειεν ἐπελθῶν καὶ σφᾶς διαφθείρειεν, ἐμπιπρᾶσι τὰς οἰκίας τὰς ἐν κύκλῳ τῆς ἀγορᾶς καὶ τὰς ξυνοικίας, ὅπως μὴ ἦ ἔφοδος, φειδόμενοι οὔτε οἰκείας οὔτε ἀλλοτρίας, ὥστε καὶ χρήματα πολλὰ ἐμπόρων κατεκαύθη καὶ ἡ πόλις ἐκινδύνευσε πᾶσα διαφθαρήναι, εἰ ἄνεμος ἐπεγένετο τῇ φλογὶ ἐπίφορος ἐς αὐτήν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

2. «Τῇ δ' ὑστεραία ... τὸν θόρυβον»: Να αναζητήσετε και να εξηγήσετε τους λόγους στους οποίους αποδίδει ο Θουκυδίδης την επικράτηση των δημοκρατικών έναντι των ολιγαρχικών αντιπάλων τους.

Μονάδες 10

3. «Μπροστά στον φόβο που προκαλεί ο κίνδυνος, το ένστικτο της επιβίωσης γίνεται εντονότερο» : Να επιβεβαιώσετε την παραπάνω άποψη στο πρωτότυπο κείμενο.

Μονάδες 10

4. Οι εμφύλιες συγκρούσεις έφεραν μεγάλες κι αμέτρητες συμφορές στις πολιτείες, συμφορές που γίνονται και θα γίνονται πάντα όσο δεν αλλάζει η φύση του ανθρώπου, συμφορές που μπορεί να είναι βαρύτερες ή ελαφρότερες κ' έχουν διαφορετική μορφή ανάλογα με τις περιστάσεις. Σε καιρό ειρήνης και όταν ευημερή ο κόσμος και οι πολιτείες, οι άνθρωποι είναι ήρεμοι γιατί δεν τους πιέζουν ανάγκες φοβερές. Αλλ' όταν έρθη ο πόλεμος που φέρνει στους ανθρώπους την καθημερινή στέρση, γίνεται δάσκαλος της βίας κ' ερεθίζει τα πνεύματα του πλήθους σύμφωνα με τις καταστάσεις που δημιουργεί.

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 82.2 [Μετάφραση: Άγγελος Βλάχος]

Αντλώντας στοιχεία από το πρωτότυπο και από το μεταφρασμένο απόσπασμα που σας δίνονται να παρουσιάσετε συγκριτικά την κατάσταση που επικρατεί σε περίοδο ειρήνης και σε περίοδο πολέμου.

Μονάδες 10

6. α. Να ξαναγράψετε την πρόταση «**αἶ τε γυναῖκες αὐτοῖς τολμηρῶς ξυνεπελάβοντο βάλλουσαι ἀπὸ τῶν οἰκιῶν**», μεταφέροντας όλους τους κλιτούς όρους στον άλλον αριθμό. (μονάδες 5)
- β. Να γράψετε τα απαρέμφατα των παρακάτω ρηματικών τύπων (στον χρόνο που βρίσκονται): **Διαλιπούσης, γίνεται, νικᾶ, ἦ, ἐκινδύνευσε**. (μονάδες 5)

Μονάδες 10

7. α. Να βρείτε το υποκείμενο του ρήματος **κατεκαύθη** (μονάδες 3) και να αναγνωρίσετε το συντακτικό φαινόμενο. (μονάδες 2)
- β. Να εντοπίσετε στο αρχαίο κείμενο μία υποθετική και μία ενδοιαστική πρόταση (μονάδες 4). Στην περίπτωση της ενδοιαστικής πρότασης, να αναγνωρίσετε και τον συντακτικό της ρόλο. (μονάδα 1)

Μονάδες 10

*Οι παρατηρήσεις 1,5,8 που αναφέρονται στο ίδιο κείμενο, έχουν διατυπωθεί στο θέμα με την ονομασία GEL_CLA_AEG_SUBJECT_1_12667.

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 71-72.2

ΚΕΙΜΕΝΟ

Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι ἀλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλέον πολέμιον ἡγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρου Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

2. «Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους... καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην»: Ποια ἀπόφαση πήρε ἡ συνέλευση τῶν Κερκυραίων με πρωτοβουλία τῶν ολιγαρχικῶν καὶ κάτω ἀπὸ ποιες συνθήκες; (μονάδες 6) Να σχολιάσετε τὴν αντιφατικότητα τῶν ἐνεργειῶν ἀξιοποιώντας στοιχεῖα τοῦ κειμένου. (μονάδες 4)

Μονάδες 10

3. «Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν.»: Πῶς ἀντέδρασαν οἱ Ἀθηναῖοι στὴν ἀφίξη τῆς πρεσβείας, ποὺ ἐστεῖλαν οἱ Κερκυραῖοι ολιγαρχικοὶ στὴν Αθήνα (μονάδες 4); Να κρίνετε τὶς ἐνεργειές τους, λαμβάνοντας ὑπόψη ἀφενὸς τὴ σημασία τοῦ θεσμοῦ τῆς πρεσβείας στὴν ἀρχαιότητα καὶ αφετέρου τὶς συγκεκριμένες ἱστορικές συνθήκες (μονάδες 6).

Μονάδες 10

4. Ἐφτασαν τότε ἓνα ἀθηναϊκὸ κ' ἓνα κορινθιακὸ καράβι με πρέσβεις τὸ καθένα. Ἐγινε δημοσία συζήτηση καὶ, μετὰ ἀπὸ ψηφοφορία, οἱ Κερκυραῖοι ἀποφάσισαν νὰ μείνουν σύμμαχοι τῶν Ἀθηναίων σύμφωνα με τοὺς ὅρους τῆς συνθήκης, ἀλλὰ νὰ διατηροῦν, ὅπως καὶ πρὶν, φιλικές σχέσεις με τοὺς Πελοποννησίους. Ἀρχηγὸς τῶν δημοκρατικῶν ἦταν τότε ὁ Πειθίας, πρόξενος τῶν Ἀθηναίων. Οἱ πρῶην αἰχμάλωτοι, φίλοι τῶν Κορινθίων, τοῦ ἔκαναν μὴνυση με τὴν κατηγορία ὅτι θέλει νὰ υποδουλώσει τὴν Κέρκυρα τοὺς Ἀθηναίους. Ὁ Πειθίας ἀθωώθηκε κ' ἔκανε μὴνυση ἐναντίον πέντε ἀπ' τοὺς πλουσιότερους ἀντιπάλους τοῦ με τὴν κατηγορία ὅτι γὰρ νὰ στηρίζουν τὰ κλήματα τους,

έκοβαν βέργες από τους ιερούς περιβόλους του Διός και του Αλκίνου. **Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 70.2-70.4** [μτφ. Άγγελος Βλάχος].

Αξιοποιώντας αναφορές και από τα δύο κείμενα που σας έχουν δοθεί (πρωτότυπο και μεταφρασμένο), να εξηγήσετε πώς η Αθήνα και η Σπάρτη παρεμβαίνουν στα εσωτερικά της Κέρκυρας δημιουργώντας κάθε φορά νέα δεδομένα.

Μονάδες 10

6. α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για τις παρακάτω λέξεις του κειμένου:

(μονάδες 5)

βέλτιστα: στην ίδια πτώση στον συγκριτικό αριθμό

νηί: στην ονομαστική πτώση στον πληθυντικό αριθμό

πλέον: στην ίδια πτώση στον υπερθετικό βαθμό

πεπραγμένων: στην ονομαστική πτώση στον πληθυντικό αριθμό στο ίδιο γένος

πείσοντας: στη δοτική πτώση στον ενικό αριθμό

β. Στον ακόλουθο πίνακα να αναγνωριστούν από γραμματική άποψη (πρόσωπο, αριθμός, έγκλιση, χρόνος, φωνή) οι εξής ρηματικοί τύποι: **είπον, είη, ξυνέφερε, γένηται, ένίκησαν.** (μονάδες 5)

ρημ. τύπος	πρόσωπο	αριθμός	έγκλιση	χρόνος	φωνή	ρήμα
είπον						
είη						
ξυνέφερε						
γένηται						
ένίκησαν						

Μονάδες 10

7. α. Να προσδιορίσετε την κύρια συντακτική λειτουργία των υπογραμμισμένων λέξεων του κειμένου (μονάδες 5):

ταῦτα:	είναι	στ.....
πολέμιον:	είναι	στ .....
πράσσειν:	είναι	στ .....

τῶν Κερκυραίων:	εἶναι	στ .....
τριήρους:	εἶναι	στ .....

β.«Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται»: Στο απόσπασμα περιγράφονται οι επιμέρους στόχοι της αποστολής πρεσβείας από τους Κερκυραίους ολιγαρχικούς στην Αθήνα, καθώς και ο τελικός σκοπός της. Με ποιες διαφορετικές γλωσσικές επιλογές εκφράζονται τα παραπάνω; (μονάδες 5)

Μονάδες 10

*Οι παρατηρήσεις 1,5,8 που αναφέρονται στο ίδιο κείμενο, έχουν διατυπωθεί στο θέμα με την ονομασία GEL_CLA_AEG_SUBJECT_1_12666.

Θουκυδίδου *Ιστορία*, 3, 81.2-81.4

ΚΕΙΜΕΝΟ

Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλεύσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τούς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἃς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ᾧσιν περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσβῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἡραιὸν τε ἐλθόντες τῶν ἰκετῶν ὡς πεντήκοντα ἄνδρας δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγχοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο. Ἡμέρας τε ἑπτὰ, ἃς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τούς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευον, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν, ἀπέθανον δὲ τινες καὶ ἰδίας ἐχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσιν ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων·

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

2. «Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς ... πάντων θάνατον.» Να περιγράψετε τις ἀμεσες ἐνέργειες των Κερκυραίων δημοκρατικῶν μετὰ την ἀποχώρηση των Πελοποννησίων καὶ την ἀφίξη του ἀθηναϊκοῦ στόλου καὶ νὰ ἐξηγήσετε τὴ σκοπιμότητά τους.

Μονάδες 10

3. Ποιες εὐθύνες φαίνεται νὰ ἀποδίδει ὁ Θουκυδίδης στὸν Εὐρυμέδοντα γιὰ τὴς σφαγὲς ποὺ λαμβάνουν χώρα στὴν Κέρκυρα; Συμφωνεῖτε με τὴν ἐκτίμησιν τοῦ ἀρχαίου ἱστορικοῦ;

Μονάδες 10

4. Αἰτία ὅλων αὐτῶν ἦταν ἡ φιλαρχία ποὺ ἔχει ρίζα τὴν πλεονεξία καὶ τὴν φιλοδοξία ποὺ ἐσπρωχναν τὴς φατρίες ν' ἀγωνίζονται με λύσσα. Οἱ ἀρχηγοὶ των κομμάτων, στὴς διάφορες πολιτείες, πρόβαλλαν ωραία συνθήματα. Ἰσότητα των πολιτῶν ἀπὸ τὴν μὴ μεριά, σωφροσύνη τὴς ἀριστοκρατικῆς διοικήσεως ἀπὸ τὴν ἄλλη. Προσποιοῦνταν ἔτσι ὅτι υπηρετοῦν τὴν πολιτεία, ἐνὼ πραγματικὰ ἤθελαν νὰ ικανοποιήσουν προσωπικὰ συμφέροντα καὶ ἀγωνίζονταν με κάθε τρόπο νὰ νικήσουν τοὺς ἀντιπάλους τους. Τοῦτο τους ὡδήγούσε νὰ κάνουν τὰ φοβερότερα πράγματα ἐπιδιώκοντας νὰ ἐκδικηθοῦν τους

αντιπάλους τους, όχι ως το σημείο που επιτρέπει η δικαιοσύνη ή το συμφέρον της πολιτείας, αλλά κάνοντας τις αγριότερες πράξεις, με μοναδικό κριτήριο την ικανοποίηση του κόμματος τους. Καταδίκάζαν άνομα τους αντιπάλους τους ή άρπαζαν βίαια την εξουσία, έτοιμοι να κορέσουν το μίσος τους. Καμιά από τις δύο παρατάξεις δεν είχε κανέναν ηθικό φραγμό κ' εκτιμούσε περισσότερο όσους κατόρθωναν να κρύβουν κάτω από ωραία λόγια φοβερές πράξεις. Όσοι πολίτες ήταν μετριοπαθείς θανατώνονταν από την μια ή την άλλη παράταξη, είτε επειδή είχαν αρνηθή να πάρουν μέρος στον αγώνα είτε επειδή η ιδέα και μόνο ότι θα μπορούσαν να επιζήσουν προκαλούσε εναντίον τους τον φθόνο. **Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 82.8** [Μετάφραση: Άγγελος Βλάχος]

Με αφορμή τα γεγονότα στην Κέρκυρα ο Θουκυδίδης ερμηνεύει γενικότερα την ανθρωπινή συμπεριφορά στους εμφυλίους πολέμους. Σε ποιο βαθμό οι ισχυρισμοί του ιστορικού (μεταφρασμένο κείμενο) επιβεβαιώνονται από την περιγραφή των γεγονότων στην Κέρκυρα (πρωτότυπο κείμενο);

Μονάδες 10

6. α. Να γράψετε τον τύπο που ζητείται για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου (μονάδες 5):

λιμένα: την ίδια πτώση στον πληθυντικό αριθμό

ίκετῶν: την κλητική πτώση στον ενικό αριθμό

πολλοί: το επίρρημα στον συγκριτικό βαθμό

ἄς: την ονομαστική πτώση στον ενικό αριθμό στο ίδιο γένος

χρημάτων: τη δοτική πτώση στον πληθυντικό αριθμό

- β. Να μεταφέρετε τους παρακάτω ρηματικούς τύπους στην υποτακτική ενεστώτα (ίδιο πρόσωπο, φωνή): **ἤγαγον, λάβοιεν, ἔπεισαν, ἑώρων, παρέμεινε.** (μονάδες 5)

Μονάδες 10

7. α. **Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλεύσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας λαβόντες τοὺς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας:** Στο παραπάνω απόσπασμα να χαρακτηρίσετε ως προς το είδος τους τις υπογραμμισμένες μετοχές (μονάδες 3) και να δικαιολογήσετε τον χαρακτηρισμό σας για τη μετοχή **προσπλεύσας** (μονάδες 2).

β. **Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἑώρων τὰ γιγνόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι**

έδύναντο άνηλοῦντο: Στο παραπάνω απόσπασμα να καταγράψετε τρεις επιρρηματικούς προσδιορισμούς του τόπου (μονάδες 3) και να εξηγήσετε τη λειτουργία τους στο πλαίσιο της συγκεκριμένης ιστορικής αφήγησης (μονάδες 2).

Μονάδες 10

*Οι παρατηρήσεις 1,5,8 για το ίδιο κείμενο έχουν διατυπωθεί στο θέμα με την ονομασία GEL_CLA_AEG_SUBJECT_1_12679.

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 75.2-75.5

ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἤσσόν τι ἐν κινήσει ὤσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν ξυμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὡς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιὲς διανοουμένων τῇ τοῦ μὴ ξυμπλεῖν ἀπιστία, τὰ τε ὄπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν. Ὅρῶντες δὲ οἱ ἄλλοι τὰ γινόμενα καθίζουσιν ἐς τὸ "Ἡραῖον ἰκέται καὶ γίνονται οὐκ ἐλάσσους τετρακοσίων. Ὁ δὲ δῆμος δείσας μὴ τι νεωτερίσωσιν ἀνίστησιν τε αὐτοὺς πείσας καὶ διακομίζει ἐς τὴν πρὸ τοῦ Ἡραίου νῆσον, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐκεῖσε αὐτοῖς διεπέμπετο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

2. Γιατί οι ολιγαρχικοί καταφεύγουν στο ἱερό των Διόσκουρων; (μονάδες 6) Ποια ἦταν ἡ σημασία τῆς ἱερείας σὴν ἀρχαιότητα; (μονάδες 4)

Μονάδες 10

3. Ο Νικόστρατος τηρεῖ μετριοπαθὴ στάση ἀπέναντι στους ολιγαρχικοὺς τῆς Κέρκυρας. Να ἀναφέρετε καὶ να ἀξιολογήσετε τὶς ἐνέργειες τοῦ Ἀθηναίου στρατηγού που καταδεικνύουν αὐτὴ τὴ μετριοπάθεια.

Μονάδες 10

4. «Τὶς εὐλογες προτάσεις τῶν ἀντιπάλων τὶς δέχονταν με υστεροβουλία καὶ ὄχι με εὐκρίνεια γὰρ να φυλαχτοῦν ἀπὸ ἑνὸς κακοῦ ἀντὶ να ἀλλοὶ ἦσαν πὶο δυνατοί. Καὶ προτιμοῦσαν να ἐκδικηθοῦν γὰρ κάποιο κακό ἀντὶ να προσπαθήσουν να μὴν το πάθουν. Ὅταν ἔκαναν ὄρκους γὰρ κάποια συμφιλίωση, τοὺς κρατοῦσαν τόσο μόνο ὅσο δεν εἶχαν τὴν δύναμη να τοὺς καταπατήσουν, μὴ ἔχοντας να περιμένουν βοήθεια ἀπὸ ἀλλοῦ. Ἀλλὰ μόλις παρουσιαζόταν ευκαιρία, ἐκεῖνοι που πρῶτοι εἶχαν ξαναβρεῖ το θάρρος τοὺς, ἀν ἐβλεπαν ὅτι οἱ ἀντίπαλοι τοὺς ἦσαν ἀφύλαχοι, τοὺς χτυποῦσαν κ' ἐνοιωθῶν μεγαλύτερη χαρὰ να τοὺς βλάψουν ἐξαπατώντας τοὺς, παρὰ χτυπώντας τοὺς ἀνοιχτά. Θεωροῦσαν ὅτι ὁ τρόπος αὐτός ὄχι μόνο εἶναι πὶο ἀσφαλὴς ἀλλὰ καὶ βραβεῖο σε ἀγῶνα δόλου». **Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 82.7** [Μετάφραση: Ἀγγελος Βλάχος]

Σε ποια σημεία των δύο κειμένων που σας έχουν δοθεί (πρωτότυπο και μεταφρασμένο) επιβεβαιώνεται η έλλειψη εμπιστοσύνης και η καχυποψία μεταξύ των πολιτών εξαιτίας του εμφυλίου πολέμου;

Μονάδες 10

6. α. Να μεταφέρετε τις παρακάτω λέξεις στην αιτιατική του ενικού αριθμού, διατηρώντας το ίδιο γένος: **δήμου, ναῦς, προφάσει, οἷς, ἐλάσσους**. (μονάδες 5)
- β. Να μεταφέρετε τα παρακάτω ρήματα στο ίδιο πρόσωπο της οριστικής μέλλοντα, στην ίδια φωνή: **ῶσιν, ἀποπεμφθῶσι, ἔλαβε, ἔπειθεν, γίνονται**. (μονάδες 5)

Μονάδες 10

7. α. **Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὡς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιὲς διανοουμένων τῇ τοῦ μὴ ξυμπλεῖν ἀπιστία, τὰ τε ὄπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν:** Ο Θουκυδίδης στο έργο του προσπαθεί να διαφωτίσει πλήρως τα αίτια των γεγονότων. Με ποιους επιρρηματικούς προσδιορισμούς το επιτυγχάνει στο παραπάνω απόσπασμα. (μονάδες 5)
- β. **Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν:** Να γράψετε τη δευτερεύουσα πρόταση που εκφράζει τον φόβο των ολιγαρχικών για κάτι ανεπιθύμητο (μονάδα 1). Να τη χαρακτηρίσετε ως προς το είδος, την εκφορά και τη λειτουργία της. (μονάδες 4)

Μονάδες 10

*Οι παρατηρήσεις 1,5,8 που αναφέρονται στο ίδιο κείμενο, έχουν διατυπωθεί στο θέμα με την ονομασία GEL_CLA_AEG_SUBJECT_12665

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.3.§55.3-56

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν [ὁ Κριτίας], εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ Θηραμένης ὡσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γινόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρω καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρῆσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῆ φωνῇ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δὲ ἐν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ὡς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμώξειτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο· «Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμώξομαι;» καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κώνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· «Κριτία τοῦτ' ἔστω τῷ καλῷ». Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μῆτε τὸ φρόνιμον μῆτε τὸ παιγνιῶδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα ... ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς».

Μονάδες 30

5. Να επιλέξετε για καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α την **ετυμολογικά συγγενή** της νεοελληνική λέξη της στήλης Β.

A	B
1. ὑπηρέται	α. ερέτης β. ευρέτης γ. ταξιθέτης
2. δρυφάκτοις	α. φακός β. φράγμα γ. φρακάρω
3. ἐπήρετο	α. έρωτας β. ηρεμία γ. ερώτηση
4. ἀποφθέγματα	α. φθόγγος

	β. φθορά γ. φθόνος
5. ἀπολιπεῖν	α. λυπηρός β. λιπαρός γ. λειψός

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Ξενοφώντας

- α. εξορίστηκε από την Αθήνα, γιατί έλαβε μέρος στην εκστρατεία του Κύρου εναντίον του Αρταξέρξη Β΄.
- β. δέχθηκε βαθύτατη επίδραση στην προσωπικότητα και τις ιδέες του από τον Αγησίλαο και τον Σωκράτη.
- γ. καταγράφει μεροληπτικά τις αγριότητες του καθεστώτος των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα.
- δ. κατατάσσεται από τους φιλόλογους της Αλεξανδρινής εποχής (3ος-2ος αι. π.Χ.) μαζί με τους μεγάλους προκατόχους του, τον Ηρόδοτο και τον Θουκυδίδη.
- ε. έγραψε τα Έλληνικά που αποτελούν τη σπουδαιότερη πηγή για τα γεγονότα της περιόδου 411-362 π.Χ.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.4.§18-19

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ταῦτα δ' εἰπὼν [ὁ Θρασύβουλος] καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρήγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν [ἂν] τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθείη· «ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μὲν», ἔφη, «ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένοις, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὥς γέ μοι δοκεῖ». Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος, ἐμπεσὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθραπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ... οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν».

Μονάδες 30

5. Να επιλέξετε ἀπὸ τῆς στήλης Β γιὰ καθεμία ἀρχαιοελληνικὴ λέξη τῆς στήλης Α τὴν **ορθή σημασία** τῆς σύμφωνα με τὸ κείμενο τοῦ Ξενοφώντα:

A	B
1. πρότερον	α. νωρίτερα β. αποφασιστικά
2. μέντοι	α. επίμονα, σταθερά β. βεβαίως, λοιπόν
3. ὥσπερ	α. ακριβῶς ἀντίθετα, διαφορετικά β. ακριβῶς ὅπως, σαν να
4. ἐνταῦθα	α. ἐδῶ β. ἐντός
5. ἀλλήλοις	α. ὁ ἄλλος, ὁ διαφορετικὸς β. ὁ ἕνας τὸν ἄλλον, μεταξύ τους

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Ξενοφώντας

- α. εντυπωσιάστηκε από την προσωπικότητα του Αγησίλαου και τον ακολούθησε μαζί με τον σπαρτιατικό στρατό, στη μάχη της Κορώνειας (394 π.Χ.).
- β. δέχτηκε βαθύτατη επίδραση στην προσωπικότητα και στις ιδέες του από τον Περικλή.
- γ. δεν διαθέτει σαφήνεια και ακρίβεια στην έκφρασή του.
- δ. παρεμβάλλει ποιητικές εκφράσεις στο κείμενό του και χρησιμοποιεί το απλοποιημένο αττικό ιδίωμα (στο λεξιλόγιο, στο τυπικό και στη σύνταξη).
- ε. έγραψε, μεταξύ άλλων, τα έργα *Κύρου Ανάβασις* και *Κύρου Παιδεία*.

Μονάδες 10

Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2.4.§19-20

ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οὐκ ἐψεύσατο [ὁ μάντις], ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος, ἐμπεσὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθαιπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὄμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἴππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο. Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὐφρονος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· «Ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποιήσαμεν, μετεσχῆκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἑορτῶν τῶν καλλίστων καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κекινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ἑλληνική το ἀπόσπασμα: «Κλεόκριτος δὲ ... σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας».

Μονάδες 30

5. Να ἐπιλέξετε γιὰ καθεμία ἀρχαιοελληνική λέξη τῆς στήλης Α τὴν **ετυμολογικά συγγενή** τῆς νεοελληνική λέξη τῆς στήλης Β.

A	B
1. ἀγόμενος	α. ἀγόρι β. ἀγωγή
2. ἔλαβον	α. λάβα β. λαβή
3. ἐγένετο	α. γένος β. γέλιο
4. ἔλεξεν	α. ρήμα β. λήξη

5. μετεσχήκαμεν	α. σκέψη β. σχέση
------------------------	----------------------

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Ξενοφώντας

- α. έλαβε μέρος στην εκστρατεία του Κύρου, και μάλιστα ανέλαβε ηγετικές πρωτοβουλίες για την επιστροφή των μισθοφόρων στην Ελλάδα μετά τη μάχη στα Κούναξα.
- β. δεν εξορίστηκε ποτέ από την Αθήνα.
- γ. με τη σαφήνεια και την ακρίβεια στην έκφρασή του, τη ζωντάνια της γραφής του και την ιδεολογική του συνέπεια έδωσε μια ξεκάθαρη εικόνα των πολιτικών εξελίξεων του 4ου αι. π.Χ.
- δ. περιγράφει με εντιμότητα τις αγριότητες του καθεστώτος των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα και καταδικάζει την αυθαιρεσία και την ανηθικότητα της εξουσίας.
- ε. χρησιμοποιεί τη λεγόμενη «αρχαία αττική» γλώσσα του 5ου αι. π.Χ. και περίπλοκη σύνταξη.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2.§16-19

ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἦξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἕνεκα. Πεμφθεὶς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὁπότε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλειοπένασι τὸν σῆτον ἅπαντα ὅτι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχει, εἶτα κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὧν ἐρωτᾶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἠρέθη πρεσβευτῆς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίου εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτῶμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ' ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ... ἀλλ' ἐξαιρεῖν».

Μονάδες 30

5. Να αντιστοιχίσετε καθεμία νεοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** της αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Α περισσεύουν.

A	B
1. ἐγκλημα	α. ἀντέχουσι
2. πλοιοκτήτης	β. πλείω
3. ανθεκτικός	γ. κυρίους
4. πλεονέκτημα	δ. καλεῖν
5. επιείκεια	ε. ἦκον
6. ἀκυρος	
7. καθήκον	

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να συμπληρώνεται ορθά το νόημά της. Δύο φράσεις της στήλης Β περισσεύουν.

Α	Β
1. Ο Ξενοφώντας δέχτηκε μεγάλη επίδραση στην προσωπικότητα και στις ιδέες του από	α. τη μεροληπτική περιγραφή του καθεστώτος των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα.
2. Η χρονολόγηση των έργων του Ξενοφώντα στηρίζεται σε	β. ιδέες και στις αξίες του σε όλη τη διάρκεια της ζωής του.
3. Τα έργα του Ξενοφώντα διακρίνονται σε	γ. τον φιλόσοφο Σωκράτη και τον πολιτικό Αγησίλαο.
4. Ο Ξενοφώντας χρησιμοποίησε στο έργο <i>Έλληνικά</i> κατά την αφήγηση των γεγονότων	δ. «εσωτερικές» μαρτυρίες και τη μελέτη του ύφους του. ε. τον ομότεχνό του Θουκυδίδη.
5. Ο Ξενοφώντας έμεινε σταθερός στις	ζ. την ικανότητά του να ζωντανεύει με δραματική ένταση μεμονωμένες σκηνές. η. ιστορικά, σωκρατικά και διδακτικά.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2.§18-21

ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτώμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἤκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἤκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ' ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν. Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας, τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανάφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐπεὶ δ' ἤκον, ... ὅποι ἂν ἠγῶνται».

Μονάδες 30

5. Να επιλέξετε ἀπὸ τῆ στήλη Β γιὰ καθεμία αρχαιοελληνικὴ λέξη τῆς στήλης Α τὴν **ορθή σημασία** τῆς σύμφωνα με τὸ κείμενο τοῦ Ξενοφώντα:

A	B
1. αὐτοκράτορες	α. πληρεξούσιος β. επικεφαλῆς στρατοῦ
2. ἤκον	α. υποχωρῶ β. ἐρχομαι, φτάνω
3. σπένδεσθαι	α. υπογράφω συνθήκη β. ξοδεύω χρήματα
4. καθελόντας	α. γκρεμίζω, κατεδαφίζω β. στερῶ τὴν ιδιότητα
5. ἐπανάφερον	α. μεταφέρω β. επιστρέφω

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να συμπληρώνεται ορθά το νόημά της. Δύο φράσεις της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας ακολούθησε τον Αγησίλαο	α. μετά το έτος 355 π.Χ.
2. Ο Ξενοφώντας πεθαίνει	β. στη μάχη της Μαντινείας (362 π.Χ.) εναντίον των Θηβαίων.
3. Το έργο του Ξενοφώντα δεν διαθέτει	γ. στην οργή των θεών.
4. Ο Ξενοφώντας αποδίδει την ήττα των Σπαρτιατών από τους Θηβαίους	δ. στη μάχη της Κορώνειας (394 π.Χ.) εναντίον του ευρύτερου αντισπαρτιατικού συνασπισμού.
5. Η συγγραφή των <i>Ἑλληνικῶν</i> διακρίνεται από	ε. τη διεισδυτικότητα του έργου του Θουκυδίδη.
	ζ. την περίτεχνη διατύπωση.
	η. τη χρήση ποιητικών εκφράσεων και το απλοποιημένο αττικό ιδίωμα.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.3.§52-55.3

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· «Ἐγὼ δ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἱκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτίᾳ εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὄνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἄγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὄδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδειξάω, ὅτι οὗτοι, οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου». Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἔνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· «Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον. Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες [οἱ ἔνδεκα] οὗ δειτὰ ἐκ τούτων πράττετε».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ὑμῶν μέντοι, ... ἐκ τούτων πράττετε».

Μονάδες 30

5. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω περιόδους λόγου της Νέας Ελληνικής με **ομόρριζα** (απλά ή σύνθετα) του ρηματικού τύπου της αρχαίας ελληνικής **ἡγουμένου**, ώστε να ολοκληρωθεί ορθά το νόημά τους:

- Οἱ ..... του σχολείου τον επαινοῦν για το ήθος και την επίδοσή του.
- Ο Μέγας Αλέξανδρος θεωρεῖται ἕνας ἀπό τους μεγαλύτερους ..... στην παγκόσμια ιστορία.
- Η θεία μου ..... τις πιο ωραίες ιστορίες που έχω ακούσει ποτέ.
- ..... ήθελες να βγεις έξω, τώρα δεν θέλεις! Αποφάσισε επιτέλους!
- Να μας ..... τι εννοείς! Δεν το κατάλαβα!

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να συμπληρώνεται ορθά το νόημά της. Δύο φράσεις της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας κατά τη νεανική του ηλικία έλαβε	α. το σύνολο των έργων του Ξενοφώντα σε συμβουλευτικά και ιστορικά.
2. Ο Ξενοφώντας, μετά τη μάχη στα Κούναξα στο πλαίσιο της εκστρατείας εναντίον του Πέρση βασιλιά, ανέλαβε	β. ηγετικές πρωτοβουλίες για την επιστροφή των μισθοφόρων στην Ελλάδα. γ. το σύνολο των έργων του Ξενοφώντα σε ιστορικά, σωκρατικά και διδακτικά.
3. Στη διαμόρφωση της προσωπικότητας του Ξενοφώντα συνέβαλαν ουσιαστικά	δ. τις αυθαιρεσίες του καθεστώτος των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα. ε. η προσωπικότητα του Περικλή, Αθηναίου πολιτικού.
4. Οι μεταγενέστεροι φιλόλογοι χώρισαν	ζ. καλή μόρφωση. η. το πρότυπο ζωής του Σωκράτη και η ηγετική φυσιογνωμία του Αγησίλαου,
5. Ο Ξενοφώντας περιγράφει με εντιμότητα	βασιλιά της Σπάρτης.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.3.§55.3-56

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν [ὁ Κριτίας], εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ Θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπέκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γινόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρω καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῆ φωνῆ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δὲ ἐν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ὡς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμῶξοιτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο· «Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμῶξομαι;» καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κύνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· «Κριτία τοῦτ' ἔστω τῷ καλῷ». Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μήτε τὸ φρόνιμον μήτε τὸ παιγνιῶδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα ... ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς».

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **απεικόνιση, κάτοψη, αναπλήρωση, φθόγγος, κρίμα**.

Μονάδες 10

8. Να αντιστοιχίσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α του παρακάτω πίνακα με μία φράση από τη στήλη Β που συμπληρώνει ορθά το νόημά της.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας ανέλαβε ηγετικές πρωτοβουλίες για την επιστροφή των Ελλήνων μισθοφόρων	α. μετά τη ναυμαχία στους Αιγός ποταμούς.
	β. μετά τη στρατιωτική επέμβαση στην Αμφίπολη.
	γ. μετά το τέλος της εκστρατείας του Κύρου εναντίον του αδελφού του Αρταξέρξη Β'.
2. Ο Ξενοφώντας εντυπωσιάστηκε	α. Περικλή.

από τα ηγετικά προσόντα της προσωπικότητας του	β. Αγησίλαου.
	γ. Λύσανδρου.
3. Η χρονολόγηση των έργων του Ξενοφώντα στηρίζεται σε	α. «εσωτερικές μαρτυρίες».
	β. προσεκτική μελέτη του ύφους του.
	γ. όλα τα παραπάνω.
4. Ο Ξενοφώντας έγραψε	α. ιστορικά, διδακτικά και ποιητικά έργα.
	β. ιστορικά, διδακτικά και σωκρατικά έργα.
	γ. ιστορικά, φιλοσοφικά και σωκρατικά έργα.
5. Οι φιλόλογοι της Αλεξανδρινής εποχής (3ος-2ος αι. π. Χ.) κατέτασσαν τον Ξενοφώντα μαζί με τους μεγάλους προκατόχους του,	α. Όμηρο και Ηρόδοτο.
	β. Όμηρο και Θουκυδίδη.
	γ. Ηρόδοτο και Θουκυδίδη.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.4.§18-19

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ταῦτα δ' εἰπὼν [ὁ Θρασύβουλος] καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρήγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν [ἂν] τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθείη· «ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μέν», ἔφη, «ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένοις, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὡς γέ μοι δοκεῖ». Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος, ἐμπεσὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθραπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὄμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ... οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν».

Μονάδες 30

5. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω περιόδους λόγου της Νέας Ελληνικής με το κατάλληλο **ομόρριζο** (απλό ή σύνθετο) της λέξης του κειμένου που σας δίνεται, ώστε να ολοκληρωθεί ορθά το νόημά τους:

- **μεταστραφεῖς**: Η ..... του παιδιού με συνομηλικούς συμβάλλει στην κοινωνικοποίησή του.
- **σφετέρων**: Αυτός που οικειοποιείται το δικαίωμα άλλου στην εξουσία ονομάζεται .....
- **ἐπομένοις**: Συνεχίζεται η απεργία στα πλοία, ... το ταξίδι αναβάλλεται.
- **μοίρας**: Στον διαγωνισμό ἔλαβαν ..... 100 υποψήφιοι.
- **ἀποθνήσκει**: Οι αρχαίοι Αιγύπτιοι πίστευαν στη .....ζωή.

Μονάδες 10

8. Να αντιστοιχίσετε το όνομα του κάθε ιστορικού της Στήλης Α με τις ορθές αναφορές της Στήλης Β.

Α	Β
1. Ο Θουκυδίδης 2. Ο Ξενοφώντας	α. πίστευε στη μεγάλη αξία του Περικλή. β. δέχτηκε επίδραση από τον Αγησίλαο. γ. τιμωρήθηκε με εξορία, επειδή δεν μπόρεσε να σώσει την Αμφίπολη, μια πόλη με ιδιαίτερη σημασία για την Αθήνα. δ. τιμωρήθηκε με εξορία, επειδή ακολούθησε τον Σπαρτιατικό στρατό στη μάχη της Κορώνειας. ε. συμμετείχε σε εκστρατεία εναντίον του Πέρση βασιλιά.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.4.§19-20

ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οὐκ ἐψεύσατο [ὁ μάντις], ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος ἐμπεσὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθαιπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὄμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο. Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὐφωνος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· «Ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποιήσαμεν, μετεσχῆκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἐορτῶν τῶν καλλίστων καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κекινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ἑλληνικὴ τὸ ἀπόσπασμα: «Κλεόκριτος δὲ ... σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας».

Μονάδες 30

5. Να ἐπιλέξετε γιὰ καθεμίᾳ ἀρχαιοελληνικὴ λέξη τῆς στήλης Α τὴν **ετυμολογικὰ συγγενή** τῆς νεοελληνικῆ λέξη τῆς στήλης Β.

A	B
1. ἐμπεσὼν	α. ἐμπαθής β. πτώση
2. διαβάσει	α. προβαίνω β. διαβάλλω
3. ὑποσπόνδους	α. σπουδαστής β. ὁμοσπονδία
4. κῆρυξ	α. κήρυγμα β. ἀκύρωση

5. ἀποκτεῖναι	α. αυτοκτονία
	β. κτηνωδία

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να συμπληρώνεται ορθά το νόημά της. Δύο φράσεις της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας έζησε	α. η ειδολογική και χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα.
2. Οι Σπαρτιάτες παραχώρησαν στον εξόριστο Ξενοφώντα	β. σαφή, ακριβή και παραστατικό λόγο.
3. Με βάση τις «εσωτερικές μαρτυρίες» και τη μελέτη του ύφους είναι δυνατή	γ. αποκλειστικά την εποχή των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα.
4. Ο Ξενοφώντας στο έργο του <i>Έλληνικά</i> προσφέρει	δ. την περιπετειώδη πορεία της Αθήνας κατά τη διάρκεια του Πελοποννησιακού πολέμου ως την αποκατάσταση της αθηναϊκής δημοκρατίας το 403 π.Χ.
5. Ο Ξενοφώντας στο έργο του <i>Έλληνικά</i> χρησιμοποίησε κατά την αφήγηση των γεγονότων	ε. ένα μεγάλο κτήμα κοντά στην Ολυμπία, όπου συνέγραψε πολλά έργα.
	ζ. σύνθετο, πλούσιο και πυκνό λόγο.
	η. πολύ σημαντικές πληροφορίες για τα γεγονότα της περιόδου 411-362 π.Χ.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.3.§52-55.3

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· «Ἐγὼ δ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἰκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτίᾳ εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὄνπερ νόμον οὔτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἄγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὅδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὔτοι, οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου». Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἔνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· «Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον. Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες [οἱ ἔνδεκα] οὐ δεῖ τὰ ἐκ τούτων πράττετε».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ὑμῶν μέντοι, ... ἐκ τούτων πράττετε».

Μονάδες 30

5. Να επιλέξετε για καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α την **ετυμολογικά συγγενή** της νεοελληνική λέξη της στήλης Β.

A	B
1. ἐννομώτατα	α. νοητός β. νομαδικός
2. κρίσιν	α. κριτήριο β. κρίκος
3. ἐπιδείξαι	α. υπόδειγμα β. υπόδημα
4. γινώσκοντες	α. μεταγενέστερος β. ανάγνωση

5. πράττετε	α. πρατήριο β. πρακτικός
--------------------	-----------------------------

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Ξενοφώντας

- α. έζησε τις περιπέτειες της Αθήνας στα χρόνια του Πελοποννησιακού πολέμου μέχρι την αποκατάσταση της δημοκρατίας το 403 π.Χ.
- β. επέστρεψε στην Αθήνα από την εξορία μετά την προσέγγιση Αθηναίων και Σπαρτιατών εναντίον των Θηβαίων.
- γ. έγραψε ιστορικά, ρητορικά και διδακτικά έργα.
- δ. διαθέτει τη βαθειά φιλοσοφημένη σκέψη και τη διεισδυτικότητα του Θουκυδίδη.
- ε. ξεχώριζε από τους ιστορικούς του 4^{ου} αι. π.Χ. για την απλότητα του ύφους, την καθαρότητα των νοημάτων, την ποικιλία των θεμάτων και των ενδιαφερόντων του.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2.§18-21

ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτώμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἤκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἤκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ' ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν. Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας, τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανάφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐπεὶ δ' ἤκον, ... ὅποι ἂν ἠγῶνται».

Μονάδες 30

5. Για καθεμία ἀπὸ τις παρακάτω λέξεις τοῦ κειμένου, νὰ γράψετε ἓνα **ομόρριζο επίθετο** τῆς Νέας Ελληνικῆς, ἀπλό ἢ σύνθετο: **εἰρήνης, ἐποίησαν, εἰργασμένην, κινδύνοις, μακρὰ.**

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία ἀπὸ τις φράσεις τῆς στήλης Α με μία φράση τῆς στήλης Β, ὥστε νὰ ολοκληρώνεται ὀρθά το νόημά τῆς.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας εξορίστηκε ἀπὸ τὴν Ἀθήνα	α. ἐπειδὴ συμμετείχε ὡς μισθοφόρος στὴν ἐκστρατεία ποῦ ετοίμασε ὁ Κύρος, γιὰ νὰ ἐκθρονίσει τὸν ἀδελφὸ τοῦ, τὸν βασιλιά τῆς Περσίας Ἀρταξέρξη Β'.
	β. ἐπειδὴ ἐντυπωσιάστηκε ἀπὸ τὴν προσωπικότητα τοῦ Ἀγησίλαου, ὥστε τὸν

	ακολούθησε μαζί με τον σπαρτιατικό στρατό, στη μάχη της Κορωνείας.
2. Επίδραση στην προσωπικότητα και στις ιδέες του Ξενοφώντα άσκησαν	α. ο Σωκράτης και ο Αγησίλαος.
	β. ο Περικλής και ο Λύσανδρος.
3. Η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα στηρίζεται	α. σε «εσωτερικές μαρτυρίες» και στην προσεκτική μελέτη του ύφους του.
	β. στην ταξινόμηση που έκανε ο ίδιος.
4. Το έργο του Ξενοφώντα αναγνωρίστηκε ήδη από τη ρωμαϊκή εποχή για	α. τη διεισδυτικότητα και τη βαθιά φιλοσοφημένη πολιτική σκέψη.
	β. την απλότητα του ύφους, την καθαρότητα των νοημάτων, την ποικιλία των θεμάτων και των ενδιαφερόντων του.
5. Η γλώσσα του Ξενοφώντα χαρακτηρίζεται από το απλοποιημένο (στο λεξιλόγιο, στο τυπικό και στη σύνταξη) αττικό ιδίωμα	α. που προετοιμάζει την Κοινή της ελληνιστικής εποχής.
	β. που συνιστά τη λεγόμενη «αρχαία αττική» του 5ου αι. π.Χ.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2.§16-19

ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἤξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἔνεκα. Πεμφθεὶς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὁπότε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σῆτον ἅπαντα ὅ τι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχει, εἶτα κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὧν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἠρέθη πρεσβευτῆς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτῳ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίου εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτῶμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἤκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ... ἀλλ' ἐξαιρεῖν».

Μονάδες 30

5. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω περιόδους λόγου της Νέας Ελληνικής με **ομόρριζα** (απλά ή σύνθετα) του ρήματος **ἀποκρίναιτο**, ὥστε να ολοκληρωθεῖ ορθά το νόημά τους:
  - Για το κοινωνικό του ἔργο τιμήθηκε με πολλές .....
  - Μετά τη νίκη της στον ημιτελικό, η σχολική ομάδα πήρε την ..... για τον τελικό.
  - Σε ..... με τα προηγούμενα χρόνια, τα θέματα των Εξετάσεων ήταν πολύ πιο εύκολα.
  - Κανένα φάρμακο δε χορηγείται χωρίς την ..... του Εθνικού Οργανισμού Φαρμάκων.
  - Του ἀρέσει να κρίνει και να ..... τους πάντες.

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

Α	Β
1. Ο Ξενοφώντας εξορίστηκε από την Αθήνα	α. επειδή ακολούθησε τον Αγησίλαο στους Δελφούς για τους επινίκιους πανηγυρισμούς μετά τη μάχη στην Κορώνεια.
	β. επειδή απέτυχε να οδηγήσει τους Μύριους πίσω στην πατρίδα μετά τη μάχη στα Κούναξα και τον θάνατο του Κύρου.
2. Ο Ξενοφώντας, μετά την εξορία του από την Αθήνα,	α. κατέφυγε στη Σηστό, από όπου παρακολούθησε το τέλος του Πελοποννησιακού πολέμου.
	β. αποδέχθηκε την «προξενίαν», δηλαδή άδεια διαμονής στη Σπάρτη, που του προσφέρθηκε από τους Σπαρτιάτες.
3. Η προσωπικότητα και οι ιδέες του Ξενοφώντα επηρεάστηκαν από	α. τα ηγετικά προσόντα και την απλότητα της συμπεριφοράς του Αγησίλαου.
	β. την αποφασιστικότητα και τις πράξεις του Λύσανδρου.
4. Τα έργα του Ξενοφώντα χωρίζονται σε	α. πολιτικά, πολεμικά και ιδεολογικά.
	β. ιστορικά, σωκρατικά και διδακτικά.
5. Η συγγραφική προσφορά του Ξενοφώντα αναγνωρίστηκε	α. από τους φιλόλογους της Αλεξανδρινής εποχής (3ος-2ος αι. π.Χ.) που τον κατέτασαν μαζί με τον Ηρόδοτο και τον Θουκυδίδη.
	β. ήδη από τους συγχρόνους του λόγω της απλότητας του ύφους του και της ποικιλίας των θεμάτων του.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2.§16-19

ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἤξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἔνεκα. Πемφθεὶς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὁπότε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλειπέναι τὸν σῆτον ἅπαντα ὅτι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχει, εἶτα κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὧν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἠρέθη πρεσβευτῆς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίου εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτῶμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἄντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ... ἀλλ' ἐξαιρεῖν».

Μονάδες 30

5. Να γράψετε ἓνα **σύνθετο ομόρριζο ουσιαστικό ἢ επίθετο** τῆς Νέας Ελληνικῆς, γιὰ καθεμία ἀπὸ τῆς παρακάτω λέξεως τοῦ κειμένου: **πίστεως, ἀπήγγειλεν, ὄντα, πολλοί, ἐξαιρεῖν**.

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία ἀπὸ τῆς φράσεως τῆς στήλης Α με μίαν φράση τῆς στήλης Β, ὥστε νὰ συμπληρῶνεται ὀρθά τὸ νόημά τῆς. Δύο φράσεις τῆς στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας ἐζήσῃ	α. ἡ εἰδολογικὴ καὶ χρονολογικὴ κατάταξη τῶν ἔργων τοῦ Ξενοφώντας. β. σαφὴ, ακριβὴ καὶ παραστατικὸ λόγος.

<p>2. Οι Σπαρτιάτες παραχώρησαν στον εξόριστο Ξενοφώντα</p> <p>3. Με βάση τις «εσωτερικές μαρτυρίες» και τη μελέτη του ύφους είναι δυνατή</p> <p>4. Ο Ξενοφώντας στο έργο του <i>Έλληνικά</i> προσφέρει</p> <p>5. Ο Ξενοφώντας στο έργο του <i>Έλληνικά</i> χρησιμοποίησε κατά την αφήγηση των γεγονότων</p>	<p>γ. αποκλειστικά την εποχή των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα.</p> <p>δ. την περιπετειώδη πορεία της Αθήνας κατά τη διάρκεια του Πελοποννησιακού πολέμου ως την αποκατάσταση της αθηναϊκής δημοκρατίας το 403 π.Χ.</p> <p>ε. ένα μεγάλο κτήμα κοντά στην Ολυμπία, όπου συνέγραψε πολλά έργα.</p> <p>ζ. σύνθετο, πλούσιο και πυκνό λόγο.</p> <p>η. πολύ σημαντικές πληροφορίες για τα γεγονότα της περιόδου 411-362 π.Χ.</p>
--	--

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2. §18-21

ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτώμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἤκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ' ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίους, ἀλλ' ἐξαιρεῖν. Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας, τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανεφέρον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐπεὶ δ' ἦκον, ... ὅποι ἂν ἠγῶνται».

Μονάδες 30

5. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω περιόδους λόγου της Νέας Ελληνικής με **ομόρριζα σύνθετα** του ρήματος **ἐπανεφέρων**, ὥστε να ολοκληρωθεῖ ορθά το νόημά τους:

- Δεν μπορώ να ..... αυτά τα δέματα, γιατί είναι τεράστια.
- Αναγκάστηκα να χρησιμοποιήσω το αυτοκίνητό μου, για να πάω στη δουλειά μου, γιατί απεργούν οι οδηγοί των .....
- Η σελήνη είναι ο ..... της γης.
- Ο θόρυβος από τον δρόμο έχει γίνει πια ..... Δεν μπορώ να ακούσω τίποτα!
- Ενδιαφέρεται μόνο για το προσωπικό του .....

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ὥστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Η στρατιωτική δράση του Ξενοφώντα σχετίζεται με	α. τις ηγετικές πρωτοβουλίες που ανέλαβε για την επιστροφή των μισθοφόρων από τη Μικρά Ασία στην Ελλάδα.
	β. την προσπάθειά του να σώσει την Αμφίπολη από την επίθεση των Σπαρτιατών.
2. Ο Ξενοφώντας πέθανε	α. στον Σκιλλούντα, κοντά στην Ολυμπία, όπου ζούσε μετά την εξορία του από την Αθήνα.
	β. στην Αθήνα μετά το 355 π.Χ., όπου επέστρεψε μετά την προσέγγιση Αθηναίων και Σπαρτιατών.
3. Ο Ξενοφώντας εξιστορεί τον Πελοποννησιακό πόλεμο	α. από την έναρξη του πολέμου έως το 411 π.Χ.
	β. από το 411 π.Χ. έως το τέλος του.
4. Στα Έλληνικά η γραφή του Ξενοφώντα χαρακτηρίζεται από	α. μακροπερίοδο λόγο και πολλούς προσδιορισμούς της αιτίας.
	β. απόλυτη ακρίβεια της περιγραφής των χώρων που εξελίχθηκαν τα γεγονότα.
5. Ο Ξενοφώντας παρουσιάζει	α. με θαυμασμό τις ενέργειες των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα.
	β. με εντιμότητα τις αγριότητες του καθεστώτος των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.3.§52-55.3

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· «Ἐγὼ δ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἵκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτία εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμέ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὄνπερ νόμον οὔτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἄγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὅδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὔτοι, οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου». Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἑνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· «Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον. Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες [οἱ ἑνδεκα] οὔ δεῖ τὰ ἐκ τούτων πράττετε».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ἑλληνικὴ τὸ ἀπόσπασμα: «Ὑμῶν μέντοι, ... ἐκ τούτων πράττετε».

Μονάδες 30

5. Να ἐπιλέξετε ἀπὸ τὴ στήλη Β γιὰ καθεμίᾳ ἀρχαιοελληνικὴ λέξη τῆς στήλης Α τὴν **ορθή σημασία** τῆς σύμφωνα με τὸ κείμενο τοῦ Ξενοφώντα:

A	B
1. βούλομαι	α. θέλω β. αποφασίζω
2. θαυμάζω	α. εκστασιάζομαι β. απορώ
3. ὕμῖν αὐτοῖς	α. ο εαυτός σας β. εσεῖς και οι ἄλλοι
4. ὕπηρέταις	α. δούλοι β. βοηθοί
5. ἡγουμένου	α. ἄρχοντας β. επικεφαλῆς

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

Α	Β
1. Η στρατιωτική δράση του Ξενοφώντα σχετίζεται με τη συμμετοχή του	α. στην εκστρατεία που ετοίμασε ο Κύρος, για να εκθρονίσει τον αδελφό του, τον βασιλιά της Περσίας Αρταξέρξη Β΄.
	β. στην προσπάθεια να σωθεί η Αμφίπολη από την επίθεση των Σπαρτιατών.
2. Ο Ξενοφώντας είχε πρότυπο	α. τον Λύσανδρο για τον τρόπο που νίκησε στους Αιγός Ποταμούς.
	β. τον Αγησίλαο για τα ηγετικά του προσόντα και την απλότητα της συμπεριφοράς του.
3. Ο χαρακτηρισμός του Ξενοφώντα ως «ρεπόρτερ» οφείλεται στην ικανότητά του	α. να παρουσιάζει με ζωντάνια τον αγώνα των Ελλήνων εναντίον των Περσών.
	β. να ζωντανεύει με δραματική ένταση μεμονωμένες σκηνές.
4. Η γραφή του Ξενοφώντα στα Έλληνικά χαρακτηρίζεται από	α. σαφήνεια και ακρίβεια στην έκφραση.
	β. διεισδυτικότητα και βαθιά φιλοσοφημένη πολιτική σκέψη.
5. Ο Ξενοφώντας χαρακτηρίζεται από	α. ανοχή προς ό,τι θεωρούσε μειονεκτήματα ή ακρότητες της αθηναϊκής δημοκρατίας.
	β. αντιπάθεια προς ό,τι θεωρούσε μειονεκτήματα ή ακρότητες της αθηναϊκής δημοκρατίας.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2.§16-19

ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἦξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἔνεκα. Πεμφθεὶς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὁπότε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλειοπέναί τὸν σῖτον ἅπαντα ὅ τι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχοι, εἶτα κελεύοι εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὧν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἠρέθη πρεσβευτῆς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίου εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτῶμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἄντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ... ἀλλ' ἐξαιρεῖν».

Μονάδες 30

5. Να γράψετε μία **σύνθετη λέξη** της Νέας Ελληνικής, με **πρώτο ή δεύτερο συνθετικό** καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **πίστεως, σῖτον, ἐρωτῶτο, ἀγγελοῦντα, καλεῖν**.

Μονάδες 10

8. Να αντιστοιχίσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α του παρακάτω πίνακα με μία φράση από τη στήλη Β που συμπληρώνει ορθά το νόημά της.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας εξορίστηκε από την Αθήνα	α. επειδή ήταν μαθητής του Σωκράτη.
	β. επειδή αρνήθηκε να υπηρετήσει στο σώμα των ιππέων της Αθήνας.

	γ. επειδή ακολούθησε τον Αγησίλαο μαζί με τον σπαρτιατικό στρατό στη μάχη της Κορώνειας.
2. Τα διδακτικά έργα του Ξενοφώντα αναφέρονται	α. στη διδασκαλία του Σωκράτη.
	β. σε τεχνικά θέματα και θεσμούς.
	γ. στο πρότυπο ζωής που πρόβαλε ο Αγησίλαος.
3. Ο Ξενοφώντας αποδίδει την ήττα των Σπαρτιατών από τους Θηβαίους και την παρακμή τους	α. σε στρατηγική αποτυχία του Λύσανδρου.
	β. στην τύχη.
	γ. σε θεϊκή τιμωρία για την παραβίαση των όρκων τους.
4. Χαρακτηριστικό της γλώσσας του Ξενοφώντα είναι	α. το απλοποιημένο αττικό ιδίωμα.
	β. η παρεμβολή ποιητικών εκφράσεων στο κείμενο.
	γ. όλα τα παραπάνω.
5. Τα Έλληνικά αποτελούν τη σπουδαιότερη πηγή για τα γεγονότα της περιόδου	α. 411-362 π.Χ.
	β. 404-362 π.Χ.
	γ. 431-404 π.Χ.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2. §18-21

ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίουσ εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτώμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἤκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἤκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν. Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας, τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανάφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐπεὶ δ' ἤκον, ... ὅποι ἂν ἠγῶνται».

Μονάδες 30

5. Για καθεμία ἀπὸ τις παρακάτω λέξεις τοῦ κειμένου να γράψετε μία περίοδο λόγου στη Νέα Ελληνική, ὅπου ἡ συγκεκριμένη λέξη να χρησιμοποιεῖται **με διαφορετικὴ σημασία** ἀπὸ αὐτὴν που ἔχει στο ἀρχαῖο κείμενο: **αὐτοκράτορες, ἐκκλησίαν, ἐξαιρεῖν, ἀγαθόν, εἰργασμένην**. Μπορεῖτε να τὴ χρησιμοποιήσετε **σε οποιαδήποτε μορφή** τῆς (μέρος τοῦ λόγου, πτώση, ἀριθμὸ, γένος, ἐγκλίση, χρόνος).

Μονάδες 10

8. Να ἀντιστοιχίσετε καθεμία ἀπὸ τις φράσεις τῆς στήλης Α τοῦ παρακάτω πίνακα με μία φράση ἀπὸ τὴ στήλη Β που συμπληρῶνει ορθὰ τὸ νόημά τῆς.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας ἀκολούθησε τὸν Ἀγησίλαο	α. στὴν ἐκστρατεία ἐναντίον τοῦ βασιλιά τῆς Περσίας Ἀρταξέρξη Β'.
	β. στὴ μάχη τῶν Λεύκτρων.
	γ. στὴ μάχη τῆς Κορώνειας.

2. Ο Ξενοφώντας κατά τη διάρκεια της εξορίας του από την Αθήνα	α. ασχολήθηκε με τη συγγραφή πολλών έργων του.
	β. γνωρίστηκε με τον Σωκράτη.
	γ. δεν μπόρεσε να συνεχίσει τη συγγραφική του δραστηριότητα.
3. Δύο ιστορικές μορφές επηρέασαν την προσωπικότητα και τις ιδέες του Ξενοφώντα,	α. ο Σωκράτης και ο Αγησίλαος.
	β. ο Σωκράτης και ο Περικλής.
	γ. ο Θουκυδίδης και ο Κύρος.
4. Δεν είναι χαρακτηριστικό του έργου του Ξενοφώντα	α. η σαφήνεια στην έκφραση.
	β. η ακρίβεια της περιγραφής των χώρων.
	γ. η παράθεση δημηγοριών.
5. Ο Ξενοφώντας χρησιμοποιεί	α. την Κοινή της ελληνιστικής εποχής.
	β. το απλοποιημένο αττικό ιδίωμα.
	γ. τη λεγόμενη «αρχαία αττική» του 5ου αι. π.Χ.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.3. §52-55.3

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· «Ἐγὼ δ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἱκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτία εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὄνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὄδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὗτοι, οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου». Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἔνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· «Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον. Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες [οἱ ἔνδεκα] οὗ δειτὰ ἐκ τούτων πράττετε».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ὑμῶν μέντοι, ... ἐκ τούτων πράττετε».

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **επάρκεια, βάση, σεμνός, θαυμαστικό, συνώνυμο**.

Μονάδες 10

8. Να αντιστοιχίσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α του παρακάτω πίνακα με μία φράση από τη στήλη Β που συμπληρώνει ορθά το νόημά της.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας εξορίστηκε από την Αθήνα επειδή	α. συντάχθηκε με το μέρος των Σπαρτιατών στη μάχη της Κορώνειας το 394 π.Χ.
	β. δεν κατάφερε να σώσει την Αμφίπολη από τους Σπαρτιάτες το 424 π.Χ.
	γ. συμμετείχε στη μάχη των Λεύκτρων το 371 π.Χ.

2. Το έργο του Ξενοφώντα <i>Ἑλληνικά</i>	α. έχει διδακτικό περιεχόμενο.
	β. έχει ιστορικό περιεχόμενο.
	γ. έχει φιλοσοφικό περιεχόμενο.
3. Ο Ξενοφώντας διέθετε	α. σαφήνεια και απόλυτη ακρίβεια στην έκφρασή του.
	β. διεισδυτικότητα και βαθειά φιλοσοφημένη πολιτική σκέψη.
	γ. τη ρητορική δεινότητα των σοφιστών.
4. Ο Ξενοφώντας μένοντας σταθερός στις ιδέες του	α. επιδοκιμάζει τα μειονεκτήματα και τις ακρότητες της αθηναϊκής δημοκρατίας.
	β. περιγράφει με εντιμότητα τις αγκυρότητες των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα.
	γ. δικαιολογεί την αυθαιρεσία και την ανηθικότητα της τυραννικής εξουσίας.
5. Το έργο του Ξενοφώντα <i>Ἑλληνικά</i>	α. είναι το μόνο ιστορικό σύγγραμμα του 5 ^{ου} αι. π.Χ.
	β. εξιστορεί τα γεγονότα της περιόδου 411-362 π.Χ.
	γ. εξιστορεί τα γεγονότα της περιόδου 431-404 π.Χ.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.3.§55.3-56

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν [ὁ Κριτίας], εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ Θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοῦς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γινόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρω καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῇ φωνῇ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δὲ ἔν ρῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ὡς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμῶξοιτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο· «Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμῶξομαι;» καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κύνειον ἔπιδε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· «Κριτία τοῦτ' ἔστω τῷ καλῷ». Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μῆτε τὸ φρόνιμον μῆτε τὸ παιγνιῶδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα ... ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς».

Μονάδες 30

5. Να αντιστοιχίσετε καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** της νεοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Β περισσεύουν.

A	B
1. εἶλκε	α. ερωτηματικό
2. πλήρες	β. απόρρητο
3. ρῆμα	γ. ελκυστικός
4. ἀγνοῶ	δ. παίκτης
5. παιγνιῶδες	ε. εκπληρώνω
	ζ. γνώρισμα
	η. ἐπαινος

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

Α	Β
1. Ο Ξενοφώντας εξορίστηκε από την Αθήνα	<p>α. επειδή ακολούθησε τον Αγησίλαο στους Δελφούς για τους επινίκιους πανηγυρισμούς μετά τη μάχη στην Κορώνεια.</p> <p>β. επειδή απέτυχε να οδηγήσει τους Μύριους πίσω στην πατρίδα μετά τη μάχη στα Κούναξα και τον θάνατο του Κύρου.</p>
2. Ο Ξενοφώντας, μετά την εξορία του από την Αθήνα,	<p>α. κατέφυγε στη Σηστό, από όπου παρακολούθησε το τέλος του Πελοποννησιακού πολέμου.</p> <p>β. αποδέχθηκε την «προξενίαν», δηλαδή άδεια διαμονής στη Σπάρτη, που του προσφέρθηκε από τους Σπαρτιάτες.</p>
3. Η προσωπικότητα και οι ιδέες του Ξενοφώντα επηρεάστηκαν από	<p>α. τα ηγετικά προσόντα και την απλότητα της συμπεριφοράς του Αγησίλαου.</p> <p>β. την αποφασιστικότητα και τις πράξεις του Λύσανδρου.</p>
4. Τα έργα του Ξενοφώντα χωρίζονται σε	<p>α. πολιτικά, πολεμικά και ιδεολογικά.</p> <p>β. ιστορικά, σωκρατικά και διδακτικά.</p>
5. Η συγγραφική προσφορά του Ξενοφώντα αναγνωρίστηκε	<p>α. από τους φιλολόγους της Αλεξανδρινής εποχής (3ος-2ος αι. π.Χ.) που τον κατέτασαν μαζί με τον Ηρόδοτο και τον Θουκυδίδη.</p> <p>β. ήδη από τους συγχρόνους του λόγω της απλότητας του ύφους του και της ποικιλίας των θεμάτων του.</p>

Μονάδες 10

Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2.4. §18-19

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ταῦτα δ' εἰπὼν [ὁ Θρασύβουλος] καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρήγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν [ἂν] τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθείη· «ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μέν», ἔφη, «ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένοις, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὡς γέ μοι δοκεῖ». Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος, ἐμπροσθὸν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθραπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὄμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ... οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν».

Μονάδες 30

5. Να επιλέξετε για καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α την **ετυμολογικά συγγενή** της νεοελληνική λέξη της στήλης Β.

A	B
1. μεταστραφεὶς	α. επιστροφή β. διατροφή
2. πέσοι	α. σύμπτωση β. πταίσμα
3. ἀνέλαβον	α. παράλειψη β. κατάληψη
4. τέθραπται	α. πεθαμένος β. άταφος
5. ἀπεδίδοσαν	α. προδοσία β. αποδοχή

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας εξορίστηκε από την Αθήνα	α. επειδή συμμετείχε ως μισθοφόρος στην εκστρατεία που ετοίμασε ο Κύρος, για να εκθρονίσει τον αδελφό του, τον βασιλιά της Περσίας Αρταξέρξη Β΄.
	β. επειδή εντυπωσιάστηκε από την προσωπικότητα του Αγησίλαου, ώστε τον ακολούθησε μαζί με τον σπαρτιατικό στρατό, στη μάχη της Κορώνειας.
2. Επίδραση στην προσωπικότητα και στις ιδέες του Ξενοφώντα άσκησαν	α. ο Σωκράτης και ο Αγησίλαος.
	β. ο Περικλής και ο Λύσανδρος.
3. Η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα στηρίζεται	α. σε «εσωτερικές μαρτυρίες» και στην προσεκτική μελέτη του ύφους του.
	β. στην ταξινόμηση που έκανε ο ίδιος.
4. Το έργο του Ξενοφώντα αναγνωρίστηκε ήδη από τη ρωμαϊκή εποχή για	α. τη διεισδυτικότητα και τη βαθειά φιλοσοφημένη πολιτική σκέψη.
	β. την απλότητα του ύφους, την καθαρότητα των νοημάτων, την ποικιλία των θεμάτων και των ενδιαφερόντων του.
5. Η γλώσσα του Ξενοφώντα χαρακτηρίζεται από το απλοποιημένο (στο λεξιλόγιο, στο τυπικό και στη σύνταξη) αττικό ιδίωμα	α. που προετοιμάζει την Κοινή της ελληνιστικής εποχής.
	β. που συνιστά τη λεγόμενη «αρχαία αττική» του 5ου αι. π.Χ.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.4. §19-20

ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οὐκ ἐψεύσατο [ὁ μάντις], ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος ἐμπεσὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθαιπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὄμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἴππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο. Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὐφωνος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· «Ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποιήσαμεν, μετεσχῆκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἐορτῶν τῶν καλλίστων καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κекινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ἑλληνικὴ τὸ ἀπόσπασμα: «Κλεόκριτος δὲ ... σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας».

Μονάδες 30

5. Να ἀντιστοιχίσετε καθεμία ἀρχαιοελληνικὴ λέξη τῆς στήλης Α με τὴν **ετυμολογικά συγγενή** τῆς νεοελληνικῆ λέξη τῆς στήλης Β. Δύο λέξεις τῆς στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. ἀγόμενος	α. ἀμέτοχος
2. ἐμπεσὼν	β. εὐθανασία
3. ἀποθνήσκει	γ. ὁδηγός
4. ἀποκτεῖναι	δ. παράπτωμα
5. μετεσχῆκαμεν	ε. ταφή
	ζ. ἀποθήκη
	η. αυτοκτονία

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Ξενοφώντας

- α. έζησε τις περιπέτειες της Αθήνας στα χρόνια του Πελοποννησιακού πολέμου μέχρι την αποκατάσταση της δημοκρατίας το 403 π.Χ.
- β. επέστρεψε στην Αθήνα από την εξορία μετά την προσέγγιση Αθηναίων και Σπαρτιατών εναντίον των Θηβαίων.
- γ. έγραψε ιστορικά, ρητορικά και διδακτικά έργα.
- δ. διαθέτει τη βαθειά φιλοσοφημένη σκέψη και τη διεισδυτικότητα του Θουκυδίδη.
- ε. ξεχώριζε από τους ιστορικούς του 4^{ου} αι. π.Χ. για την απλότητα του ύφους, την καθαρότητα των νοημάτων, την ποικιλία των θεμάτων και των ενδιαφερόντων του.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.3.§55.3-56

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν [ὁ Κριτίας], εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ Θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπέκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γινόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρω καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῆ φωνῆ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δὲ ἐν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ὡς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμῶξιτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο· «Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμῶξομαι;» καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κύνειον ἔπιδε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· «Κριτία τοῦτ' ἔστω τῷ καλῷ». Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μήτε τὸ φρόνιμον μήτε τὸ παιγνιῶδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα ... ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς».

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **υπηρεσία, γνωστικός, ποτό, φθόγγος, συμπαίκτης**.

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να συμπληρώνεται ορθά το νόημά της. Δύο φράσεις της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας έζησε	α. η ειδολογική και χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα.
2. Οι Σπαρτιάτες παραχώρησαν στον εξόριστο Ξενοφώντα	β. σαφή, ακριβή και παραστατικό λόγο. γ. αποκλειστικά την εποχή των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα.
3. Με βάση τις «εσωτερικές μαρτυρίες» και τη μελέτη του	δ. την περιπετειώδη πορεία της Αθήνας κατά τη

<p>ύφους είναι δυνατή</p> <p>4. Ο Ξενοφώντας στο έργο του <i>Έλληνικά</i> προσφέρει</p> <p>5. Ο Ξενοφώντας στο έργο του <i>Έλληνικά</i> χρησιμοποίησε κατά την αφήγηση των γεγονότων</p>	<p>διάρκεια του Πελοποννησιακού πολέμου ως την αποκατάσταση της αθηναϊκής δημοκρατίας το 403π.Χ.</p> <p>ε. ένα μεγάλο κτήμα κοντά στην Ολυμπία, όπου συνέγραψε πολλά έργα.</p> <p>ζ. σύνθετο, πλούσιο και πυκνό λόγο.</p> <p>η. πολύ σημαντικές πληροφορίες για τα γεγονότα της περιόδου 411-362 π.Χ.</p>
--	---

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2.§16-19

ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἦξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἕνεκα. Περμφθείς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὁπότε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλειοπέναί τὸν σῆτον ἅπαντα ὅ τι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχει, εἶτα κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὧν ἐρωτᾶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἠρέθη πρεσβευτῆς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίου εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτῶμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἄντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ... ἀλλ' ἐξαιρεῖν».

Μονάδες 30

5. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω περιόδους λόγου της Νέας Ελληνικής με το κατάλληλο **ομόρριζο** (απλό ή σύνθετο) της λέξης του κειμένου που σας δίνεται, ώστε να ολοκληρωθεί ορθά το νόημά τους:
  - **εἰδὼς**: Δεν του επιτρέπει η ..... του να πει ψέματα.
  - **ἀντέχουσι**: Το πλαστικό είναι πολύ ..... υλικό στη φθορά.
  - **ἀπήγγειλεν**: Εξαιτίας της κρισιμότητας της κατάστασης ο πρωθυπουργός απηύθυνε ..... στον λαό.
  - **ἠρέθη**: Δεν είναι υποχρεωτικό να πάρεις μέρος στις πολιτιστικές δραστηριότητες του σχολείου· η συμμετοχή είναι .....
  - **ἀποκρίναιτο**: Σήμερα στο μάθημα των Αρχαίων Ελληνικών διδαχθήκαμε τον ..... βαθμό των επιθέτων.

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να συμπληρώνεται ορθά το νόημά της. Τρεις φράσεις της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. Ο Θουκυδίδης πίστευε στη μεγάλη αξία	α. την αμεροληψία και το βάθος
2. Κατά τον Ξενοφώντα η ήττα των Σπαρτιατών από τους Θηβαίους οφείλεται	του προβληματισμού του. β. του Περικλή.
3. Σε αρκετά σημεία του έργου του ο Θουκυδίδης προβάλλει ως βασικά κίνητρα για τον πόλεμο	γ. την πλεονεξία και τη φιλοτιμία. δ. το 431 π.Χ. και εξής.
4. Ο Ξενοφώντας εξιστορεί τον Πελοποννησιακό πόλεμο από	ε. το 411 π.Χ. και εξής. ζ. σε θεϊκή τιμωρία.
5. Ο Ξενοφώντας εντυπωσιάστηκε από την προσωπικότητα	η. του Αγησίλαου. θ. στην απλότητα του ύφους του.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.4.§18-19

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ταῦτα δ' εἰπὼν [ὁ Θρασύβουλος] καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρήγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν [ἂν] τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθείη· «ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μέν», ἔφη, «ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένοις, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὡς γέ μοι δοκεῖ». Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος, ἐμπροσθὸν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθραπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ... οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν».

Μονάδες 30

5. Να επιλέξετε ἀπὸ τῆς στήλης Β γιὰ καθεμία ἀρχαιοελληνικὴ λέξη τῆς στήλης Α τὴν **ορθή σημασία** τῆς σύμφωνα με τὸ κείμενο τοῦ Ξενοφώντα:

A	B
1. μεταστραφεὶς	α. μεταβάλλω, τροποποιῶ β. γυρίζω πρὸς
2. ἐναντίους	α. ἀντίθετοι β. ἀντίπαλοι
3. δοκεῖ	α. φαντάζομαι, υποθέτω β. ἀποφασίζω
4. ἐκπηδήσας	α. ξεπερνῶ ἐμπόδιο β. ορμῶ
5. πολεμίοις	α. ἐχθρὸς β. πόλεμος

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

Α	Β
1. Η στρατιωτική δράση του Ξενοφώντα σχετίζεται με	<p>α. τις ηγετικές πρωτοβουλίες που ανέλαβε για την επιστροφή των μισθοφόρων από τη Μικρά Ασία στην Ελλάδα.</p> <p>β. την προσπάθειά του να σώσει την Αμφίπολη από την επίθεση των Σπαρτιατών.</p>
2. Ο Ξενοφώντας πέθανε	<p>α. στον Σκιλλούντα, κοντά στην Ολυμπία, όπου ζούσε μετά την εξορία του από την Αθήνα.</p> <p>β. στην Αθήνα μετά το 355 π.Χ., όπου επέστρεψε μετά την προσέγγιση Αθηναίων και Σπαρτιατών.</p>
3. Ο Ξενοφώντας εξιστορεί τον Πελοποννησιακό πόλεμο	<p>α. από την έναρξη του πολέμου έως το 411 π.Χ.</p> <p>β. από το 411 π.Χ. έως το τέλος του.</p>
4. Στα Έλληνικά η γραφή του Ξενοφώντα χαρακτηρίζεται από	<p>α. μακροπερίοδο λόγο και πολλούς προσδιορισμούς της αιτίας.</p> <p>β. απόλυτη ακρίβεια της περιγραφής των χώρων που εξελίχθηκαν τα γεγονότα.</p>
5. Ο Ξενοφώντας παρουσιάζει	<p>α. με θαυμασμό τις ενέργειες των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα.</p> <p>β. με εντιμότητα τις αγριότητες του καθεστώτος των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα.</p>

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.3.§52-55.3

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· «Ἐγὼ δ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἰκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτίᾳ εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὄνπερ νόμον οὔτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἄγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὅδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδεῖξαι, ὅτι οὔτοι, οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου». Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἔνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· «Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον. Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες [οἱ ἔνδεκα] οὗ δεῖ τὰ ἐκ τούτων πράττετε».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ὑμῶν μέντοι, ... ἐκ τούτων πράττετε».

Μονάδες 30

5. Να αντιστοιχίσετε καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** της νεοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Β περισσεύουν.

A	B
1. ἔγραψαν	α. διακριτικός
2. κρίσιν	β. προκήρυξη
3. γινώσκοντες	γ. σύγγραμμα
4. κῆρυξ	δ. κρίνος
5. ἀπαγαγόντες	ε. απογοήτευση
	ζ. στρατηγός
	η. διάγνωση

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να συμπληρώνεται ορθά το νόημά της. Δύο φράσεις της στήλης Β περισσεύουν.

Α	Β
1. Ο Ξενοφώντας δέχτηκε μεγάλη επίδραση στην προσωπικότητα και στις ιδέες του από	α. τη μεροληπτική περιγραφή του καθεστώτος των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα.
2. Η χρονολόγηση των έργων του Ξενοφώντα στηρίζεται σε	β. ιδέες και στις αξίες του σε όλη τη διάρκεια της ζωής του.
3. Τα έργα του Ξενοφώντα διακρίνονται σε	γ. τον φιλόσοφο Σωκράτη και τον πολιτικό Αγησίλαο.
4. Ο Ξενοφώντας αξιοποίησε στο έργο <i>Έλληνικά</i> κατά την αφήγηση των γεγονότων	δ. «εσωτερικές» μαρτυρίες και τη μελέτη του ύφους του.
5. Ο Ξενοφώντας έμεινε σταθερός στις	ε. τον ομότεχνό του Θουκυδίδη. ζ. την ικανότητά του να ζωντανεύει με δραματική ένταση μεμονωμένες σκηνές. η. ιστορικά, σωκρατικά και διδακτικά.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.4.§19-20

ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οὐκ ἐψεύσατο [ὁ μάντις], ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος ἐμπεσὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθαιπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὄμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἴππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο. Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὐφρονος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· «Ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποιήσαμεν, μετεσχῆκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἑορτῶν τῶν καλλίστων καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κекινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ἑλληνικὴ τὸ ἀπόσπασμα: «Κλεόκριτος δὲ ... σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας».

Μονάδες 30

5. Να συμπληρώσετε τὶς παρακάτω περιόδους λόγου τῆς Νέας Ἑλληνικῆς με τὸ κατάλληλο **ομόρριζο** (απλό ἢ σύνθετο) τῆς λέξης τοῦ κειμένου που σας δίνεται, ὥστε νὰ ολοκληρωθεῖ ορθὰ τὸ νόημά τους:

- **ἐνίκων**: Ο ..... τοῦ αγώνα θα στεφθεῖ πρωταθλητής.
- **πολιτῶν**: Ο αρχαῖος ἐλληνικός ..... προκαλεῖ τὸν θαυμασμό γιὰ τὰ ἐπιτεύγματά του.
- **ἐποιήσαμεν**: Πολλοὶ ἐφηβοὶ γράφουν ..... γιὰ νὰ ἐκφράσουν τὰ συναισθήματά τους.
- **γῆν**: Στὸ μάθημα τῆς ..... μελετήσαμε τὸν παγκόσμιο χάρτη.
- **θάλατταν**: Οἱ ..... περιοχές προσελκύουν τοὺς τουρίστες.

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

Α	Β
1. Η στρατιωτική δράση του Ξενοφώντα σχετίζεται με τη συμμετοχή του	α. στην εκστρατεία που ετοίμασε ο Κύρος, για να εκθρονίσει τον αδελφό του, τον βασιλιά της Περσίας Αρταξέρξη Β΄.
	β. στην προσπάθεια να σωθεί η Αμφίπολη από την επίθεση των Σπαρτιατών.
2. Ο Ξενοφώντας είχε πρότυπο	α. τον Λύσανδρο για τον τρόπο που νίκησε στους Αιγός Ποταμούς.
	β. τον Αγησίλαο για τα ηγετικά του προσόντα και την απλότητα της συμπεριφοράς του.
3. Ο χαρακτηρισμός του Ξενοφώντα ως «ρεπόρτερ» οφείλεται στην ικανότητά του	α. να παρουσιάζει με ζωντάνια τον αγώνα των Ελλήνων εναντίον των Περσών.
	β. να ζωντανεύει με δραματική ένταση μεμονωμένες σκηνές.
4. Η γραφή του Ξενοφώντα στα Έλληνικά χαρακτηρίζεται από	α. σαφήνεια και ακρίβεια στην έκφραση.
	β. διεισδυτικότητα και βαθειά φιλοσοφημένη πολιτική σκέψη.
5. Ο Ξενοφώντας χαρακτηρίζεται από	α. ανοχή προς ό,τι θεωρούσε μειονεκτήματα ή ακρότητες της αθηναϊκής δημοκρατίας.
	β. αντιπάθεια προς ό,τι θεωρούσε μειονεκτήματα ή ακρότητες της αθηναϊκής δημοκρατίας.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2.§18-21

ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίουσ εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτώμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἤκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν. Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας, τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανάφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐπεὶ δ' ἦκον, ... ὅποι ἂν ἠγῶνται».

Μονάδες 30

5. Να επιλέξετε για καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α την **ετυμολογικά συγγενή** της νεοελληνική λέξη της στήλης Β.

A	B
1. ἐφόροις	α. ἀόρατος β. ευφορία
2. ἐρωτώμενοι	α. υποερώτημα β. ἐρωτας
3. μέγα	α. μέθοδος β. μέγεθος
4. ἔπεσθαι	α. ἔπος β. επομένως
5. ἐπανάφερον	α. φανάρι β. φόρος

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Ξενοφώντας

- α. εξορίστηκε από την Αθήνα εξαιτίας της αριστοκρατικής καταγωγής του.
- β. έχασε τον γιο του, τον Γρύλλο, στη μάχη της Μαντινείας (362 π.Χ.).
- γ. δέχθηκε βαθύτατη επίδραση από την ηγετική φυσιογνωμία του Περικλή.
- δ. έγραψε τα *Έλληνικά* που αποτελούν τη σπουδαιότερη πηγή για τα γεγονότα της περιόδου 431-411 π.Χ.
- ε. παραθέτει ποιητικές εκφράσεις στο κείμενό του και χρησιμοποιεί το απλοποιημένο αττικό ιδίωμα.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.3.§55.3-56

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν [ὁ Κριτίας], εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ Θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γινόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὀρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρω καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρῆσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῆ φωνῆ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δὲ ἐν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ὡς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμώξειτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο· «Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμώξομαι;» καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κύνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· «Κριτία τοῦτ' ἔστω τῷ καλῷ». Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μήτε τὸ φρόνιμον μήτε τὸ παιγνιώδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα ... ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς».

Μονάδες 30

5. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω περιόδους λόγου της Νέας Ελληνικής με το κατάλληλο **ομόρριζο** (απλό ή σύνθετο) της λέξης του κειμένου που σας δίνεται, ώστε να ολοκληρωθεί ορθά το νόημά τους:
  - **ἐπεκαλεῖτο**: Οἱ γονεῖς πρωτοτύπησαν, ἐστείλαν το ..... της βάφτισης με το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο.
  - **δηλοῦντα**: Το δεκαπενταμελές του σχολείου διοργάνωσε αποχαιρετιστήρια ..... για την αποφοίτηση των μαθητῶν/-τριῶν της Τρίτης Λυκείου.
  - **ἔπασχε**: Μακάρι το τελευταίο του ..... να του γίνει μάθημα!
  - **λειπόμενον**: Μία σημαντική μηχανική βλάβη στο αυτοκίνητο τον οδήγησε στην ..... της προσπάθειάς του.
  - **παιγνιώδες**: Είναι ἀπαράδεκτο να ..... κάποιον για το σωματικό του ελάττωμα.

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να συμπληρώνεται ορθά το νόημά της. Δύο φράσεις της στήλης Β περισσεύουν.

Α	Β
1. Ο Ξενοφώντας ακολούθησε τον Αγησίλαο	α. μετά το έτος 355 π.Χ.
2. Ο Ξενοφώντας πεθαίνει	β. στη μάχη της Μαντίνειας (362 π.Χ.) εναντίον των Θηβαίων.
3. Το έργο του Ξενοφόντα δεν διαθέτει	γ. στην οργή των θεών.
4. Ο Ξενοφώντας αποδίδει την ήττα των Σπαρτιατών από τους Θηβαίους	δ. στη μάχη της Κορώνειας (394 π.Χ.) εναντίον του ευρύτερου αντισπαρτιατικού συνασπισμού.
5. Η συγγραφή των <i>Ἑλληνικῶν</i> διακρίνεται από	ε. τη διεισδυτικότητα του έργου του Θουκυδίδη. ζ. την περίτεχνη διατύπωση. η. το απλοποιημένο αττικό ιδίωμα.

Μονάδες 10

Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2.4.§18-19

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ταῦτα δ' εἰπὼν [ὁ Θρασύβουλος] καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρήγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν [ἂν] τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθείη· «ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μέν», ἔφη, «ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένοις, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὥς γέ μοι δοκεῖ». Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος, ἐμπεσὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθραπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ... οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν».

Μονάδες 30

5. Να επιλέξετε για καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α την **ετυμολογικά συγγενή** της νεοελληνική λέξη της στήλης Β.

A	B
1. μεταστραφεὶς	α. μετατροπή β. καταστροφή
2. πέσοι	α. πέταγμα β. επίπτωση
3. γένηται	α. συγγενής β. συγγνώμη
4. ἀνέλαβον	α. ανάληψη β. αναβολή
5. ἀγόμενος	α. άμαξα β. αγάπη

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να συμπληρώνεται ορθά το νόημά της. Δύο φράσεις της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας κατά τη νεανική του ηλικία έλαβε	α. το σύνολο των έργων του Ξενοφώντα σε συμβουλευτικά και ιστορικά.
2. Ο Ξενοφώντας, μετά τη μάχη στα Κούναξα στο πλαίσιο της εκστρατείας εναντίον του Πέρση βασιλιά, ανέλαβε	β. ηγετικές πρωτοβουλίες για την επιστροφή των μισθοφόρων στην Ελλάδα. γ. το σύνολο των έργων του Ξενοφώντα σε ιστορικά, σωκρατικά και διδακτικά.
3. Στη διαμόρφωση της προσωπικότητας του Ξενοφώντα συνέβαλαν ουσιαστικά	δ. τις αυθαιρεσίες του καθεστώτος των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα. ε. η προσωπικότητα του Περικλή, Αθηναίου πολιτικού.
4. Οι μεταγενέστεροι φιλόλογοι χώρισαν	ζ. καλή μόρφωση. η. το πρότυπο ζωής του Σωκράτη και η
5. Ο Ξενοφώντας περιγράφει με εντιμότητα	ηγετική φυσιογνωμία του Αγησίλαου, βασιλιά της Σπάρτης.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.4.ξ19-20

ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οὐκ ἐψεύσατο [ὁ μάντις], ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος ἐμπεσὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθαιπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο. Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὐφρονος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· «Ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποιήσαμεν, μετεσχῆκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἑορτῶν τῶν καλλίστων καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γενενημέθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κεινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Κλεόκριτος δὲ ... σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας».

Μονάδες 30

5. Να γράψετε μία **σύνθετη λέξη** της Νέας Ελληνικής, με **πρώτο συνθετικό** καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **πρῶτος, νεκρούς, ἀλλήλοις, πολλοί, κοινῆς**.

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ὥστε να συμπληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Η στρατιωτική δράση του Ξενοφώντα σχετίζεται με	α. τις ηγετικές πρωτοβουλίες που ανέλαβε για την επιστροφή των μισθοφόρων από τη Μικρά Ασία στην Ελλάδα.
	β. την προσπάθειά του να σώσει την Αμφίπολη από την επίθεση των Σπαρτιατών.

2. Ο Ξενοφώντας πέθανε	α. στον Σκιλλούντα, κοντά στην Ολυμπία, όπου ζούσε μετά την εξορία του από την Αθήνα.
	β. στην Αθήνα μετά το 355 π.Χ., όπου επέστρεψε μετά την προσέγγιση Αθηναίων και Σπαρτιατών.
3. Ο Ξενοφώντας εξιστορεί τον Πελοποννησιακό πόλεμο	α. από την έναρξη του πολέμου έως το 411 π.Χ.
	β. από το 411 π.Χ. έως το τέλος του.
4. Στα Έλληνικά η γραφή του Ξενοφώντα χαρακτηρίζεται από	α. μακροπερίοδο λόγο και πολλούς προσδιορισμούς της αιτίας.
	β. απόλυτη ακρίβεια της περιγραφής των χώρων που εξελίχθηκαν τα γεγονότα.
5. Ο Ξενοφώντας παρουσιάζει	α. με θαυμασμό τις ενέργειες των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα.
	β. με εντιμότητα τις αγριότητες του καθεστώτος των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 74

ΚΕΙΜΕΝΟ

Διαλιπούσης δ' ἡμέρας μάχη αὖθις γίνεται καὶ νικᾷ ὁ δῆμος χωρίων τε ἰσχύι καὶ πλήθει προύχων· αἶ τε γυναῖκες αὐτοῖς τολμηρῶς ξυνεπελάβοντο βάλλουσαι ἀπὸ τῶν οἰκιῶν τῶν κεράμῳ καὶ παρὰ φύσιν ὑπομένουσαι τὸν θόρυβον. Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς περὶ δειλίην ὀψίαν, δείσαντες οἱ ὀλίγοι μὴ αὐτοβοεῖ ὁ δῆμος τοῦ τε νεωρίου κρατήσειεν ἐπελθῶν καὶ σφᾶς διαφθείρειεν, ἐμπιπρᾶσι τὰς οἰκίας τὰς ἐν κύκλῳ τῆς ἀγορᾶς καὶ τὰς ξυνοικίας, ὅπως μὴ ἦ ἔφοδος, φειδόμενοι οὔτε οἰκίας οὔτε ἀλλοτρίας, ὥστε καὶ χρήματα πολλὰ ἐμπόρων κατεκαύθη καὶ ἡ πόλις ἐκινδύνευσε πᾶσα διαφθαρῆναι, εἰ ἄνεμος ἐπεγένετο τῇ φλογὶ ἐπίφορος ἐς αὐτήν. Καὶ οἱ μὲν παυσάμενοι τῆς μάχης ὡς ἐκάτεροι ἠσυχάσαντες τὴν νύκτα ἐν φυλακῇ ἦσαν· καὶ ἡ Κορινθία ναῦς τοῦ δήμου κεκρατηκότος ὑπεξανήγετο, καὶ τῶν ἐπικούρων οἱ πολλοὶ ἐς τὴν ἠπειρον λαθόντες διεκομίσθησαν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς ... ἐν φυλακῇ ἦσαν.»

Μονάδες 30

5. Να γράψετε μία **ομόρριζη λέξη**, απλή ή σύνθετη, της Νέας Ελληνικής, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **Διαλιπούσης, γίνεται, θόρυβον, χρήματα, διαφθαρῆναι.**

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Θουκυδίδης

- α. είχε εξοικειωθεί με τη μέθοδο και την έκφραση των μεγάλων σοφιστών.
- β. πίστευε, κατά την έναρξη του Πελοποννησιακού πολέμου, στη μεγάλη αξία του Περικλή και στην ορθότητα των βασικών αρχών του πολεμικού του σχεδιασμού.
- γ. ακολούθησε τον τρόπο χρονολογικής έκθεσης των γεγονότων που χρησιμοποιούσαν οι Αθηναίοι.
- δ. ολοκλήρωσε το ιστορικό έργο του με την καταγραφή των γεγονότων της Σικελικής εκστρατείας στο 6ο βιβλίο.
- ε. έγραψε στη λεγόμενη «αρχαία αττική» του 5^{ου} αι. π. Χ.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου *Ιστορίαι*, 3, 73-74.2

ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῆ δ' ὑστεραία ἠκροβολίσαντό τε ὀλίγα καὶ ἐς τοὺς ἀγροὺς περιέπεμπον ἀμφοτέροι, τοὺς δούλους παρακαλοῦντές τε καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι· καὶ τῷ μὲν δήμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο ξύμμαχον, τοῖς δ' ἑτέροις ἐκ τῆς ἠπείρου ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι. Διαλιπούσης δ' ἡμέρας μάχη αὖθις γίνεται καὶ νικᾷ ὁ δῆμος χωρίων τε ἰσχύι καὶ πλήθει προύχων· αἶ τε γυναῖκες αὐτοῖς τολμηρῶς ξυνεπελάβοντο βάλλουσαι ἀπὸ τῶν οἰκιῶν τῷ κεράμῳ καὶ παρὰ φύσιν ὑπομένουσαι τὸν θόρυβον. Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς περὶ δειλὴν ὀψίαν, δείσαντες οἱ ὀλίγοι μὴ αὐτοβοεῖ ὁ δῆμος τοῦ τε νεωρίου κρατήσειεν ἐπελθῶν καὶ σφᾶς διαφθείρειεν, ἐμπιπρᾶσι τὰς οἰκίας τὰς ἐν κύκλῳ τῆς ἀγορᾶς καὶ τὰς ξυνοικίας, ὅπως μὴ ἦ ἔφοδος, φειδόμενοι οὔτε οἰκείας οὔτε ἀλλοτρίας, ὥστε καὶ χρήματα πολλὰ ἐμπόρων κατεκαύθη καὶ ἡ πόλις ἐκινδύνευσε πᾶσα διαφθαρήναι, εἰ ἄνεμος ἐπεγένετο τῇ φλογὶ ἐπίφορος ἐς αὐτήν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Τῆ δ' ὑστεραία ... ὑπομένουσαι τὸν θόρυβον».

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **ελλιπής, ακαταμάχητος, πληθωρισμός, εφόδια, ἐγκαυμα**.

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):
Ο Θουκυδίδης
α. δεν συμφωνούσε με τις βασικές αρχές του πολεμικού του σχεδιασμού του Περικλή κατά την έναρξη του πελοποννησιακού πολέμου.
β. υποστήριζε ότι η επέμβαση των θεών μπορεί να επηρεάσει τις ιστορικές εξελίξεις.
γ. προβάλλει την *πλεονεξία* και τη *φιλοτιμία* ως βασικά κίνητρα για τον πόλεμο.
δ. εξιστορεί τα γεγονότα του πολέμου κατά χρονολογική σειρά.
ε. διαιρεί ο ίδιος το ιστορικό έργο του σε οκτώ βιβλία.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου *Ιστορία*, 3, 75.1-75.4.1

ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους Ἀθηναίων στρατηγὸς παραγίγνεται βοηθῶν ἐκ Ναυπάκτου δώδεκα ναυσὶ καὶ Μεσσηνίων πεντακοσίοις ὀπλίταις· ζύμβασίν τε ἔπρασσε καὶ πείθει ὥστε συγχωρῆσαι ἀλλήλοις δέκα μὲν ἄνδρας τοὺς αἰτιωτάτους κρῖναι, οἳ οὐκέτι ἔμειναν, τοὺς δ' ἄλλους οἰκεῖν σπονδὰς πρὸς ἀλλήλους ποιησαμένους καὶ πρὸς Ἀθηναίους, ὥστε τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομίζειν. Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἤσόν τι ἐν κινήσει ὤσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν συμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «*Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ... Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι.*»

Μονάδες 30

5. Να γράψετε μία **ομόρριζη λέξη**, απλή ή σύνθετη, της Νέας Ελληνικής για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: *ἐπιγιγνομένη, βοηθῶν, ἔπρασσε, πείθει, ἔμειναν.*

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Στο ἔργο του Θουκυδίδη

- α. η εξιστόρηση των γεγονότων διακόπτεται στο 411 π. Χ.
- β. οι δημηγορίες εκφράζουν τα κίνητρα και τους στόχους των ομιλητῶν αλλά δεν αποδίδουν τις ιδέες και το ήθος τους.
- γ. είναι βέβαιο ότι ορισμένα τμήματά του ἔχουν γραφτεῖ μετά το 404 π. Χ.
- δ. η γλώσσα εἶναι η λεγόμενη «αρχαία αττική» του 5^{ου} αι. π. Χ.
- ε. η συσσώρευση αιτιολογικῶν προσδιορισμῶν φανερώνει την προσπάθεια του ιστορικού να φωτίσει τα αίτια των γεγονότων.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 75.2-75.5

ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσσόν τι ἐν κινήσει ὤσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν ξυμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὡς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιᾶς διανοουμένων τῇ τοῦ μὴ ξυμπλεῖν ἀπιστία, τὰ τε ὄπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν. Ὁρῶντες δὲ οἱ ἄλλοι τὰ γιγνόμενα καθίζουσιν ἐς τὸ Ἥραιον ἰκέται καὶ γίνονται οὐκ ἐλάσσους τετρακοσίων. Ὁ δὲ δῆμος δείσας μὴ τι νεωτερίσωσιν ἀνίστησί τε αὐτοὺς πείσας καὶ διακομίζει ἐς τὴν πρὸ τοῦ Ἥραιου νῆσον, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐκεῖσε αὐτοῖς διεπέμπετο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ... ἐκεῖσε αὐτοῖς διεπέμπετο».

Μονάδες 30

5. Για καθεμία από τις λέξεις της Νέας Ελληνικής που σας δίνονται, να γράψετε μια **ετυμολογικά συγγενή λέξη** από το κείμενο: **διάλειμμα, κατάλογος, στάση, αφθαρσία, δέος**.

Μονάδες 10

8. Να αντιστοιχίσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α του παρακάτω πίνακα με μία φράση από τη στήλη Β που συμπληρώνει ορθά το νόημά της.

A	B
1. Για τον Θουκυδίδη το πρότυπο του ηγέτη ενσαρκώνει	α. ο Αλκιβιάδης.
	β. ο Λύσανδρος.
	γ. ο Περικλής.
2. Ο υπεύθυνος πολίτης στο έργο του Θουκυδίδη χαρακτηρίζεται από	α. ενδιαφέρον για το συμφέρον της πόλης.
	β. ανώτερο ήθος και ανθρωπιά.
	γ. όλα τα παραπάνω.

3. Χαρακτηριστικό γνώρισμα της σκέψης και της μεθόδου του Θουκυδίδη είναι	α. η εστίαση σε συγκεκριμένα γεγονότα.
	β. η τάση για γενίκευση.
	γ. η έμφαση στις λεπτομέρειες.
4. Η συγγραφή του έργου του Θουκυδίδη δεν χαρακτηρίζεται από	α. υποκειμενικότητα.
	β. ειλικρίνεια.
	γ. αμεροληψία.
5. Χαρακτηριστικό του ύφους του Θουκυδίδη είναι	α. η χρήση των αντιθέσεων.
	β. η χρήση απλών ρημάτων.
	γ. η τάση για απλούστευση.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 74.3-75.4.1

ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οἱ μὲν παυσάμενοι τῆς μάχης ὡς ἑκάτεροι ἠσυχάσαντες τὴν νύκτα ἐν φυλακῇ ἦσαν· καὶ ἡ Κορινθία ναῦς τοῦ δήμου κεκρατηκότος ὑπεξανήγετο, καὶ τῶν ἐπικούρων οἱ πολλοὶ ἐς τὴν ἡπειρον λαθόντες διεκομίσθησαν. Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους Ἀθηναίων στρατηγὸς παραγίγνεται βοηθῶν ἐκ Ναυπάκτου δώδεκα ναυσὶ καὶ Μεσσηνίων πεντακοσίοις ὀπλίταις· ζύμβασίν τε ἔπρασσε καὶ πείθει ὥστε ξυγχωρῆσαι ἀλλήλοις δέκα μὲν ἄνδρας τοὺς αἰτιωτάτους κρῖναι, οἳ οὐκέτι ἔμειναν, τοὺς δ' ἄλλους οἰκεῖν σπονδὰς πρὸς ἀλλήλους ποιησαμένους καὶ πρὸς Ἀθηναίους, ὥστε τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομίζειν. Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσόν τι ἐν κινήσει ὣσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν ξυμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ ... ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι.»

Μονάδες 30

5. Να γράψετε ένα **σύνθετο ομόρριζο ουσιαστικό ή επίθετο** της Νέας Ελληνικής, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **λαθόντες, ἔπρασσε, κρῖναι, ποιησαμένους, ὣσιν.**

Μονάδες 10

8. Να αντιστοιχίσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α του παρακάτω πίνακα με μία φράση από τη στήλη Β που συμπληρώνει ορθά το νόημά της.

A	B
1. Η παιδική και νεανική ηλικία του Θουκυδίδη συμπίπτει	α. με τα λαμπρότερα χρόνια της αθηναϊκής δύναμης.
	β. με την παρακμή της Αθήνας.

2. Σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, η μόνη αξία στην οποία μπορεί να στηριχθεί ο άνθρωπος είναι	α. η πίστη στους θεούς.
	β. η λογική.
3. Ο Θουκυδίδης σχετικά με τα γεγονότα της εποχής του Πελοποννησιακού πολέμου συμπεριέλαβε στο έργο του	α. αυτά για τα οποία είχε προσωπική γνώση και για τα οποία είχε κάνει έρευνα.
	β. στοιχεία που αντλούσε μόνο από τη μελέτη των κρατικών αρχείων.
4. Οι δημηγορίες στο έργο του Θουκυδίδη	α. βρίσκονται σε αναντιστοιχία με τα μεγάλα γεγονότα του πολέμου.
	β. βρίσκονται σε αντιστοιχία μεταξύ τους με το σχήμα «θέση» - «αντίθεση».
5. Στην προσπάθεια του Θουκυδίδη για χρονολογική ακρίβεια στην έκθεση των γεγονότων	α. βοηθούσε το γεγονός ότι οι ελληνικές πόλεις-κράτη είχαν ενιαίο χρονολογικό σύστημα.
	β. οι δυσκολίες ήταν μεγάλες.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου *Ιστορίαι*, 3, 81.1-81.3

ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ μὲν οὖν Πελοποννήσιοι τῆς νυκτὸς εὐθύς κατὰ τάχος ἐκομίζοντο ἐπ’ οἴκου παρὰ τὴν γῆν· καὶ ὑπερενεγκόντες τὸν Λευκαδίων ἰσθμὸν τὰς ναῦς, ὅπως μὴ περιπλέοντες ὀφθῶσιν, ἀποκομίζονται. Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλευούσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τούς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἃς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ᾧσιν περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσβῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἥραιόν τε ἐλθόντες τῶν ἰκετῶν ὡς πενήκοντα ἄνδρας δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγοντο, οἱ δ’ ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Οἱ μὲν οὖν Πελοποννήσιοι τῆς νυκτὸς ... εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον.»

Μονάδες 30

5. **διένεξη, κάτοπτρο, οδηγός, χρήματα, ἀγνοία:** Για καθεμία από τις λέξεις της Νέας Ελληνικής που σας δίνονται, να γράψετε μια **ετυμολογικά συγγενή λέξη** από το κείμενο.

Μονάδες 10

8. Να αντιστοιχίσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α του παρακάτω πίνακα με μία φράση από τη στήλη Β που συμπληρώνει ορθά το νόημά της.

A	B
1. Κατά την άποψη του Θουκυδίδη η βαθύτερη αιτία του πολέμου ήταν	α. η ανάπτυξη της αθηναϊκής δύναμης.
	β. η ανάπτυξη της Σπάρτης.
	γ. η ναυτική δύναμη της Κέρκυρας.
2. Ο Θουκυδίδης ως προς τον τρόπο χρονολογικής έκθεσης	α. εξιστορεί τα γεγονότα σύμφωνα με το ενιαίο χρονολογικό σύστημα των ελληνικών πόλεων-κρατών.
	β. εξιστορεί τα γεγονότα κατά χρονολογική σειρά.
	γ. εξιστορεί τα γεγονότα κατά θεματικές ενότητες.
3. Η εξιστόρηση από τον	α. στο έτος 404 π.Χ.

Θουκυδίδη των γεγονότων του Πελοποννησιακού πολέμου διακόπτεται	β. στο έτος 409 π.Χ.
	γ. στο έτος 411 π.Χ.
4. Η γλώσσα του Θουκυδίδη είναι	α. η λεγόμενη «αρχαία αττική» του 5 ^{ου} αι. π.Χ.
	β. η λεγόμενη «νέα αττική».
	γ. η λεγόμενη «απλοποιημένη αττική».
5. Χαρακτηριστική γλωσσική ιδιομορφία στο έργο του Θουκυδίδη είναι	α. η χρήση του τύπου της πρόθεσης <i>είς</i> αντί <i>ές</i> .
	β. η χρήση του τύπου της πρόθεσης <i>ξύν</i> αντί <i>σύν</i> .
	γ. το αρχαιότερο σύμπλεγμα <i>ππ</i> αντί <i>σσ</i> .

Μονάδες 10

Θουκυδίδου *Ιστορίαι*, 3, 72-73

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγινα. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγεῖς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον. Τῇ δ' ὑστεραία ἠκροβολίσαντό τε ὀλίγα καὶ ἐς τοὺς ἀγροὺς περιέπεμπον ἀμφοτέροι, τοὺς δούλους παρακαλοῦντές τε καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι· καὶ τῷ μὲν δήμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο ζύμμαχον, τοῖς δ' ἑτέροις ἐκ τῆς ἠπέιρου ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ... ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι».

Μονάδες 30

5. Να γράψετε μία **ομόρριζη λέξη** της Νέας Ελληνικής, απλή ή σύνθετη, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **κατέθεντο, ξυλλεγεῖς, εἶχον, ᾤκουν, παρεγένετο**.

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Θουκυδίδης

- α. δεν κατάφερε να σώσει την Αμφίπολη από την επίθεση των Κορινθίων και γι' αυτό εξορίστηκε.
- β. επισκέπτεται τους χώρους των συγκρούσεων στη διάρκεια της εξορίας του, για να συγκεντρώσει πληροφορίες για την ιστορική του έρευνα.
- γ. αναγνωρίζει ότι, όταν ξέσπασε ο πόλεμος, οι αντίπαλοι βρίσκονταν στο ύψιστο σημείο της ακμής τους.
- δ. καταγράφει στο έργο του τα γεγονότα τόσο κατά θεματικές ενότητες όσο και κατά χρονολογική σειρά.
- ε. χρησιμοποιεί στον λόγο του σύνθετα ρήματα και αντιθέσεις.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου *Ιστορίαι*, 3, 71-72.2

ΚΕΙΜΕΝΟ

Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι ἀλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλεόν πολέμιον ἡγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγινα. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Πέμπουσι δὲ ... μαχόμενοι ἐνίκησαν».

Μονάδες 30

5. Να γράψετε μία **ομόρριζη λέξη** της Νέας Ελληνικής, απλή ή σύνθετη, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **ἡσυχάζοντας, ξυνέφερε, ξυλλαβόντες, ἔχοντες, ἐπιτίθενται.**

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Θουκυδίδης στο έργο του

- α. επικεντρώνεται στην πολιτική ιστορία.
- β. θεωρεί ότι ο Αγησίλαος αποτελεί το πρότυπο του πολιτικού ηγέτη.
- γ. πιστεύει ότι, ακόμη και μέσα στον εμφύλιο πόλεμο, ο υπεύθυνος πολίτης μπορεί να δείξει μετριοπάθεια και ανώτερο ήθος.
- δ. καταγράφει μόνο τα γεγονότα για τα οποία είχε προσωπική γνώση και για τα οποία είχε κάνει επίπονη έρευνα.
- ε. δεν είχε δυσκολίες στην προσπάθεια για χρονολογική ακρίβεια στην έκθεση των γεγονότων.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου *Ιστορία*, 3, 71.2-72

ΚΕΙΜΕΝΟ

Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγεῖς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐδὲν οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Πέμπουσι δὲ ... καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν».

Μονάδες 30

5. Να γράψετε μία **ομόρριζη λέξη** της Νέας Ελληνικής, απλή ή σύνθετη, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **πράσσειν, γένηται, ξυλλεγεῖς, εἶχον, ᾤκουν**.

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Στο ἔργο του Θουκυδίδη

- α. χρησιμοποιούνται λογικές μέθοδοι, ὅπως τα *εἰκότα* (= ενδείξεις και αποδείξεις).
- β. ο υπεύθυνος πολίτης χρησιμοποιεῖ τη λογική και τη σύνεση και δεν παρασύρεται ἀπὸ τους δημαγωγούς.
- γ. οι δημηγορίες ἀποδίδουν τὴν προσωπικότητα των ομιλητῶν ἀλλὰ δεν ἐκφράζουν τὰ κίνητρα και τους στόχους τους.
- δ. η ἐξιστόρηση των γεγονότων διακόπτεται στο 413 π. Χ.
- ε. ἐντοπίζονται ἀρχαιότεροι τύποι λέξεων, ὅπως *αἰεὶ* ἀντὶ γὰρ *ἀεὶ*.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου *Ιστορίαι*, 3, 81.3-81.5

ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγχοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο. Ἡμέρας τε ἑπτὰ, ἃς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσι παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόρευον, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν, ἀπέθανον δέ τινες καὶ ἰδίας ἔχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσιν ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων· πᾶσά τε ἰδέα κατέστη θανάτου, καὶ οἶον φιλεῖ ἐν τῷ τοιούτῳ γίνεσθαι, οὐδὲν ὅτι οὐ ξυνέβη καὶ ἔτι περαιτέρω. Καὶ γὰρ πατὴρ παῖδα ἀπέκτεινε καὶ ἀπὸ τῶν ἱερῶν ἀπεσπῶντο καὶ πρὸς αὐτοῖς ἐκτείνοντο, οἱ δὲ τινες καὶ περιοικοδομηθέντες ἐν τοῦ Διονύσου τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν ... ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων.»

Μονάδες 30

5. Για καθεμία ἀπὸ τις παρακάτω λέξεις τοῦ κειμένου, να γράψετε μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** τῆς Νέας Ελληνικῆς, ἀπλή ἢ σύνθετη: **ἐπέισθησαν, ἐώρων, ἐδύναντο, εἶναι, ἐκτείνοντο.**

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ὡς Σωστές (Σ) ἢ Λανθασμένες (Λ):

Ο Θουκυδίδης

- α. ἀποδοκίμαζε τὸν πολεμικὸ σχεδιασμὸ τοῦ Περικλή.
- β. κατάφερε να σώσει τὴν Ἀμφίπολη τὸ 424 π.Χ., ὡς στρατηγός, ἀπὸ τὴν ἐπίθεση τῶν Σπαρτιατῶν.
- γ. χρησιμοποιεῖ λογικὲς μεθόδους, ὅπως τὰ εἰκότα, τὰ σημεῖα καὶ τὰ τεκμήρια.
- δ. θεωρεῖ ὅτι ἡ λογικὴ καὶ ἡ τύχη ἀποτελοῦν στοιχεῖα στα ὁποῖα μπορεῖ να στηριχτεῖ ὁ ἄνθρωπος.
- ε. γράφει στὴ λεγόμενη «ἀρχαία ἀττικὴ» τοῦ 5^{ου} αἰ. π. Χ.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου *Ιστορία*, 3, 81.2-81.4

ΚΕΙΜΕΝΟ

Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλεύσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τοὺς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἅς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ᾧσὼ περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσβῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἡραιὸν τε ἐλθόντες τῶν ἰκετῶν ὡς πενήκοντα ἄνδρας δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγχοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο. Ἡμέρας τε ἑπτὰ, ἅς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευον, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν, ἀπέθανον δὲ τινες καὶ ἰδίας ἐχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσιν ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων·

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «*Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι ... πάντων θάνατον*».

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: ***ευαίσθητος, ἀγνοια, ἀγχος, καταναλωτής, δόγμα***.

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Θουκυδίδης

- α. καταγόταν από αριστοκρατική οικογένεια και έλαβε λαμπρή μόρφωση.
- β. εξιστόρησε τα γεγονότα του Πελοποννησιακού πολέμου μέχρι το 404 π. Χ.
- γ. εντάσσει στο έργο του χρησμούς, φήμες, διαδόσεις.
- δ. θεωρεί στο έργο του ότι ο υπεύθυνος πολίτης διαθέτει, μεταξύ άλλων, μετριοπάθεια και ανθρωπιά.

- ε. διαιρεί στο ιστορικό του έργο το έτος σε θέρος (8 μήνες στρατιωτικών επιχειρήσεων) και χειμώνα (4 μήνες κατά τους οποίους τα αντίπαλα στρατεύματα αποσύρονται στις βάσεις τους).

Μονάδες 10

Θουκυδίδου *Ιστορίαι*, 3, 81.2-81.4

ΚΕΙΜΕΝΟ

Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλευούσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τούς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἃς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ᾧσιν περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσβῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἡραιὸν τε ἐλθόντες τῶν ἰκετῶν ὡς πενήκοντα ἄνδρας δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο. Ἡμέρας τε ἑπτὰ, ἃς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τούς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευον, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν, ἀπέθανον δὲ τινες καὶ ἰδίας ἐχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσιν ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων·

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν ... ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων·»

Μονάδες 30

5. Για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου, να γράψετε μία **σύνθετη ομόρριζη λέξη** της Νέας Ελληνικής: **λαβόντες, ἤγαγον, ἔπεισαν, ἐώρων, ἐδύναντο.**

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):
  - α. Ο Θουκυδίδης πίστευε ότι η βαθύτερη αιτία του Πελοποννησιακού πολέμου ήταν η οικονομική και στρατιωτική ανάπτυξη της Σπάρτης.
  - β. Στο έργο του Θουκυδίδα ο Περικλής ενσαρκώνει το πρότυπο του ηγέτη.
  - γ. Η εξιστόρηση των γεγονότων από τον Θουκυδίδα γίνεται κατά θεματικές ενότητες.
  - δ. Στο 1^ο βιβλίο του έργου του ο Θουκυδίδης εκθέτει, μεταξύ άλλων, την ιστορική του μέθοδο.
  - ε. Είναι βέβαιο ότι ορισμένα τμήματα του ιστορικού έργου του Θουκυδίδα έχουν γραφτεί μετά το 404 π. Χ.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 74

ΚΕΙΜΕΝΟ

Διαλιπούσης δ' ἡμέρας μάχη αὖθις γίνεται καὶ νικᾷ ὁ δῆμος χωρίων τε ἰσχύι καὶ πλήθει προύχων· αἶ τε γυναῖκες αὐτοῖς τολμηρῶς ξυνεπελάβοντο βάλλουσαι ἀπὸ τῶν οἰκιῶν τῶν κεράμῳ καὶ παρὰ φύσιν ὑπομένουσαι τὸν θόρυβον. Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς περὶ δειλίην ὀψίαν, δείσαντες οἱ ὀλίγοι μὴ αὐτοβοεῖ ὁ δῆμος τοῦ τε νεωρίου κρατήσειεν ἐπελθῶν καὶ σφᾶς διαφθείρειεν, ἐμπιπρᾶσι τὰς οἰκίας τὰς ἐν κύκλῳ τῆς ἀγορᾶς καὶ τὰς ξυνοικίας, ὅπως μὴ ἦ ἔφοδος, φειδόμενοι οὔτε οἰκίας οὔτε ἀλλοτρίας, ὥστε καὶ χρήματα πολλὰ ἐμπόρων κατεκαύθη καὶ ἡ πόλις ἐκινδύνευσε πᾶσα διαφθαρήναι, εἰ ἄνεμος ἐπεγένετο τῇ φλογὶ ἐπίφορος ἐς αὐτήν. Καὶ οἱ μὲν παυσάμενοι τῆς μάχης ὡς ἐκάτεροι ἠσυχάσαντες τὴν νύκτα ἐν φυλακῇ ἦσαν· καὶ ἡ Κορινθία ναῦς τοῦ δήμου κεκρατηκότος ὑπεξανήγετο, καὶ τῶν ἐπικούρων οἱ πολλοὶ ἐς τὴν ἠπειρον λαθόντες διεκομίσθησαν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς ... ἐν φυλακῇ ἦσαν.»

Μονάδες 30

5. Για καθεμία από τις λέξεις της Νέας Ελληνικής που σας δίνονται, να γράψετε μια **ετυμολογικά συγγενή λέξη** από το κείμενο: **έλλειμμα, βέλος, δειλός, εμπρηστής, λαθραίος.**

Μονάδες 10

8. Να αντιστοιχίσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α του παρακάτω πίνακα με μία φράση από τη στήλη Β που συμπληρώνει ορθά το νόημά της.

A	B
1. Ο Θουκυδίδης ήταν εξοικειωμένος με την έκφραση και τη μέθοδο	α. των τραγικών ποιητών.
	β. των επικών ποιητών.
	γ. των μεγάλων σοφιστών.
2. Η παιδική και νεανική ηλικία του Θουκυδίδα συμπίπτει	α. με τα λαμπρότερα χρόνια της αθηναϊκής δύναμης.

	β. με την άνοδο των τριάκοντα τυράννων στην εξουσία.
	γ. με την παρακμή της Αθήνας.
3. Η οικογένεια του Θουκυδίδη συνδεόταν παραδοσιακά	α. με τη δημοκρατική παράταξη.
	β. με τους ολιγαρχικούς.
	γ. με την αριστοκρατική παράταξη.
4. Ο Θουκυδίδης ως στρατηγός ηγήθηκε των Αθηναίων	α. στη ναυμαχία στους Αιγός Ποταμούς.
	β. στην Αμφίπολη.
	γ. στη μάχη της Κορώνειας.
5. Το έργο του Θουκυδίδη	α. ολοκληρώθηκε από τον ίδιο.
	β. ολοκληρώθηκε από φιλόλογους της Αλεξανδρινής εποχής (3ος-2ος αι. π.Χ).
	γ. διακόπηκε στο 411 π.Χ.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 73-74.2

ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῇ δ' ὑστεραία ἠκροβολίσαντό τε ὀλίγα καὶ ἐς τοὺς ἀγροὺς περιέπεμπον ἀμφοτέροι, τοὺς δούλους παρακαλοῦντές τε καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι· καὶ τῷ μὲν δήμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο ξύμμαχον, τοῖς δ' ἑτέροις ἐκ τῆς ἠπείρου ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι. Διαλιπούσης δ' ἡμέρας μάχη αὖθις γίνεται καὶ νικᾷ ὁ δῆμος χωρίων τε ἰσχύι καὶ πλήθει προύχων· αἶ τε γυναῖκες αὐτοῖς τολμηρῶς ξυνεπελάβοντο βάλλουσαι ἀπὸ τῶν οἰκιῶν τῷ κεράμῳ καὶ παρὰ φύσιν ὑπομένουσαι τὸν θόρυβον. Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς περὶ δείλην ὄψιαν, δείσαντες οἱ ὀλίγοι μὴ αὐτοβοεῖ ὁ δῆμος τοῦ τε νεωρίου κρατήσειεν ἐπελθῶν καὶ σφᾶς διαφθείρειεν, ἐμπιπρᾶσι τὰς οἰκίας τὰς ἐν κύκλῳ τῆς ἀγορᾶς καὶ τὰς ξυνοικίας, ὅπως μὴ ἦ ἔφοδος, φειδόμενοι οὔτε οἰκείας οὔτε ἀλλοτρίας, ὥστε καὶ χρήματα πολλὰ ἐμπόρων κατεκαύθη καὶ ἡ πόλις ἐκινδύνευσε πᾶσα διαφθαρῆναι, εἰ ἄνεμος ἐπεγένετο τῇ φλογὶ ἐπίφορος ἐς αὐτήν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Τῇ δ' ὑστεραία ... ὑπομένουσαι τὸν θόρυβον».

Μονάδες 30

5. Για καθεμία ἀπὸ τις παρακάτω λέξεις τοῦ κειμένου νὰ γράψετε μίᾳ περίοδο λόγου στη Νέα Ελληνική, ὅπου ἡ συγκεκριμένη λέξη νὰ χρησιμοποιεῖται **με διαφορετικὴ σημασία** ἀπὸ αὐτὴν που ἔχει στο ἀρχαῖο κείμενο: **παρακαλοῦντες, δῆμος, κρατήσειεν, ἀγορᾶς, ξυνοικίας**. Μπορεῖτε νὰ τὴ χρησιμοποιήσετε **σε οποιαδήποτε μορφή** τῆς (μέρος τοῦ λόγου, πτώση, ἀριθμὸ, γένος, ἐγκλίση, χρόνο).

Μονάδες 10

8. Νὰ συνδέσετε καθεμία ἀπὸ τις φράσεις τῆς στήλης Α με μίᾳ φράση τῆς στήλης Β, ὥστε νὰ ολοκληρώνεται ὀρθά τὸ νόημά τῆς.

A	B
1. Ο Θουκυδίδης γεννήθηκε ἀπὸ πλούσια	α. δημοκρατικὴ οικογένεια.
	β. ἀριστοκρατικὴ οικογένεια.
2. Μετὰ τὴ στρατιωτικὴ ἀποτυχία στήν	α. ἐπέστρεψε στήν Αθήνα.

Αμφίπολη ο Θουκυδίδης	β. εξορίστηκε στη Θράκη.
3. Κατά τον Θουκυδίδη, ο άνθρωπος μπορεί να στηριχθεί μόνο	α. στην τύχη.
	β. στη λογική.
4. Σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, ο υπεύθυνος πολίτης χαρακτηρίζεται, μεταξύ άλλων, από	α. μετριοπάθεια και ανώτερο ήθος.
	β. φιλοτιμία και πλεονεξία.
5. Για την καταγραφή των γεγονότων της εποχής του ο Θουκυδίδης καταφεύγει	α. σε πληροφορίες που μπορούσε να συλλέξει από οπουδήποτε.
	β. στην προσωπική γνώση και την έρευνα.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 75.1-75.4.1

ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους Ἀθηναίων στρατηγὸς παραγίγνεται βοηθῶν ἐκ Ναυπάκτου δώδεκα ναυσὶ καὶ Μεσσηνίων πεντακοσίοις ὀπλίταις· ζύμβασιν τε ἔπρασσε καὶ πείθει ὥστε ξυγχωρῆσαι ἀλλήλοις δέκα μὲν ἄνδρας τοὺς αἰτιωτάτους κρῖναι, οἳ οὐκέτι ἔμειναν, τοὺς δ' ἄλλους οἰκεῖν σπονδὰς πρὸς ἀλλήλους ποιησαμένους καὶ πρὸς Ἀθηναίους, ὥστε τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομίζειν. Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσόν τι ἐν κινήσει ὧσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν ξυμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ... Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι.»

Μονάδες 30

5. Να αντιστοιχίσετε καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** της νεοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Β περισσεύουν.

A	B
1. στρατηγός	α. στάση
2. ζύμβασιν	β. συμβολικός
3. νομίζειν	γ. προθυμία
4. προστάται	δ. βασικός
5. παρεμυθεῖτο	ε. σύναξη
	ζ. προνόμιο
	η. μυθολογία

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να συμπληρώνεται ορθά το νόημά της. Τρεις φράσεις της στήλης Β περισσεύουν.

A	B

<p>1. Σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, δεν επεμβαίνουν στις ιστορικές εξελίξεις</p> <p>2. Σε αρκετά σημεία του έργου του ο Θουκυδίδης προβάλλει ως βασικά κίνητρα για τον πόλεμο</p> <p>3. Οι δημηγορίες στο έργο του Θουκυδίδη σκιαγραφούν</p> <p>4. Ο Θουκυδίδης εξιστορεί τα γεγονότα του πολέμου</p> <p>5. Ο Θουκυδίδης θαυμάστηκε σε όλες τις εποχές για</p>	<p>α. την αμεροληψία και το βάθος του προβληματισμού του.</p> <p>β. την προσωπικότητα και το ήθος των ομιλητών τους.</p> <p>γ. τους φιλόδοξους δημαγωγούς.</p> <p>δ. κατά χρονολογική σειρά.</p> <p>ε. η λογική.</p> <p>ζ. οι θεοί.</p> <p>η. την απλότητα του ύφους του.</p> <p>θ. την πλεονεξία και τη φιλοτιμία των ανθρώπων.</p>
---	--

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 71-72

ΚΕΙΜΕΝΟ

Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι, ἀλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλεόν πολέμιον ἡγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγεὶς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἡπειρον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Δράσαντες δὲ τοῦτο ... μὴ τις ἐπιστροφή γένηται».

Μονάδες 30

5. Για καθεμία ἀπὸ τις παρακάτω λέξεις τοῦ κειμένου, να γράψετε ἓνα **ομόρριζο ουσιαστικό** τῆς Νέας Ελληνικῆς, ἀπλό ἢ σύνθετο: **Δράσαντες, ξυγκαλέσαντες, ἐπικυρῶσαι, πράσσειν, ξυλλαβόντες.**

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία ἀπὸ τις φράσεις τῆς στήλης Α με μία φράση τῆς στήλης Β, ὥστε να ολοκληρώνεται ὀρθά το νόημά τῆς.

A	B
1. Η οικογενειακή παράδοση του Θουκυδίδη συνδεόταν	α. με τους αριστοκρατικούς.
	β. με τους δημοκρατικούς.
2. Ο Θουκυδίδης απέτυχε να σώσει την αποικία των Αθηναίων	α. στις Αργινούσες.
	β. στην Αμφίπολη.
3. Το έργο του Θουκυδίδη για τον	α. έμεινε ημιτελές.

Πελοποννησιακό πόλεμο	β. είναι ολοκληρωμένο.
4. Ο Θουκυδίδης εξιστορεί τα γεγονότα	α. κατά χρονολογική σειρά.
	β. κατά θεματικές ενότητες.
5. Η γλώσσα του Θουκυδίδη είναι	α. η «αρχαία αττική» του 5 ^{ου} αι. π.Χ.
	β. η «απλοποιημένη αττική».

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορία, 3, 71-72

ΚΕΙΜΕΝΟ

Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι, ἀλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλέον πολέμιον ἡγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγινα. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγεὶς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐλθόντων ... πρὸς τὴν ἠπειρον».

Μονάδες 30

5. Για καθεμία ἀπὸ τις παρακάτω λέξεις του κειμένου να γράψετε μία περίοδο λόγου στη Νέα Ελληνική, ὅπου η συγκεκριμένη λέξη να χρησιμοποιεῖται **με διαφορετικὴ σημασία** ἀπὸ αὐτὴν που ἔχει στο ἀρχαῖο κείμενο: **ἡσυχάζοντας, γνώμην, ἐπιστροφή, δῆμος, ἀγορὰν**. Μπορεῖτε να τη χρησιμοποιήσετε **σε οποιαδήποτε μορφή της (μέρος του λόγου, πτώση, ἀριθμὸ, γένος, ἐγκλίση, χρόνος)**.

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία ἀπὸ τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ὡστε να ολοκληρώνεται ὀρθά το νόημά της.

A	B
1. Ο Θουκυδίδης συγκεντρώνει πληροφορίες για τον πόλεμο	α. με επισκέψεις στους τόπους των συγκρούσεων.
	β. αντλώντας πληροφορίες μόνον ἀπὸ γραπτές πηγές.

2. Ο Θουκυδίδης επικεντρώνεται, για την κατανόηση του πολέμου,	α. στην πολιτική ιστορία.
	β. σε χρησμούς, φήμες και διαδόσεις.
3. Σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, η μόνη αξία στην οποία μπορεί να στηριχθεί ο άνθρωπος είναι	α. η λογική.
	β. η ηθική.
4. Ο Θουκυδίδης πίστευε ότι η τύχη είναι	α. απρόβλεπτες συγκυρίες.
	β. υπερφυσική δύναμη.
5. Ο Θουκυδίδης διαιρεί το έτος	α. σε θέρος (4 μήνες) και σε χειμώνα (8 μήνες στρατιωτικών επιχειρήσεων).
	β. σε θέρος (8 μήνες στρατιωτικών επιχειρήσεων) και σε χειμώνα (4 μήνες).

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 71-72.2

ΚΕΙΜΕΝΟ

Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἴη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι, ἀλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλέον πολέμιον ἡγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγινα. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Δράσαντες δὲ τοῦτο ... μὴ τις ἐπιστροφή γένηται».

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ομόρριζη λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **κλήση, ναυτικό, πομπή, πειθῶ, σχέση**.

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Ο Θουκυδίδης	α. πίστευε στην ηγετική ικανότητα του Περικλή, επειδή ανήκε και ο ίδιος στη δημοκρατική παράταξη.
	β. πίστευε στην ηγετική ικανότητα του Περικλή, παρόλο που η οικογενειακή του παράδοση συνδεόταν με τους αριστοκρατικούς.
2. Σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, τα βασικά κίνητρα για τον πόλεμο είναι	α. η φιλαρχία και η αγάπη για την πατρίδα.
	β. η πλεονεξία και η φιλοτιμία.

3. Η σκέψη του Θουκυδίδη ακολουθεί πορεία	α. από το συγκεκριμένο στο γενικό.
	β. από το γενικό στο συγκεκριμένο.
4. Ο Θουκυδίδης διαιρεί το έτος	α. σε θέρος (8 μήνες στρατιωτικών επιχειρήσεων) και σε χειμώνα (4 μήνες).
	β. σε θέρος (4 μήνες) και σε χειμώνα (8 μήνες στρατιωτικών επιχειρήσεων).
5. Χαρακτηριστικά του ύφους του Θουκυδίδη είναι	α. οι ετερόπτωτοι προσδιορισμοί και ο μακροπερίοδος λόγος.
	β. οι ομοιόπτωτοι προσδιορισμοί και ο μακροπερίοδος λόγος.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορία, 3, 75.2-75.5

ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἤσσόν τι ἐν κινήσει ὤσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν ξυμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὡς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιὲς διανοουμένων τῇ τοῦ μὴ ξυμπλεῖν ἀπιστία, τὰ τε ὄπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν. Ὅρωντες δὲ οἱ ἄλλοι τὰ γινόμενα καθίζουσιν ἐς τὸ "Ἡραῖον ἰκέται καὶ γίνονται οὐκ ἐλάσσους τετρακοσίων. Ὁ δὲ δῆμος δείσας μὴ τι νεωτερίσωσιν ἀνίστησιν τε αὐτοὺς πείσας καὶ διακομίζει ἐς τὴν πρὸ τοῦ Ἡραίου νῆσον, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐκεῖσε αὐτοῖς διεπέμπετο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ... ἐκεῖσε αὐτοῖς διεπέμπετο».

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **ἐλλειψη, πρόλογος, δέος, μυθώδης, πρόσληψη**.

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Θουκυδίδης

- α. απέτυχε, ως στρατηγός, να σώσει την Αμφίπολη από τους Σπαρτιάτες.
- β. εξορίστηκε και γι' αυτό δεν μπόρεσε να συνεχίσει την ιστορική του έρευνα.
- γ. πίστευε ότι η βαθύτερη αιτία του πολέμου ήταν η ανάπτυξη, οικονομική και στρατιωτική, της αθηναϊκής δύναμης.
- δ. κατόρθωσε παρά τις δυσκολίες να παραθέσει αυτολεξεί τους λόγους των πολιτικών κατά τη διάρκεια του πολέμου.

- ε. εξιστορεί τα γεγονότα του πολέμου κατά χρονολογική σειρά διαιρώντας το έτος σε θέρος και χειμώνα.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου *Ιστορίαι*, 3, 81.3-81.5

ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἐύρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγχοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο. Ἡμέρας τε ἑπτὰ, ἃς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευον, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν, ἀπέθανον δέ τινες καὶ ἰδίας ἔχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσιν ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων· πᾶσά τε ἰδέα κατέστη θανάτου, καὶ οἷον φιλεῖ ἐν τῷ τοιοῦτῳ γίνεσθαι, οὐδὲν ὅτι οὐ ξυνέβη καὶ ἔτι περαιτέρω. Καὶ γὰρ πατὴρ παῖδα ἀπέκτεινε καὶ ἀπὸ τῶν ἱερῶν ἀπεσπῶντο καὶ πρὸς αὐτοῖς ἐκτείνοντο, οἱ δέ τινες καὶ περιοικοδομηθέντες ἐν τοῦ Διονύσου τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν ... ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων.»

Μονάδες 30

5. Να γράψετε μία **σύνθετη ομόρριζη λέξη** της Νέας Ελληνικής, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **γινόμενα, ναυσί, αἰτίαν, δῆμον, λαβόντων.**

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να συμπληρώνεται ορθά το νόημά της. Τρεις φράσεις της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. Βαθύτερη αιτία του Πελοποννησιακού πολέμου, σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, είναι	α. η πλεονεξία και η φιλοτιμία των δημαγωγών.
2. Η μόνη αξία στην οποία μπορεί να στηριχθεί ο άνθρωπος είναι, σύμφωνα με τον Θουκυδίδη,	β. η οικονομική και στρατιωτική ανάπτυξη της Αθήνας.
3. Στο έργο του Θουκυδίδη το πρότυπο του ηγέτη που ενσαρκώνει ο Περικλής χαρακτηρίζεται, μεταξύ άλλων,	γ. από πολιτική οξυδέρκεια και πολιτικό θάρρος.
4. Σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, ο υπεύθυνος πολίτης χαρακτηρίζεται, μεταξύ άλλων,	δ. η δύναμη. ε. η λογική.

5. Το ιστορικό έργο του Θουκυδίδη χαρακτηρίζεται	ζ. από τη χρήση της λογικής και της σύνεσης. η. από αμεροληψία στην έκθεση των γεγονότων. θ. από την απλότητα του ύφους.
--	--

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 81.2-81.4

ΚΕΙΜΕΝΟ

Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλευούσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τοὺς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἅς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ᾧσιν περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσβῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἡραιὸν τε ἐλθόντες τῶν ἰκετῶν ὡς πενήκοντα ἄνδρας δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγχοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο. Ἡμέρας τε ἐπτὰ, ἅς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευσαν, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν, ἀπέθανον δὲ τινες καὶ ἰδίας ἔχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσιν ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων·

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι... πάντων θάνατον».

Μονάδες 30

5. Να γράψετε μία **ομόρριζη λέξη** της Νέας Ελληνικής, απλή ή σύνθετη, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **ἤγαγον, γινόμενα, ἐδύναντο, παρέμεινε, δοκοῦντας**.

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να συμπληρώνεται ορθά το νόημά της. Τρεις φράσεις της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. Σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, δεν επεμβαίνουν στις ιστορικές εξελίξεις	α. την αμεροληψία και το βάθος του προβληματισμού του.
2. Σε αρκετά σημεία του έργου του ο Θουκυδίδης προβάλλει ως βασικά κίνητρα για τον πόλεμο	β. την προσωπικότητα και το ήθος των ομιλητών τους. γ. τους φιλόδοξους δημαγωγούς. δ. κατά χρονολογική σειρά.

3. Οι δημηγορίες στο έργο του Θουκυδίδη σκιαγραφούν	ε. η λογική. ζ. οι θεοί.
4. Ο Θουκυδίδης εξιστορεί τα γεγονότα του πολέμου	η. την απλότητα του ύφους του. θ. την πλεονεξία και τη φιλοτιμία των
5. Ο Θουκυδίδης θαυμάστηκε σε όλες τις εποχές για	ανθρώπων.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 74.3-75.4.1

ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οἱ μὲν παυσάμενοι τῆς μάχης ὡς ἑκάτεροι ἡσυχάσαντες τὴν νύκτα ἐν φυλακῇ ἦσαν· καὶ ἡ Κορινθία ναῦς τοῦ δήμου κεκρατηκότος ὑπεξανήγετο, καὶ τῶν ἐπικούρων οἱ πολλοὶ ἐς τὴν ἠπειρον λαθόντες διεκομίσθησαν. Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους Ἀθηναίων στρατηγὸς παραγίγνεται βοηθῶν ἐκ Ναυπάκτου δώδεκα ναυσὶ καὶ Μεσσηνίων πεντακοσίοις ὀπλίταις· ξύμβασίν τε ἔπρασσε καὶ πείθει ὥστε ξυγχωρῆσαι ἀλλήλοις δέκα μὲν ἄνδρας τοὺς αἰτιωτάτους κρῖναι, οἳ οὐκέτι ἔμειναν, τοὺς δ' ἄλλους οἰκεῖν σπονδὰς πρὸς ἀλλήλους ποιησαμένους καὶ πρὸς Ἀθηναίους, ὥστε τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομίζειν. Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσσόν τι ἐν κινήσει ὣσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν ξυμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ ... ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι.»

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **κράτος, αλήθεια, πρόγονος, διαμονή, προνόμιο.**

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Θουκυδίδης

- α. εξορίστηκε από την Αθήνα εξαιτίας της αριστοκρατικής καταγωγής του.
- β. πίστευε ότι η λογική αποτελεί τη μόνη αξία, στην οποία μπορεί να στηριχτεί ο άνθρωπος.
- γ. προβάλλει τον ανθρώπινο παραλογισμό ως το μόνο κίνητρο για τον πόλεμο.
- δ. στηρίχτηκε μόνο στη μελέτη επίσημων κειμένων για την ανεύρεση της αλήθειας.

ε. χρησιμοποιεί αρχαιότερους τύπους λέξεων, όπως αἰεὶ ἀντὶ γὰρ αἰεὶ.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 81.2-81.4

ΚΕΙΜΕΝΟ

Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλευούσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τοὺς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἃς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ᾧσιν περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἶ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσβῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἥραιόν τε ἐλθόντες τῶν ἰκετῶν ὡς πενήκοντα ἄνδρας δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγχοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο. Ἡμέρας τε ἑπτὰ, ἃς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευσαν, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσι, ἀπέθανον δὲ τινες καὶ ἰδίας ἔχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσις ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων·

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν ... ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων·»

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ομόρριζη λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **παραλήπτης, προσαγωγή, υπέρβαση, αγχώνη, κατανάλωση.**

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Ο Θουκυδίδης γεννήθηκε από πλούσια	α. δημοκρατική οικογένεια.
	β. αριστοκρατική οικογένεια.
2. Μετά τη στρατιωτική αποτυχία στην Αμφίπολη ο Θουκυδίδης	α. επέστρεψε στην Αθήνα.
	β. εξορίστηκε στη Θράκη.
3. Κατά τον Θουκυδίδη, ο άνθρωπος μπορεί να στηριχθεί μόνο	α. στην τύχη.
	β. στη λογική.

4. Σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, ο υπεύθυνος πολίτης χαρακτηρίζεται, μεταξύ άλλων, από	α. μετριοπάθεια και ανώτερο ήθος.
	β. φιλοτιμία και πλεονεξία.
5. Για την καταγραφή των γεγονότων της εποχής του ο Θουκυδίδης καταφεύγει	α. σε πληροφορίες που μπορούσε να συλλέξει από οπουδήποτε.
	β. στην προσωπική γνώση και την έρευνα.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 81.1-81.3

ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ μὲν οὖν Πελοποννήσιοι τῆς νυκτὸς εὐθύς κατὰ τάχος ἐκομίζοντο ἐπ' οἴκου παρὰ τὴν γῆν· καὶ ὑπερενεγκόντες τὸν Λευκαδίων ἰσθμὸν τὰς ναῦς, ὅπως μὴ περιπλέοντες ὀφθῶσιν, ἀποκομίζονται. Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλεύσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τοὺς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἃς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ᾧσιν περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἶ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσβῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἥραιόν τε ἐλθόντες τῶν ἰκετῶν ὡς πενήκοντα ἄνδρας δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγχοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Οἱ μὲν οὖν Πελοποννήσιοι τῆς νυκτὸς ... εἶ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον.»

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **ανευθυνότητα, γεωπόνος, ευαίσθητος, πρόσληψη, στρατηγός.**

Μονάδες 10

8. Να αντιστοιχίσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α του παρακάτω πίνακα με μία φράση από τη στήλη Β που συμπληρώνει ορθά το νόημά της.

A	B
1. Σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, η μόνη αξία στην οποία μπορεί να στηριχθεί ο άνθρωπος είναι	α. οι θεοί.
	β. η λογική.
	γ. η στρατιωτική υπεροχή.
2. Για τον Θουκυδίδη το πρότυπο του ηγέτη ενσαρκώνει	α. ο Περικλής.
	β. ο Αγησίλαος.

	γ. ο Λύσανδρος.
3. Είναι βέβαιο ότι ορισμένα τμήματα του έργου του Θουκυδίδη έχουν γραφτεί	α. κατά την περίοδο των Μηδικών πολέμων.
	β. μετά το 404 π. Χ.
	γ. μετά τη μάχη στα Λεύκτρα.
4. Χαρακτηριστικό του υψηλού λογοτεχνικού ύφους του Θουκυδίδη είναι	α. οι μακρές περιοδοί λόγου.
	β. οι σύντομες περιοδοί λόγου.
	γ. οι ομοιόπτωτοι προσδιορισμοί και η απλή σύνταξη.
5. Ο Θουκυδίδης θαυμάστηκε σε όλες τις εποχές από τους αναγνώστες και τους μελετητές του	α. για την αμεροληψία του στην έκθεση των γεγονότων.
	β. για το απλοποιημένο αττικό ιδίωμα.
	γ. για τη λογοτεχνική πλαισίωση της ιστορίας.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορία, 3, 71-72.2

ΚΕΙΜΕΝΟ

Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι ἀλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλεόν πολέμιον ἡγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγινα. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Πέμπουσι δέ ... μαχόμενοι ἐνίκησαν».

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **βελτίωση, παραπομπή, διεύθυνση, πίστη, κατάθεση.**

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Θουκυδίδης

- α. δεν κατάφερε να σώσει την Αμφίπολη από την επίθεση των Κορινθίων και γι' αυτό εξορίστηκε.
- β. επισκέπτεται τους χώρους των συγκρούσεων στη διάρκεια της εξορίας του, για να συγκεντρώσει πληροφορίες για την ιστορική του έρευνα.
- γ. αναγνωρίζει ότι, όταν ξέσπασε ο πόλεμος, οι αντίπαλοι βρίσκονταν στο ύψιστο σημείο της ακμής τους.
- δ. καταγράφει στο έργο του τα γεγονότα τόσο κατά θεματικές ενότητες όσο και κατά χρονολογική σειρά.
- ε. χρησιμοποιεί στον λόγο του σύνθετα ρήματα και αντιθέσεις.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου *Ιστορία*, 3, 71.2-72

ΚΕΙΜΕΝΟ

Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιαν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγείς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὗπερ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἤπειρον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Πέμπουσι δέ ... καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν».

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **διαπόμπευση, σύμπραξη, συμφορά, σύλληψη, αποικία**.

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Θουκυδίδης

- α. αποδοκίμαζε τον πολεμικό σχεδιασμό του Περικλή.
- β. κατάφερε να σώσει την Αμφίπολη το 424 π.Χ., ως στρατηγός, από την επίθεση των Σπαρτιατών.
- γ. χρησιμοποιεί λογικές μεθόδους, όπως τα *εἰκότα*, τα *σημεῖα* και τα *τεκμήρια*.
- δ. θεωρεί ότι η λογική και η τύχη αποτελούν στοιχεία στα οποία μπορεί να στηριχτεί ο άνθρωπος.
- ε. γράφει στη λεγόμενη «αρχαία αττική» του 5^{ου} αι. π.Χ.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορία, 3, 71.2-72

ΚΕΙΜΕΝΟ

Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μή τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγεὶς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὗπερ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἤπειρον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι ... καὶ πρὸς τὴν ἤπειρον».

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **αδιάφορος, ἀγονος, πρόσληψη, επιθετικός, συνοχή**.

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Θουκυδίδης

- α. καταγόταν από αριστοκρατική οικογένεια και έλαβε λαμπρή μόρφωση.
- β. εξιστόρησε τα γεγονότα του Πελοποννησιακού πολέμου μέχρι το 404 π. Χ.
- γ. εντάσσει στο έργο του χρησμούς, φήμες, διαδόσεις.
- δ. θεωρεί στο έργο του ότι ο υπεύθυνος πολίτης διαθέτει, μεταξύ άλλων, *μετριοπάθεια* και *ανθρωπιά*.
- ε. διαιρεί στο ιστορικό του έργο το έτος σε θέρος (8 μήνες στρατιωτικών επιχειρήσεων) και χειμώνα (4 μήνες κατά τους οποίους τα αντίπαλα στρατεύματα αποσύρονται στις βάσεις τους).

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 72-73

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγινα. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγεὶς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον. Τῇ δ' ὑστεραία ἠκροβολίσαντό τε ὀλίγα καὶ ἐς τοὺς ἀγροὺς περιέπεμπον ἀμφοτέροι, τοὺς δούλους παρακαλοῦντές τε καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι· καὶ τῷ μὲν δήμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο ζύμμαχον, τοῖς δ' ἑτέροις ἐκ τῆς ἠπέιρου ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ... ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι».

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ομόρριζη λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **ἀπιστος, κατάθεση, ικέτης, προληπτικός, μέτοικος**.

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Οι Αθηναῖοι εξόρισαν τον Θουκυδίδη, γιατί	α. δεν μπόρεσε να σώσει την Αμφίπολη από τους Σπαρτιάτες.
	β. ακολούθησε τον Αγησίλαο σε στρατιωτικές επιχειρήσεις.

2. Είναι βέβαιο ότι ο Θουκυδίδης	α. έζησε ως το τέλος του Πελοποννησιακού πολέμου.
	β. πέθανε πριν από το τέλος του Πελοποννησιακού πολέμου.
3. Σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, μία από τις βασικές προϋποθέσεις για τη συγκρότηση ενός ισχυρού στρατιωτικά κράτους ήταν	α. η κυριαρχία στη στεριά.
	β. η κυριαρχία στη θάλασσα.
4. Είναι λάθος να χαρακτηρίζουμε τον Θουκυδίδη	α. ρεαλιστή.
	β. απαισιόδοξο.
5. Σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, χρέος του πολίτη είναι να συμπεριφέρεται	α. με λογική και σύνεση.
	β. με θάρρος και τόλμη.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 71-72.2

ΚΕΙΜΕΝΟ

Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι ἀλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλέον πολέμιον ἡγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Πέμπουσι δὲ ... μαχόμενοι ἐνίκησαν».

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ομόρριζη λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **ναυπηγείο, καθησυχαστικός, πράκτορας, κατάληψη, επιθετικός.**

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Η περιοχή της Αμφίπολης είχε σημασία για τους Αθηναίους, επειδή	α. βρισκόταν κοντά στα χρυσορυχεία του Παγγαίου.
	β. ήταν πολύ κοντά στην Αττική και αποτελούσε ορμητήριο των Αθηναίων.
2. Η εξιστόρηση των γεγονότων του	α. το 411 π. Χ.

Πελοποννησιακού πολέμου από τον Θουκυδίδη σταματά	β. το 413 π. Χ.
3. Κατά τη συγγραφή του έργου του, ο Θουκυδίδης επικεντρώνει το ενδιαφέρον του	α. στη στρατιωτική ιστορία.
	β. στην πολιτική ιστορία.
4. Το 6 ^ο και το 7 ^ο βιβλίο του ιστορικού έργου του Θουκυδίδη είναι αφιερωμένα	α. στη Σικελική εκστρατεία.
	β. στον λοιμό των Αθηνών και τον θάνατο του Περικλή.
5. Ο Θουκυδίδης θαυμάστηκε σε όλες τις εποχές	α. για την αμεροληψία του.
	β. για τη μετριοπάθεια και το ήθος του.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου *Ιστορίαι*, 3, 71.2-72

ΚΕΙΜΕΝΟ

Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περί τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιαν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβειν ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγείς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐδὲν οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Πέμπουσι δὲ ... καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν».

Μονάδες 30

5. Για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου, να γράψετε ένα **ομόρριζο ουσιαστικό** της Νέας Ελληνικής, απλό ή σύνθετο: **ξυνέφερε, πείσοντας, πράσσειν, ἔχοντες, ᾤκουν**.

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Κατά τον Θουκυδίδη οι θεοί	α. επεμβαίνουν στις ιστορικές εξελίξεις.
	β. δεν παρεμβαίνουν στα ιστορικά γεγονότα.
2. Οι δημηγορίες στο έργο του Θουκυδίδη ήταν λόγοι που εκφωνήθηκαν	α. κατά τη διάρκεια των πολεμικών επιχειρήσεων.

	β. μετά το τέλος των πολεμικών επιχειρήσεων.
3. Στην εποχή του Θουκυδίδη οι ελληνικές πόλεις-κράτη	α. είχαν κοινές ονομασίες για τους μήνες του σεληνιακού έτους.
	β. είχαν διαφορετικές ονομασίες για τους μήνες του σεληνιακού έτους.
4. Η διαίρεση του έργου του Θουκυδίδη σε 8 βιβλία	α. έγινε από μεταγενέστερους φιλόλογους.
	β. έγινε από τον ίδιο.
5. Την προσπάθεια του Θουκυδίδη να διαφωτίσει πλήρως τα γεγονότα δηλώνει και	α. το γεγονός ότι συμπεριλαμβάνει μύθους, φήμες και διαδόσεις στην αφήγησή του.
	β. η εκτενής χρήση αιτιολογικών προτάσεων στο έργο του.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου *Ιστορίαι*, 3, 81.2-81.4

ΚΕΙΜΕΝΟ

Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλευούσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τοὺς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἃς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ᾧσιν περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσβῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἡραιὸν τε ἐλθόντες τῶν ἰκετῶν ὡς πενήκοντα ἄνδρας δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο. Ἡμέρας τε ἑπτὰ, ἃς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευον, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν, ἀπέθανον δὲ τινες καὶ ἰδίας ἐχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσιν ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων·

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν ... ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων·»

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **πρόσληψη, διαπαιδαγώγηση, αυτοπεποίθηση, αγχώδης, αναλώσιμος.**

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Στο έργο του Θουκυδίδη

- α. η εξιστόρηση των γεγονότων διακόπτεται στο 411 π. Χ.
- β. οι δημηγορίες εκφράζουν τα κίνητρα και τους στόχους των ομιλητών αλλά δεν αποδίδουν τις ιδέες και το ήθος τους.
- γ. είναι βέβαιο ότι ορισμένα τμήματά του έχουν γραφτεί μετά το 404 π. Χ.
- δ. η γλώσσα είναι η λεγόμενη «αρχαία αττική» του 5^{ου} αι. π. Χ.

ε. η συσσώρευση αιτιολογικών προσδιορισμών φανερώνει την προσπάθεια του ιστορικού να φωτίσει τα αίτια των γεγονότων.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 71-72

ΚΕΙΜΕΝΟ

Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι ἀλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλεόν πολέμιον ἡγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγινα. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγεὶς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Δράσαντες δὲ τοῦτο ... μὴ τις ἐπιστροφή γένηται».

Μονάδες 30

5. Για καθεμία ἀπὸ τις παρακάτω λέξεις τοῦ κειμένου, να γράψετε **ένα ομόρριζο ουσιαστικό** τῆς Νέας Ελληνικῆς, ἀπλό ἢ σύνθετο: **Δράσαντες, ἐπικυρῶσαι, ἐνίκησαν, ἀφικομένης, εἶχον.**

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ὡς Σωστές (Σ) ἢ Λανθασμένες (Λ):

Ο Θουκυδίδης

- α. δεν συμφωνοῦσε με τις βασικὲς ἀρχές τοῦ πολεμικοῦ τοῦ σχεδιασμοῦ τοῦ Περικλή κατὰ τὴν ἐναρξὴ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου.
- β. υποστήριζε ὅτι ἡ ἐπέμβαση τῶν θεῶν μπορεῖ να ἐπηρεάσει τις ιστορικὲς ἐξελίξεις.
- γ. προβάλλει τὴν πλεονεξία καὶ τὴ φιλοτιμία ὡς βασικὰ κίνητρα γιὰ τὸν πόλεμο.
- δ. ἐξιστορεῖ τὰ γεγονότα τοῦ πολέμου κατὰ χρονολογικὴ σειρὰ.
- ε. διαιρεῖ ὁ ἴδιος τὸ ιστορικὸ ἔργο τοῦ σε οκτὼ βιβλία.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου *Ιστορίαι*, 3, 72-73

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγινα. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγεὶς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον. Τῇ δ' ὑστεραία ἠκροβολίσαντό τε ὀλίγα καὶ ἐς τοὺς ἀγροὺς περιέπεμπον ἀμφοτέροι, τοὺς δούλους παρακαλοῦντές τε καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι· καὶ τῷ μὲν δήμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο ζύμμαχον, τοῖς δ' ἑτέροις ἐκ τῆς ἠπέιρου ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐλθόντων ... πρὸς τὴν ἠπειρον».

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **κατάληψη, πίστη, συλλογικός, αποικία, κλήση.**

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Κατά τον Θουκυδίδη οι θεοί	α. επεμβαίνουν στις ιστορικές εξελίξεις.
	β. δεν παρεμβαίνουν στα ιστορικά γεγονότα.
2. Οι δημηγορίες στο έργο του Θουκυδίδη ήταν λόγοι που εκφωνήθηκαν	α. κατά τη διάρκεια των πολεμικών επιχειρήσεων.
	β. μετά το τέλος των πολεμικών επιχειρήσεων.

3. Στην εποχή του Θουκυδίδη οι ελληνικές πόλεις-κράτη	α. είχαν κοινές ονομασίες για τους μήνες του σεληνιακού έτους.
	β. είχαν διαφορετικές ονομασίες για τους μήνες του σεληνιακού έτους.
4. Η διαίρεση του έργου του Θουκυδίδη σε 8 βιβλία	α. έγινε από μεταγενέστερους φιλόλογους.
	β. έγινε από τον ίδιο.
5. Την προσπάθεια του Θουκυδίδη να διαφωτίσει πλήρως τα γεγονότα δηλώνει και	α. το γεγονός ότι συμπεριλαμβάνει μύθους, φήμες και διαδόσεις στην αφήγησή του.
	β. η εκτενής χρήση αιτιολογικών προτάσεων στο έργο του.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 71-72

ΚΕΙΜΕΝΟ

Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι ἀλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλέον πολέμιον ἡγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγινα. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγεὶς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐλθόντων ... πρὸς τὴν ἠπειρον».

Μονάδες 30

5. Να γράψετε μία **απλή ή σύνθετη ομόρριζη λέξη** της Νέας Ελληνικής, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **ξυγκαλέσαντες, εἶπον, γένηται, κατέλαβον, ᾤκουν**.

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Θουκυδίδης

- α. εἶχε εξοικειωθεί με τη μέθοδο και την έκφραση των μεγάλων σοφιστών.
- β. πίστευε, κατά την έναρξη του Πελοποννησιακού πολέμου, στη μεγάλη αξία του Περικλή και στην ορθότητα των βασικών αρχών του πολεμικού του σχεδιασμού.
- γ. ακολούθησε τον τρόπο χρονολογικής έκθεσης των γεγονότων που χρησιμοποιούσαν οι Αθηναίοι.
- δ. ολοκλήρωσε το ιστορικό έργο του με την καταγραφή των γεγονότων της Σικελικής εκστρατείας στο 6ο βιβλίο.
- ε. έγραψε στη λεγόμενη «αρχαία αττική» του 5^{ου} αι. π. Χ.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 72-73

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγινα. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγεὶς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον. Τῇ δ' ὑστεραία ἠκροβολίσαντό τε ὀλίγα καὶ ἐς τοὺς ἀγροὺς περιέπεμπον ἀμφοτέροι, τοὺς δούλους παρακαλοῦντές τε καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι· καὶ τῷ μὲν δήμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο ζύμμαχον, τοῖς δ' ἑτέροις ἐκ τῆς ἠπέιρου ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ... ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι».

Μονάδες 30

5. Να γράψετε ένα **σύνθετο ομόρριζο ουσιαστικό** της Νέας Ελληνικής, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **ξυλλαβόντες, κατέθεντο, καταφεύγει, περιέπεμπον, παρακαλοῦντες.**

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Η περιοχή της Αμφίπολης είχε σημασία για τους Αθηναίους, επειδή	α. βρισκόταν κοντά στα χρυσωρυχεία του Παγγαίου.
	β. ήταν πολύ κοντά στην Αττική και αποτελούσε ορμητήριο των Αθηναίων.
2. Η εξιστόρηση των γεγονότων του Πελοποννησιακού πολέμου από τον Θουκυδίδη σταματά	α. το 411 π. Χ.
	β. το 413 π. Χ.

3. Κατά τη συγγραφή του έργου του, ο Θουκυδίδης επικεντρώνει το ενδιαφέρον του	α. στη στρατιωτική ιστορία.
	β. στην πολιτική ιστορία.
4. Το 6 ^ο και το 7 ^ο βιβλίο του ιστορικού έργου του Θουκυδίδη είναι αφιερωμένα	α. στη Σικελική εκστρατεία.
	β. στον λοιμό των Αθηνών και τον θάνατο του Περικλή.
5. Ο Θουκυδίδης θαυμάστηκε σε όλες τις εποχές	α. για την αμεροληψία του.
	β. για τη μετριοπάθεια και το ήθος του.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορία, 3, 71-72.2

ΚΕΙΜΕΝΟ

Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι, ἀλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἠσυχάζοντες, τὸ δὲ πλέον πολέμιον ἠγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγινα. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Πέμπουσι δὲ ... μαχόμενοι ἐνίκησαν».

Μονάδες 30

5. Να αντιστοιχίσετε καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** της νεοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Β περισσεύουν.

A	B
1. ξυγκαλέσαντες	α. αφήγημα
2. εἶπον	β. φορέας
3. ἠγεῖσθαι	γ. άπιστος
4. ξυνέφερε	δ. επικός
5. ἔπεισαν	ε. σύγκλιση
	ζ. κλήση
	η. εποχή

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Οι Αθηναῖοι εξόρισαν τον Θουκυδίδη, γιατί	α. δεν μπόρεσε να σώσει την Αμφίπολη

	από τους Σπαρτιάτες.
	β. ακολούθησε τον Αγησίλαο σε στρατιωτικές επιχειρήσεις.
2. Είναι βέβαιο ότι ο Θουκυδίδης	α. έζησε ως το τέλος του Πελοποννησιακού πολέμου.
	β. πέθανε πριν από το τέλος του Πελοποννησιακού πολέμου.
3. Σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, μία από τις βασικές προϋποθέσεις για τη συγκρότηση ενός ισχυρού στρατιωτικά κράτους ήταν	α. η κυριαρχία στη στεριά.
	β. η κυριαρχία στη θάλασσα.
4. Είναι λάθος να χαρακτηρίζουμε τον Θουκυδίδη	α. ρεαλιστή.
	β. απαισιόδοξο.
5. Σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, χρέος του πολίτη είναι να συμπεριφέρεται	α. με λογική και σύνεση.
	β. με θάρρος και τόλμη.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου *Ιστορίαι*, 3, 75.2-75.5

ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἤσσόν τι ἐν κινήσει ᾧσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν συμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὡς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιᾶς διανοουμένων τῇ τοῦ μὴ συμπεῖν ἀπιστία, τὰ τε ὄπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν. Ὁρῶντες δὲ οἱ ἄλλοι τὰ γινόμενα καθίζουσιν ἐς τὸ Ἥραιον ἰκέται καὶ γίνονται οὐκ ἐλάσσους τετρακοσίων. Ὁ δὲ δῆμος δείσας μὴ τι νεωτερίσωσιν ἀνίστησί τε αὐτοὺς πείσας καὶ διακομίζει ἐς τὴν πρὸ τοῦ Ἥραιου νῆσον, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐκεῖσε αὐτοῖς διεπέμπετο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι ... οὐκ ἐλάσσους τετρακοσίων».

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **ανισότητα, πομπός, νόηση, κατοικία, νεολαία**.

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):
  - α. Ο Θουκυδίδης πίστευε ότι η βαθύτερη αιτία του Πελοποννησιακού πολέμου ήταν η οικονομική και στρατιωτική ανάπτυξη της Σπάρτης.
  - β. Στο έργο του Θουκυδίδη ο Περικλής ενσαρκώνει το πρότυπο του ηγέτη.
  - γ. Η εξιστόρηση των γεγονότων από τον Θουκυδίδη γίνεται κατά θεματικές ενότητες.
  - δ. Στο 1^ο βιβλίο του έργου του ο Θουκυδίδης εκθέτει, μεταξύ άλλων, την ιστορική του μέθοδο.
  - ε. Είναι βέβαιο ότι ορισμένα τμήματα του ιστορικού έργου του Θουκυδίδη έχουν γραφτεί μετά το 404 π. Χ.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 75.2-75.5

ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἤσσόν τι ἐν κινήσει ᾧσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν συμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὡς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιὲς διανοουμένων τῇ τοῦ μὴ συμπεῖν ἀπιστία, τὰ τε ὄπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν. Ὁρῶντες δὲ οἱ ἄλλοι τὰ γινόμενα καθίζουσιν ἐς τὸ Ἥραιον ἰκέται καὶ γίνονται οὐκ ἐλάσσους τετρακοσίων. Ὁ δὲ δῆμος δείσας μὴ τι νεωτερίσωσιν ἀνίστησί τε αὐτοὺς πείσας καὶ διακομίζει ἐς τὴν πρὸ τοῦ Ἥραιου νῆσον, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐκεῖσε αὐτοῖς διεπέμπετο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ... ἐκεῖσε αὐτοῖς διεπέμπετο».

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **εκπομπή, κάθισμα, επιμύθιο, ανθυγιεινός, αδιανόητος**.

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Θουκυδίδης

- α. καταγόταν από αριστοκρατική οικογένεια και έλαβε λαμπρή μόρφωση.
- β. εξιστόρησε τα γεγονότα του Πελοποννησιακού πολέμου μέχρι το 404 π. Χ.
- γ. εντάσσει στο έργο του χρησμούς, φήμες, διαδόσεις.
- δ. θεωρεί στο έργο του ότι ο υπεύθυνος πολίτης διαθέτει, μεταξύ άλλων, **μετριοπάθεια και ανθρωπιά**.

- ε. διαιρεί στο ιστορικό του έργο το έτος σε θέρος (8 μήνες στρατιωτικών επιχειρήσεων) και χειμώνα (4 μήνες κατά τους οποίους τα αντίπαλα στρατεύματα αποσύρονται στις βάσεις τους).

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 74.3-75.4.1

ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οἱ μὲν παυσάμενοι τῆς μάχης ὡς ἑκάτεροι ἠσυχάσαντες τὴν νύκτα ἐν φυλακῇ ἦσαν· καὶ ἡ Κορινθία ναῦς τοῦ δήμου κεκρατηκότος ὑπεξανήγετο, καὶ τῶν ἐπικούρων οἱ πολλοὶ ἐς τὴν ἡπειρον λαθόντες διεκομίσθησαν. Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους Ἀθηναίων στρατηγὸς παραγίγνεται βοηθῶν ἐκ Ναυπάκτου δώδεκα ναυσὶ καὶ Μεσσηνίων πεντακοσίοις ὀπλίταις· ξύμβασίν τε ἔπρασσε καὶ πείθει ὥστε ξυγχωρῆσαι ἀλλήλοις δέκα μὲν ἄνδρας τοὺς αἰτιωτάτους κρῖναι, οἳ οὐκέτι ἔμειναν, τοὺς δ' ἄλλους οἰκεῖν σπονδὰς πρὸς ἀλλήλους ποιησαμένους καὶ πρὸς Ἀθηναίους, ὥστε τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομίζειν. Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσόν τι ἐν κινήσει ὧσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν ξυμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ ... ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι.»

Μονάδες 30

5. Να γράψετε μία **ομόρριζη λέξη**, απλή ή σύνθετη, της νέας ελληνικής, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **διεκομίσθησαν, κρῖναι, ὧσιν, κατέλεγον, δείσαντες.**

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Θουκυδίδης

- α. αποδοκίμαζε τον πολεμικό σχεδιασμό του Περικλή.
- β. κατάφερε να σώσει την Αμφίπολη το 424 π. Χ., ως στρατηγός, από την επίθεση των Σπαρτιατών.
- γ. χρησιμοποιεί λογικές μεθόδους, όπως τα *εἰκότα*, τα *σημεῖα* και τα *τεκμήρια*.
- δ. θεωρεί ότι η λογική και η τύχη αποτελούν στοιχεία στα οποία μπορεί να στηριχτεί ο άνθρωπος.

ε. γράφει στη λεγόμενη «αρχαία αττική» του 5^{ου} αι. π. Χ.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 81.1-81.3

Οἱ μὲν οὖν Πελοποννήσιοι τῆς νυκτὸς εὐθύς κατὰ τάχος ἐκομίζοντο ἐπ’ οἴκου παρὰ τὴν γῆν· καὶ ὑπερενεγκόντες τὸν Λευκαδίων ἰσθμὸν τὰς ναῦς, ὅπως μὴ περιπλέοντες ὀφθῶσιν, ἀποκομίζονται. Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλευούσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τοὺς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἅς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ᾧ περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσβῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἥραιόν τε ἐλθόντες τῶν ἰκετῶν ὡς πενήκοντα ἄνδρας δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γιγνόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγχοντο, οἱ δ’ ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι ... κατέγνωσαν πάντων θάνατον».

Μονάδες 30

5. Να αντιστοιχίσετε καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** της νεοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Β περισσεύουν.

A	B
1. ὑπερενεγκόντες	α. παραλήπτης
2. λαβόντες	β. εισβολή
3. ἀπέκτεινον	γ. βήμα
4. ἐσβῆναι	δ. διένεξη
5. ἀνηλοῦντο	ε. καταναλωτής
	ζ. ἀπόκτημα
	η. μητροκτόνος

Μονάδες 10

8. Να αντιστοιχίσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α του παρακάτω πίνακα με μία φράση από τη στήλη Β που συμπληρώνει ορθά το νόημά της.

A	B
1. Σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, η μόνη αξία	α. οι θεοί.

στην οποία μπορεί να στηριχθεί ο άνθρωπος είναι	β. η λογική.
	γ. η στρατιωτική υπεροχή.
2. Για τον Θουκυδίδη το πρότυπο του ηγέτη ενσαρκώνει	α. ο Περικλής.
	β. ο Αγησίλαος.
	γ. ο Λύσανδρος.
3. Είναι βέβαιο ότι ορισμένα τμήματα του έργου του Θουκυδίδη έχουν γραφτεί	α. κατά την περίοδο των Μηδικών πολέμων.
	β. μετά το 404 π.Χ.
	γ. μετά τη μάχη στα Λεύκτρα.
4. Χαρακτηριστικό του υψηλού λογοτεχνικού ύφους του Θουκυδίδη είναι	α. οι μακρές περίοδοι λόγου.
	β. οι σύντομες περίοδοι λόγου.
	γ. οι ομοιόπρωτοι προσδιορισμοί και η απλή σύνταξη.
5. Ο Θουκυδίδης θαυμάστηκε σε όλες τις εποχές από τους αναγνώστες και τους μελετητές του	α. για την αμεροληψία του στην έκθεση των γεγονότων.
	β. για το απλοποιημένο αττικό ιδίωμα.
	γ. για τη λογοτεχνική πλαισίωση της ιστορίας.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου *Ιστορίαι*, 3, 81.3-81.5

ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγχοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο. Ἡμέρας τε ἑπτὰ, ἃς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευον, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν, ἀπέθανον δὲ τινες καὶ ἰδίας ἔχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσιν ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων· πᾶσά τε ἰδέα κατέστη θανάτου, καὶ οἶον φιλεῖ ἐν τῷ τοιούτῳ γίνεσθαι, οὐδὲν ὅτι οὐ ξυνέβη καὶ ἔτι περαιτέρω. Καὶ γὰρ πατὴρ παῖδα ἀπέκτεινε καὶ ἀπὸ τῶν ἱερῶν ἀπεσπῶντο καὶ πρὸς αὐτοῖς ἐκτείνοντο, οἱ δὲ τινες καὶ περιοικοδομηθέντες ἐν τοῦ Διονύσου τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν ... ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων.»

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ομόρριζη λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **ἀφιξη, γονιός, ἀγχος, κατάσταση, απόσπαση.**

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Θουκυδίδης

- α. εξορίστηκε από την Αθήνα εξαιτίας της αριστοκρατικής καταγωγής του.
- β. πίστευε ότι η λογική αποτελεί τη μόνη αξία, στην οποία μπορεί να στηριχτεί ο άνθρωπος.
- γ. προβάλλει τον ανθρώπινο παραλογισμό ως το μόνο κίνητρο για τον πόλεμο.
- δ. στηρίχτηκε μόνο στη μελέτη επίσημων κειμένων για την ανεύρεση της αλήθειας.
- ε. χρησιμοποιεί αρχαιότερους τύπους λέξεων, όπως *αίει* αντί για *αεί*.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου *Ιστορία*, 3, 81.2-81.4

ΚΕΙΜΕΝΟ

Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλευούσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τοὺς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἃς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ᾧσιν περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσβῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἡραιὸν τε ἐλθόντες τῶν ἰκετῶν ὡς πενήκοντα ἄνδρας δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο. Ἡμέρας τε ἑπτὰ, ἃς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευον, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν, ἀπέθανον δὲ τινες καὶ ἰδίας ἐχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσιν ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων·

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι ... πάντων θάνατον».

Μονάδες 30

5. Για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου να γράψετε μία περίοδο λόγου στη Νέα Ελληνική, όπου η συγκεκριμένη λέξη να χρησιμοποιείται **με διαφορετική σημασία** από αυτήν που έχει στο αρχαίο κείμενο: **αἰσθόμενοι, ἐπλήρωσαν, διέφθειρον, αἰτίαν, δῆμον**. Μπορείτε να τη χρησιμοποιήσετε **σε οποιαδήποτε μορφή της (μέρος του λόγου, πτώση, αριθμό, γένος, ἐγκλίση, χρόνο)**.

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Θουκυδίδης

- α. απέτυχε, ως στρατηγός, να σώσει την Αμφίπολη από τους Σπαρτιάτες.
- β. εξορίστηκε και γι' αυτό δεν μπόρεσε να συνεχίσει την ιστορική του έρευνα.
- γ. πίστευε ότι η βαθύτερη αιτία του πολέμου ήταν η ανάπτυξη, οικονομική και στρατιωτική, της αθηναϊκής δύναμης.

- δ. κατόρθωσε παρά τις δυσκολίες να παραθέσει αυτολεξεί τους λόγους των πολιτικών κατά τη διάρκεια του πολέμου.
- ε. εξιστορεί τα γεγονότα του πολέμου κατά χρονολογική σειρά διαιρώντας το έτος σε θέρος και χειμώνα.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 81.2-81.4

ΚΕΙΜΕΝΟ

Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλευούσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τοὺς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἃς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ᾧσιν περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσβῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἡραιὸν τε ἐλθόντες τῶν ἰκετῶν ὡς πενήκοντα ἄνδρας δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγχοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο. Ἡμέρας τε ἑπτὰ, ἃς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευσαν, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν, ἀπέθανον δὲ τινες καὶ ἰδίας ἔχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσιν ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων·

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν ... ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων·»

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο παραπάνω κείμενο μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **εξαγώγιμος, μητροκτόνος, αποβάθρα, αφθαρσία, αγχώδης.**

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Ο πολεμικός σχεδιασμός του Περικλή περιλαμβάνει	α. άμυνα στη στεριά, επίθεση στη θάλασσα.
	β. άμυνα στη θάλασσα, επίθεση στη στεριά.
2. Το ιστορικό έργο του Θουκυδίδη	α. ολοκληρώθηκε.

	β. έμεινε ημιτελής.
3. Σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, η βαθύτερη αιτία του Πελοποννησιακού πολέμου είναι	α. η οικονομική και στρατιωτική ανάπτυξη της Αθήνας.
	β. η οικονομική και στρατιωτική ανάπτυξη της Σπάρτης.
4. Ο Θουκυδίδης θεωρεί ότι η τύχη είναι	α. υπερφυσική δύναμη.
	β. εξελίξεις που δεν μπορεί να προβλέψει ο άνθρωπος.
5. Βασικό χαρακτηριστικό της σκέψης και της μεθόδου του Θουκυδίδη αποτελεί	α. η τάση για γενίκευση.
	β. η τάση για απλούστευση.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 71-72

ΚΕΙΜΕΝΟ

Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι ἀλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλέον πολέμιον ἡγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλληγεὶς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐδὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἡπειρον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Δράσαντες δὲ τοῦτο ... μὴ τις ἐπιστροφή γένηται».

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ομόρριζη λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **αδράνεια, ἀγνοια, πρακτική, πεποίθηση, αγένεια.**

Μονάδες 10

8. Να αντιστοιχίσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α του παρακάτω πίνακα με μία φράση από τη στήλη Β που συμπληρώνει ορθά το νόημά της.

A	B
1. Ο Θουκυδίδης ήταν εξοικειωμένος με την έκφραση και τη μέθοδο	α. των τραγικών ποιητών.
	β. των επικών ποιητών.
	γ. των μεγάλων σοφιστών.
2. Η παιδική και νεανική ηλικία του Θουκυδίδη συμπίπτει	α. με τα λαμπρότερα χρόνια της αθηναϊκής δύναμης.

	β. με την άνοδο των τριάκοντα τυράννων στην εξουσία.
	γ. με την παρακμή της Αθήνας.
3. Η οικογένεια του Θουκυδίδη συνδεόταν παραδοσιακά	α. με τη δημοκρατική παράταξη.
	β. με τους ολιγαρχικούς.
	γ. με την αριστοκρατική παράταξη.
4. Ο Θουκυδίδης ως στρατηγός ηγήθηκε των Αθηναίων	α. στη ναυμαχία στους Αιγός Ποταμούς.
	β. στην Αμφίπολη.
	γ. στη μάχη της Κορώνειας.
5. Το έργο του Θουκυδίδη	α. ολοκληρώθηκε από τον ίδιο.
	β. ολοκληρώθηκε από φιλόλογους της Αλεξανδρινής εποχής (3ος-2ος αι. π. Χ).
	γ. διακόπηκε στο 411 π. Χ.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 71-72

ΚΕΙΜΕΝΟ

Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τὸ τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι ἀλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλέον πολέμιον ἡγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγεὶς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐδὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐλθόντων ... πρὸς τὴν ἠπειρον».

Μονάδες 30

5. Να γράψετε ἓνα σύνθετο ομόρριζο ουσιαστικό της Νέας Ελληνικής, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **Δράσαντες, πέμπουσι, πεπραγμένων, ἔπεισαν, ἀγορὰν.**

Μονάδες 10

8. Να αντιστοιχίσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α του παρακάτω πίνακα με μία φράση από τη στήλη Β που συμπληρώνει ορθά το νόημά της.

A	B
1. Για τη συγγραφή του έργου του ο Θουκυδίδης χρησιμοποιεί	α. αποδείξεις και συμπεράσματα στα οποία καταλήγει η έρευνα.
	β. πληροφορίες από οποιαδήποτε πηγή.
	γ. μύθους και χρησμούς.
2. Το ενδιαφέρον του Θουκυδίδη για την κατανόηση του πολέμου επικεντρώνεται	α. στην κοινωνική ανθρωπολογία.
	β. στην πολιτική ιστορία.
	γ. στην οικονομική ιστορία.

3. Κατά την άποψη του Θουκυδίδη η βαθύτερη αιτία του πολέμου ήταν	α. η ανάπτυξη της αθηναϊκής δύναμης.
	β. η ανάπτυξη της Σπάρτης.
	γ. η στρατηγική θέση της Κέρκυρας.
4. Στο έργο του Θουκυδίδη δίνονται απαντήσεις για	α. τις αφορμές του πολέμου.
	β. τα βαθύτερα αίτια του πολέμου.
	γ. όλα τα παραπάνω.
5. Η εξιστόρηση των γεγονότων του Πελοποννησιακού πολέμου από τον Θουκυδίδη διακόπτεται	α. στο έτος 404 π. Χ.
	β. στο έτος 411 π. Χ.
	γ. στο έτος 415 π. Χ.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορία, 3, 75.2-75.5

ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἤσσόν τι ἐν κινήσει ᾧσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν ξυμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὡς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιὲς διανοουμένων τῇ τοῦ μὴ ξυμπλεῖν ἀπιστία, τὰ τε ὅπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν. Ὁρῶντες δὲ οἱ ἄλλοι τὰ γινόμενα καθίζουσιν ἐς τὸ Ἡραῖον ἰκέται καὶ γίνονται οὐκ ἐλάσσους τετρακοσίων. Ὁ δὲ δῆμος δείσας μὴ τι νεωτερίσωσιν ἀνίστησί τε αὐτοὺς πείσας καὶ διακομίζει ἐς τὴν πρὸ τοῦ Ἡραίου νῆσον, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐκεῖσε αὐτοῖς διεπέμπετο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι ... οὐκ ἐλάσσους τετρακοσίων».

Μονάδες 30

5. Να γράψετε μία **ομόρριζη λέξη**της Νέας Ελληνικής, απλή ή σύνθετη, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **ἀποπλεύσεσθαι, πληρώσαντες, ἀνίστη, ἐκώλυσε, διακομίζει.**

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να συμπληρώνεται ορθά το νόημά της. Τρεις φράσεις της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. Βαθύτερη αιτία του Πελοποννησιακού πολέμου, σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, είναι	α. η πλεονεξία και η φιλοτιμία των δημαγωγών.
2. Η μόνη αξία στην οποία μπορεί να στηριχθεί ο άνθρωπος είναι, σύμφωνα με τον Θουκυδίδη,	β. η οικονομική και στρατιωτική ανάπτυξη της Αθήνας.
3. Στο έργο του Θουκυδίδη το πρότυπο του ηγέτη που ενσαρκώνει ο Περικλής χαρακτηρίζεται, μεταξύ	γ. από πολιτική οξυδέρκεια

<p>άλλων,</p> <p>4. Σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, ο υπεύθυνος πολίτης χαρακτηρίζεται, μεταξύ άλλων,</p> <p>5. Το ιστορικό έργο του Θουκυδίδη χαρακτηρίζεται</p>	<p>και πολιτικό θάρρος.</p> <p>δ. η δύναμη.</p> <p>ε. η λογική.</p> <p>ζ. από τη χρήση της λογικής και της σύνεσης.</p> <p>η. από αμεροληψία στην έκθεση των γεγονότων.</p> <p>θ. από την απλότητα του ύφους.</p>
---	---

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορία, 3, 75.2-75.5

ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἤσσόν τι ἐν κινήσει ᾧσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν συμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὡς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιᾶς διανοουμένων τῇ τοῦ μὴ συμπεῖν ἀπιστία, τὰ τε ὄπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν. Ὁρῶντες δὲ οἱ ἄλλοι τὰ γινόμενα καθίζουσιν ἐς τὸ Ἡραῖον ἰκέται καὶ γίνονται οὐκ ἐλάσσους τετρακοσίων. Ὁ δὲ δῆμος δείσας μὴ τι νεωτερίσωσιν ἀνίστησί τε αὐτοὺς πείσας καὶ διακομίζει ἐς τὴν πρὸ τοῦ Ἡραίου νῆσον, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐκεῖσε αὐτοῖς διεπέμπετο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ... ἐκεῖσε αὐτοῖς διεπέμπετο».

Μονάδες 30

5. Για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου, να γράψετε **ένα ομόρριζο ουσιαστικό** της Νέας Ελληνικής, απλό ή σύνθετο: **ἔμελλεν, καταλιπεῖν, δείσαντες, διανοουμένων, γίνονται.**

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Οι Αθηναίοι εξόρισαν τον Θουκυδίδη, γιατί	α. δεν μπόρεσε να σώσει την Αμφίπολη από τους Σπαρτιάτες.
	β. ακολούθησε τον Αγησίλαο σε στρατιωτικές επιχειρήσεις.
2. Είναι βέβαιο ότι ο Θουκυδίδης	α. έζησε ως το τέλος του

	Πελοποννησιακού πολέμου.
	β. πέθανε πριν από το τέλος του Πελοποννησιακού πολέμου.
3. Σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, μία από τις βασικές προϋποθέσεις για τη συγκρότηση ενός ισχυρού στρατιωτικά κράτους ήταν	α. η κυριαρχία στη στεριά.
	β. η κυριαρχία στη θάλασσα.
4. Είναι λάθος να χαρακτηρίζουμε τον Θουκυδίδη	α. ρεαλιστή.
	β. απαισιόδοξο.
5. Σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, χρέος του πολίτη είναι να συμπεριφέρεται	α. με λογική και σύνεση.
	β. με θάρρος και τόλμη.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 74.3-75.4.1

ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οἱ μὲν παυσάμενοι τῆς μάχης ὡς ἑκάτεροι ἠσυχάσαντες τὴν νύκτα ἐν φυλακῇ ἦσαν· καὶ ἡ Κορινθία ναῦς τοῦ δήμου κεκρατηκότος ὑπεξανήγετο, καὶ τῶν ἐπικούρων οἱ πολλοὶ ἐς τὴν ἡπειρον λαθόντες διεκομίσθησαν. Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους Ἀθηναίων στρατηγὸς παραγίγνεται βοηθῶν ἐκ Ναυπάκτου δώδεκα ναυσὶ καὶ Μεσσηνίων πεντακοσίοις ὀπλίταις· ξύμβασίν τε ἔπρασσε καὶ πείθει ὥστε ξυγχωρῆσαι ἀλλήλοις δέκα μὲν ἄνδρας τοὺς αἰτιωτάτους κρῖναι, οἳ οὐκέτι ἔμειναν, τοὺς δ' ἄλλους οἰκεῖν σπονδὰς πρὸς ἀλλήλους ποιησαμένους καὶ πρὸς Ἀθηναίους, ὥστε τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομίζειν. Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσόν τι ἐν κινήσει ὣσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν ξυμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ ... ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι.»

Μονάδες 30

5. Για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου να γράψετε μία περίοδο λόγου στη Νέα Ελληνική, όπου η συγκεκριμένη λέξη να χρησιμοποιείται **με διαφορετική σημασία** από αυτήν που έχει στο αρχαίο κείμενο: **φυλακῇ, δήμου, προστάται, κινήσει, ξυνεχώρησεν**. Μπορείτε να τη χρησιμοποιήσετε **σε οποιαδήποτε μορφή της (μέρος του λόγου, πτώση, αριθμό, γένος, ἐγκλιση, χρόνο)**.

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Η περιοχή της Αμφίπολης είχε σημασία για τους Αθηναίους, επειδή	α. βρισκόταν κοντά στα χρυσωρυχεία του Παγγαίου.

	β. ήταν πολύ κοντά στην Αττική και αποτελούσε ορμητήριο των Αθηναίων.
2. Η εξιστόρηση των γεγονότων του Πελοποννησιακού πολέμου από τον Θουκυδίδη σταματά	α. το 411 π.Χ.
	β. το 413 π.Χ.
3. Κατά τη συγγραφή του έργου του, ο Θουκυδίδης επικεντρώνει το ενδιαφέρον του	α. στη στρατιωτική ιστορία.
	β. στην πολιτική ιστορία.
4. Το 6 ^ο και το 7 ^ο βιβλίο του ιστορικού έργου του Θουκυδίδη είναι αφιερωμένα	α. στη Σικελική εκστρατεία.
	β. στον λοιμό των Αθηνών και τον θάνατο του Περικλή.
5. Ο Θουκυδίδης θαυμάστηκε σε όλες τις εποχές	α. για την αμεροληψία του.
	β. για τη μετριοπάθεια και το ήθος του.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου *Ιστορία*, 3, 81.1-81.3

ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ μὲν οὖν Πελοποννήσιοι τῆς νυκτὸς εὐθύς κατὰ τάχος ἐκομίζοντο ἐπ' οἴκου παρὰ τὴν γῆν· καὶ ὑπερενεγκόντες τὸν Λευκαδίων ἰσθμὸν τὰς ναῦς, ὅπως μὴ περιπλέοντες ὀφθῶσιν, ἀποκομίζονται. Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλεύσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τοὺς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἅς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ᾧσιν περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἶ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσθῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἥραιόν τε ἐλθόντες τῶν ἰκετῶν ὡς πενήκοντα ἄνδρας δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι ... κατέγνωσαν πάντων θάνατον».

Μονάδες 30

5. Να αντιστοιχίσετε καθεμία νεοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** της αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Α περισσεύουν.

A	B
1. ανάβαση	α. περιεκομίζοντο
2. ανάκτηση	β. λάβοιεν
3. συγκομιδή	γ. ἀπέκτεινον
4. άγνωστος	δ. ἐσθῆναι
5. συλλογισμός	ε. κατέγνωσαν
6. ζιζανιοκτόνο	
7. σύλληψη	

Μονάδες 10

8. Να αντιστοιχίσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α του παρακάτω πίνακα με μία φράση από τη στήλη Β που συμπληρώνει ορθά το νόημά της.

Α	Β
1. Κατά την άποψη του Θουκυδίδη η βαθύτερη αιτία του πολέμου ήταν	α. η ανάπτυξη της αθηναϊκής δύναμης.
	β. η ανάπτυξη της Σπάρτης.
	γ. η ναυτική δύναμη της Κέρκυρας.
2. Ο Θουκυδίδης ως προς τον τρόπο χρονολογικής έκθεσης	α. εξιστορεί τα γεγονότα σύμφωνα με το ενιαίο χρονολογικό σύστημα των ελληνικών πόλεων-κρατών.
	β. εξιστορεί τα γεγονότα κατά χρονολογική σειρά.
	γ. εξιστορεί τα γεγονότα κατά θεματικές ενότητες.
3. Η εξιστόρηση από τον Θουκυδίδη των γεγονότων του Πελοποννησιακού πολέμου διακόπτεται	α. στο έτος 404 π. Χ.
	β. στο έτος 409 π. Χ.
	γ. στο έτος 411 π. Χ.
4. Η γλώσσα του Θουκυδίδη είναι	α. η λεγόμενη «αρχαία αττική» του 5 ^{ου} αι. π. Χ.
	β. η λεγόμενη «νέα αττική».
	γ. η λεγόμενη «απλοποιημένη αττική».
5. Χαρακτηριστική γλωσσική ιδιομορφία στο έργο του Θουκυδίδη είναι	α. η χρήση του τύπου της πρόθεσης <i>είς</i> αντί <i>ές</i> .
	β. η χρήση του τύπου της πρόθεσης <i>ξύν</i> αντί <i>σύν</i> .
	γ. το αρχαιότερο σύμπλεγμα <i>τι</i> αντί <i>σσ</i> .

Μονάδες 10

Θουκυδίδου *Ιστορίαι*, 3, 81.3-81.5

ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγχοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο. Ἡμέρας τε ἑπτὰ, ἃς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευον, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν, ἀπέθανον δὲ τινες καὶ ἰδίας ἔχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσιν ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων· πᾶσά τε ἰδέα κατέστη θανάτου, καὶ οἷον φιλεῖ ἐν τῷ τοιούτῳ γίνεσθαι, οὐδὲν ὅτι οὐ ξυνέβη καὶ ἔτι περαιτέρω. Καὶ γὰρ πατὴρ παῖδα ἀπέκτεινε καὶ ἀπὸ τῶν ἱερῶν ἀπεσπῶντο καὶ πρὸς αὐτοῖς ἐκτείνοντο, οἱ δὲ τινες καὶ περιοικοδομηθέντες ἐν τοῦ Διονύσου τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν ... ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων.»

Μονάδες 30

5. Να αντιστοιχίσετε καθεμία νεοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** της αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Α περισσεύουν.

A	B
1. ερώτηση	α. ἰκετῶν
2. επιμερισμός	β. ἐώρων
3. αφιέρωση	γ. διέφθειρον
4. ἀφθαρτος	δ. ἱερῷ
5. ικεσία	ε. ἡμέρας
6. ἀόρατος	
7. εφημερίδα	

Μονάδες 10

8. Να αντιστοιχίσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α του παρακάτω πίνακα με μία φράση από τη στήλη Β που συμπληρώνει ορθά το νόημά της.

A	B
1. Η παιδική και νεανική ηλικία του Θουκυδίδη συμπίπτει	α. με τα λαμπρότερα χρόνια της αθηναϊκής δύναμης.
	β. με την παρακμή της Αθήνας.
2. Σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, η μόνη αξία στην οποία μπορεί να στηριχθεί ο άνθρωπος είναι	α. η πίστη στους θεούς.
	β. η λογική.
3. Ο Θουκυδίδης σχετικά με τα γεγονότα της εποχής του Πελοποννησιακού πολέμου συμπεριέλαβε στο έργο του	α. αυτά για τα οποία είχε προσωπική γνώση και για τα οποία είχε κάνει έρευνα.
	β. στοιχεία που αντλούσε μόνο από τη μελέτη των κρατικών αρχείων.
4. Οι δημηγορίες στο έργο του Θουκυδίδη	α. βρίσκονται σε αναντιστοιχία με τα μεγάλα γεγονότα του πολέμου.
	β. βρίσκονται σε αντιστοιχία μεταξύ τους με το σχήμα «θέση» - «αντίθεση».
5. Στην προσπάθεια του Θουκυδίδη για χρονολογική ακρίβεια στην έκθεση των γεγονότων	α. βοήθησε το γεγονός ότι οι ελληνικές πόλεις-κράτη είχαν ενιαίο χρονολογικό σύστημα.
	β. οι δυσκολίες ήταν μεγάλες.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 81.2-81.4

ΚΕΙΜΕΝΟ

Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλευούσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τοὺς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἅς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ᾧσιν περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσθῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἡραιὸν τε ἐλθόντες τῶν ἰκετῶν ὡς πενήτηκοντα ἄνδρας δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπίσθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγχοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο. Ἡμέρας τε ἑπτὰ, ἅς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευον, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν, ἀπέθανον δὲ τινες καὶ ἰδίας ἔχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσις ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι ... πάντων θάνατον».

Μονάδες 30

5. Να γράψετε μία **ομόρριζη λέξη** της Νέας Ελληνικής, απλή ή σύνθετη, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **περιεκομίζοντο, ἀπέκτεινον, ἐκβιβάζοντες, ὑποσχεῖν, κατέγνωσαν.**

Μονάδες 10

8. Να αντιστοιχίσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α του παρακάτω πίνακα με μία φράση από τη στήλη Β που συμπληρώνει ορθά το νόημά της.

A	B
1. Για τον Θουκυδίδη το πρότυπο του ηγέτη ενσαρκώνει	α. ο Αλκιβιάδης.
	β. ο Λύσανδρος.
	γ. ο Περικλής.

2. Ο υπεύθυνος πολίτης στο έργο του Θουκυδίδη χαρακτηρίζεται από	α. ενδιαφέρον για το συμφέρον της πόλης.
	β. ανώτερο ήθος και ανθρωπιά.
	γ. όλα τα παραπάνω.
3. Χαρακτηριστικό γνώρισμα της σκέψης και της μεθόδου του Θουκυδίδη είναι	α. η εστίαση σε συγκεκριμένα γεγονότα.
	β. η τάση για γενίκευση.
	γ. η έμφαση στις λεπτομέρειες.
4. Η συγγραφή του έργου του Θουκυδίδη δεν χαρακτηρίζεται από	α. υποκειμενικότητα.
	β. ειλικρίνεια.
	γ. αμεροληψία.
5. Χαρακτηριστικό του ύφους του Θουκυδίδη είναι	α. η χρήση των αντιθέσεων.
	β. η χρήση απλών ρημάτων.
	γ. η τάση για απλούστευση.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 71.2-72

ΚΕΙΜΕΝΟ

Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περί τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μή τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγείς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐδὲν οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἤπειρον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι ... καὶ πρὸς τὴν ἤπειρον».

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ομόρριζη λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **φορεῖο, περίληψη, κατάθεση, σχέση, οικισμός.**

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Ο Θουκυδίδης	α. πίστευε στην ηγετική ικανότητα του Περικλή, επειδή ανήκε και ο ίδιος στη δημοκρατική παράταξη.
	β. πίστευε στην ηγετική ικανότητα του Περικλή, παρόλο που η οικογενειακή του παράδοση συνδεόταν με τους αριστοκρατικούς.
2. Σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, τα	α. η φιλαρχία και η αγάπη για την πατρίδα.

<p>βασικά κίνητρα για τον πόλεμο είναι</p>	<p>β. η πλεονεξία και η φιλοτιμία.</p>
<p>3. Η σκέψη του Θουκυδίδη ακολουθεί πορεία</p>	<p>α. από το συγκεκριμένο στο γενικό.</p>
	<p>β. από το γενικό στο συγκεκριμένο.</p>
<p>4. Ο Θουκυδίδης διαιρεί το έτος</p>	<p>α. σε θέρος (8 μήνες στρατιωτικών επιχειρήσεων) και σε χειμώνα (4 μήνες).</p>
	<p>β. σε θέρος (4 μήνες) και σε χειμώνα (8 μήνες στρατιωτικών επιχειρήσεων).</p>
<p>5. Χαρακτηριστικά του ύφους του Θουκυδίδη είναι</p>	<p>α. οι ετερόπτωτοι προσδιορισμοί και ο μακροπερίοδος λόγος.</p>
	<p>β. οι ομοιόπτωτοι προσδιορισμοί και ο μακροπερίοδος λόγος.</p>

Μονάδες 10

Θουκυδίδου *Ιστορίαι*, 3, 71.2-72

ΚΕΙΜΕΝΟ

Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περί τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μή τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγείς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι ... καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον».

Μονάδες 30

5. Να γράψετε ένα **σύνθετο ομόρριζο ουσιαστικό** της Νέας Ελληνικής, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **ξυνέφερε, πείσοντας, γένηται, ξυλλαβόντες, ἔχοντες**.

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Στο ἔργο του Θουκυδίδη

- α. εξετάζεται το πρόβλημα της δύναμης, ὅπως μπορεί να τη χρησιμοποιήσει ένα κράτος, μια συμμαχία, μια πολιτική παράταξη.
- β. ο Περικλῆς αποτελεί το πρότυπο του ηγέτη, επειδή, μεταξύ άλλων, ἔλεγε την ἀλήθεια στον λαό.
- γ. οι δημηγορίες βρίσκονται σε αναντιστοιχία με μεγάλα γεγονότα του πολέμου.
- δ. το 6^ο και 7^ο βιβλίο εἶναι αφιερωμένα στη Σικελική εκστρατεία.
- ε. εντοπίζονται γλωσσικές ιδιομορφίες, ὅπως η χρήση της πρόθεσης ξύν αντί για σύν και ἐς αντί για εἰς.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου *Ιστορία*, 3, 74

ΚΕΙΜΕΝΟ

Διαλιπούσης δ' ἡμέρας μάχη αὖθις γίνεται καὶ νικᾷ ὁ δῆμος χωρίων τε ἰσχύι καὶ πλήθει προύχων· αἶ τε γυναῖκες αὐτοῖς τολμηρῶς ξυνεπελάβοντο βάλλουσαι ἀπὸ τῶν οἰκιῶν τῶν κεράμῳ καὶ παρὰ φύσιν ὑπομένουσαι τὸν θόρυβον. Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς περὶ δειλὴν ὀψίαν, δείσαντες οἱ ὀλίγοι μὴ αὐτοβοεῖ ὁ δῆμος τοῦ τε νεωρίου κρατήσειεν ἐπελθῶν καὶ σφᾶς διαφθείρειεν, ἐμπιπρᾶσι τὰς οἰκίας τὰς ἐν κύκλῳ τῆς ἀγορᾶς καὶ τὰς ξυνοικίας, ὅπως μὴ ἦ ἔφοδος, φειδόμενοι οὔτε οἰκίας οὔτε ἀλλοτρίας, ὥστε καὶ χρήματα πολλὰ ἐμπόρων κατεκαύθη καὶ ἡ πόλις ἐκινδύνευσεν πᾶσα διαφθαρῆναι, εἰ ἄνεμος ἐπεγένετο τῇ φλογὶ ἐπίφορος ἐς αὐτήν. Καὶ οἱ μὲν παυσάμενοι τῆς μάχης ὡς ἑκάτεροι ἠσυχάσαντες τὴν νύκτα ἐν φυλακῇ ἦσαν· καὶ ἡ Κορινθία ναῦς τοῦ δήμου κεκρατηκότος ὑπεξανήγετο, καὶ τῶν ἐπικούρων οἱ πολλοὶ ἐς τὴν ἠπειρον λαθόντες διεκομίσθησαν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς ... ἐν φυλακῇ ἦσαν.»

Μονάδες 30

5. **ελλιπής, προκατάληψη, βλήμα, δεισιδαιμονία, λαθραίος:** Για καθεμία από τις λέξεις της Νέας Ελληνικής που σας δίνονται, να γράψετε μια **ετυμολογικά συγγενή λέξη** από το κείμενο.

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):
  - α. Ο Θουκυδίδης συνδεόταν οικογενειακά με την πολιτική παράταξη των δημοκρατικών.
  - β. Η τάση για γενίκευση αποτελεί χαρακτηριστικό γνώρισμα της σκέψης και της μεθόδου του Θουκυδίδη στο ιστορικό του έργο.
  - γ. Για την ανεύρεση της αλήθειας στο έργο του ο Θουκυδίδης στηρίχτηκε μόνον στην αυτοψία.
  - δ. Οι δημηγορίες στο έργο του Θουκυδίδη είναι λόγοι πολιτικών και στρατιωτικών κατά την προετοιμασία του πολέμου ή κατά τη διάρκεια των πολεμικών επιχειρήσεων.

ε. Το έργο του Θουκυδίδη διαιρείται σε οκτώ βιβλία.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου *Ιστορία*, 3, 73-74.2

ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῆ δ' ὑστεραία ἠκροβολίσαντό τε ὀλίγα καὶ ἐς τοὺς ἀγροὺς περιέπεμπον ἀμφοτέροι, τοὺς δούλους παρακαλοῦντές τε καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι· καὶ τῷ μὲν δήμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο ξύμμαχον, τοῖς δ' ἑτέροις ἐκ τῆς ἠπείρου ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι. Διαλιπούσης δ' ἡμέρας μάχη αὖθις γίνεται καὶ νικᾷ ὁ δῆμος χωρίων τε ἰσχύι καὶ πλήθει προύχων· αἶ τε γυναῖκες αὐτοῖς τολμηρῶς ξυνεπελάβοντο βάλλουσαι ἀπὸ τῶν οἰκιῶν τῷ κεράμῳ καὶ παρὰ φύσιν ὑπομένουσαι τὸν θόρυβον. Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς περὶ δείλην ὄψιαν, δείσαντες οἱ ὀλίγοι μὴ αὐτοβοεῖ ὁ δῆμος τοῦ τε νεωρίου κρατήσειεν ἐπελθῶν καὶ σφᾶς διαφθείρειεν, ἐμπιπρᾶσι τὰς οἰκίας τὰς ἐν κύκλῳ τῆς ἀγορᾶς καὶ τὰς ξυνοικίας, ὅπως μὴ ἦ ἔφοδος, φειδόμενοι οὔτε οἰκείας οὔτε ἀλλοτρίας, ὥστε καὶ χρήματα πολλὰ ἐμπόρων κατεκαύθη καὶ ἡ πόλις ἐκινδύνευσε πᾶσα διαφθαρῆναι, εἰ ἄνεμος ἐπεγένετο τῆ φλογὶ ἐπίφορος ἐς αὐτήν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Τῆ δ' ὑστεραία ... ὑπομένουσαι τὸν θόρυβον».

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **επίκληση, διάλειμμα, ανίσχυρος, λήψη, εμπρησμός.**

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Θουκυδίδης

- α. συνδεόταν οικογενειακά με την πολιτική παράταξη των ολιγαρχικών.
- β. περιέγραψε τον λοιμό με βάση και την προσωπική του εμπειρία.
- γ. καταγράφει τον Πελοποννησιακό πόλεμο από την αρχή ως το τέλος του.
- δ. πιστεύει ότι οι θεοί επεμβαίνουν στις ιστορικές εξελίξεις.
- ε. αποδίδει αυτολεξεί στις δημηγορίες του τους λόγους των ομιλητών.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορία, 3, 71-72

ΚΕΙΜΕΝΟ

Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι ἀλλ' ἢ μιᾶ νηὶ ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλεόν πολέμιον ἡγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγινα. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγεὶς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἤπειρον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Δράσαντες δὲ τοῦτο ... μὴ τις ἐπιστροφή γένηται».

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **πρόσκληση, καπνοδόχος, καθηγητής, καταφύγιο, ευγενής**.

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Θουκυδίδης

- α. συνδεόταν οικογενειακά με την πολιτική παράταξη των ολιγαρχικών.
- β. περιέγραψε τον λοιμό με βάση και την προσωπική του εμπειρία.
- γ. καταγράφει τον Πελοποννησιακό πόλεμο από την αρχή ως το τέλος του.
- δ. πιστεύει ότι οι θεοί επεμβαίνουν στις ιστορικές εξελίξεις.
- ε. αποδίδει αυτολεξεί στις δημηγορίες του τους λόγους των ομιλητών.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορία, 3, 71-72

ΚΕΙΜΕΝΟ

Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι ἀλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλεόν πολέμιον ἡγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγινα. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγεὶς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἡπειρον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐλθόντων ... πρὸς τὴν ἡπειρον».

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **απρόσκλητος, αποδεκτός, διαφορά, αποθήκη, κατοικία**.

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

- α. Ο Θουκυδίδης συνδεόταν οικογενειακά με την πολιτική παράταξη των δημοκρατικών.
- β. Η τάση για γενίκευση αποτελεί χαρακτηριστικό γνώρισμα της σκέψης και της μεθόδου του Θουκυδίδη στο ιστορικό του έργο.
- γ. Για την ανεύρεση της αλήθειας στο έργο του ο Θουκυδίδης στηρίχτηκε μόνον στην αυτοψία.
- δ. Οι δημηγορίες στο έργο του Θουκυδίδη είναι λόγοι πολιτικών και στρατιωτικών κατά την προετοιμασία του πολέμου ή κατά τη διάρκεια των πολεμικών επιχειρήσεων.
- ε. Το έργο του Θουκυδίδη διαιρείται σε οκτώ βιβλία.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορία, 3, 71-72.2

ΚΕΙΜΕΝΟ

Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἴη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι ἀλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλεόν πολέμιον ἡγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγινα. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Δράσαντες δὲ τοῦτο ... μὴ τις ἐπιστροφή γένηται».

Μονάδες 30

5. Να αντιστοιχίσετε καθεμία νεοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** της αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Α περισσεύουν.

A	B
1. καταφύγιο	α. δράσαντες
2. άγιος	β. βέλτιστα
3. δραματικός	γ. δέχεσθαι
4. βελτίωση	δ. ἡγεῖσθαι
5. δερματολόγος	ε. καταπεφευγότας
6. καθηγητής	
7. αποδοχή	

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Στο έργο του Θουκυδίδη

- α. εξετάζεται το πρόβλημα της δύναμης, όπως μπορεί να τη χρησιμοποιήσει ένα κράτος, μια συμμαχία, μια πολιτική παράταξη.
- β. ο Περικλής αποτελεί το πρότυπο του ηγέτη, επειδή, μεταξύ άλλων, έλεγε την αλήθεια στον λαό.
- γ. οι δημηγορίες βρίσκονται σε αναντιστοιχία με μεγάλα γεγονότα του πολέμου.
- δ. το 6^ο και 7^ο βιβλίο είναι αφιερωμένα στη Σικελική εκστρατεία.
- ε. εντοπίζονται γλωσσικές ιδιομορφίες, όπως η χρήση της πρόθεσης ξύν αντί για σύν και ές αντί για είς.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορία, 3, 74

ΚΕΙΜΕΝΟ

Διαλιπούσης δ' ἡμέρας μάχη αὖθις γίνεται καὶ νικᾷ ὁ δῆμος χωρίων τε ἰσχύι καὶ πλήθει προύχων· αἶ τε γυναῖκες αὐτοῖς τολμηρῶς ξυνεπελάβοντο βάλλουσαι ἀπὸ τῶν οἰκιῶν τῷ κεράμῳ καὶ παρὰ φύσιν ὑπομένουσαι τὸν θόρυβον. Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς περὶ δειλίην ὀψίαν, δείσαντες οἱ ὀλίγοι μὴ αὐτοβοεῖ ὁ δῆμος τοῦ τε νεωρίου κρατήσειεν ἐπελθῶν καὶ σφᾶς διαφθείρειεν, ἐμπιπρᾶσι τὰς οἰκίας τὰς ἐν κύκλῳ τῆς ἀγορᾶς καὶ τὰς ξυνοικίας, ὅπως μὴ ἦ ἔφοδος, φειδόμενοι οὔτε οἰκίας οὔτε ἀλλοτρίας, ὥστε καὶ χρήματα πολλὰ ἐμπόρων κατεκαύθη καὶ ἡ πόλις ἐκινδύνευσε πᾶσα διαφθαρήναι, εἰ ἄνεμος ἐπεγένετο τῇ φλογὶ ἐπίφορος ἐς αὐτήν. Καὶ οἱ μὲν παυσάμενοι τῆς μάχης ὡς ἐκάτεροι ἠσυχάσαντες τὴν νύκτα ἐν φυλακῇ ἦσαν· καὶ ἡ Κορινθία ναῦς τοῦ δήμου κεκρατηκότος ὑπεξανήγετο, καὶ τῶν ἐπικούρων οἱ πολλοὶ ἐς τὴν ἠπειρον λαθόντες διεκομίσθησαν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς ... ἐν φυλακῇ ἦσαν.»

Μονάδες 30

5. Για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου, να γράψετε ένα **ομόρριζο ουσιαστικό** της Νέας Ελληνικής, απλό ή σύνθετο: **βάλλουσαι, υπομένουσαι, κρατήσειεν, ἐμπιπρᾶσι, κατεκαύθη.**

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Ο Θουκυδίδης συγκεντρώνει πληροφορίες για τον πόλεμο	α. με επισκέψεις στους τόπους των συγκρούσεων.
	β. αντλώντας πληροφορίες μόνον από γραπτές πηγές.
2. Ο Θουκυδίδης επικεντρώνεται, για την κατανόηση του πολέμου,	α. στην πολιτική ιστορία.
	β. σε χρησμούς, φήμες και

	διαδόσεις.
3. Σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, η μόνη αξία στην οποία μπορεί να στηριχθεί ο άνθρωπος είναι	α. η λογική.
	β. η ηθική.
4. Ο Θουκυδίδης πίστευε ότι η τύχη είναι	α. απρόβλεπτες συγκυρίες.
	β. υπερφυσική δύναμη.
5. Ο Θουκυδίδης διαιρεί το έτος	α. σε θέρος (4 μήνες) και σε χειμώνα (8 μήνες στρατιωτικών επιχειρήσεων).
	β. σε θέρος (8 μήνες στρατιωτικών επιχειρήσεων) και σε χειμώνα (4 μήνες).

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 73-74.2

ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῇ δ' ὑστεραία ἠκροβολίσαντό τε ὀλίγα καὶ ἐς τοὺς ἀγροὺς περιέπεμπον ἀμφοτέροι, τοὺς δούλους παρακαλοῦντές τε καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι· καὶ τῷ μὲν δήμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο ξύμμαχον, τοῖς δ' ἑτέροις ἐκ τῆς ἠπείρου ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι. Διαλιπούσης δ' ἡμέρας μάχη αὖθις γίνεται καὶ νικᾷ ὁ δῆμος χωρίων τε ἰσχύι καὶ πλήθει προύχων· αἶ τε γυναῖκες αὐτοῖς τολμηρῶς ξυνεπελάβοντο βάλλουσαι ἀπὸ τῶν οἰκιῶν τῷ κεράμῳ καὶ παρὰ φύσιν ὑπομένουσαι τὸν θόρυβον. Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς περὶ δείλην ὄψιαν, δείσαντες οἱ ὀλίγοι μὴ αὐτοβοεῖ ὁ δῆμος τοῦ τε νεωρίου κρατήσειεν ἐπελθῶν καὶ σφᾶς διαφθείρειεν, ἐμπιπρᾶσι τὰς οἰκίας τὰς ἐν κύκλῳ τῆς ἀγορᾶς καὶ τὰς ξυνοικίας, ὅπως μὴ ἦ ἔφοδος, φειδόμενοι οὔτε οἰκείας οὔτε ἀλλοτρίας, ὥστε καὶ χρήματα πολλὰ ἐμπόρων κατεκαύθη καὶ ἡ πόλις ἐκινδύνευσε πᾶσα διαφθαρῆναι, εἰ ἄνεμος ἐπεγένετο τῇ φλογὶ ἐπίφορος ἐς αὐτήν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Τῇ δ' ὑστεραία ... ὑπομένουσαι τὸν θόρυβον».

Μονάδες 30

5. Για καθεμία ἀπὸ τις παρακάτω λέξεις τοῦ κειμένου νὰ γράψετε μίᾳ περίοδο λόγου στη Νέα Ελληνική, ὅπου ἡ συγκεκριμένη λέξη νὰ χρησιμοποιεῖται με **διαφορετικὴ σημασία** ἀπὸ αὐτὴν που ἔχει στο ἀρχαῖο κείμενο: **δῆμος, κρατήσειεν, ἀγορᾶς, ξυνοικίας, χρήματα**. Μπορεῖτε νὰ τὴ χρησιμοποιήσετε **σε οποιαδήποτε μορφή** τῆς (μέρος τοῦ λόγου, πτώση, ἀριθμὸ, γένος, ἐγκλίση, χρόνο).

Μονάδες 10

8. Νὰ συνδέσετε καθεμία ἀπὸ τις φράσεις τῆς στήλης Α με μίᾳ φράση τῆς στήλης Β, ὥστε νὰ ολοκληρώνεται ὀρθά το νόημά τῆς.

A	B
1. Η οικογενειακή παράδοση του Θουκυδίδη συνδεόταν	α. με τους αριστοκρατικούς.
	β. με τους δημοκρατικούς.
2. Ο Θουκυδίδης απέτυχε να σώσει την αποικία των	α. στις Αργινούσες.

Αθηναίων	β. στην Αμφίπολη.
3. Το έργο του Θουκυδίδη για τον Πελοποννησιακό πόλεμο	α. έμεινε ημιτελές.
	β. είναι ολοκληρωμένο.
4. Ο Θουκυδίδης εξιστορεί τα γεγονότα	α. κατά χρονολογική σειρά.
	β. κατά θεματικές ενότητες.
5. Η γλώσσα του Θουκυδίδη είναι	α. η «αρχαία αττική» του 5 ^{ου} αι. π.Χ.
	β. η «απλοποιημένη αττική».

Μονάδες 10

Θουκυδίδου *Ιστορίαι*, 3, 71-72.2

ΚΕΙΜΕΝΟ

Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι ἀλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἠσυχάζοντες, τὸ δὲ πλέον πολέμιον ἠγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγινα. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Δράσαντες δὲ τοῦτο ... μὴ τις ἐπιστροφή γένηται».

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μια **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **διάλειμμα, δεξαμενή, φορεῖο, πρόληψη, ανακωχή**.

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Θουκυδίδης

- α. απέτυχε, ως στρατηγός, να σώσει την Αμφίπολη από τους Σπαρτιάτες.
- β. εξορίστηκε και γι' αυτό δεν μπόρεσε να συνεχίσει την ιστορική του έρευνα.
- γ. πίστευε ότι η βαθύτερη αιτία του πολέμου ήταν η ανάπτυξη, οικονομική και στρατιωτική, της αθηναϊκής δύναμης.
- δ. κατόρθωσε παρά τις δυσκολίες να παραθέσει αυτολεξεί τους λόγους των πολιτικών κατά τη διάρκεια του πολέμου.
- ε. εξιστορεί τα γεγονότα του πολέμου κατά χρονολογική σειρά διαιρώντας το έτος σε θέρος και χειμώνα.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου *Ιστορία*, 3, 81.1-81.3

ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ μὲν οὖν Πελοποννήσιοι τῆς νυκτὸς εὐθύς κατὰ τάχος ἐκομίζοντο ἐπ' οἴκου παρὰ τὴν γῆν· καὶ ὑπερενεγκόντες τὸν Λευκαδίων ἰσθμὸν τὰς ναῦς, ὅπως μὴ περιπλέοντες ὀφθῶσιν, ἀποκομίζονται. Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλευούσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τούς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἃς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ᾧσιν περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσθῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἥραιόν τε ἐλθόντες τῶν ἱκετῶν ὡς πενήκοντα ἄνδρας δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἱκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Οἱ μὲν οὖν Πελοποννήσιοι τῆς νυκτὸς ... εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον.»

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **ναυτικός, σύλληψη, εξωτερικός, εκπλήρωση, πιθανότητα.**

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Θουκυδίδης

- α. δεν κατάφερε να σώσει την Αμφίπολη από την επίθεση των Κορινθίων και γι' αυτό εξορίστηκε.
- β. επισκέπτεται τους χώρους των συγκρούσεων στη διάρκεια της εξορίας του, για να συγκεντρώσει πληροφορίες για την ιστορική του έρευνα.
- γ. αναγνωρίζει ότι, όταν ξέσπασε ο πόλεμος, οι αντίπαλοι βρίσκονταν στο ύψιστο σημείο της ακμής τους.
- δ. καταγράφει στο έργο του τα γεγονότα τόσο κατά θεματικές ενότητες όσο και κατά χρονολογική σειρά.

ε. χρησιμοποιεί στον λόγο του σύνθετα ρήματα και αντιθέσεις.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου *Ιστορίαι*, 3, 81.1-81.3

ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ μὲν οὖν Πελοποννήσιοι τῆς νυκτὸς εὐθύς κατὰ τάχος ἐκομίζοντο ἐπ' οἴκου παρὰ τὴν γῆν· καὶ ὑπερενεγκόντες τὸν Λευκαδίων ἰσθμὸν τὰς ναῦς, ὅπως μὴ περιπλέοντες ὀφθῶσιν, ἀποκομίζονται. Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλεύσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τούς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἃς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ᾧσιν περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσθῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἡραιὸν τε ἐλθόντες τῶν ἰκετῶν ὡς πενήκοντα ἄνδρας δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι ... κατέγνωσαν πάντων θάνατον».

Μονάδες 30

5. Να γράψετε μία **ομόρριζη λέξη**, απλή ή σύνθετη, της Νέας Ελληνικής, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **ἤγαγον, ἐπλήρωσαν, ἐσθῆναι, κατέγνωσαν, ἐώρων.**

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Θουκυδίδης στο έργο του

- α. επικεντρώνεται στην πολιτική ιστορία.
- β. θεωρεί ότι ο Αγησίλαος αποτελεί το πρότυπο του πολιτικού ηγέτη.
- γ. πιστεύει ότι, ακόμη και μέσα στον εμφύλιο πόλεμο, ο υπεύθυνος πολίτης μπορεί να δείξει μετριοπάθεια και ανώτερο ήθος.
- δ. καταγράφει μόνο τα γεγονότα για τα οποία είχε προσωπική γνώση και για τα οποία είχε κάνει επίτονη έρευνα.
- ε. δεν είχε δυσκολίες στην προσπάθεια για χρονολογική ακρίβεια στην έκθεση των γεγονότων.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορία, 3, 81.3-81.5

Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἱκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο. Ἡμέρας τε ἑπτὰ, ἃς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσι παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευον, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν, ἀπέθανον δὲ τινες καὶ ἰδίας ἔχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσιν ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων· πᾶσά τε ἰδέα κατέστη θανάτου, καὶ οἷον φιλεῖ ἐν τῷ τοιούτῳ γίνεσθαι, οὐδὲν ὅτι οὐ ξυνέβη καὶ ἔτι περαιτέρω. Καὶ γὰρ πατὴρ παῖδα ἀπέκτεινε καὶ ἀπὸ τῶν ἱερῶν ἀπεσπῶντο καὶ πρὸς αὐτοῖς ἐκτείνοντο, οἱ δὲ τινες καὶ περιοικοδομηθέντες ἐν τοῦ Διονύσου τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἱκετῶν ... ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων.»

Μονάδες 30

5. Να αντιστοιχίσετε καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** της νεοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Β περισσεύουν.

A	B
1. ἡμέρας	α. ἀχρηστος
2. δοκοῦντας	β. θνησιμότητα
3. χρημάτων	γ. δογματικός
4. λαβόντων	δ. εφημερίδα
5. ἀπέθανον	ε. εξημερώνω
	ζ. δοκός
	η. αιμοληψία

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Στο έργο του Θουκυδίδη

- α. χρησιμοποιούνται λογικές μέθοδοι, όπως τα *εἰκότα* (= ενδείξεις και αποδείξεις).
β. ο υπεύθυνος πολίτης χρησιμοποιεί τη λογική και τη σύνεση και δεν παρασύρεται από τους δημαγωγούς.

- γ. οι δημηγορίες αποδίδουν την προσωπικότητα των ομιλητών αλλά δεν εκφράζουν τα κίνητρα και τους στόχους τους.
- δ. η εξιστόρηση των γεγονότων διακόπτεται στο 413 π. Χ.
- ε. εντοπίζονται αρχαιότεροι τύποι λέξεων, όπως *αίει* αντί για *αεί*.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου *Ιστορίαι*, 3, 72-73

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγινα. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγεὶς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον. Τῇ δ' ὑστεραία ἠκροβολίσαντό τε ὀλίγα καὶ ἐς τοὺς ἀγροὺς περιέπεμπον ἀμφοτέροι, τοὺς δούλους παρακαλοῦντές τε καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι· καὶ τῷ μὲν δήμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο ζύμμαχον, τοῖς δ' ἑτέροις ἐκ τῆς ἠπείρου ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐλθόντων ... πρὸς τὴν ἠπειρον».

Μονάδες 30

5. Για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου να γράψετε μία περίοδο λόγου στη Νέα Ελληνική, όπου η συγκεκριμένη λέξη να χρησιμοποιείται **με διαφορετική σημασία** από αυτήν που έχει στο αρχαίο κείμενο: **νεωτερίζοντας, πράγματα, δήμῳ, ἀγορὰν, παρακαλοῦντές**. Μπορείτε να τη χρησιμοποιήσετε **σε οποιαδήποτε μορφή της (μέρος του λόγου, πτώση, αριθμό, γένος, ἐγκλίση, χρόνο)**.

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Θουκυδίδης

- α. εξορίστηκε από την Αθήνα εξαιτίας της αριστοκρατικής καταγωγής του.
- β. πίστευε ότι η λογική αποτελεί τη μόνη αξία, στην οποία μπορεί να στηριχτεί ο άνθρωπος.
- γ. προβάλλει τον ανθρώπινο παραλογισμό ως το μόνο κίνητρο για τον πόλεμο.
- δ. στηρίχτηκε μόνο στη μελέτη επίσημων κειμένων για την ανεύρεση της αλήθειας.
- ε. χρησιμοποιεί αρχαιότερους τύπους λέξεων, όπως *αίει* αντί για *αεί*.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου *Ιστορίαι*, 3, 72-73

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγινα. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγεῖς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον. Τῇ δ' ὕστεραία ἠκροβολίσαντό τε ὀλίγα καὶ ἐς τοὺς ἀγροὺς περιέπεμπον ἀμφοτέροι, τοὺς δούλους παρακαλοῦντές τε καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι· καὶ τῷ μὲν δήμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο ζύμμαχον, τοῖς δ' ἑτέροις ἐκ τῆς ἠπέιρου ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ... ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι».

Μονάδες 30

5. Για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου, να γράψετε ένα **ομόρριζο ουσιαστικό** της Νέας Ελληνικής, απλό ή σύνθετο: **ἔπεισαν, πράγματα, μετέωρα, ξυλλεγεῖς, παρακαλοῦντες**.

Μονάδες 10

8. Να αντιστοιχίσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α του παρακάτω πίνακα με μία φράση από τη στήλη Β που συμπληρώνει ορθά το νόημά της.

A	B
1. Σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, η μόνη αξία στην οποία μπορεί να στηριχθεί ο άνθρωπος είναι	α. οι θεοί.
	β. η λογική.
	γ. η στρατιωτική υπεροχή.
2. Για τον Θουκυδίδη το πρότυπο του ηγέτη ενσαρκώνει	α. ο Περικλής.
	β. ο Αγησίλαος.
	γ. ο Λύσανδρος.
3. Είναι βέβαιο ότι ορισμένα τμήματα	α. κατά την περίοδο των Μηδικών πολέμων.

του έργου του Θουκυδίδη έχουν γραφτεί	β. μετά το 404 π. Χ.
	γ. μετά τη μάχη στα Λεύκτρα.
4. Χαρακτηριστικό του υψηλού λογοτεχνικού ύφους του Θουκυδίδη είναι	α. οι μακρές περίοδοι λόγου.
	β. οι σύντομες περίοδοι λόγου.
	γ. οι ομοιόπτωτοι προσδιορισμοί και η απλή σύνταξη.
5. Ο Θουκυδίδης θαυμάστηκε σε όλες τις εποχές από τους αναγνώστες και τους μελετητές του	α. για την αμεροληψία του στην έκθεση των γεγονότων.
	β. για το απλοποιημένο αττικό ιδίωμα.
	γ. για τη λογοτεχνική πλαισίωση της ιστορίας.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου *Ιστορία*, 3, 75.1-75.4.1

ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους Ἀθηναίων στρατηγὸς παραγίγνεται βοηθῶν ἐκ Ναυπάκτου δώδεκα ναυσὶ καὶ Μεσσηνίων πεντακοσίοις ὀπλίταις· ξύμβασίν τε ἔπρασσε καὶ πείθει ὥστε ξυγχωρῆσαι ἀλλήλοις δέκα μὲν ἄνδρας τοὺς αἰτιωτάτους κρῖναι, οἳ οὐκέτι ἔμειναν, τοὺς δ' ἄλλους οἰκεῖν σπονδὰς πρὸς ἀλλήλους ποιησαμένους καὶ πρὸς Ἀθηναίους, ὥστε τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομίζειν. Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσόν τι ἐν κινήσει ὤσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν ξυμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ... Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι.»

Μονάδες 30

5. Να αντιστοιχίσετε καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** της νεοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Β περισσεύουν.

A	B
1. παραγίγνεται	α. παράνομος
2. ἔμειναν	β. διαλογή
3. νομίζειν	γ. απόγονος
4. καταλιπεῖν	δ. γνώση
5. κατέλεγον	ε. διαμονή
	ζ. κατάληψη
	η. ἔλλειψη

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

Α	Β
1. Η οικογενειακή παράδοση του Θουκυδίδη συνδεόταν	α. με τους αριστοκρατικούς.
	β. με τους δημοκρατικούς.
2. Ο Θουκυδίδης απέτυχε να σώσει την αποικία των Αθηναίων	α. στις Αργινούσες.
	β. στην Αμφίπολη.
3. Το έργο του Θουκυδίδη για τον Πελοποννησιακό πόλεμο	α. έμεινε ημιτελές.
	β. είναι ολοκληρωμένο.
4. Ο Θουκυδίδης εξιστορεί τα γεγονότα	α. κατά χρονολογική σειρά.
	β. κατά θεματικές ενότητες.
5. Η γλώσσα του Θουκυδίδη είναι	α. η «αρχαία αττική» του 5 ^{ου} αι. π.Χ.
	β. η «απλοποιημένη αττική».

Μονάδες 10

Θουκυδίδου *Ιστορία*, 3, 75.2-75.5

ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἤσσόν τι ἐν κινήσει ᾧσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν ξυμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὡς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιὲς διανοουμένων τῇ τοῦ μὴ ξυμπλεῖν ἀπιστία, τὰ τε ὄπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν. Ὁρῶντες δὲ οἱ ἄλλοι τὰ γινόμενα καθίζουσιν ἐς τὸ "Ἡρῆιον ἰκέται καὶ γίνονται οὐκ ἐλάσσους τετρακοσίων. Ὁ δὲ δῆμος δείσας μὴ τι νεωτερίσωσιν ἀνίστησί τε αὐτοὺς πείσας καὶ διακομίζει ἐς τὴν πρὸ τοῦ Ἡραίου νῆσον, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐκεῖσε αὐτοῖς διεπέμπετο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι ... οὐκ ἐλάσσους τετρακοσίων».

Μονάδες 30

5. Να αντιστοιχίσετε καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** της νεοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Β περισσεύουν.

A	B
1. πείθουσιν	α. υπόλοιπος
2. καταλιπεῖν	β. συλλογή
3. κατέλεγον	γ. περίλυπος
4. ξυμπλεῖν	δ. κατάληψη
5. ἀνίστησι	ε. πειστικός
	ζ. πλοίαρχος
	η. ἀνάσταση

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

Α	Β
1. Ο Θουκυδίδης συγκεντρώνει πληροφορίες για τον πόλεμο	α. με επισκέψεις στους τόπους των συγκρούσεων.
	β. αντλώντας πληροφορίες μόνον από γραπτές πηγές.
2. Ο Θουκυδίδης επικεντρώνεται, για την κατανόηση του πολέμου,	α. στην πολιτική ιστορία.
	β. σε χρησμούς, φήμες και διαδόσεις.
3. Σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, η μόνη αξία στην οποία μπορεί να στηριχθεί ο άνθρωπος είναι	α. η λογική.
	β. η ηθική.
4. Ο Θουκυδίδης πίστευε ότι η τύχη είναι	α. απρόβλεπτες συγκυρίες.
	β. υπερφυσική δύναμη.
5. Ο Θουκυδίδης διαιρεί το έτος	α. σε θέρος (4 μήνες) και σε χειμώνα (8 μήνες στρατιωτικών επιχειρήσεων).
	β. σε θέρος (8 μήνες στρατιωτικών επιχειρήσεων) και σε χειμώνα (4 μήνες).

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 75.2-75.5

ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἤσσόν τι ἐν κινήσει ᾧσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν ξυμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὡς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιᾶς διανοουμένων τῇ τοῦ μὴ ξυμπλεῖν ἀπιστία, τὰ τε ὅπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν. Ὁρῶντες δὲ οἱ ἄλλοι τὰ γινόμενα καθίζουσιν ἐς τὸ "Ἡραῖον ἰκέται καὶ γίνονται οὐκ ἐλάσσους τετρακοσίων. Ὁ δὲ δῆμος δείσας μὴ τι νεωτερίσωσιν ἀνίστησί τε αὐτοὺς πείσας καὶ διακομίζει ἐς τὴν πρὸ τοῦ Ἡραίου νῆσον, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐκεῖσε αὐτοῖς διεπέμπετο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ... ἐκεῖσε αὐτοῖς διεπέμπετο».

Μονάδες 30

5. Να γράψετε μία **ομόρριζη λέξη** της Νέας Ελληνικής, απλή ή σύνθετη, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **πληρώσαντες, ἔπειθεν, ἔλαβε, ἐπέτυχον, διέφθειραν**.

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Ο Θουκυδίδης	α. πίστευε στην ηγετική ικανότητα του Περικλή, επειδή ανήκε και ο ίδιος στη δημοκρατική παράταξη.
	β. πίστευε στην ηγετική ικανότητα του Περικλή, παρόλο που η οικογενειακή του παράδοση

	συνδεόταν με τους αριστοκρατικούς.
2. Σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, τα βασικά κίνητρα για τον πόλεμο είναι	α. η φιλαρχία και η αγάπη για την πατρίδα.
	β. η πλεονεξία και η φιλοτιμία.
3. Η σκέψη του Θουκυδίδη ακολουθεί πορεία	α. από το συγκεκριμένο στο γενικό.
	β. από το γενικό στο συγκεκριμένο.
4. Ο Θουκυδίδης διαιρεί το έτος	α. σε θέρος (8 μήνες στρατιωτικών επιχειρήσεων) και σε χειμώνα (4 μήνες).
	β. σε θέρος (4 μήνες) και σε χειμώνα (8 μήνες στρατιωτικών επιχειρήσεων).
5. Χαρακτηριστικά του ύφους του Θουκυδίδη είναι	α. οι ετερόπτωτοι προσδιορισμοί και ο μακροπερίοδος λόγος.
	β. οι ομοιόπτωτοι προσδιορισμοί και ο μακροπερίοδος λόγος.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 81.1-81.3

ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ μὲν οὖν Πελοποννήσιοι τῆς νυκτὸς εὐθύς κατὰ τάχος ἐκομίζοντο ἐπ' οἴκου παρὰ τὴν γῆν· καὶ ὑπερενεγκόντες τὸν Λευκαδίων ἰσθμὸν τὰς ναῦς, ὅπως μὴ περιπλέοντες ὀφθῶσιν, ἀποκομίζονται. Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλευούσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τούς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἃς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ᾧσιν περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσθῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἡραιὸν τε ἐλθόντες τῶν ἰκετῶν ὡς πενήκοντα ἄνδρας δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Οἱ μὲν οὖν Πελοποννήσιοι τῆς νυκτὸς ... εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον.»

Μονάδες 30

5. Για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου, να γράψετε ένα **ομόρριζο ουσιαστικό** της Νέας Ελληνικής, απλό ή σύνθετο: **ἐκομίζοντο, ὀφθῶσιν, ἤγαγον, κατέγνωσαν, ἀπήγγοντο.**

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Κατά τον Θουκυδίδη οι θεοί	α. επεμβαίνουν στις ιστορικές εξελίξεις.
	β. δεν παρεμβαίνουν στα ιστορικά γεγονότα.
2. Οι δημηγορίες στο έργο του Θουκυδίδη ήταν λόγοι που εκφωνήθηκαν	α. κατά τη διάρκεια των πολεμικών επιχειρήσεων.

	β. μετά το τέλος των πολεμικών επιχειρήσεων.
3. Στην εποχή του Θουκυδίδη οι ελληνικές πόλεις-κράτη	α. είχαν κοινές ονομασίες για τους μήνες του σεληνιακού έτους.
	β. είχαν διαφορετικές ονομασίες για τους μήνες του σεληνιακού έτους.
4. Η διαίρεση του έργου του Θουκυδίδη σε 8 βιβλία	α. έγινε από μεταγενέστερους φιλολόγους.
	β. έγινε από τον ίδιο.
5. Την προσπάθεια του Θουκυδίδη να διαφωτίσει πλήρως τα γεγονότα δηλώνει και	α. το γεγονός ότι συμπεριλαμβάνει μύθους, φήμες και διαδόσεις στην αφήγησή του.
	β. η εκτενής χρήση αιτιολογικών προτάσεων στο έργο του.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου *Ιστορία*, 3, 81.1-81.3

ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ μὲν οὖν Πελοποννήσιοι τῆς νυκτὸς εὐθύς κατὰ τάχος ἐκομίζοντο ἐπ' οἴκου παρὰ τὴν γῆν· καὶ ὑπερενεγκόντες τὸν Λευκαδίων ἰσθμὸν τὰς ναῦς, ὅπως μὴ περιπλέοντες ὀφθῶσιν, ἀποκομίζονται. Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλευούσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τούς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἃς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ᾧσιν περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσθῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἡραιὸν τε ἐλθόντες τῶν ἰκετῶν ὡς πενήκοντα ἄνδρας δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι ... κατέγνωσαν πάντων θάνατον».

Μονάδες 30

5. Για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου, να γράψετε **ένα ομόρριζο ουσιαστικό** της Νέας Ελληνικής, απλό ή σύνθετο: **προσπλεύσας, λάβοιεν, ἔπεισαν, ἐσθῆναι, ἰκετῶν.**

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

Α	Β
1. Ο Θουκυδίδης	α. πίστευε στην ηγετική ικανότητα του Περικλή, επειδή ανήκε και ο ίδιος στη δημοκρατική παράταξη.
	β. πίστευε στην ηγετική ικανότητα του Περικλή, παρόλο που η οικογενειακή του παράδοση συνδεόταν με τους αριστοκρατικούς.

2. Σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, τα βασικά κίνητρα για τον πόλεμο είναι	α. η φιλαρχία και η αγάπη για την πατρίδα.
	β. η πλεονεξία και η φιλοτιμία.
3. Η σκέψη του Θουκυδίδη ακολουθεί πορεία	α. από το συγκεκριμένο στο γενικό.
	β. από το γενικό στο συγκεκριμένο.
4. Ο Θουκυδίδης διαιρεί το έτος	α. σε θέρος (8 μήνες στρατιωτικών επιχειρήσεων) και σε χειμώνα (4 μήνες).
	β. σε θέρος (4 μήνες) και σε χειμώνα (8 μήνες στρατιωτικών επιχειρήσεων).
5. Χαρακτηριστικά του ύφους του Θουκυδίδη είναι	α. οι ετερόπτωτοι προσδιορισμοί και ο μακροπερίοδος λόγος.
	β. οι ομοιόπτωτοι προσδιορισμοί και ο μακροπερίοδος λόγος.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορία, 3, 81.3-81.5

ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἐύρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγχοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο. Ἡμέρας τε ἑπτὰ, ἃς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευον, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν, ἀπέθανον δὲ τινες καὶ ἰδίας ἔχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσιν ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων· πᾶσά τε ἰδέα κατέστη θανάτου, καὶ οἶον φιλεῖ ἐν τῷ τοιούτῳ γίνεσθαι, οὐδὲν ὅτι οὐ ξυνέβη καὶ ἔτι περαιτέρω. Καὶ γὰρ πατὴρ παῖδα ἀπέκτεινε καὶ ἀπὸ τῶν ἱερῶν ἀπεσπῶντο καὶ πρὸς αὐτοῖς ἐκτείνοντο, οἱ δὲ τινες καὶ περιοικοδομηθέντες ἐν τοῦ Διονύσου τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν ... ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων.»

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **όραμα, αναλώσιμος, ἀφιξη, απροσδόκητος, βήμα.**

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Ο Θουκυδίδης συγκεντρώνει πληροφορίες για τον πόλεμο	α. με επισκέψεις στους τόπους των συγκρούσεων.
	β. αντλώντας πληροφορίες μόνον από γραπτές πηγές.
2. Ο Θουκυδίδης επικεντρώνεται, για την κατανόηση του πολέμου,	α. στην πολιτική ιστορία.
	β. σε χρησμούς, φήμες και διαδόσεις.

3. Σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, η μόνη αξία στην οποία μπορεί να στηριχθεί ο άνθρωπος είναι	α. η λογική.
	β. η ηθική.
4. Ο Θουκυδίδης πίστευε ότι η τύχη είναι	α. απρόβλεπτες συγκυρίες.
	β. υπερφυσική δύναμη.
5. Ο Θουκυδίδης διαιρεί το έτος	α. σε θέρος (4 μήνες) και σε χειμώνα (8 μήνες στρατιωτικών επιχειρήσεων).
	β. σε θέρος (8 μήνες στρατιωτικών επιχειρήσεων) και σε χειμώνα (4 μήνες).

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 71-72.2

ΚΕΙΜΕΝΟ

Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τὸ τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι ἀλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἠσυχάζοντας, τὸ δὲ πλέον πολέμιον ἠγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Δράσαντες δὲ τοῦτο ... μὴ τις ἐπιστροφή γένηται».

Μονάδες 30

5. Να γράψετε ένα **ομόρριζο ουσιαστικό** της Νέας Ελληνικής, απλό ή σύνθετο, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **ἠγεῖσθαι, γνώμην, διδάξοντας, ξυνέφερε, πράσσειν.**

Μονάδες 10

8. Να αντιστοιχίσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α του παρακάτω πίνακα με μία φράση από τη στήλη Β που συμπληρώνει ορθά το νόημά της.

A	B
1. Για τον Θουκυδίδη το πρότυπο του ηγέτη ενσαρκώνει	α. ο Αλκιβιάδης.
	β. ο Λύσανδρος.
	γ. ο Περικλής.
2. Ο υπεύθυνος πολίτης στο έργο του Θουκυδίδη χαρακτηρίζεται από	α. ενδιαφέρον για το συμφέρον της πόλης.
	β. ανώτερο ήθος και ανθρωπιά.
	γ. όλα τα παραπάνω.
	α. η εστίαση σε συγκεκριμένα γεγονότα.
	β. η τάση για γενίκευση.

3. Χαρακτηριστικό γνώρισμα της σκέψης και της μεθόδου του Θουκυδίδη είναι	γ. η έμφαση στις λεπτομέρειες.
4. Η συγγραφή του έργου του Θουκυδίδη δεν χαρακτηρίζεται από	α. υποκειμενικότητα.
	β. ειλικρίνεια.
	γ. αμεροληψία.
5. Χαρακτηριστικό του ύφους του Θουκυδίδη είναι	α. η χρήση των αντιθέσεων.
	β. η χρήση απλών ρημάτων.
	γ. η τάση για απλούστευση.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 72-73

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὄσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγεὶς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐ̄περ οἱ πολλοὶ ὄκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον. Τῇ δ' ὑστεραία ἠκροβολίσαντό τε ὀλίγα καὶ ἐς τοὺς ἀγροὺς περιέπεμπον ἀμφοτέροι, τοὺς δούλους παρακαλοῦντές τε καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι· καὶ τῷ μὲν δήμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο ξύμμαχον, τοῖς δ' ἑτέροις ἐκ τῆς ἠπείρου ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐλθόντων ... πρὸς τὴν ἠπειρον.»

Μονάδες 30

5. Για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου να γράψετε μία περίοδο λόγου στη Νέα Ελληνική, όπου η συγκεκριμένη λέξη να χρησιμοποιείται **με διαφορετική σημασία** από αυτήν που έχει στο αρχαίο κείμενο: **νεωτερίζοντας, δῆμος, ξυλλεγεὶς, ἀγορὰν, παρακαλοῦντες**. Μπορείτε να τη χρησιμοποιήσετε **σε οποιαδήποτε μορφή της (μέρος του λόγου, πτώση, αριθμό, γένος, ἐγκλίση, χρόνο)**.

Μονάδες 10

8. Να αντιστοιχίσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α του παρακάτω πίνακα με μία φράση από τη στήλη Β που συμπληρώνει ορθά το νόημά της.

A	B
1. Η παιδική και νεανική ηλικία του Θουκυδίδη συμπίπτει	α. με τα λαμπρότερα χρόνια της αθηναϊκής δύναμης.
	β. με την παρακμή της Αθήνας.
2. Σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, η μόνη αξία στην οποία μπορεί να στηριχθεί ο άνθρωπος είναι	α. η πίστη στους θεούς.
	β. η λογική.

3. Ο Θουκυδίδης σχετικά με τα γεγονότα της εποχής του Πελοποννησιακού πολέμου συμπεριέλαβε στο έργο του	α. αυτά για τα οποία είχε προσωπική γνώση και για τα οποία είχε κάνει έρευνα.
	β. στοιχεία που αντλούσε μόνο από τη μελέτη των κρατικών αρχείων.
4. Οι δημηγορίες στο έργο του Θουκυδίδη	α. βρίσκονται σε αναντιστοιχία με τα μεγάλα γεγονότα του πολέμου.
	β. βρίσκονται σε αντιστοιχία μεταξύ τους με το σχήμα «θέση» - «αντίθεση».
5. Στην προσπάθεια του Θουκυδίδη για χρονολογική ακρίβεια στην έκθεση των γεγονότων	α. βοήθωσε το γεγονός ότι οι ελληνικές πόλεις-κράτη είχαν ενιαίο χρονολογικό σύστημα.
	β. οι δυσκολίες ήταν μεγάλες.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου *Ιστορίαι*, 3, 72-73

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγείς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐ̄περ οἱ πολλοὶ ὄκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον. Τῇ δ' ὑστεραία ἠκροβολίσαντό τε ὀλίγα καὶ ἐς τοὺς ἀγροὺς περιέπεμπον ἀμφοτέροι, τοὺς δούλους παρακαλοῦντές τε καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι· καὶ τῷ μὲν δήμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο ξύμμαχον, τοῖς δ' ἑτέροις ἐκ τῆς ἠπείρου ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «*Αφικομένης δὲ νυκτὸς ... ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι*».

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ομόρριζη λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **πρόσχημα, καταθέτης, οικολογία, εκπομπή, παράκληση**.

Μονάδες 10

8. Να αντιστοιχίσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α του παρακάτω πίνακα με μία φράση από τη στήλη Β που συμπληρώνει ορθά το νόημά της.

A	B
1. Κατά την άποψη του Θουκυδίδη η βαθύτερη αιτία του πολέμου ήταν	α. η ανάπτυξη της αθηναϊκής δύναμης.
	β. η ανάπτυξη της Σπάρτης.
	γ. η ναυτική δύναμη της Κέρκυρας.
2. Ο Θουκυδίδης ως προς τον τρόπο χρονολογικής έκθεσης	α. εξιστορεί τα γεγονότα σύμφωνα με το ενιαίο χρονολογικό σύστημα των ελληνικών πόλεων-κρατών.
	β. εξιστορεί τα γεγονότα κατά χρονολογική σειρά.
	γ. εξιστορεί τα γεγονότα κατά θεματικές ενότητες.
	α. στο έτος 404 π. Χ.

3. Η εξιστόρηση από τον Θουκυδίδη των γεγονότων του Πελοποννησιακού πολέμου διακόπτεται	β. στο έτος 409 π. Χ.
	γ. στο έτος 411 π. Χ.
4. Η γλώσσα του Θουκυδίδη είναι	α. η λεγόμενη «αρχαία αττική» του 5 ^{ου} αι. π. Χ.
	β. η λεγόμενη «νέα αττική».
	γ. η λεγόμενη «απλοποιημένη αττική».
5. Χαρακτηριστική γλωσσική ιδιομορφία στο έργο του Θουκυδίδη είναι	α. η χρήση του τύπου της πρόθεσης <i>εις</i> αντί <i>έξ</i> .
	β. η χρήση του τύπου της πρόθεσης <i>ξύν</i> αντί <i>σύν</i> .
	γ. το αρχαιότερο σύμπλεγμα <i>τι</i> αντί <i>σσ</i> .

Μονάδες 10

Θουκυδίδου *Ιστορία*, 3, 75.1-75.4.1

ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους Ἀθηναίων στρατηγὸς παραγίγνεται βοηθῶν ἐκ Ναυπάκτου δώδεκα ναυσὶ καὶ Μεσσηνίων πεντακοσίοις ὀπλίταις· ζύμβασίν τε ἔπρασσε καὶ πείθει ὥστε συγχωρῆσαι ἀλλήλοις δέκα μὲν ἄνδρας τοὺς αἰτιωτάτους κρῖναι, οἳ οὐκέτι ἔμειναν, τοὺς δ' ἄλλους οἰκεῖν σπονδὰς πρὸς ἀλλήλους ποιησαμένους καὶ πρὸς Ἀθηναίους, ὥστε τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομίζειν. Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσόν τι ἐν κινήσει ὧσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν συμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «*Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ... Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι*»

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ομόρριζη λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **αγωγός, κρίσιμος, ταραχοποιός, ελλιπής, δειλός**.

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Θουκυδίδης

- α. συνδεόταν οικογενειακά με την πολιτική παράταξη των ολιγαρχικών.
- β. περιέγραψε τον λοιμό με βάση και την προσωπική του εμπειρία.
- γ. καταγράφει τον Πελοποννησιακό πόλεμο από την αρχή ως το τέλος του.
- δ. πιστεύει ότι οι θεοί επεμβαίνουν στις ιστορικές εξελίξεις.
- ε. αποδίδει αυτολεξεί στις δημηγορίες του τους λόγους των ομιλητών.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 75.2-75.5

ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἤσσόν τι ἐν κινήσει ᾧσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν ξυμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὡς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιᾶς διανοουμένων τῇ τοῦ μὴ ξυμπλεῖν ἀπιστία, τὰ τε ὄπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν. Ὀρῶντες δὲ οἱ ἄλλοι τὰ γινόμενα καθίζουσιν ἐς τὸ Ἑραιοὶν ἰκέται καὶ γίνονται οὐκ ἐλάσσους τετρακοσίων. Ὁ δὲ δῆμος δείσας μὴ τι νεωτερίσωσιν ἀνίστησί τε αὐτοὺς πείσας καὶ διακομίζει ἐς τὴν πρὸ τοῦ Ἑραίου νῆσον, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐκεῖσε αὐτοῖς διεπέμπετο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι ... οὐκ ἐλάσσους τετρακοσίων».

Μονάδες 30

5. Να αντιστοιχίσετε καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** της νεοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Β περισσεύουν.

A	B
1. καταλιπεῖν	α. υπόλειμμα
2. ἀνίστη	β. κατάληψη
3. διανοουμένων	γ. κόμιστρο
4. ὀρῶντες	δ. επανάσταση
5. διακομίζει	ε. αναστολή
	ζ. κατανόηση
	η. διορατικός

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):
- α. Ο Θουκυδίδης συνδεόταν οικογενειακά με την πολιτική παράταξη των δημοκρατικών.
  - β. Η τάση για γενίκευση αποτελεί χαρακτηριστικό γνώρισμα της σκέψης και της μεθόδου του Θουκυδίδη στο ιστορικό του έργο.
  - γ. Για την ανεύρεση της αλήθειας στο έργο του ο Θουκυδίδης στηρίχτηκε μόνον στην αυτοψία.
  - δ. Οι δημηγορίες στο έργο του Θουκυδίδη είναι λόγοι πολιτικών και στρατιωτικών κατά την προετοιμασία του πολέμου ή κατά τη διάρκεια των πολεμικών επιχειρήσεων.
  - ε. Το έργο του Θουκυδίδη διαιρείται σε οκτώ βιβλία.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 75.2-75.5

ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἤσσόν τι ἐν κινήσει ᾧσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν ξυμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὡς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιὲς διανοουμένων τῇ τοῦ μὴ ξυμπλεῖν ἀπιστία, τὰ τε ὄπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν. Ὀρῶντες δὲ οἱ ἄλλοι τὰ γινόμενα καθίζουσιν ἐς τὸ Ἥραιον ἰκέται καὶ γίνονται οὐκ ἐλάσσους τετρακοσίων. Ὁ δὲ δῆμος δείσας μὴ τι νεωτερίσωσιν ἀνίστησί τε αὐτοὺς πείσας καὶ διακομίζει ἐς τὴν πρὸ τοῦ Ἥραιου νῆσον, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐκεῖσε αὐτοῖς διεπέμπετο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ... ἐκεῖσε αὐτοῖς διεπέμπετο».

Μονάδες 30

5. Να αντιστοιχίσετε καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** της νεοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Β περισσεύουν.

A	B
1. καταλιπεῖν	α. διάλειμμα
2. ἀνίστη	β. κατάληψη
3. διανοουμένων	γ. κόμιστρο
4. ὀρῶντες	δ. διάσταση
5. διακομίζει	ε. αναστολή
	ζ. προνοητικός
	η. διορατικότητα

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Στο έργο του Θουκυδίδη

- α. εξετάζεται το πρόβλημα της δύναμης, όπως μπορεί να τη χρησιμοποιήσει ένα κράτος, μια συμμαχία, μια πολιτική παράταξη.
- β. ο Περικλής αποτελεί το πρότυπο του ηγέτη, επειδή, μεταξύ άλλων, έλεγε την αλήθεια στον λαό.
- γ. οι δημηγορίες βρίσκονται σε αναντιστοιχία με μεγάλα γεγονότα του πολέμου.
- δ. το 6^ο και 7^ο βιβλίο είναι αφιερωμένα στη Σικελική εκστρατεία.
- ε. εντοπίζονται γλωσσικές ιδιομορφίες, όπως η χρήση της πρόθεσης ξύν αντί για σύν και ές αντί για είς.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 81.2-81.4

ΚΕΙΜΕΝΟ

Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλευούσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τοὺς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἅς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ᾧσω περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὄσους ἔπεισαν ἐσθῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἡραιὸν τε ἐλθόντες τῶν ἰκετῶν ὡς πεντήκοντα ἄνδρας δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγχοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο. Ἡμέρας τε ἐπτὰ, ἅς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευον, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν, ἀπέθανον δὲ τινες καὶ ἰδίας ἔχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσις ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων·

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν ... ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων·»

Μονάδες 30

5. Να γράψετε μία **ομόρριζη λέξη** της Νέας Ελληνικής, απλή ή σύνθετη, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **διέφθειρον, ἱερῷ, παρέμεινε, δοκοῦντας, ἐφόνευον.**

Μονάδες 10

8. Να αντιστοιχίσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α του παρακάτω πίνακα με μία φράση από τη στήλη Β που συμπληρώνει ορθά το νόημά της.

A	B
1. Για τη συγγραφή του έργου του ο Θουκυδίδης χρησιμοποιεί	α. αποδείξεις και συμπεράσματα στα οποία καταλήγει η έρευνα.
	β. πληροφορίες από οποιαδήποτε πηγή.
	γ. μύθους και χρησμούς.

2. Το ενδιαφέρον του Θουκυδίδη για την κατανόηση του πολέμου επικεντρώνεται	α. στην κοινωνική ανθρωπολογία.
	β. στην πολιτική ιστορία.
	γ. στην οικονομική ιστορία.
3. Κατά την άποψη του Θουκυδίδη η βαθύτερη αιτία του πολέμου ήταν	α. η ανάπτυξη της αθηναϊκής δύναμης.
	β. η ανάπτυξη της Σπάρτης.
	γ. η στρατηγική θέση της Κέρκυρας.
4. Στο έργο του Θουκυδίδη δίνονται απαντήσεις για	α. τις αφορμές του πολέμου.
	β. τα βαθύτερα αίτια του πολέμου.
	γ. όλα τα παραπάνω.
5. Η εξιστόρηση των γεγονότων του Πελοποννησιακού πολέμου από τον Θουκυδίδη διακόπτεται	α. στο έτος 404 π. Χ.
	β. στο έτος 411 π. Χ.
	γ. στο έτος 415 π. Χ.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 81.2-81.4

ΚΕΙΜΕΝΟ

Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλευούσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τοὺς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἄς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ᾧσιν περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσθῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἡραιὸν τε ἐλθόντες τῶν ἰκετῶν ὡς πενήτηκοντα ἄνδρας δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγχοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο. Ἡμέρας τε ἑπτὰ, ἄς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευον, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν, ἀπέθανον δὲ τινες καὶ ἰδίας ἔχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσις ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων·

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν ... ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων·»

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **απόπλους, ανάληψη, ανανδρία, διορατικός, επίμονος.**

Μονάδες 10

8. Να αντιστοιχίσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α του παρακάτω πίνακα με μία φράση από τη στήλη Β που συμπληρώνει ορθά το νόημά της.

A	B
1. Ο Θουκυδίδης ήταν εξοικειωμένος με την έκφραση και τη μέθοδο	α. των τραγικών ποιητών.
	β. των επικών ποιητών.
	γ. των μεγάλων σοφιστών.
2. Η παιδική και νεανική ηλικία του	α. με τα λαμπρότερα χρόνια της αθηναϊκής

Θουκυδίδη συμπίπτει	δύναμης.
	β. με την άνοδο των τριάκοντα τυράννων στην εξουσία.
	γ. με την παρακμή της Αθήνας.
3. Η οικογένεια του Θουκυδίδη συνδεόταν παραδοσιακά	α. με τη δημοκρατική παράταξη.
	β. με τους ολιγαρχικούς;
	γ. με την αριστοκρατική παράταξη.
4. Ο Θουκυδίδης ως στρατηγός ηγήθηκε των Αθηναίων	α. στη ναυμαχία στους Αιγός Ποταμούς.
	β. στην Αμφίπολη.
	γ. στη μάχη της Κορώνειας.
5. Το έργο του Θουκυδίδη	α. ολοκληρώθηκε από τον ίδιο.
	β. ολοκληρώθηκε από φιλόλογους της Αλεξανδρινής εποχής (3ος-2ος αι. π. Χ).
	γ. διακόπηκε στο 411 π. Χ.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 71-72

ΚΕΙΜΕΝΟ

Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι, ἀλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλεόν πολέμιον ἡγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλληγεῖς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἡπειρον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Δράσαντες δὲ τοῦτο ... μὴ τις ἐπιστροφή γένηται».

Μονάδες 30

5. Να αντιστοιχίσετε καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** της νεοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Β περισσεύουν.

A	B
1. ξυγκαλέσαντες	α. κλίση
2. πράσσειν	β. ελλιμενισμός
3. ἔχοντες	γ. λήμμα
4. λιμένα	δ. κατάλυμα
5. κατέλαβον	ε. πρακτορεῖο
	ζ. ἐπὶ κληση
	η. κάτοχος

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία ἀπὸ τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ὥστε να ολοκληρώνεται ορθὰ το νόημά της.

A	B
1. Ο πολεμικός σχεδιασμός του Περικλή περιλαμβάνει	α. άμυνα στη στεριά, επίθεση στη θάλασσα.
	β. άμυνα στη θάλασσα, επίθεση στη στεριά.
2. Το ιστορικό έργο του Θουκυδίδη	α. ολοκληρώθηκε.
	β. έμεινε ημιτελής.
3. Σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, η βαθύτερη αιτία του Πελοποννησιακού πολέμου είναι	α. η οικονομική και στρατιωτική ανάπτυξη της Αθήνας.
	β. η οικονομική και στρατιωτική ανάπτυξη της Σπάρτης.
4. Ο Θουκυδίδης θεωρεί ότι η τύχη είναι	α. υπερφυσική δύναμη.
	β. εξελίξεις που δεν μπορεί να προβλέψει ο άνθρωπος.
5. Βασικό χαρακτηριστικό της σκέψης και της μεθόδου του Θουκυδίδη αποτελεί	α. η τάση για γενίκευση.
	β. η τάση για απλούστευση.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 71.2-72

ΚΕΙΜΕΝΟ

Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιαν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβειν ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγείς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐδὲν οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Πέμπουσι δὲ ... καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν».

Μονάδες 30

5. Για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου να γράψετε μία περίοδο λόγου στη Νέα Ελληνική, όπου η συγκεκριμένη λέξη να χρησιμοποιείται με διαφορετική σημασία από αυτήν που έχει στο αρχαίο κείμενο: **ἐπιστροφή, πράγματα, δῆμος, ἰδρύθη, ἀγορὰν**. Μπορείτε να τη χρησιμοποιήσετε σε οποιαδήποτε μορφή της (μέρος του λόγου, πτώση, αριθμό, γένος, ἐγκλίση, χρόνο).

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να συμπληρώνεται ορθά το νόημά της. Τρεις φράσεις της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. Βαθύτερη αιτία του Πελοποννησιακού πολέμου, σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, είναι	α. η πλεονεξία και η φιλοτιμία των δημαγωγών.
2. Η μόνη αξία στην οποία μπορεί να στηριχθεί ο άνθρωπος είναι, σύμφωνα με τον Θουκυδίδη,	β. η οικονομική και στρατιωτική ανάπτυξη της Αθήνας.
3. Στο έργο του Θουκυδίδη το πρότυπο του	γ. από πολιτική οξυδέρκεια και πολιτικό θάρρος.

<p>ηγέτη που ενσαρκώνει ο Περικλής χαρακτηρίζεται, μεταξύ άλλων,</p> <p>4. Σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, ο υπεύθυνος πολίτης χαρακτηρίζεται, μεταξύ άλλων,</p> <p>5. Το ιστορικό έργο του Θουκυδίδη χαρακτηρίζεται</p>	<p>δ. η δύναμη.</p> <p>ε. η λογική.</p> <p>ζ. από τη χρήση της λογικής και της σύνεσης.</p> <p>η. από αμεροληψία στην έκθεση των γεγονότων.</p> <p>θ. από την απλότητα του ύφους.</p>
--	---

Μονάδες 10

Θουκυδίδου *Ιστορίαι*, 3, 71.2-72

ΚΕΙΜΕΝΟ

Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγεὶς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐδὲν οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι ... καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον».

Μονάδες 30

5. Για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου, να γράψετε ένα **ομόρριζο επίθετο** της Νέας Ελληνικής, απλό ή σύνθετο: **διδάξοντας, πείσοντας, ἐπιτίθενται, ξυλλεγεὶς, εἶχον.**

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να συμπληρώνεται ορθά το νόημά της. Τρεις φράσεις της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. Σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, δεν επεμβαίνουν στις ιστορικές εξελίξεις	α. την αμεροληψία και το βάθος του προβληματισμού του.
2. Σε αρκετά σημεία του έργου του ο Θουκυδίδης προβάλλει ως βασικά κίνητρα για τον πόλεμο	β. την προσωπικότητα και το ήθος των ομιλητών τους.
3. Οι δημηγορίες στο έργο του Θουκυδίδη σκιαγραφούν	γ. τους φιλόδοξους δημαγωγούς.
4. Ο Θουκυδίδης εξιστορεί τα γεγονότα του πολέμου	δ. κατά χρονολογική σειρά.
	ε. η λογική.
	ζ. οι θεοί.

5. Ο Θουκυδίδης θαυμάστηκε σε όλες τις εποχές για	η. την απλότητα του ύφους του. θ. την πλεονεξία και τη φιλοτιμία των ανθρώπων.
---	---

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 74

ΚΕΙΜΕΝΟ

Διαλιπούσης δ' ἡμέρας μάχη αὖθις γίνεται καὶ νικᾷ ὁ δῆμος χωρίων τε ἰσχύι καὶ πλήθει προύχων· αἶ τε γυναῖκες αὐτοῖς τολμηρῶς ξυνεπελάβοντο βάλλουσαι ἀπὸ τῶν οἰκιῶν τῶν κεράμῳ καὶ παρὰ φύσιν ὑπομένουσαι τὸν θόρυβον. Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς περὶ δειλὴν ὄψιαν, δείσαντες οἱ ὀλίγοι μὴ αὐτοβοεῖ ὁ δῆμος τοῦ τε νεωρίου κρατήσειεν ἐπελθῶν καὶ σφᾶς διαφθείρειεν, ἐμπιπρᾶσι τὰς οἰκίας τὰς ἐν κύκλῳ τῆς ἀγορᾶς καὶ τὰς ξυνοικίας, ὅπως μὴ ἦ ἔφοδος, φειδόμενοι οὔτε οἰκίας οὔτε ἀλλοτρίας, ὥστε καὶ χρήματα πολλὰ ἐμπόρων κατεκαύθη καὶ ἡ πόλις ἐκινδύνευσε πᾶσα διαφθαρήναι, εἰ ἄνεμος ἐπεγένετο τῇ φλογὶ ἐπίφορος ἐς αὐτήν. Καὶ οἱ μὲν παυσάμενοι τῆς μάχης ὡς ἐκάτεροι ἠσυχάσαντες τὴν νύκτα ἐν φυλακῇ ἦσαν· καὶ ἡ Κορινθία ναῦς τοῦ δήμου κεκρατηκότος ὑπεξανήγετο, καὶ τῶν ἐπικούρων οἱ πολλοὶ ἐς τὴν ἡπειρον λαθόντες διεκομίσθησαν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς ... ἐν φυλακῇ ἦσαν.»

Μονάδες 30

5. Να γράψετε ένα σύνθετο ομόρριζο ουσιαστικό ἢ ἐπίθετο της Νέας Ελληνικής, για καθεμία ἀπὸ τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **μάχη, οἰκιῶν, φύσιν, πόλις, ναῦς.**

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία ἀπὸ τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ὥστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Ο Θουκυδίδης γεννήθηκε ἀπὸ πλούσια	α. δημοκρατικὴ οικογένεια.
	β. αριστοκρατικὴ οικογένεια.
2. Μετά τη στρατιωτικὴ ἀποτυχία στην Αμφίπολη ο Θουκυδίδης	α. ἐπέστρεψε στην Αθήνα.
	β. ἐξορίστηκε στη Θράκη.
3. Κατὰ τον Θουκυδίδη, ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ να στηριχθεῖ μόνο	α. στην τύχη.
	β. στη λογική.
4. Σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, ὁ υπεύθυνος πολίτης χαρακτηρίζεται, μεταξύ ἄλλων, ἀπὸ	α. μετριοπάθεια και ἀνώτερο ἦθος.
	β. φιλοτιμία και πλεονεξία.

5. Για την καταγραφή των γεγονότων της εποχής του ο Θουκυδίδης καταφεύγει	α. σε πληροφορίες που μπορούσε να συλλέξει από οπουδήποτε.
	β. στην προσωπική γνώση και την έρευνα.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορία, 3, 81.2-81.4

ΚΕΙΜΕΝΟ

Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλευούσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τοὺς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἅς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ᾧσιν περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσβῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἡραϊὸν τε ἐλθόντες τῶν ἰκετῶν ὡς πενήκοντα ἄνδρας δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγχοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο. Ἡμέρας τε ἑπτὰ, ἅς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευον, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν, ἀπέθανον δὲ τινες καὶ ἰδίας ἐχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσιν ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων·

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν ... ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων·»

Μονάδες 30

5. Να γράψετε μία **ομόρριζη λέξη** της Νέας Ελληνικής, απλή ή σύνθετη, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **ἤγαγον, ἀπεχρῶντο, ὑποσχεῖν, ἐφόνευον, ὀφειλομένων.**

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Θουκυδίδης

- α. εἶχε εξοικειωθεί με τη μέθοδο και την ἐκφραση των μεγάλων σοφιστῶν.
- β. πίστευε, κατά την ἐναρξη του Πελοποννησιακοῦ πολέμου, στη μεγάλη ἀξία του Περικλή και στην ορθότητα των βασικῶν ἀρχῶν του πολεμικοῦ του σχεδιασμοῦ.
- γ. ἀκολούθησε τον τρόπο χρονολογικῆς ἐκθεσης των γεγονότων που χρησιμοποιοῦσαν οἱ Αθηναῖοι.

- δ. ολοκλήρωσε το ιστορικό έργο του με την καταγραφή των γεγονότων της Σικελικής εκστρατείας στο 6ο βιβλίο.
- ε. έγραψε στη λεγόμενη «αρχαία αττική» του 5^{ου} αι. π. Χ.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 81.2-81.4

ΚΕΙΜΕΝΟ

Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλευούσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τοὺς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἅς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ᾧσιν περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσθῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἡραιὸν τε ἐλθόντες τῶν ἰκετῶν ὡς πενήκοντα ἄνδρας δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο. Ἡμέρας τε ἑπτὰ, ἅς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευον, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν, ἀπέθανον δὲ τινες καὶ ἰδίας ἐχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσιν ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων·

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν ... ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων·»

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ομόρριζη λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **ναύτης, πλοίο, διαγωγή, ὄραμα, φόρεμα.**

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Θουκυδίδης

- α. δεν συμφωνούσε με τις βασικές αρχές του πολεμικού του σχεδιασμού του Περικλή κατά την έναρξη του πελοποννησιακού πολέμου.
- β. υποστήριζε ότι η επέμβαση των θεών μπορεί να επηρεάσει τις ιστορικές εξελίξεις.
- γ. προβάλλει την *πλεονεξία* και τη *φιλοτιμία* ως βασικά κίνητρα για τον πόλεμο.
- δ. εξιστορεί τα γεγονότα του πολέμου κατά χρονολογική σειρά.
- ε. διαιρεί ο ίδιος το ιστορικό έργο του σε οκτώ βιβλία.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 71-72

ΚΕΙΜΕΝΟ

Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι ἀλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλεόν πολέμιον ἡγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγινα. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγεῖς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Δράσαντες δὲ τοῦτο ... μὴ τις ἐπιστροφή γένηται».

Μονάδες 30

5. Για καθεμία ἀπὸ τις παρακάτω λέξεις τοῦ κειμένου, να γράψετε ἓνα **ομόρριζο ουσιαστικό** τῆς Νέας Ελληνικῆς, ἀπλό ἢ σύνθετο: **εἶη, πείσοντας, ἐπιτίθενται, ξυλλεγεῖς, εἶχον**.

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ὡς Σωστές (Σ) ἢ Λανθασμένες (Λ):

Στο ἔργο τοῦ Θουκυδίδου

- α. ἡ ἐξιστόρηση τῶν γεγονότων διακόπτεται στο 411 π.Χ.
- β. οἱ δημηγορίες ἐκφράζουν τὰ κίνητρα καὶ τοὺς στόχους τῶν ομιλητῶν ἀλλὰ δὲν ἀποδίδουν τις ἰδέες καὶ τὸ ἦθος τοὺς.
- γ. εἶναι βέβαιο ὅτι ὀρισμένα τμήματά τοῦ ἔχουν γραφτεῖ μετὰ το 404 π.Χ.
- δ. ἡ γλῶσσα εἶναι ἡ λεγόμενη «ἀρχαία ἀττική» τοῦ 5^{ου} αἰ. π.Χ.

ε. η συσσώρευση αιτιολογικών προσδιορισμών φανερώνει την προσπάθεια του ιστορικού να φωτίσει τα αίτια των γεγονότων.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορία, 3, 73-74.2

ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῆ δ' ὑστεραία ἠκροβολίσαντό τε ὀλίγα καὶ ἐς τοὺς ἀγροὺς περιέπεμπον ἀμφοτέροι, τοὺς δούλους παρακαλοῦντές τε καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι· καὶ τῷ μὲν δήμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο ξύμμαχον, τοῖς δ' ἑτέροις ἐκ τῆς ἠπείρου ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι. Διαλιπούσης δ' ἡμέρας μάχη αὖθις γίνεται καὶ νικᾷ ὁ δῆμος χωρίων τε ἰσχύι καὶ πλήθει προύχων· αἶ τε γυναῖκες αὐτοῖς τολμηρῶς ξυνεπελάβοντο βάλλουσαι ἀπὸ τῶν οἰκιῶν τῷ κεράμῳ καὶ παρὰ φύσιν ὑπομένουσαι τὸν θόρυβον. Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς περὶ δείλην ὀψίαν, δείσαντες οἱ ὀλίγοι μὴ αὐτοβοεῖ ὁ δῆμος τοῦ τε νεωρίου κρατήσειεν ἐπελθὼν καὶ σφᾶς διαφθείρειεν, ἐμπιπρᾶσι τὰς οἰκίας τὰς ἐν κύκλῳ τῆς ἀγορᾶς καὶ τὰς ξυνοικίας, ὅπως μὴ ἦ ἔφοδος, φειδόμενοι οὔτε οἰκείας οὔτε ἀλλοτρίας, ὥστε καὶ χρήματα πολλὰ ἐμπόρων κατεκαύθη καὶ ἡ πόλις ἐκινδύνευσε πᾶσα διαφθαρῆναι, εἰ ἄνεμος ἐπεγένετο τῆ φλογὶ ἐπίφορος ἐς αὐτήν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Τῆ δ' ὑστεραία ... ὑπομένουσαι τὸν θόρυβον».

Μονάδες 30

5. Να γράψετε μία **ομόρριζη λέξη** της Νέας Ελληνικής, απλή ή σύνθετη, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **Γενομένης, τροπῆς, κρατήσειεν, ἐπελθὼν, διαφθείρειεν.**

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Στο ἔργο του Θουκυδίδη

- α. η εξιστόρηση των γεγονότων διακόπτεται στο 411 π.Χ.
- β. οι δημηγορίες εκφράζουν τα κίνητρα και τους στόχους των ομιλητῶν αλλά δεν αποδίδουν τις ιδέες και το ἦθος τους.
- γ. εἶναι βέβαιο ὅτι ὀρισμένα τμήματά του ἔχουν γραφτεῖ μετά το 404 π.Χ.
- δ. η γλῶσσα εἶναι η λεγόμενη «αρχαία αττική» του 5^{ου} αἰ. π.Χ.
- ε. η συσσώρευση αιτιολογικῶν προσδιορισμῶν φανερώνει την προσπάθεια του ιστορικού να φωτίσει τα αίτια των γεγονότων.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορία, 3, 75.1-75.4.1

ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους Ἀθηναίων στρατηγὸς παραγίγνεται βοηθῶν ἐκ Ναυπάκτου δώδεκα ναυσὶ καὶ Μεσσηνίων πεντακοσίοις ὀπλίταις· ξύμβασιν τε ἔπρασσε καὶ πείθει ὥστε ξυγχωρῆσαι ἀλλήλοις δέκα μὲν ἄνδρας τοὺς αἰτιωτάτους κρῖναι, οἳ οὐκέτι ἔμειναν, τοὺς δ' ἄλλους οἰκεῖν σπονδὰς πρὸς ἀλλήλους ποιησαμένους καὶ πρὸς Ἀθηναίους, ὥστε τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομίζειν. Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσόν τι ἐν κινήσει ὣσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν ξυμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ... Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι.»

Μονάδες 30

5. Να αντιστοιχίσετε καθεμία νεοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** της αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Α περισσεύουν.

A	B
1. πρόβατο	α. ἐπιγιγνομένη
2. γονιός	β. στρατηγός
3. διαγωγή	γ. ναυσὶ
4. επινόηση	δ. ξύμβασιν
5. πιστός	ε. πείθει
6. πιθάρι	
7. επίκειο	

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Θουκυδίδης

- α. δεν συμφωνούσε με τις βασικές αρχές του πολεμικού του σχεδιασμού του Περικλή κατά την έναρξη του πελοποννησιακού πολέμου.
- β. υποστήριζε ότι η επέμβαση των θεών μπορεί να επηρεάσει τις ιστορικές εξελίξεις.
- γ. προβάλλει την *πλεονεξία* και τη *φιλοτιμία* ως βασικά κίνητρα για τον πόλεμο.
- δ. εξιστορεί τα γεγονότα του πολέμου κατά χρονολογική σειρά.
- ε. διαιρεί ο ίδιος το ιστορικό έργο του σε οκτώ βιβλία.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορία, 3, 75.2-75.5

ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσόν τι ἐν κινήσει ὤσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν συμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὡς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιᾶς διανοουμένων τῇ τοῦ μὴ συμπεῖν ἀπιστίᾳ, τὰ τε ὄπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν. Ὁρῶντες δὲ οἱ ἄλλοι τὰ γιγνόμενα καθίζουσιν ἐς τὸ Ἥραιον ἰκέται καὶ γίνονται οὐκ ἐλάσσους τετρακοσίων. Ὁ δὲ δῆμος δείσας μὴ τι νεωτερίσωσιν ἀνίστησί τε αὐτοὺς πείσας καὶ διακομίζει ἐς τὴν πρὸ τοῦ Ἥραιου νῆσον, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐκεῖσε αὐτοῖς διεπέμπετο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι ... οὐκ ἐλάσσους τετρακοσίων».

Μονάδες 30

5. Να αντιστοιχίσετε καθεμία νεοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** της αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Α περισσεύουν.

A	B
1. ανάταση	α. πράξας
2. πειρατής	β. ἀποπλεύσεσθαι
3. αποπομπή	γ. προστάται
4. διάπραξη	δ. καταλιπεῖν
5. σύμπλευση	ε. συμπέμψειν
6. υπόλοιπο	
7. διάσταση	

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Θουκυδίδης

- α. είχε εξοικειωθεί με τη μέθοδο και την έκφραση των μεγάλων σοφιστών.
- β. πίστευε, κατά την έναρξη του Πελοποννησιακού πολέμου, στη μεγάλη αξία του Περικλή και στην ορθότητα των βασικών αρχών του πολεμικού του σχεδιασμού.
- γ. ακολούθησε τον τρόπο χρονολογικής έκθεσης των γεγονότων που χρησιμοποιούσαν οι Αθηναίοι.
- δ. ολοκλήρωσε το ιστορικό έργο του με την καταγραφή των γεγονότων της Σικελικής εκστρατείας στο 6ο βιβλίο.
- ε. έγραψε στη λεγόμενη «αρχαία αττική» του 5^{ου} αι. π.Χ.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορία, 3, 71-72

ΚΕΙΜΕΝΟ

Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι, ἀλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλέον πολέμιον ἡγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιαν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγεὶς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἡπειρον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐλθόντων ... πρὸς τὴν ἡπειρον».

Μονάδες 30

5. Να γράψετε ένα **σύνθετο ομόρριζο ουσιαστικό ή επίθετο** της Νέας Ελληνικής, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **εἶπον, ξυνέφερε, ξυλλαβόντες, ἔχοντες, ᾤκουν**.

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

- α. Ο Θουκυδίδης πίστευε ότι η βαθύτερη αιτία του Πελοποννησιακού πολέμου ήταν η οικονομική και στρατιωτική ανάπτυξη της Σπάρτης.
- β. Στο έργο του Θουκυδίδη ο Περικλής ενσαρκώνει το πρότυπο του ηγέτη.
- γ. Η εξιστόρηση των γεγονότων από τον Θουκυδίδη γίνεται κατά θεματικές ενότητες.
- δ. Στο 1^ο βιβλίο του έργου του ο Θουκυδίδης εκθέτει, μεταξύ άλλων, την ιστορική του μέθοδο.
- ε. Είναι βέβαιο ότι ορισμένα τμήματα του ιστορικού έργου του Θουκυδίδη έχουν γραφτεί μετά το 404 π. Χ.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου *Ιστορίαι*, 3, 71-72.2

ΚΕΙΜΕΝΟ

Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι, ἀλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἠσυχάζοντες, τὸ δὲ πλέον πολέμιον ἠγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγινα. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Δράσαντες δὲ τοῦτο ... μὴ τις ἐπιστροφή γένηται».

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **υποδοχή, καθηγητής, αναφορά, ανάληψη, επίθεση**.

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Θουκυδίδης

- α. καταγόταν από αριστοκρατική οικογένεια και έλαβε λαμπρή μόρφωση.
- β. εξιστόρησε τα γεγονότα του Πελοποννησιακού πολέμου μέχρι το 404 π.Χ.
- γ. εντάσσει στο έργο του χρησμούς, φήμες, διαδόσεις.
- δ. θεωρεί στο έργο του ότι ο υπεύθυνος πολίτης διαθέτει, μεταξύ άλλων, *μετριοπάθεια* και *ανθρωπιά*.
- ε. διαιρεί στο ιστορικό του έργο το έτος σε θέρος (8 μήνες στρατιωτικών επιχειρήσεων) και χειμώνα (4 μήνες κατά τους οποίους τα αντίπαλα στρατεύματα αποσύρονται στις βάσεις τους).

Μονάδες 10

Θουκυδίδου *Ιστορίαι*, 3, 72-73

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγινα. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Αἰφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγεὶς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον. Τῇ δ' ὑστεραία ἠκροβολίσαντό τε ὀλίγα καὶ ἐς τοὺς ἀγροὺς περιέπεμπον ἀμφοτέροι, τοὺς δούλους παρακαλοῦντές τε καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι· καὶ τῷ μὲν δήμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο ζύμμαχον, τοῖς δ' ἑτέροις ἐκ τῆς ἠπέιρου ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐλθόντων ... πρὸς τὴν ἠπειρον».

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **ανάληψη, κατάθεση, αποικία, επίκληση, ετεροπροσωπία.**

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Θουκυδίδης

- α. αποδοκίμαζε τον πολεμικό σχεδιασμό του Περικλή.
- β. κατάφερε να σώσει την Αμφίπολη το 424 π.Χ., ως στρατηγός, από την επίθεση των Σπαρτιατών.
- γ. χρησιμοποιεί λογικές μεθόδους, όπως τα *εἰκότα*, τα *σημεῖα* και τα *τεκμήρια*.
- δ. θεωρεί ότι η λογική και η τύχη αποτελούν στοιχεία στα οποία μπορεί να στηριχτεί ο άνθρωπος.
- ε. γράφει στη λεγόμενη «αρχαία αττική» του 5^{ου} αι. π. Χ.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου *Ιστορία*, 3, 81.2-81.4

ΚΕΙΜΕΝΟ

Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλευούσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τούς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἃς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ᾧσιν περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσβῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἡραιὸν τε ἐλθόντες τῶν ἰκετῶν ὡς πενήκοντα ἄνδρας δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγχοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο. Ἡμέρας τε ἑπτὰ, ἃς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τούς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευον, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν, ἀπέθανον δὲ τινες καὶ ἰδίας ἐχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσιν ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων·

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι ... πάντων θάνατον».

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **αίσθηση, διαγωγή, αγχόνη, καταναλωτής, παράδοξο**.

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Στο έργο του Θουκυδίδη

- α. εξετάζεται το πρόβλημα της δύναμης, όπως μπορεί να τη χρησιμοποιήσει ένα κράτος, μια συμμαχία, μια πολιτική παράταξη.
- β. ο Περικλής αποτελεί το πρότυπο του ηγέτη, επειδή, μεταξύ άλλων, έλεγε την αλήθεια στον λαό.
- γ. οι δημηγορίες βρίσκονται σε αναντιστοιχία με μεγάλα γεγονότα του πολέμου.
- δ. το 6^ο και 7^ο βιβλίο είναι αφιερωμένα στη Σικελική εκστρατεία.

- ε. εντοπίζονται γλωσσικές ιδιομορφίες, όπως η χρήση της πρόθεσης ξὺν ἀντί γιὰ σὺν καὶ ἐς ἀντί γιὰ εἰς.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου *Ιστορία*, 3, 81.2-81.4

ΚΕΙΜΕΝΟ

Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλευούσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τούς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἃς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ᾧσιν περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσβῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἡραιὸν τε ἐλθόντες τῶν ἰκετῶν ὡς πενήκοντα ἄνδρας δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο. Ἡμέρας τε ἑπτὰ, ἃς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τούς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευον, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν, ἀπέθανον δὲ τινες καὶ ἰδίας ἐχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσιν ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων·

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν ... ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων·»

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **ευαισθησία, ἀφιξη, διάγνωση, διορατικός, αδυναμία.**

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):
  - α. Ο Θουκυδίδης συνδεόταν οικογενειακά με την πολιτική παράταξη των δημοκρατικών.
  - β. Η τάση για γενίκευση αποτελεί χαρακτηριστικό γνώρισμα της σκέψης και της μεθόδου του Θουκυδίδη στο ιστορικό του έργο.
  - γ. Για την ανεύρεση της αλήθειας στο έργο του ο Θουκυδίδης στηρίχτηκε μόνον στην αυτοψία.

- δ. Οι δημηγορίες στο έργο του Θουκυδίδη είναι λόγοι πολιτικών και στρατιωτικών κατά την προετοιμασία του πολέμου ή κατά τη διάρκεια των πολεμικών επιχειρήσεων.
- ε. Το έργο του Θουκυδίδη διαιρείται σε οκτώ βιβλία.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου *Ιστορία*, 3, 81.2-81.4

ΚΕΙΜΕΝΟ

Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλευούσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τούς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἃς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ᾧσιν περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσβῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἡραιὸν τε ἐλθόντες τῶν ἰκετῶν ὡς πενήκοντα ἄνδρας δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο. Ἡμέρας τε ἑπτὰ, ἃς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τούς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευον, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν, ἀπέθανον δὲ τινες καὶ ἰδίας ἐχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσιν ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων·

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν ... ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων·»

Μονάδες 30

5. Να γράψετε μία **ομόρριζη λέξη**, απλή ή σύνθετη, της Νέας Ελληνικής για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **αἰσθόμενοι, ἤγαγον, περιπλεῦσαι, περιεκομίζοντο, δοκοῦντας.**

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Θουκυδίδης

- α. συνδεόταν οικογενειακά με την πολιτική παράταξη των ολιγαρχικών.
- β. περιέγραψε τον λοιμό με βάση και την προσωπική του εμπειρία.
- γ. καταγράφει τον Πελοποννησιακό πόλεμο από την αρχή ως το τέλος του.
- δ. πιστεύει ότι οι θεοί επεμβαίνουν στις ιστορικές εξελίξεις.
- ε. αποδίδει αυτολεξεί στις δημηγορίες του τους λόγους των ομιλητών.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορία, 3, 73-74.2

ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῇ δ' ὑστεραία ἠκροβολίσαντό τε ὀλίγα καὶ ἐς τοὺς ἀγροὺς περιέπεμπον ἀμφοτέροι, τοὺς δούλους παρακαλοῦντές τε καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι· καὶ τῷ μὲν δήμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο ξύμμαχον, τοῖς δ' ἑτέροις ἐκ τῆς ἠπείρου ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι. Διαλιπούσης δ' ἡμέρας μάχη αὖθις γίνεται καὶ νικᾷ ὁ δῆμος χωρίων τε ἰσχύι καὶ πλήθει προύχων· αἶ τε γυναῖκες αὐτοῖς τολμηρῶς ξυνεπελάβοντο βάλλουσαι ἀπὸ τῶν οἰκιῶν τῷ κεράμῳ καὶ παρὰ φύσιν ὑπομένουσαι τὸν θόρυβον. Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς περὶ δείλην ὄψιαν, δείσαντες οἱ ὀλίγοι μὴ αὐτοβοεῖ ὁ δῆμος τοῦ τε νεωρίου κρατήσειεν ἐπελθῶν καὶ σφᾶς διαφθείρειεν, ἐμπιπρᾶσι τὰς οἰκίας τὰς ἐν κύκλῳ τῆς ἀγορᾶς καὶ τὰς ξυνοικίας, ὅπως μὴ ἦ ἔφοδος, φειδόμενοι οὔτε οἰκείας οὔτε ἀλλοτρίας, ὥστε καὶ χρήματα πολλὰ ἐμπόρων κατεκαύθη καὶ ἡ πόλις ἐκινδύνευσε πᾶσα διαφθαρῆναι, εἰ ἄνεμος ἐπεγένετο τῇ φλογὶ ἐπίφορος ἐς αὐτήν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Τῇ δ' ὑστεραία ... ὑπομένουσαι τὸν θόρυβον».

Μονάδες 30

5. Για καθεμία από της παρακάτω λέξεις του κειμένου να γράψετε μία περίοδο λόγου στη Νέα Ελληνική, όπου η συγκεκριμένη λέξη να χρησιμοποιείται **με διαφορετική σημασία** από αυτήν που έχει στο αρχαίο κείμενο: **παρακαλοῦντες, δῆμος, ἀγορᾶς, χρήματα, διαφθαρῆναι**. Μπορείτε να τη χρησιμοποιήσετε **σε οποιαδήποτε μορφή της (μέρος του λόγου, πτώση, αριθμό, γένος, ἐγκλίση, χρόνο)**.

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Ο πολεμικός σχεδιασμός του Περικλή περιλαμβάνει	α. άμυνα στη στεριά, επίθεση στη θάλασσα.
	β. άμυνα στη θάλασσα, επίθεση στη στεριά.

2. Το ιστορικό έργο του Θουκυδίδη	α. ολοκληρώθηκε.
	β. έμεινε ημιτελής.
3. Σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, η βαθύτερη αιτία του Πελοποννησιακού πολέμου είναι	α. η οικονομική και στρατιωτική ανάπτυξη της Αθήνας.
	β. η οικονομική και στρατιωτική ανάπτυξη της Σπάρτης.
4. Ο Θουκυδίδης θεωρεί ότι η τύχη είναι	α. υπερφυσική δύναμη.
	β. εξελίξεις που δεν μπορεί να προβλέψει ο άνθρωπος.
5. Βασικό χαρακτηριστικό της σκέψης και της μεθόδου του Θουκυδίδη αποτελεί	α. η τάση για γενίκευση.
	β. η τάση για απλούστευση.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου *Ιστορίαι*, 3, 75.1-75.4.1

ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους Ἀθηναίων στρατηγὸς παραγίγνεται βοηθῶν ἐκ Ναυπάκτου δώδεκα ναυσὶ καὶ Μεσσηνίων πεντακοσίοις ὀπλίταις· ζύμβασίν τε ἔπρασσε καὶ πείθει ὥστε ξυγχωρῆσαι ἀλλήλοις δέκα μὲν ἄνδρας τοὺς αἰτιωτάτους κρῖναι, οἳ οὐκέτι ἔμειναν, τοὺς δ' ἄλλους οἰκεῖν σπονδὰς πρὸς ἀλλήλους ποιησαμένους καὶ πρὸς Ἀθηναίους, ὥστε τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομίζειν. Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσόν τι ἐν κινήσει ὤσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν ξυμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ... Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι.»

Μονάδες 30

5. Για καθεμία ἀπὸ τις παρακάτω λέξεις τοῦ κειμένου να γράψετε μία περίοδο λόγου στη Νέα Ελληνική, ὅπου ἡ συγκεκριμένη λέξη να χρησιμοποιεῖται **με διαφορετικὴ σημασία** ἀπὸ αὐτὴν που ἔχει στο ἀρχαῖο κείμενο: **ξυγχωρῆσαι, κρῖναι, δήμου, προστάται, πληρώσαντες**. Μπορεῖτε να τὴ χρησιμοποιήσετε **σε οποιαδήποτε μορφή τῆς (μέρος τοῦ λόγου, πτώση, ἀριθμὸ, γένος, ἐγκλιση, χρόνος)**.

Μονάδες 10

8. Να ἀντιστοιχίσετε καθεμία ἀπὸ τις φράσεις τῆς στήλης Α τοῦ παρακάτω πίνακα με μία φράση ἀπὸ τὴ στήλη Β που συμπληρῶνει ορθὰ τὸ νόημά τῆς.

A	B
1. Ο Θουκυδίδης ἦταν ἐξοικειωμένος με τὴν ἐκφραση καὶ τὴ μέθοδο	α. τῶν τραγικῶν ποιητῶν.
	β. τῶν ἐπικῶν ποιητῶν.
	γ. τῶν μεγάλων σοφιστῶν.
2. Ἡ παιδικὴ καὶ νεανικὴ ἡλικία τοῦ Θουκυδίδη συμπίπτει	α. με τὰ λαμπρότερα χρόνια τῆς ἀθηναϊκῆς δύνάμεως.

	β. με την άνοδο των τριάκοντα τυράννων στην εξουσία.
	γ. με την παρακμή της Αθήνας.
3. Η οικογένεια του Θουκυδίδη συνδεόταν παραδοσιακά	α. με τη δημοκρατική παράταξη.
	β. με τους ολιγαρχικούς.
	γ. με την αριστοκρατική παράταξη.
4. Ο Θουκυδίδης ως στρατηγός ηγήθηκε των Αθηναίων	α. στη ναυμαχία στους Αιγός Ποταμούς.
	β. στην Αμφίπολη.
	γ. στη μάχη της Κορώνειας.
5. Το έργο του Θουκυδίδη	α. ολοκληρώθηκε από τον ίδιο.
	β. ολοκληρώθηκε από φιλόλογους της Αλεξανδρινής εποχής (3ος-2ος αι. π. Χ).
	γ. διακόπηκε στο 411 π. Χ.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 75.2-75.5

ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἤσσόν τι ἐν κινήσει ᾧσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν ξυμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὡς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιᾶς διανοουμένων τῇ τοῦ μὴ ξυμπλεῖν ἀπιστία, τὰ τε ὄπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν. Ὀρῶντες δὲ οἱ ἄλλοι τὰ γινόμενα καθίζουσιν ἐς τὸ Ἥραιον ἰκέται καὶ γίνονται οὐκ ἐλάσσους τετρακοσίων. Ὁ δὲ δῆμος δείσας μὴ τι νεωτερίσωσιν ἀνίστησί τε αὐτοὺς πείσας καὶ διακομίζει ἐς τὴν πρὸ τοῦ Ἥραιου νῆσον, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐκεῖσε αὐτοῖς διεπέμπετο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι ... οὐκ ἐλάσσους τετρακοσίων».

Μονάδες 30

5. Να γράψετε ένα **σύνθετο ομόρριζο ουσιαστικό ή επίθετο** της Νέας Ελληνικής, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **καταλιπεῖν, ξυμπέμψειν, ξυμπλεῖν, ὀρῶντες, δείσας**.

Μονάδες 10

8. Να αντιστοιχίσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α του παρακάτω πίνακα με μία φράση από τη στήλη Β που συμπληρώνει ορθά το νόημά της.

A	B
1. Για τη συγγραφή του έργου του ο Θουκυδίδης χρησιμοποιεί	α. αποδείξεις και συμπεράσματα στα οποία καταλήγει η έρευνα.
	β. πληροφορίες από οποιαδήποτε πηγή.
	γ. μύθους και χρησμούς.
2. Το ενδιαφέρον του Θουκυδίδα για την κατανόηση του πολέμου	α. στην κοινωνική ανθρωπολογία.
	β. στην πολιτική ιστορία.

επικεντρώνεται	γ. στην οικονομική ιστορία.
3. Κατά την άποψη του Θουκυδίδη η βαθύτερη αιτία του πολέμου ήταν	α. η ανάπτυξη της αθηναϊκής δύναμης.
	β. η ανάπτυξη της Σπάρτης.
	γ. η στρατηγική θέση της Κέρκυρας.
4. Στο έργο του Θουκυδίδη δίνονται απαντήσεις για	α. τις αφορμές του πολέμου.
	β. τα βαθύτερα αίτια του πολέμου.
	γ. όλα τα παραπάνω.
5. Η εξιστόρηση των γεγονότων του Πελοποννησιακού πολέμου από τον Θουκυδίδη διακόπτεται	α. στο έτος 404 π. Χ.
	β. στο έτος 411 π. Χ.
	γ. στο έτος 415 π. Χ.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου *Ιστορίαι*, 3, 74.3-75.4.1

ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οἱ μὲν παυσάμενοι τῆς μάχης ὡς ἑκάτεροι ἠσυχάσαντες τὴν νύκτα ἐν φυλακῇ ἦσαν· καὶ ἡ Κορινθία ναῦς τοῦ δήμου κεκρατηκότος ὑπεξανήγετο, καὶ τῶν ἐπικούρων οἱ πολλοὶ ἐς τὴν ἡπειρον λαθόντες διεκομίσθησαν. Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους Ἀθηναίων στρατηγὸς παραγίγνεται βοηθῶν ἐκ Ναυπάκτου δώδεκα ναυσὶ καὶ Μεσσηνίων πεντακοσίοις ὀπλίταις· ξύμβασίν τε ἔπρασσε καὶ πείθει ὥστε ξυγχωρῆσαι ἀλλήλοις δέκα μὲν ἄνδρας τοὺς αἰτιωτάτους κρῖναι, οἳ οὐκέτι ἔμειναν, τοὺς δ' ἄλλους οἰκεῖν σπονδὰς πρὸς ἀλλήλους ποιησαμένους καὶ πρὸς Ἀθηναίους, ὥστε τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομίζειν. Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσόν τι ἐν κινήσει ὣσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν ξυμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ ... ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι.»

Μονάδες 30

5. Για καθεμία ἀπὸ τις παρακάτω λέξεις τοῦ κειμένου, να γράψετε ἓνα **ομόρριζο ουσιαστικό** τῆς Νέας Ελληνικῆς, ἀπλό ἢ σύνθετο: **κεκρατηκότος, λαθόντες, πείθει, κρῖναι, νομίζειν.**

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ὡς Σωστές (Σ) ἢ Λανθασμένες (Λ):

Στο ἔργο τοῦ Θουκυδίδου

- α. χρησιμοποιοῦνται λογικὲς μέθοδοι, ὅπως τὰ *εἰκότα* (= ἐνδείξεις καὶ ἀποδείξεις).
- β. ὁ υπεύθυνος πολίτης χρησιμοποιεῖ τὴ λογικὴ καὶ τὴ σύνεση καὶ δὲν παρασύρεται ἀπὸ τοὺς δημαγωγούς.
- γ. οἱ δημηγορίες ἀποδίδουν τὴν προσωπικότητα τῶν ομιλητῶν ἀλλὰ δὲν ἐκφράζουν τὰ κίνητρα καὶ τοὺς στόχους τοὺς.

- δ. η εξιστόρηση των γεγονότων διακόπτεται στο 413 π. Χ.
- ε. εντοπίζονται αρχαιότεροι τύποι λέξεων, όπως *αίει* αντί για *άει*.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου *Ιστορίαι*, 3, 81.1-81.3

ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ μὲν οὖν Πελοποννήσιοι τῆς νυκτὸς εὐθύς κατὰ τάχος ἐκομίζοντο ἐπ' οἴκου παρὰ τὴν γῆν· καὶ ὑπερενεγκόντες τὸν Λευκαδίων ἰσθμὸν τὰς ναῦς, ὅπως μὴ περιπλέοντες ὀφθῶσιν, ἀποκομίζονται. Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλευούσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τούς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἃς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ᾧσιν περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσθῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἡραιὸν τε ἐλθόντες τῶν ἰκετῶν ὡς πενήκοντα ἄνδρας δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγχοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Οἱ μὲν οὖν Πελοποννήσιοι τῆς νυκτὸς ... εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον.»

Μονάδες 30

5. Για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου, να γράψετε ένα **ομόρριζο ουσιαστικό** της Νέας Ελληνικής, απλό ή σύνθετο: **ἐκομίζοντο, προσπλευούσας, ἤγαγον, ἀπέκτεινον, ἐσθῆναι.**

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Θουκυδίδης στο έργο του

- α. επικεντρώνεται στην πολιτική ιστορία.
- β. θεωρεί ότι ο Αγησίλαος αποτελεί το πρότυπο του πολιτικού ηγέτη.
- γ. πιστεύει ότι, ακόμη και μέσα στον εμφύλιο πόλεμο, ο υπεύθυνος πολίτης μπορεί να δείξει μετριοπάθεια και ανώτερο ήθος.
- δ. καταγράφει μόνο τα γεγονότα για τα οποία είχε προσωπική γνώση και για τα οποία είχε κάνει επίτονη έρευνα.
- ε. δεν είχε δυσκολίες στην προσπάθεια για χρονολογική ακρίβεια στην έκθεση των γεγονότων.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου *Ιστορία*, 3, 81.1-81.3

ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ μὲν οὖν Πελοποννήσιοι τῆς νυκτὸς εὐθύς κατὰ τάχος ἐκομίζοντο ἐπ' οἴκου παρὰ τὴν γῆν· καὶ ὑπερενεγκόντες τὸν Λευκαδίων ἰσθμὸν τὰς ναῦς, ὅπως μὴ περιπλέοντες ὀφθῶσιν, ἀποκομίζονται. Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλεύσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τοὺς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἃς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ᾧσιν περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσθῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἥραιόν τε ἐλθόντες τῶν ἱκετῶν ὡς πενήκοντα ἄνδρας δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἱκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι ... κατέγνωσαν πάντων θάνατον».

Μονάδες 30

5. Να αντιστοιχίσετε καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** της νεοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Β περισσεύουν.

A	B
1. περιπλέοντες	α. οφθαλμίατρος
2. ὀφθῶσιν	β. πλωτός
3. ἤγαγον	γ. παράλειψη
4. λάβοιεν	δ. φθορά
5. ἀπέκτεινον	ε. απαγωγή
	ζ. περίληψη
	η. πατροκτόνος

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Θουκυδίδης

- α. δεν κατάφερε να σώσει την Αμφίπολη από την επίθεση των Κορινθίων και γι' αυτό εξορίστηκε.
- β. επισκέπτεται τους χώρους των συγκρούσεων στη διάρκεια της εξορίας του, για να συγκεντρώσει πληροφορίες για την ιστορική του έρευνα.
- γ. αναγνωρίζει ότι, όταν ξέσπασε ο πόλεμος, οι αντίπαλοι βρίσκονταν στο ύψιστο σημείο της ακμής τους.
- δ. καταγράφει στο έργο του τα γεγονότα τόσο κατά θεματικές ενότητες όσο και κατά χρονολογική σειρά.
- ε. χρησιμοποιεί στον λόγο του σύνθετα ρήματα και αντιθέσεις.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορία, 3, 81.2-81.4

ΚΕΙΜΕΝΟ

Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλευούσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τούς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἃς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ᾧσιν περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσβῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἡραιὸν τε ἐλθόντες τῶν ἰκετῶν ὡς πενήκοντα ἄνδρας δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγχοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο. Ἡμέρας τε ἑπτὰ, ἃς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τούς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευον, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν, ἀπέθανον δὲ τινες καὶ ἰδίας ἐχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσιν ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων·

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι ... πάντων θάνατον».

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ομόρριζη λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **αναίσθητος, άξονας, διακομιδή, κατάχρηση, άγνοια**.

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Η οικογενειακή παράδοση του Θουκυδίδη συνδεόταν	α. με τους αριστοκρατικούς.
	β. με τους δημοκρατικούς.
2. Ο Θουκυδίδης απέτυχε να σώσει την αποικία των	α. στις Αργινούσες.

Αθηναίων	β. στην Αμφίπολη.
3. Το έργο του Θουκυδίδη για τον Πελοποννησιακό πόλεμο	α. έμεινε ημιτελές.
	β. είναι ολοκληρωμένο.
4. Ο Θουκυδίδης εξιστορεί τα γεγονότα	α. κατά χρονολογική σειρά.
	β. κατά θεματικές ενότητες.
5. Η γλώσσα του Θουκυδίδη είναι	α. η «αρχαία αττική» του 5 ^{ου} αι. π.Χ.
	β. η «απλοποιημένη αττική».

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 81.2-81.4

ΚΕΙΜΕΝΟ

Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλευούσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τοὺς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἃς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ᾧσιν περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσθῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἡραϊόν τε ἐλθόντες τῶν ἰκετῶν ὡς πενήκοντα ἄνδρας δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο. Ἡμέρας τε ἑπτὰ, ἃς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόρευον, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν, ἀπέθανον δὲ τινες καὶ ἰδίας ἐχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσις ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων·

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν ... ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων·»

Μονάδες 30

5. Να γράψετε μία **ομόρριζη λέξη** της Νέας Ελληνικής, απλή ή σύνθετη, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **ἤγαγον, περιεκομίζοντο, ἐσθῆναι, ἐώρων, ἀνηλοῦντο.**

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Ο πολεμικός σχεδιασμός του Περικλή περιλαμβάνει	α. άμυνα στη στεριά, επίθεση στη θάλασσα.
	β. άμυνα στη θάλασσα, επίθεση στη στεριά.

2. Το ιστορικό έργο του Θουκυδίδη	α. ολοκληρώθηκε.
	β. έμεινε ημιτελής.
3. Σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, η βαθύτερη αιτία του Πελοποννησιακού πολέμου είναι	α. η οικονομική και στρατιωτική ανάπτυξη της Αθήνας.
	β. η οικονομική και στρατιωτική ανάπτυξη της Σπάρτης.
4. Ο Θουκυδίδης θεωρεί ότι η τύχη είναι	α. υπερφυσική δύναμη.
	β. εξελίξεις που δεν μπορεί να προβλέψει ο άνθρωπος.
5. Βασικό χαρακτηριστικό της σκέψης και της μεθόδου του Θουκυδίδη αποτελεί	α. η τάση για γενίκευση.
	β. η τάση για απλούστευση.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορία, 3, 81.2-81.4

ΚΕΙΜΕΝΟ

Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλευούσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τοὺς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἃς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ᾧσιν περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσβῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἡραιὸν τε ἐλθόντες τῶν ἰκετῶν ὡς πενήκοντα ἄνδρας δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγχοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο. Ἡμέρας τε ἑπτὰ, ἃς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευον, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν, ἀπέθανον δὲ τινες καὶ ἰδίας ἐχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσιν ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων·

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν ... ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων·»

Μονάδες 30

5. Να γράψετε ένα σύνθετο ομόρριζο ουσιαστικό της Νέας Ελληνικής, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **αἰσθόμενοι, λαβόντες, ὑποσχεῖν, κατέγνωσαν, ἐπιφέροντες.**

Μονάδες 10

8. Να αντιστοιχίσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α του παρακάτω πίνακα με μία φράση από τη στήλη Β που συμπληρώνει ορθά το νόημά της.

A	B
1. Κατά την άποψη του Θουκυδίδη η βαθύτερη αιτία του πολέμου ήταν	α. η ανάπτυξη της αθηναϊκής δύναμης.
	β. η ανάπτυξη της Σπάρτης.
	γ. η ναυτική δύναμη της Κέρκυρας.

2. Ο Θουκυδίδης ως προς τον τρόπο χρονολογικής έκθεσης	α. εξιστορεί τα γεγονότα σύμφωνα με το ενιαίο χρονολογικό σύστημα των ελληνικών πόλεων-κρατών.
	β. εξιστορεί τα γεγονότα κατά χρονολογική σειρά.
	γ. εξιστορεί τα γεγονότα κατά θεματικές ενότητες.
3. Η εξιστόρηση από τον Θουκυδίδη των γεγονότων του Πελοποννησιακού πολέμου διακόπτεται	α. στο έτος 404 π.Χ.
	β. στο έτος 409 π.Χ.
	γ. στο έτος 411 π.Χ.
4. Η γλώσσα του Θουκυδίδη είναι	α. η λεγόμενη «αρχαία αττική» του 5 ^{ου} αι. π.Χ.
	β. η λεγόμενη «νέα αττική».
	γ. η λεγόμενη «απλοποιημένη αττική».
5. Χαρακτηριστική γλωσσική ιδιομορφία στο έργο του Θουκυδίδη είναι	α. η χρήση του τύπου της πρόθεσης <i>είς</i> αντί <i>ές</i> .
	β. η χρήση του τύπου της πρόθεσης <i>ξύν</i> αντί <i>σύν</i> .
	γ. το αρχαιότερο σύμπλεγμα <i>ττ</i> αντί <i>σσ</i> .

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορία, 3, 74.3-75.4.1

ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οἱ μὲν παυσάμενοι τῆς μάχης ὡς ἑκάτεροι ἠσυχάσαντες τὴν νύκτα ἐν φυλακῇ ἦσαν· καὶ ἡ Κορινθία ναῦς τοῦ δήμου κεκρατηκότος ὑπεξανήγετο, καὶ τῶν ἐπικούρων οἱ πολλοὶ ἐς τὴν ἡπειρον λαθόντες διεκομίσθησαν. Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους Ἀθηναίων στρατηγὸς παραγίγνεται βοηθῶν ἐκ Ναυπάκτου δώδεκα ναυσὶ καὶ Μεσσηνίων πεντακοσίοις ὀπλίταις· ξύμβασίν τε ἔπρασε καὶ πείθει ὥστε ξυγχωρῆσαι ἀλλήλοις δέκα μὲν ἄνδρας τοὺς αἰτιωτάτους κρῖναι, οἳ οὐκέτι ἔμειναν, τοὺς δ' ἄλλους οἰκεῖν σπονδὰς πρὸς ἀλλήλους ποιησαμένους καὶ πρὸς Ἀθηναίους, ὥστε τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομίζειν. Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσόν τι ἐν κινήσει ᾧσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν ξυμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ ... ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι.»

Μονάδες 30

5. Να γράψετε μία **ομόρριζη λέξη** της Νέας Ελληνικής, απλή ή σύνθετη, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **ἐπιγιγνομένη, πείθει, ἔμειναν, κατέλεγον, ἀποπεμφθῶσι.**

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Κατά τον Θουκυδίδη οι θεοί	α. επεμβαίνουν στις ιστορικές εξελίξεις.
	β. δεν παρεμβαίνουν στα ιστορικά

	γεγονότα.
2. Οι δημηγορίες στο έργο του Θουκυδίδη ήταν λόγοι που εκφωνήθηκαν	α. κατά τη διάρκεια των πολεμικών επιχειρήσεων.
	β. μετά το τέλος των πολεμικών επιχειρήσεων.
3. Στην εποχή του Θουκυδίδη οι ελληνικές πόλεις-κράτη	α. είχαν κοινές ονομασίες για τους μήνες του σεληνιακού έτους.
	β. είχαν διαφορετικές ονομασίες για τους μήνες του σεληνιακού έτους.
4. Η διαίρεση του έργου του Θουκυδίδη σε 8 βιβλία	α. έγινε από μεταγενέστερους φιλολόγους.
	β. έγινε από τον ίδιο.
5. Την προσπάθεια του Θουκυδίδη να διαφωτίσει πλήρως τα γεγονότα δηλώνει και	α. το γεγονός ότι συμπεριλαμβάνει μύθους, φήμες και διαδόσεις στην αφήγησή του.
	β. η εκτενής χρήση αιτιολογικών προτάσεων στο έργο του.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορία, 3, 81.1-81.3

ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ μὲν οὖν Πελοποννήσιοι τῆς νυκτὸς εὐθύς κατὰ τάχος ἐκομίζοντο ἐπ' οἴκου παρὰ τὴν γῆν· καὶ ὑπερενεγκόντες τὸν Λευκαδίων ἰσθμὸν τὰς ναῦς, ὅπως μὴ περιπλέοντες ὀφθῶσιν, ἀποκομίζονται. Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλευούσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τούς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἃς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ᾧσιν περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσβῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἥραιόν τε ἐλθόντες τῶν ἰκετῶν ὡς πενήτην ἄνδρα δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Οἱ μὲν οὖν Πελοποννήσιοι τῆς νυκτὸς ... εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον.»

Μονάδες 30

5. **συγκομιδή, αγωγή, διάπλους, ὄραση, κατανάλωση:** Για καθεμία από τις λέξεις της Νέας Ελληνικής που σας δίνονται, να γράψετε μια **ετυμολογικά συγγενή λέξη** από το κείμενο.

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Η περιοχή της Αμφίπολης είχε σημασία για τους Αθηναίους, επειδή	α. βρισκόταν κοντά στα χρυσωρυχεία του Παγγαίου.
	β. ήταν πολύ κοντά στην Αττική και αποτελούσε ορμητήριο των Αθηναίων.
2. Η εξιστόρηση των γεγονότων του Πελοποννησιακού πολέμου από τον	α. το 411 π. Χ.
	β. το 413 π. Χ.

Θουκυδίδη σταματά	
3. Κατά τη συγγραφή του έργου του, ο Θουκυδίδης επικεντρώνει το ενδιαφέρον του	α. στη στρατιωτική ιστορία.
	β. στην πολιτική ιστορία.
4. Το 6 ^ο και το 7 ^ο βιβλίο του ιστορικού έργου του Θουκυδίδη είναι αφιερωμένα	α. στη Σικελική εκστρατεία.
	β. στον λοιμό των Αθηνών και τον θάνατο του Περικλή.
5. Ο Θουκυδίδης θαυμάστηκε σε όλες τις εποχές	α. για την αμεροληψία του.
	β. για τη μετριοπάθεια και το ήθος του.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου *Ιστορία*, 3, 81.1-81.3

ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ μὲν οὖν Πελοποννήσιοι τῆς νυκτὸς εὐθύς κατὰ τάχος ἐκομίζοντο ἐπ’ οἴκου παρὰ τὴν γῆν· καὶ ὑπερενεγκόντες τὸν Λευκαδίων ἰσθμὸν τὰς ναῦς, ὅπως μὴ περιπλέοντες ὀφθῶσιν, ἀποκομίζονται. Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλευούσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τούς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἃς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ᾧσιν περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσθῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἥραιόν τε ἐλθόντες τῶν ἰκετῶν ὡς πενήκοντα ἄνδρας δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγοντο, οἱ δ’ ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι ... κατέγνωσαν πάντων θάνατον».

Μονάδες 30

5. Να γράψετε ένα **απλό ομόρριζο ουσιαστικό** της Νέας Ελληνικής, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **ἤγαγον, περιπλεῦσαι, ἐσθῆναι, κατέγνωσαν, ἐώρων.**

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Οι Αθηναῖοι εξόρισαν τον Θουκυδίδη, γιατί	α. δεν μπόρεσε να σώσει την Αμφίπολη από τους Σπαρτιάτες.
	β. ακολούθησε τον Αγησίλαο σε στρατιωτικές επιχειρήσεις.
2. Είναι βέβαιο ότι ο Θουκυδίδης	α. έζησε ως το τέλος του Πελοποννησιακού πολέμου.

	β. πέθανε πριν από το τέλος του Πελοποννησιακού πολέμου.
3. Σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, μία από τις βασικές προϋποθέσεις για τη συγκρότηση ενός ισχυρού στρατιωτικά κράτους ήταν	α. η κυριαρχία στη στεριά.
	β. η κυριαρχία στη θάλασσα.
4. Είναι λάθος να χαρακτηρίζουμε τον Θουκυδίδη	α. ρεαλιστή.
	β. απαισιόδοξο.
5. Σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, χρέος του πολίτη είναι να συμπεριφέρεται	α. με λογική και σύνεση.
	β. με θάρρος και τόλμη.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 71-72.2

ΚΕΙΜΕΝΟ

Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι ἀλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἠσυχάζοντες, τὸ δὲ πλεόν πολέμιον ἠγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Πέμπουσι δὲ ... μαχόμενοι ἐνίκησαν».

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **ελλιπής, ναυτικός, καθηγητής, πίστη, λήψη**.

Μονάδες 10

8. Να αντιστοιχίσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α του παρακάτω πίνακα με μία φράση από τη στήλη Β που συμπληρώνει ορθά το νόημά της.

A	B
1. Η παιδική και νεανική ηλικία του Θουκυδίδη συμπίπτει	α. με τα λαμπρότερα χρόνια της αθηναϊκής δύναμης.
	β. με την παρακμή της Αθήνας.
2. Σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, η μόνη αξία στην οποία μπορεί να στηριχθεί ο άνθρωπος είναι	α. η πίστη στους θεούς.
	β. η λογική.
3. Ο Θουκυδίδης σχετικά με τα γεγονότα της εποχής του Πελοποννησιακού πολέμου	α. αυτά για τα οποία είχε προσωπική γνώση και για τα οποία είχε κάνει έρευνα.
	β. στοιχεία που αντλούσε μόνο από τη μελέτη των

συμπεριέλαβε στο έργο του	κρατικών αρχείων.
4. Οι δημηγορίες στο έργο του Θουκυδίδη	α. βρίσκονται σε αναντιστοιχία με τα μεγάλα γεγονότα του πολέμου.
	β. βρίσκονται σε αντιστοιχία μεταξύ τους με το σχήμα «θέση» - «αντίθεση».
5. Στην προσπάθεια του Θουκυδίδη για χρονολογική ακρίβεια στην έκθεση των γεγονότων	α. βοηθούσε το γεγονός ότι οι ελληνικές πόλεις-κράτη είχαν ενιαίο χρονολογικό σύστημα.
	β. οι δυσκολίες ήταν μεγάλες.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου *Ιστορίαι*, 3, 71.2-72

ΚΕΙΜΕΝΟ

Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περί τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβειν ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγεὶς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐδὲν οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Πέμπουσι δὲ ... καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν».

Μονάδες 30

5. Να γράψετε μία **ομόρριζη λέξη** της Νέας Ελληνικής, απλή ή σύνθετη, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **πεπραγμένων, καταπεφευγότας, ἐπιστροφή, ἀφικομένης, μετέωρα**.

Μονάδες 10

8. Να αντιστοιχίσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α του παρακάτω πίνακα με μία φράση από τη στήλη Β που συμπληρώνει ορθά το νόημά της.

A	B
1. Για τον Θουκυδίδη το πρότυπο του ηγέτη ενσαρκώνει	α. ο Αλκιβιάδης.
	β. ο Λύσανδρος.
	γ. ο Περικλής.
2. Ο υπεύθυνος πολίτης στο έργο του Θουκυδίδη χαρακτηρίζεται από	α. ενδιαφέρον για το συμφέρον της πόλης.
	β. ανώτερο ήθος και ανθρωπιά.
	γ. όλα τα παραπάνω.
3. Χαρακτηριστικό γνώρισμα της σκέψης και της μεθόδου του	α. η εστίαση σε συγκεκριμένα γεγονότα.
	β. η τάση για γενίκευση.

Θουκυδίδη είναι	γ. η έμφαση στις λεπτομέρειες.
4. Η συγγραφή του έργου του Θουκυδίδη δεν χαρακτηρίζεται από	α. υποκειμενικότητα.
	β. ειλικρίνεια.
	γ. αμεροληψία.
5. Χαρακτηριστικό του ύφους του Θουκυδίδη είναι	α. η χρήση των αντιθέσεων.
	β. η χρήση απλών ρημάτων.
	γ. η τάση για απλούστευση.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου *Ιστορίαι*, 3, 71.2-72

ΚΕΙΜΕΝΟ

Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβειν ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγεὶς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐδὲν οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἤπειρον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι ... καὶ πρὸς τὴν ἤπειρον».

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **καταστροφικός, λαβίδα, πεποιθήση, σχέση, εκλεκτός.**

Μονάδες 10

8. Να αντιστοιχίσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α του παρακάτω πίνακα με μία φράση από τη στήλη Β που συμπληρώνει ορθά το νόημά της.

A	B
1. Για τη συγγραφή του έργου του ο Θουκυδίδης χρησιμοποιεί	α. αποδείξεις και συμπεράσματα στα οποία καταλήγει η έρευνα.
	β. πληροφορίες από οποιαδήποτε πηγή.
	γ. μύθους και χρησμούς.
2. Το ενδιαφέρον του Θουκυδίδα για την κατανόηση του πολέμου επικεντρώνεται	α. στην κοινωνική ανθρωπολογία.
	β. στην πολιτική ιστορία.
	γ. στην οικονομική ιστορία.
3. Κατά την άποψη του Θουκυδίδα η	α. η ανάπτυξη της αθηναϊκής δύναμης.

βαθύτερη αιτία του πολέμου ήταν	β. η ανάπτυξη της Σπάρτης.
	γ. η στρατηγική θέση της Κέρκυρας.
4. Στο έργο του Θουκυδίδη δίνονται απαντήσεις για	α. τις αφορμές του πολέμου.
	β. τα βαθύτερα αίτια του πολέμου.
	γ. όλα τα παραπάνω.
5. Η εξιστόρηση των γεγονότων του Πελοποννησιακού πολέμου από τον Θουκυδίδη διακόπτεται	α. στο έτος 404 π. Χ.
	β. στο έτος 411 π. Χ.
	γ. στο έτος 415 π. Χ.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορία, 3, 72-73

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὄσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγινα. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγεὶς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐδ' ἔπειτα οἱ πολλοὶ ὥκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον. Τῇ δ' ὑστεραία ἠκροβολίσαντό τε ὀλίγα καὶ ἐς τοὺς ἀγροὺς περιέπεμπον ἀμφοτέροι, τοὺς δούλους παρακαλοῦντές τε καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι· καὶ τῷ μὲν δήμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο ζύμμαχον, τοῖς δ' ἑτέροις ἐκ τῆς ἠπείρου ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐλθόντων ... πρὸς τὴν ἠπειρον».

Μονάδες 30

5. Να αντιστοιχίσετε καθεμία νεοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** της αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Α περισσεύουν.

A	B
1. διαφυγή	α. ξυλλαβόντες
2. πρόσληψη	β. ἔπεισαν
3. κλητική	γ. κατέθεντο
4. πειθήνιος	δ. καταφεύγει
5. ψυγείο	ε. παρακαλοῦντες
6. πίσσα	
7. αδιάθετος	

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Στο έργο του Θουκυδίδη

- α. χρησιμοποιούνται λογικές μέθοδοι, όπως τα εἰκότα (= ενδείξεις και αποδείξεις).

- β. ο υπεύθυνος πολίτης χρησιμοποιεί τη λογική και τη σύνεση και δεν παρασύρεται από τους δημαγωγούς.
- γ. οι δημηγορίες αποδίδουν την προσωπικότητα των ομιλητών αλλά δεν εκφράζουν τα κίνητρα και τους στόχους τους.
- δ. η εξιστόρηση των γεγονότων διακόπτεται στο 413 π.Χ.
- ε. εντοπίζονται αρχαιότεροι τύποι λέξεων, όπως *αίει* αντί για *αεί*.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου *Ιστορία*, 3, 72-73

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιαν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβειων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγείς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐδ' ἔπειτα οἱ πολλοὶ ὥκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον. Τῇ δ' ὑστεραία ἠκροβολίσαντό τε ὀλίγα καὶ ἐς τοὺς ἀγροὺς περιέπεμπον ἀμφοτέροι, τοὺς δούλους παρακαλοῦντές τε καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι· καὶ τῷ μὲν δήμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο ζύμμαχον, τοῖς δ' ἑτέροις ἐκ τῆς ἠπείρου ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «*Αφικομένης δὲ νυκτὸς ... ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι*».

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **συσχέτιση, διαμάχη, ικέτης, πρόληψη, πομπός**.

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Θουκυδίδης στο έργο του

- α. επικεντρώνεται στην πολιτική ιστορία.
- β. θεωρεί ότι ο Αγησίλαος αποτελεί το πρότυπο του πολιτικού ηγέτη.
- γ. πιστεύει ότι, ακόμη και μέσα στον εμφύλιο πόλεμο, ο υπεύθυνος πολίτης μπορεί να δείξει μετριοπάθεια και ανώτερο ήθος.
- δ. καταγράφει μόνο τα γεγονότα για τα οποία είχε προσωπική γνώση και για τα οποία είχε κάνει επίπονη έρευνα.
- ε. δεν είχε δυσκολίες στην προσπάθεια για χρονολογική ακρίβεια στην έκθεση των γεγονότων.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορία, 3, 74

ΚΕΙΜΕΝΟ

Διαλιπούσης δ' ἡμέρας μάχη αὖθις γίνεται καὶ νικᾷ ὁ δῆμος χωρίων τε ἰσχύι καὶ πλήθει προύχων· αἶ τε γυναῖκες αὐτοῖς τολμηρῶς ξυνεπελάβοντο βάλλουσαι ἀπὸ τῶν οἰκιῶν τῶν κεράμω καὶ παρὰ φύσιν ὑπομένουσαι τὸν θόρυβον. Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς περὶ δειλίην ὀψίαν, δείσαντες οἱ ὀλίγοι μὴ αὐτοβοεῖ ὁ δῆμος τοῦ τε νεωρίου κρατήσειεν ἐπελθὼν καὶ σφᾶς διαφθείρειεν, ἐμπιπρᾶσι τὰς οἰκίας τὰς ἐν κύκλω τῆς ἀγορᾶς καὶ τὰς ξυνοικίας, ὅπως μὴ ἦ ἔφοδος, φειδόμενοι οὔτε οἰκείας οὔτε ἀλλοτρίας, ὥστε καὶ χρήματα πολλὰ ἐμπόρων κατεκαύθη καὶ ἡ πόλις ἐκινδύνευσε πᾶσα διαφθαρῆναι, εἰ ἄνεμος ἐπεγένετο τῇ φλογὶ ἐπίφορος ἐς αὐτήν. Καὶ οἱ μὲν παυσάμενοι τῆς μάχης ὡς ἐκάτεροι ἡσυχάσαντες τὴν νύκτα ἐν φυλακῇ ἦσαν· καὶ ἡ Κορινθία ναῦς τοῦ δήμου κεκρατηκότος ὑπεξανήγετο, καὶ τῶν ἐπικούρων οἱ πολλοὶ ἐς τὴν ἡπειρον λαθόντες διεκομίσθησαν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς ... ἐν φυλακῇ ἦσαν.»

Μονάδες 30

5. Να γράψετε μία **ομόρριζη λέξη** της Νέας Ελληνικής, απλή ή σύνθετη, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **γίνεται, νικᾷ, ἰσχύι, ξυνεπελάβοντο, βάλλουσαι.**

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):
  - α. Ο Θουκυδίδης πίστευε ότι η βαθύτερη αιτία του Πελοποννησιακού πολέμου ήταν η οικονομική και στρατιωτική ανάπτυξη της Σπάρτης.
  - β. Στο έργο του Θουκυδίδη ο Περικλής ενσαρκώνει το πρότυπο του ηγέτη.
  - γ. Η εξιστόρηση των γεγονότων από τον Θουκυδίδη γίνεται κατά θεματικές ενότητες.
  - δ. Στο 1^ο βιβλίο του έργου του ο Θουκυδίδης εκθέτει, μεταξύ άλλων, την ιστορική του μέθοδο.
  - ε. Είναι βέβαιο ότι ορισμένα τμήματα του ιστορικού έργου του Θουκυδίδη έχουν γραφτεί μετά το 404 π.Χ.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 71-72.2

ΚΕΙΜΕΝΟ

Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι ἀλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλέον πολέμιον ἡγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνῶμην. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Πέμπουσι δὲ ... μαχόμενοι ἐνίκησαν».

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ομόρριζη λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **εκκλησία, υποδοχή, ναύσταθμος, φυγόκεντρος, παρελθόν.**

Μονάδες 10

8. Να αντιστοιχίσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α του παρακάτω πίνακα με μία φράση από τη στήλη Β που συμπληρώνει ορθά το νόημά της.

A	B
1. Σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, η μόνη αξία στην οποία μπορεί να στηριχθεί ο άνθρωπος είναι	α. οι θεοί.
	β. η λογική.
	γ. η στρατιωτική υπεροχή.
2. Για τον Θουκυδίδη το πρότυπο του ηγέτη ενσαρκώνει	α. ο Περικλής.
	β. ο Αγησίλαος.
	γ. ο Λύσανδρος.
3. Είναι βέβαιο ότι ορισμένα τμήματα του έργου του Θουκυδίδη έχουν γραφτεί	α. κατά την περίοδο των Μηδικών πολέμων.
	β. μετά το 404 π. Χ.

	γ. μετά τη μάχη στα Λεύκτρα.
4. Χαρακτηριστικό του υψηλού λογοτεχνικού ύφους του Θουκυδίδη είναι	α. οι μακρές περίοδοι λόγου.
	β. οι σύντομες περίοδοι λόγου.
	γ. οι ομοιόπτωτοι προσδιορισμοί και η απλή σύνταξη.
5. Ο Θουκυδίδης θαυμάστηκε σε όλες τις εποχές από τους αναγνώστες και τους μελετητές του	α. για την αμεροληψία του στην έκθεση των γεγονότων.
	β. για το απλοποιημένο αττικό ιδίωμα.
	γ. για τη λογοτεχνική πλαισίωση της ιστορίας.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 71.2-72

ΚΕΙΜΕΝΟ

Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μή τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγείς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐδὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Πέμπουσι δὲ ... καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν».

Μονάδες 30

5. Να γράψετε ένα **σύνθετο ομόρριζο** της Νέας Ελληνικής, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **Πέμπουσι, πείσοντας, ἐνίκησαν, πόλεως, ἀγορὰν**.

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Θουκυδίδης

- α. εξορίστηκε από την Αθήνα εξαιτίας της αριστοκρατικής καταγωγής του.
- β. πίστευε ότι η λογική αποτελεί τη μόνη αξία, στην οποία μπορεί να στηριχτεί ο άνθρωπος.
- γ. προβάλλει τον ανθρώπινο παραλογισμό ως το μόνο κίνητρο για τον πόλεμο.
- δ. στηρίχτηκε μόνο στη μελέτη επίσημων κειμένων για την ανεύρεση της αλήθειας.
- ε. χρησιμοποιεί αρχαιότερους τύπους λέξεων, όπως *αίει* αντί για *αεί*.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου *Ιστορίαι*, 3, 71.2-72

ΚΕΙΜΕΝΟ

Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περί τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μή τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγείς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐδὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἤπειρον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι... καὶ πρὸς τὴν ἤπειρον.»

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **αναστρέψιμος, απιστία, εγγενής, ἀφιξη, ἀνάληψη.**

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Θουκυδίδης

- α. απέτυχε, ως στρατηγός, να σώσει την Αμφίπολη από τους Σπαρτιάτες.
- β. εξορίστηκε και γι' αυτό δεν μπόρεσε να συνεχίσει την ιστορική του έρευνα.
- γ. πίστευε ότι η βαθύτερη αιτία του πολέμου ήταν η ανάπτυξη, οικονομική και στρατιωτική, της αθηναϊκής δύναμης.
- δ. κατόρθωσε παρά τις δυσκολίες να παραθέσει αυτολεξεί τους λόγους των πολιτικών κατά τη διάρκεια του πολέμου.
- ε. εξιστορεί τα γεγονότα του πολέμου κατά χρονολογική σειρά διαιρώντας το έτος σε θέρος και χειμώνα.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 71-72

ΚΕΙΜΕΝΟ

Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι, ἀλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλέον πολέμιον ἡγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλληγεῖς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐλθόντων ... πρὸς τὴν ἠπειρον».

Μονάδες 30

5. Για καθεμία ἀπὸ τις παρακάτω λέξεις τοῦ κειμένου να γράψετε μία περίοδο λόγου στη Νέα Ελληνική, ὅπου ἡ συγκεκριμένη λέξη να χρησιμοποιεῖται **με διαφορετικὴ σημασία** ἀπὸ αὐτὴν που ἔχει στο ἀρχαῖο κείμενο: **ἡσυχάζοντας, νεωτερίζοντας, πράγματα, δῆμος, ἀγορὰν**. Μπορεῖτε να τὴ χρησιμοποιήσετε **σε οποιαδήποτε μορφή** τῆς (μέρος τοῦ λόγου, πτώση, ἀριθμὸ, γένος, ἐγκλίση, χρόνος).

Μονάδες 10

8. Να ἀντιστοιχίσετε καθεμία ἀπὸ τις φράσεις τῆς στήλης Α τοῦ παρακάτω πίνακα με μία φράση ἀπὸ τὴ στήλη Β που συμπληρώνει ὀρθὰ τὸ νόημά τῆς.

A	B
1. Ο Θουκυδίδης γεννήθηκε ἀπὸ πλούσια	α. δημοκρατικὴ οικογένεια.
	β. ἀριστοκρατικὴ οικογένεια.
2. Μετὰ τὴ στρατιωτικὴ ἀποτυχία στὴν	α. ἐπέστρεψε στὴν Αθήνα.

Αμφίπολη ο Θουκυδίδης	β. εξορίστηκε στη Θράκη.
3. Κατά τον Θουκυδίδη, ο άνθρωπος μπορεί να στηριχθεί μόνο	α. στην τύχη.
	β. στη λογική.
4. Σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, ο υπεύθυνος πολίτης χαρακτηρίζεται, μεταξύ άλλων, από	α. μετριοπάθεια και ανώτερο ήθος.
	β. φιλοτιμία και πλεονεξία.
5. Για την καταγραφή των γεγονότων της εποχής του ο Θουκυδίδης καταφεύγει	α. σε πληροφορίες που μπορούσε να συλλέξει από οπουδήποτε.
	β. στην προσωπική γνώση και την έρευνα.

Μονάδες 10

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 71-72.2

ΚΕΙΜΕΝΟ

Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι, ἀλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλέον πολέμιον ἡγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνῶμην. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Δράσαντες δὲ τοῦτο ... μὴ τις ἐπιστροφή γένηται».

Μονάδες 30

5. Για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου, να γράψετε ένα **σύνθετο ομόρριζο ουσιαστικό** της Νέας Ελληνικής: **Δράσαντες, εἶπον, δέχεσθαι, ἠνάγκασαν, πέμπουσι.**

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να συμπληρώνεται ορθά το νόημά της. Τρεις φράσεις της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. Σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, δεν επεμβαίνουν στις ιστορικές εξελίξεις	α. την αμεροληψία και το βάθος του προβληματισμού του.
2. Σε αρκετά σημεία του έργου του ο Θουκυδίδης προβάλλει ως βασικά κίνητρα για τον πόλεμο	β. την προσωπικότητα και το ήθος των ομιλητών τους. γ. τους φιλόδοξους δημαγωγούς.
3. Οι δημηγορίες στο έργο του Θουκυδίδη σκιαγραφούν	δ. κατά χρονολογική σειρά. ε. η λογική.
4. Ο Θουκυδίδης εξιστορεί τα γεγονότα του πολέμου	ζ. οι θεοί. η. την απλότητα του ύφους του.

5. Ο Θουκυδίδης θαυμάστηκε σε όλες τις εποχές για	θ. την πλεονεξία και τη φιλοτιμία των ανθρώπων.
---	---

Μονάδες 10

Θουκυδίδου *Ιστορίαι*, 3, 72-73

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγινα. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγεὶς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον. Τῇ δ' ὑστεραία ἠκροβολίσαντό τε ὀλίγα καὶ ἐς τοὺς ἀγροὺς περιέπεμπον ἀμφοτέροι, τοὺς δούλους παρακαλοῦντές τε καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι· καὶ τῷ μὲν δήμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο ξύμμαχον, τοῖς δ' ἑτέροις ἐκ τῆς ἠπέιρου ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐλθόντων ... πρὸς τὴν ἠπειρον».

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ομόρριζη λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **πεποίθηση, σχετικός, αδιαπραγμάτευτος, ικανός, εκπομπή.**

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να συμπληρώνεται ορθά το νόημά της. Τρεις φράσεις της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. Βαθύτερη αιτία του Πελοποννησιακού πολέμου, σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, είναι	α. η πλεονεξία και η φιλοτιμία των δημαγωγών.
2. Η μόνη αξία στην οποία μπορεί να στηριχθεί ο άνθρωπος είναι, σύμφωνα με τον Θουκυδίδη,	β. η οικονομική και στρατιωτική ανάπτυξη της Αθήνας.
3. Στο έργο του Θουκυδίδη το πρότυπο του ηγέτη που ενσαρκώνει ο Περικλής χαρακτηρίζεται, μεταξύ άλλων,	γ. από πολιτική οξυδέρκεια και πολιτικό θάρρος.

4. Σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, ο υπεύθυνος πολίτης χαρακτηρίζεται, μεταξύ άλλων,	δ. η δύναμη. ε. η λογική.
5. Το ιστορικό έργο του Θουκυδίδη χαρακτηρίζεται	ζ. από τη χρήση της λογικής και της σύνεσης. η. από αμεροληψία στην έκθεση των γεγονότων. θ. από την απλότητα του ύφους.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2. §20-23

ΚΕΙΜΕΝΟ

Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανεφέρον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας. Εἰσιόντας δ' αὐτοὺς ὄχλος περιχεῖτο πολὺς, φοβούμενοι μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν· οὐ γὰρ ἔτι ἐνεχώρει μέλλειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων τῷ λιμῷ. Τῇ δὲ ὑστεραία ἀπήγγελλον οἱ πρέσβεις ἐφ' οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιοῦντο τὴν εἰρήνην· προηγόρει δὲ αὐτῶν Θηραμένης, λέγων ὡς χρὴ πείθεσθαι Λακεδαιμονίοις καὶ τὰ τεῖχη περιαιρεῖν. Ἀντειπόντων δὲ τινῶν αὐτῷ, πολὺ δὲ πλειόνων συνεπαινεσάντων, ἔδοξε δέχεσθαι τὴν εἰρήνην. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρός τε κατέπλει εἰς τὸν Πειραιᾶ καὶ οἱ φυγάδες κατῆσαν καὶ τὰ τεῖχη κατέσκαπτον ὑπ' αὐλητρίδων πολλῇ προθυμίᾳ, νομίζοντες ἐκείνην τὴν ἡμέραν τῇ Ἑλλάδι ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν... μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν.»

Μονάδες 30

5. Για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου, να γράψετε μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** της Νέας Ελληνικής, απλή ή σύνθετη: **καθελόντας, ἠγῶνται, ἐπανεφέρον, ἀπήγγελλον, λέγων.**

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να συμπληρώνεται ορθά το νόημά της. Δύο φράσεις της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας κατά τη νεανική του ηλικία έλαβε	α. το σύνολο των έργων του Ξενοφώντα σε συμβουλευτικά και ιστορικά.
2. Ο Ξενοφώντας, μετά τη μάχη στα Κούναξα στο πλαίσιο της	β. ηγετικές πρωτοβουλίες για την επιστροφή των μισθοφόρων στην Ελλάδα.

<p>εκστρατείας εναντίον του Πέρση βασιλιά, ανέλαβε</p> <p>3. Στη διαμόρφωση της προσωπικότητας του Ξενοφώντα συνέβαλαν ουσιαστικά</p> <p>4. Οι μεταγενέστεροι φιλόλογοι χώρισαν</p> <p>5. Ο Ξενοφώντας περιγράφει με εντιμότητα</p>	<p>γ. το σύνολο των έργων του Ξενοφώντα σε ιστορικά, σωκρατικά και διδακτικά.</p> <p>δ. τις αυθαιρεσίες του καθεστώτος των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα.</p> <p>ε. η προσωπικότητα του Περικλή, Αθηναίου πολιτικού.</p> <p>ζ. καλή μόρφωση.</p> <p>η. το πρότυπο ζωής του Σωκράτη και η ηγετική φυσιογνωμία του Αγησίλαου, βασιλιά της Σπάρτης.</p>
---	--

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 506 Ξενοφώντος Έλληνικά, 2.3.§55.3-56

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν [ὁ Κριτίας], εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπέρεται. Ὁ δὲ Θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γιννόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρω καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρῆσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῆ φωνῆ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δ' ἔν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ὡς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμώξοιτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο· «Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμώξομαι;» καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κώνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· «Κριτία τοῦτ' ἔστω τῷ καλῷ». Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μήτε τὸ φρόνιμον μήτε τὸ παιγνιώδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Λέγεται δ' ἔν ῥῆμα ... ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς».

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ομόρριζη λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **προσκλητήριο, εξοχή, παραγωγός, πόσιμο, εμπαιγμός.**

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Η στρατιωτική δράση του Ξενοφώντα σχετίζεται με τη συμμετοχή του	α. στην εκστρατεία που ετοίμασε ο Κύρος, για να εκθρονίσει τον αδελφό του, τον βασιλιά της Περσίας Αρταξέρξη Β'.
	β. στην προσπάθεια να σωθεί η Αμφίπολη από την επίθεση των Σπαρτιατών.

2. Ο Ξενοφώντας είχε πρότυπο	α. τον Λύσανδρο για τον τρόπο που νίκησε στους Αιγός Ποταμούς.
	β. τον Αγησίλαο για τα ηγετικά του προσόντα και την απλότητα της συμπεριφοράς του.
3. Ο χαρακτηρισμός του Ξενοφώντα ως «ρεπόρτερ» οφείλεται στην ικανότητά του	α. να παρουσιάζει με ζωντάνια τον αγώνα των Ελλήνων εναντίον των Περσών.
	β. να ζωντανεύει με δραματική ένταση μεμονωμένες σκηνές.
4. Η γραφή του Ξενοφώντα στα Έλληνικά χαρακτηρίζεται από	α. σαφήνεια και ακρίβεια στην έκφραση.
	β. διεισδυτικότητα και βαθιά φιλοσοφημένη πολιτική σκέψη.
5. Ο Ξενοφώντας χαρακτηρίζεται από	α. ανοχή προς ό,τι θεωρούσε μειονεκτήματα ή ακρότητες της αθηναϊκής δημοκρατίας.
	β. αντιπάθεια προς ό,τι θεωρούσε μειονεκτήματα ή ακρότητες της αθηναϊκής δημοκρατίας.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.4.§22-23

ΚΕΙΜΕΝΟ

«Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὔτοι τὸν πάντων αἴσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἄλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὐς πολλὰ κατεδακρύσαμεν». Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' αὐτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηντο ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. Ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαιότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνως ἔλεγον ὡς οὐ χρεῖη καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ· ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἠδικηκέναι, αὐτοὶ τε ἀνελογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὡς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφασαν χρῆναι πείθεσθαι οὐδ' ἐπιτρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν. Καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι. Καὶ εἴλοντο δέκα, ἓνα ἀπὸ φυλῆς.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἄλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ... διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους».

Μονάδες 30

5. Να επιλέξετε ἀπὸ τῆς στήλης Β γιὰ καθεμμία ἀρχαιοελληνικὴ λέξη τῆς στήλης Α τὴν **ορθή σημασία** τῆς σύμφωνα με τὸ κείμενο τοῦ Ξενοφώντα:

A	B
1. χαλεπώτατον	α. φοβερότερο β. αυστηρότατο
2. ἄρχοντες	α. αὐτοὶ που ἀρχίζουν κάτι β. κυβερνήτες
3. ἄστυ	α. τὸ σύνολο τῶν πολιτῶν β. τὸ μέρος τῆς πόλης κάτω καὶ γύρω ἀπὸ τὴν ἀκρόπολη
4. ἐδίδασκον	α. ἐρμηνεύω με ἐπιχειρήματα β. κάνω κάποιον νὰ μάθει κάτι

5. τῶν κακῶν	α. δυστυχίες β. κακοί λόγοι
---------------------	--------------------------------

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Ξενοφώντας

- α. εξορίστηκε από την Αθήνα, γιατί έλαβε μέρος στην εκστρατεία του Κύρου εναντίον του Αρταξέρξη Β΄.
- β. δέχθηκε βαθύτατη επίδραση στην προσωπικότητα και τις ιδέες του από τον Αγησίλαο και τον Σωκράτη.
- γ. καταγράφει μεροληπτικά τις αγριότητες του καθεστώτος των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα.
- δ. κατατάσσεται από τους φιλόλογους της Αλεξανδρινής εποχής (3ος-2ος αι. π.Χ.) μαζί με τους μεγάλους προκατόχους του, τον Ηρόδοτο και τον Θουκυδίδη.
- ε. έγραψε τα *Ελληνικά* που αποτελούν τη σπουδαιότερη πηγή για τα γεγονότα της περιόδου 411-362 π.Χ.

Μονάδες 10

Ξενοφώντας Έλληνικά, 2.2.§20-22

ΚΕΙΜΕΝΟ

Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας, τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἤγῳνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανάφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας. Εἰσιόντας δ' αὐτοὺς ὄχλος περιεχεῖτο πολὺς, φοβούμενοι μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν· οὐ γὰρ ἔτι ἐνεχώρει μέλλειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων τῷ λιμῷ. Τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ἀπήγγελλον οἱ πρέσβεις ἐφ' οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιοῖντο τὴν εἰρήνην· προηγόρει δὲ αὐτῶν Θηραμένης, λέγων ὡς χρὴ πείθεσθαι Λακεδαιμονίοις καὶ τὰ τεῖχη περιαιρεῖν. Ἀντειπόντων δὲ τινων αὐτῷ, πολὺ δὲ πλειόνων συνεπαινεσάντων, ἔδοξε δέχεσθαι τὴν εἰρήνην.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ... δέχεσθαι τὴν εἰρήνην».

Μονάδες 30

5. Να γράψετε ένα **σύνθετο ομόρριζο ουσιαστικό ἢ επίθετο** της Νέας Ελληνικής, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **μέγα, εἰργασμένην, φίλον, ὄχλος, ἐνεχώρει**.

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να συμπληρώνεται ορθά το νόημά της. Δύο φράσεις της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας ακολούθησε τον Αγησίλαο	α. μετά το έτος 355 π.Χ.
2. Ο Ξενοφώντας πεθαίνει	β. στη μάχη της Μαντινείας (362 π.Χ.) εναντίον των Θηβαίων.
3. Το έργο του Ξενοφώντα δεν	γ. στην οργή των θεών.

διαθέτει	δ. στη μάχη της Κορώνειας (394 π.Χ.)
4. Ο Ξενοφώντας αποδίδει την ήττα των Σπαρτιατών από τους Θηβαίους	εναντίον του ευρύτερου αντισπαρτιατικού συνασπισμού.
5. Η συγγραφή των <i>Ἑλληνικῶν</i> διακρίνεται από	ε. τη διεισδυτικότητα του έργου του Θουκυδίδη.
	ζ. την περίτεχνη διατύπωση.
	η. το απλοποιημένο αττικό ιδίωμα.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2.§20-23

ΚΕΙΜΕΝΟ

Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανάφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας. Εἰσιόντας δ' αὐτοὺς ὄχλος περιεχεῖτο πολὺς, φοβούμενοι μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν· οὐ γὰρ ἔτι ἐνεχώρει μέλλειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων τῷ λιμῷ. Τῇ δὲ ὑστεραία ἀπήγγελλον οἱ πρέσβεις ἐφ' οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιοῦντο τὴν εἰρήνην· προηγόρει δὲ αὐτῶν Θηραμένης, λέγων ὡς χρή πείθεσθαι Λακεδαιμονίοις καὶ τὰ τεῖχη περιαιρεῖν. Ἀντιπόντων δὲ τινων αὐτῷ, πολὺ δὲ πλειόνων συνεπαινεσάντων, ἔδοξε δέχεσθαι τὴν εἰρήνην. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρός τε κατέπλει εἰς τὸν Πειραιᾶ καὶ οἱ φυγάδες κατῆσαν καὶ τὰ τεῖχη κατέσκαπτον ὑπ' αὐλητρίδων πολλῇ προθυμίᾳ, νομίζοντες ἐκείνην τὴν ἡμέραν τῇ Ἑλλάδι ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν ... μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν.»

Μονάδες 30

5. Να γράψετε ένα **ομόρριζο επίθετο** της Νέας Ελληνικής, απλό ή σύνθετο, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **κινδύνοις, εἰρήνην, φυγάδας, φοβούμενοι, ἡμέραν.**

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να συμπληρώνεται ορθά το νόημά της. Δύο φράσεις της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας δέχτηκε μεγάλη επίδραση στην προσωπικότητα και στις ιδέες του από	α. τη μεροληπτική περιγραφή του καθεστώτος των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα.

<p>2. Η χρονολόγηση των έργων του Ξενοφώντα στηρίζεται σε</p>	<p>β. ιδέες και στις αξίες του σε όλη τη διάρκεια της ζωής του.</p>
<p>3. Τα έργα του Ξενοφώντα διακρίνονται σε</p>	<p>γ. τον φιλόσοφο Σωκράτη και τον πολιτικό Αγησίλαο.</p>
<p>4. Ο Ξενοφώντας αξιοποίησε στο έργο <i>Ἑλληνικά</i> κατά την αφήγηση των γεγονότων</p>	<p>δ. «εσωτερικές» μαρτυρίες και τη μελέτη του ύφους του.</p>
<p>5. Ο Ξενοφώντας έμεινε σταθερός στις</p>	<p>ε. τον ομότεχνό του Θουκυδίδη. ζ. την ικανότητά του να ζωντανεύει με δραματική ένταση μεμονωμένες σκηνές. η. ιστορικά, σωκρατικά και διδακτικά.</p>

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.3. §55.3-56

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν [ὁ Κριτίας], εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ Θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοῦς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γινόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρω καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῇ φωνῇ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δ' ἐν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ὡς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμώξοιτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο· «Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμώξομαι;» καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κύνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· «Κριτία τοῦτ' ἔστω τῷ καλῷ». Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μῆτε τὸ φρόνιμον μῆτε τὸ παιγνιῶδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν ... εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο.»

Μονάδες 30

5. Να αντιστοιχίσετε καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** της νεοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Β περισσεύουν.

A	B
1. καθορᾶν	α. ερώτημα
2. πλήρες	β. απόρρητο
3. ἐπήρετο	γ. ποίηση
4. ῥῆμα	δ. ἔλλειψη
5. ἀπολιπεῖν	ε. εκπληρώνω
	ζ. ἔρωτας
	η. ορατός

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Η στρατιωτική δράση του Ξενοφώντα σχετίζεται με	α. τις ηγετικές πρωτοβουλίες που ανέλαβε για την επιστροφή των μισθοφόρων από τη Μικρά Ασία στην Ελλάδα.
	β. την προσπάθειά του να σώσει την Αμφίπολη από την επίθεση των Σπαρτιατών.
2. Ο Ξενοφώντας πέθανε	α. στον Σκιλλούντα, κοντά στην Ολυμπία, όπου ζούσε μετά την εξορία του από την Αθήνα.
	β. στην Αθήνα μετά το 355 π.Χ., όπου επέστρεψε μετά την προσέγγιση Αθηναίων και Σπαρτιατών.
3. Ο Ξενοφώντας εξιστορεί τον Πελοποννησιακό πόλεμο	α. από την έναρξη του πολέμου έως το 411 π.Χ.
	β. από το 411 π.Χ. έως το τέλος του.
4. Στα Έλληνικά η γραφή του Ξενοφώντα χαρακτηρίζεται από	α. μακροπερίοδο λόγο και πολλούς προσδιορισμούς της αιτίας.
	β. απόλυτη ακρίβεια της περιγραφής των χώρων που εξελίχθηκαν τα γεγονότα.
5. Ο Ξενοφώντας παρουσιάζει	α. με θαυμασμό τις ενέργειες των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα.
	β. με εντιμότητα τις αγριότητες του καθεστώτος των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.4.§22-23

ΚΕΙΜΕΝΟ

«Εξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὔτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἄλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὓς πολλὰ κατεδακρύσαμεν». Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' αὐτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὕστεραία οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηντο ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. Ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαιότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνως ἔλεγον ὡς οὐ χρεῖη καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ· ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἠδικηκέναι, αὐτοὶ τε ἀνελογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὡς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφασαν χρῆναι πείθεσθαι οὐδ' ἐπιτρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν. Καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι. Καὶ εἵλοντο δέκα, ἕνα ἀπὸ φυλῆς.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Τῇ δ' ὕστεραία ... , ἀπολλύναι τὴν πόλιν».

Μονάδες 30

5. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω περιόδους λόγου της Νέας Ελληνικής με **ομόρριζα** (απλά ή σύνθετα) του ρήματος **ἀνελογίζοντο**, ώστε να ολοκληρωθεί ορθά το νόημά τους:

- Η ..... χρήση οινόπνεύματος μπορεί να σου προκαλέσει βλάβες στον οργανισμό σου.
- Μόλις τελειώσετε την εργασία σας, θα ήθελα να γράψετε έναν σύντομο ..... αυτής της δράσης.
- Η δημοκρατία αποβλέπει στην ικανοποίηση του ..... συμφέροντος και όχι του ατομικού.
- Ο ..... σου είναι λάθος. Δεν μπορείς να καταλήξεις σε αυτό το συμπέρασμα.
- Οι επόμενες ..... θα γίνουν με απλή αναλογική.

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

Α	Β
1. Ο Ξενοφώντας εξορίστηκε από την Αθήνα	α. επειδή συμμετείχε ως μισθοφόρος στην εκστρατεία που ετοίμασε ο Κύρος, για να εκθρονίσει τον αδελφό του, τον βασιλιά της Περσίας Αρταξέρξη Β΄.
	β. επειδή εντυπωσιάστηκε από την προσωπικότητα του Αγησίλαου, ώστε τον ακολούθησε μαζί με τον σπαρτιατικό στρατό, στη μάχη της Κορωνείας.
2. Επίδραση στην προσωπικότητα και στις ιδέες του Ξενοφώντα άσκησαν	α. ο Σωκράτης και ο Αγησίλαος.
	β. ο Περικλής και ο Λύσανδρος.
3. Η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα στηρίζεται	α. σε «εσωτερικές μαρτυρίες» και στην προσεκτική μελέτη του ύφους του.
	β. στην ταξινόμηση που έκανε ο ίδιος.
4. Το έργο του Ξενοφώντα αναγνωρίστηκε ήδη από τη ρωμαϊκή εποχή για	α. τη διεισδυτικότητα και τη βαθειά φιλοσοφημένη πολιτική σκέψη.
	β. την απλότητα του ύφους, την καθαρότητα των νοημάτων, την ποικιλία των θεμάτων και των ενδιαφερόντων του.
5. Η γλώσσα του Ξενοφώντα χαρακτηρίζεται από το απλοποιημένο (στο λεξιλόγιο, στο τυπικό και στη σύνταξη) αττικό ιδίωμα	α. που προετοιμάζει την Κοινή της ελληνιστικής εποχής.
	β. που συνιστά τη λεγόμενη «αρχαία αττική» του 5ου αι. π.Χ.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.4.§22-23

ΚΕΙΜΕΝΟ

«Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὔτοι τὸν πάντων αἴσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἀλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὐς πολλὰ κατεδακρύσαμεν». Ὅ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' αὐτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὑστεραία οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηον ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. Ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαίτερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνως ἔλεγον ὡς οὐ χρεῖη καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ· ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἠδικηκέναι, αὐτοὶ τε ἀνελογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὡς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφασαν χρῆναι πειθεσθαι οὐδ' ἐπιτρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν. Καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι. Καὶ εἶλοντο δέκα, ἓνα ἀπὸ φυλῆς.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Τῇ δ' ὑστεραία ... ἀπολλύναι τὴν πόλιν».

Μονάδες 30

5. Να αντιστοιχίσετε καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** της νεοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Β περισσεύουν.

A	B
1. Ἐξὸν	α. υπήκοος
2. ἀνοσιώτατον	β. υποψήφιος
3. προσακούειν	γ. εξορία
4. ἄστυ	δ. ακούσιος
5. ἐψηφίσαντο	ε. αφοσίωση
	ζ. εξουσία
	η. προαστιακός

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Ξενοφώντας

- α. έζησε τις περιπέτειες της Αθήνας στα χρόνια του Πελοποννησιακού πολέμου μέχρι την αποκατάσταση της δημοκρατίας το 403 π.Χ.
- β. επέστρεψε στην Αθήνα από την εξορία μετά την προσέγγιση Αθηναίων και Σπαρτιατών εναντίον των Θηβαίων.
- γ. έγραψε ιστορικά, ρητορικά και διδακτικά έργα.
- δ. διαθέτει τη βαθειά φιλοσοφημένη σκέψη και τη διεισδυτικότητα του Θουκυδίδη.
- ε. ξεχώριζε από τους ιστορικούς του 4^{ου} αι. π.Χ. για την απλότητα του ύφους, την καθαρότητα των νοημάτων, την ποικιλία των θεμάτων και των ενδιαφερόντων του.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.4.§21-23.3

ΚΕΙΜΕΝΟ

«Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἑταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδούμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἱ ἰδίων κερδέων ἔνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὀκτῶ μηνὶ ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες. Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὗτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἀλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὐς πολλὰ κατεδακρύσαμεν». Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' αὐτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῆ δ' ὑστεραία οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηον ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐξὸν δ' ἡμῖν ... ἐν τῷ συνεδρίῳ.»

Μονάδες 30

5. Να γράψετε ένα σύνθετο **ομόρριζο** ουσιαστικό ή επίθετο της Νέας Ελληνικής, για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **θεῶν, ἀλλήλοις, παύσασθε, ἔλεγεν, ἄρχοντες.**

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας εξορίστηκε από την Αθήνα	α. επειδή ακολούθησε τον Αγησίλαο στους Δελφούς για τους επινίκιους πανηγυρισμούς μετά τη μάχη στην Κορώνεια.
	β. επειδή απέτυχε να οδηγήσει τους Μύριους πίσω στην πατρίδα μετά τη μάχη στα Κούναξα και τον θάνατο του Κύρου.

2. Ο Ξενοφώντας, μετά την εξορία του από την Αθήνα,	α. κατέφυγε στη Σηστό, από όπου παρακολούθησε το τέλος του Πελοποννησιακού πολέμου.
	β. αποδέχθηκε την «προξενίαν», δηλαδή άδεια διαμονής στη Σπάρτη, που του προσφέρθηκε από τους Σπαρτιάτες.
3. Η προσωπικότητα και οι ιδέες του Ξενοφώντα επηρεάστηκαν από	α. τα ηγετικά προσόντα και την απλότητα της συμπεριφοράς του Αγησίλαου.
	β. την αποφασιστικότητα και τις πράξεις του Λύσανδρου.
4. Τα έργα του Ξενοφώντα χωρίζονται σε	α. πολιτικά, πολεμικά και ιδεολογικά.
	β. ιστορικά, σωκρατικά και διδακτικά.
5. Η συγγραφική προσφορά του Ξενοφώντα αναγνωρίστηκε	α. από τους φιλόλογους της Αλεξανδρινής εποχής (3ος-2ος αι. π.Χ.) που τον κατέτασαν μαζί με τον Ηρόδοτο και τον Θουκυδίδη.
	β. ήδη από τους συγχρόνους του λόγω της απλότητας του ύφους του και της ποικιλίας των θεμάτων του.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2.§20-22

ΚΕΙΜΕΝΟ

Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλήν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανέφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας. Εἰσιόντας δ' αὐτοὺς ὄχλος περιχεῖτο πολὺς, φοβούμενοι μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν· οὐ γὰρ ἔτι ἐνεχώρει μέλλειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων τῷ λιμῷ. Τῇ δὲ ὑστεραία ἀπήγγελλον οἱ πρέσβεις ἐφ' οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιοῦντο τὴν εἰρήνην· προηγόρει δὲ αὐτῶν Θηραμένης, λέγων ὡς χρή πείθεσθαι Λακεδαιμονίοις καὶ τὰ τεῖχη περιαιρεῖν. Ἀντειπόντων δὲ τινων αὐτῷ, πολὺ δὲ πλειόνων συνεπαινεσάντων, ἔδοξε δέχεσθαι τὴν εἰρήνην.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ... δέχεσθαι τὴν εἰρήνην».

Μονάδες 30

5. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω περιόδους λόγου της Νέας Ελληνικής με το κατάλληλο **ομόρριζο** (απλό ή σύνθετο) της λέξης του κειμένου που σας δίνεται, ώστε να ολοκληρωθεί ορθά το νόημά τους:

- **εἰργασμένην** : Υπάρχουν πολλά προγράμματα ..... μιας εικόνας.
- **ἔπεσθαι** : Να περάσει ο ..... στη σειρά, παρακαλώ!
- **ἄπρακτοι** : Τα δύο κράτη βρίσκονται σε ..... για την επίλυση της κρίσης.
- **ἀπολλυμένων** : Η μάχη ἔληξε με μεγάλες ..... και για τις δύο πλευρές.
- **ὑστεραία** : ..... να ἐρθῶ, γιατί η κίνηση στον δρόμο ἦταν μεγάλη.

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία ἀπὸ τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ὥστε να συμπληρώνεται ορθά το νόημά της. Δύο φράσεις της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
<p>1. Ο Ξενοφώντας έζησε</p> <p>2. Οι Σπαρτιάτες παραχώρησαν στον εξόριστο Ξενοφώντα</p> <p>3. Με βάση τις «εσωτερικές μαρτυρίες» και τη μελέτη του ύφους είναι δυνατή</p> <p>4. Ο Ξενοφώντας στο έργο του <i>Έλληνικά</i> προσφέρει</p> <p>5. Ο Ξενοφώντας στο έργο του <i>Έλληνικά</i> χρησιμοποίησε κατά την αφήγηση των γεγονότων</p>	<p>α. η ειδολογική και χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα.</p> <p>β. σαφή, ακριβή και παραστατικό λόγο.</p> <p>γ. αποκλειστικά την εποχή των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα.</p> <p>δ. την περιπετειώδη πορεία της Αθήνας κατά τη διάρκεια του Πελοποννησιακού πολέμου ως την αποκατάσταση της αθηναϊκής δημοκρατίας το 403 π. Χ.</p> <p>ε. ένα μεγάλο κτήμα κοντά στην Ολυμπία, όπου συνέγραψε πολλά έργα.</p> <p>ζ. σύνθετο, πλούσιο και πυκνό λόγο.</p> <p>η. πολύ σημαντικές πληροφορίες για τα γεγονότα της περιόδου 411-362 π. Χ.</p>

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2.§20-23

ΚΕΙΜΕΝΟ

Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλήν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανεφέρον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας. Εἰσιόντας δ' αὐτοὺς ὄχλος περιχεῖτο πολὺς, φοβούμενοι μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν. οὐ γὰρ ἔτι ἐνεχώρει μέλλειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων τῷ λιμῷ. Τῇ δὲ ὑστεραία ἀπήγγελλον οἱ πρέσβεις ἐφ' οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιοῦντο τὴν εἰρήνην· προηγόρει δὲ αὐτῶν Θηραμένης, λέγων ὡς χρὴ πείθεσθαι Λακεδαιμονίοις καὶ τὰ τεῖχη περιαιρεῖν. Ἀντειπόντων δὲ τινων αὐτῷ, πολὺ δὲ πλειόνων συνεπαινεσάντων, ἔδοξε δέχεσθαι τὴν εἰρήνην. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρός τε κατέπλει εἰς τὸν Πειραιᾶ καὶ οἱ φυγάδες κατῆσαν καὶ τὰ τεῖχη κατέσκαπτον ὑπ' αὐλητρίδων πολλῇ προθυμίᾳ, νομίζοντες ἐκείνην τὴν ἡμέραν τῇ Ἑλλάδι ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

2. Ποιος ἀπὸ τοὺς ὅρους τῆς εἰρήνης που προτείνουν οἱ Λακεδαιμόνιοι πρὸς τοὺς Αθηναίους εἶναι ὁ πιο σημαντικὸς καὶ γιατί; (μονάδες 4) Επιλέξτε δύο ἀπὸ τοὺς υπόλοιπους ὅρους που αναφέρονται στο παραπάνω κείμενο καὶ αιτιολογήστε σύντομα τὴ σημασία τοὺς λαμβάνοντας υπόψη τὴς ιστορικές συνθήκες. (μονάδες 6)

Μονάδες 10

3. Σε ποια κατάσταση βρίσκονται οἱ Αθηναῖοι, ὅταν επιστρέφουν ἀπὸ τὴ Σπάρτη οἱ πρέσβεις με τοὺς ὅρους τῆς εἰρήνης (μονάδες 5), καὶ πὼς αὐτὴ ἐπηρεάζει τὴν τελικὴ τοὺς ἀπόφαση; (μονάδες 5)

Μονάδες 10

4. «Τὸν πρῶτο καιρὸ ὁ Κριτίας καὶ ὁ Θηραμένης ἦταν ὁμοϊδεάτες καὶ φίλοι. Ὁ Κριτίας ὁμως —που ἀνάμεσα στ' ἄλλα εἶχε ἐξοριστεῖ κιόλας ἀπὸ τοὺς δημοκρατικούς— εἶχε διάθεση νὰ σκοτώσει πολὺν κόσμον, ἐνῶ ὁ Θηραμένης ἐναντιωνόταν, λέγοντας ὅτι δὲν ἦταν λογικὸ νὰ θανατώνουν ἀνθρώπους μόνο γιὰ τὸν λόγο ὅτι τοὺς τιμοῦσε ὁ λαός, ἔστω καὶ ἀν δὲν πείραζαν σε τίποτε τὴν ἀριστοκρατικὴ τάξη. «Στο κάτω κάτω», τοῦ ἔλεγε, «κι ἐγὼ

κι εσύ έχουμε πει και κάνει πολλά για ν' αποκτήσουμε δημοτικότητα». Ξενοφώντας
Ἑλληνικά, 2.3.§15 [Μετάφραση Ρ. Ρούφος]

Αφού διαβάσετε με προσοχή και τα δύο κείμενα (πρωτότυπο και μεταφρασμένο) που σας έχουν δοθεί, να χαρακτηρίσετε τον Θηραμένη με βάση τον τρόπο που ενεργεί σε κάθε περίπτωση.

Μονάδες 10

6. «*Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανάφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας. Εἰσιόντας δ' αὐτοὺς ὄχλος περιεχεῖτο πολὺς, φοβούμενοι μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν*». Να ξαναγράψετε το απόσπασμα αφαιρώντας το «*καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις*» και πραγματοποιώντας τις αναγκαίες αλλαγές.

Μονάδες 10

7. Να αναγνωρίσετε τη συντακτική λειτουργία των προτάσεων (δεν χρειάζεται να αναγνωρίσετε την εισαγωγή και την εκφορά τους) και των λέξεων που ακολουθούν: α) *μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν*, β) *ὡς χρῆ πείθεσθαι Λακεδαιμονίοις*, γ) *τινων*, δ) *δέχεσθαι*, ε) *προθυμία*.

Μονάδες 10

*Οι παρατηρήσεις 1, 5, 8 για το ίδιο κείμενο έχουν διατυπωθεί στο θέμα με την ονομασία GEL_CLA_AEG_SUBJECT_1_12253.

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 74.3-75.4.1

ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οἱ μὲν παυσάμενοι τῆς μάχης ὡς ἑκάτεροι ἠσυχάσαντες τὴν νύκτα ἐν φυλακῇ ἦσαν· καὶ ἡ Κορινθία ναῦς τοῦ δήμου κεκρατηκός ὑπεξανήγετο, καὶ τῶν ἐπικούρων οἱ πολλοὶ ἐς τὴν ἡπειρον λαθόντες διεκομίσθησαν. Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους Ἀθηναίων στρατηγὸς παραγίγνεται βοηθῶν ἐκ Ναυπάκτου δώδεκα ναυσὶ καὶ Μεσσηνίων πεντακοσίοις ὀπλίταις· ξύμβασίν τε ἔπρασε καὶ πείθει ὥστε ξυγχωρῆσαι ἀλλήλοις δέκα μὲν ἄνδρας τοὺς αἰτιωτάτους κρῖναι, οἱ οὐκέτι ἔμειναν, τοὺς δ' ἄλλους οἰκεῖν σπονδὰς πρὸς ἀλλήλους ποιησαμένους καὶ πρὸς Ἀθηναίους, ὥστε τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομίζειν. Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσόν τι ἐν κινήσει ὧσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν ξυμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

2. Ο Νικόστρατος φτάνει στην Κέρκυρα και προσπαθεῖ να εξασφαλίσει συμφωνία ειρήνευσης ανάμεσα στους δημοκρατικούς και τους ολιγαρχικούς. Αφού αναφέρετε τους ὅρους αὐτῆς τῆς συμφωνίας (μονάδες 4), να τὴν αξιολογήσετε ἀπὸ διπλωματικὴ καὶ στρατιωτικὴ ἀποψη. (μονάδες 6)

Μονάδες 10

3. Ποια ἦταν ἡ πρόταση τῶν ἀρχηγῶν τῶν δημοκρατικῶν στὸν Νικόστρατο καὶ σε τι ἀποσκοπούσε;

Μονάδες 10

4. «Ἐτσι οἱ ἐμφύλιοι σπαραγμοὶ ἐγέναν αἰτία ν' ἀπλωθῇ σ' ὅλο τὸν ἐλληνικὸ κόσμον κάθε μορφή κακίας καὶ το ἦθος, που εἶναι τὸ κύριο γνώρισμα τῆς ευγενικῆς ψυχῆς, κατάντησε νὰ εἶναι καταγέλαστο κ' εξαφανίστηκε. Ὁ ἀνταγωνισμὸς δημιούργησε ἀπόλυτη δυσπιστία καὶ δὲν υπῆρχε τρόπος που νὰ μπορῇ νὰ τὴν διαλύσῃ, οὔτε ἐγγυήσεις οὔτε ὅρκοι φοβεροί. Ὅλοι, ὅταν ἐπικρατοῦσαν, ξέροντας ὅτι δὲν υπῆρχε ἐλπίδα νὰ κρατηθοῦν μόνιμα στὴν ἐξουσία, προτιμοῦσαν, ἀντὶ νὰ δώσουν πίστη στους ἀντιπάλους τους, νὰ πάρουν τὰ μέτρα τους γιὰ νὰ μὴν πάθουν οἱ ἴδιοι». **Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 83.1-2** [Μετάφραση: Ἄγγελος Βλάχος]

Οι παρατηρήσεις του Θουκυδίδη για την ανθρώπινη συμπεριφορά στο μεταφρασμένο κείμενο επιβεβαιώνονται από την αφήγηση των γεγονότων στην Κέρκυρα (στο πρωτότυπο κείμενο);

Μονάδες 10

6. α. (...) *καὶ ἡ Κορινθία ναῦς τοῦ δήμου κεκρατηκός ὑπεξανήγετο, καὶ τῶν ἐπικούρων οἱ πολλοὶ ἐς τὴν ἤπειρον λαθόντες διεκομίσθησαν*: Να μεταφέρετε τις υπογραμμισμένες λέξεις στην αντίστοιχη πτώση του άλλου αριθμού, διατηρώντας το ίδιο γένος. (μονάδες 5)

β. *Τῇ δὲ ἐπιγιννομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους Ἀθηναίων στρατηγὸς παραγίγνεται βοηθῶν ἐκ Ναυπάκτου δώδεκα ναυσὶ καὶ Μεσσηνίων πεντακοσίοις ὀπλίταις· ζύμβασίν τε ἔπρασσε καὶ πείθει ὥστε συγχωρῆσαι ἀλλήλοις [...]*: Αφού εντοπίσετε τα ρήματα και τη μετοχή που αναφέρονται στις ενέργειες του Νικόστρατου (μονάδα 1), να τα μεταφέρετε στο γ ενικό πρόσωπο της οριστικής αορίστου, στη φωνή που βρίσκονται. (μονάδες 4)

Μονάδες 10

7. α. Να προσδιορίσετε τη συντακτική λειτουργία των υπογραμμισμένων αντωνυμιών του κειμένου: *ἀλλήλοις, οἱ, ταῦτα, αὐτοί, αὐτούς*. (μονάδες 5)

β. (...) *καὶ ἡ Κορινθία ναῦς τοῦ δήμου κεκρατηκός ὑπεξανήγετο* : Να προσδιορίσετε τη βασική συντακτική λειτουργία όλων των ὀρων της παραπάνω πρότασης. (μονάδες 5)

Μονάδες 10

*Οι παρατηρήσεις 1,5,8 που αναφέρονται στο ίδιο κείμενο, έχουν διατυπωθεί στο θέμα με την ονομασία GEL_CLA_AEG_SUBJECT_13069

Θουκυδίδου Ιστορία, 3, 74

ΚΕΙΜΕΝΟ

Διαλιπούσης δ' ἡμέρας μάχη αὖθις γίνεται καὶ νικᾷ ὁ δῆμος χωρίων τε ἰσχύι καὶ πλήθει προύχων· αἶ τε γυναῖκες αὐτοῖς τολμηρῶς ξυνεπελάβοντο βάλλουσαι ἀπὸ τῶν οἰκιῶν τῷ κεράμῳ καὶ παρὰ φύσιν ὑπομένουσαι τὸν θόρυβον. Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς περὶ δειλὴν ὄψιαν, δείσαντες οἱ ὀλίγοι μὴ αὐτοβοεῖ ὁ δῆμος τοῦ τε νεωρίου κρατήσειεν ἐπελθῶν καὶ σφᾶς διαφθείρειεν, ἐμπιπρᾶσι τὰς οἰκίας τὰς ἐν κύκλῳ τῆς ἀγορᾶς καὶ τὰς ξυνοικίας, ὅπως μὴ ἦ ἔφοδος, φειδόμενοι οὔτε οἰκείας οὔτε ἀλλοτρίας, ὥστε καὶ χρήματα πολλὰ ἐμπόρων κατεκαύθη καὶ ἡ πόλις ἐκινδύνευσε πᾶσα διαφθαρήναι, εἰ ἄνεμος ἐπεγένετο τῇ φλογὶ ἐπίφορος ἐς αὐτήν. Καὶ οἱ μὲν παυσάμενοι τῆς μάχης ὡς ἐκάτεροι ἠσυχάσαντες τὴν νύκτα ἐν φυλακῇ ἦσαν· καὶ ἡ Κορινθία ναῦς τοῦ δήμου κεκρατηκός ὑπεξανήγετο, καὶ τῶν ἐπικούρων οἱ πολλοὶ ἐς τὴν ἠπειρον λαθόντες διεκομίσθησαν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

2. «Διαλιπούσης δ' ἡμέρας... ὑπομένουσαι τὸν θόρυβον»: Ο Θουκυδίδης στο ιστορικό του ἔργο παρουσιάζει τα γεγονότα με σχέση αιτίου - αποτελέσματος. Να εντοπίσετε τη σχέση αυτή στη δράση των γυναικῶν, ἔτσι ὅπως περιγράφεται στο αρχαίο κείμενο, και να τεκμηριώσετε την απάντησή σας αξιοποιώντας τις γλωσσικές επιλογές του ιστορικού.

Μονάδες 10

3. Σε ποια ενέργεια προβαίνουν οι ολιγαρχικοί, μόλις αντιλαμβάνονται την επικράτηση των αντιπάλων τους; Πώς ερμηνεύει ο Θουκυδίδης την ενέργεια αυτή;

Μονάδες 10

4. *Κι ὅταν αυτοὶ καταδικάστηκαν στο πρόστιμο, πήγαν και κάθισαν ἰκέτες στα ιερά, ἐπειδὴ το πρόστιμο ἦταν πολὺ βαρὺ κ' ἔταζαν να το πληρῶσουν με δόσεις· ο Πειθίας ὅμως, (που ἦταν και βουλευτής) ἐπεισε τη Βουλὴ να εφαρμόσουν το νόμο κατὰ γράμμα. Οι δικασμένοι ὅμως, βλέποντας ἀπὸ το ἀποτέλεσμα της δίκης πως αποκλείεται να εφαρμόσουν το σχέδιό τους, κ' ἔχοντας συνάμα πληροφορηθεῖ πως ὅσο ἦταν βουλευτής ο Πειθίας σχεδίαζε να μεταπείσει το λαὸ να ἔχουν τους ἴδιους φίλους κ' ἐχτροὺς με την Αθήνα συνωμότησαν, και κρατώντας κοντὰ σπαθιά, μπαίνουν ξαφνικά μέσα στη βουλή και σκοτώνουν τον Πειθία κι ἄλλους βουλευτές και ἰδιώτες ως εξήντα. Μερικοὶ ἄλλοι, ὄχι πολλοί, που εἶχαν τα ἴδια φρονήματα με τον Πειθία, κατέφυγαν στο Ἀττικὸ (αθηναϊκὸ)*

πολεμικό, που ήταν ακόμα στο λιμάνι. **Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 70.5-70.6** (Μετάφραση: Α. Βλάχου).

Αφού διαβάσετε προσεκτικά και τα δύο κείμενα που σας έχουν δοθεί (πρωτότυπο και μεταφρασμένο), να ερμηνεύσετε τη στάση των δύο πολεμικών πλοίων (αθηναϊκό και κορινθιακό) στο πλαίσιο της εμφύλιας διαμάχης στην Κέρκυρα.

Μονάδες 10

6. α. Να μεταφέρετε τις παρακάτω λέξεις του κειμένου στη γενική ενικού: **μάχη, ισχύι, πλήθει, γυναῖκες, φύσιν**. (μονάδες 5)

β. Να μεταφέρετε τους παρακάτω ρηματικούς τύπους στο β' ενικό προστακτικής στον χρόνο και στη φωνή που βρίσκονται: **γίνεται, βάλλουσαι, έπελθών, κατεκαύθη, έκινδύνευσε**. (μονάδες 5)

Μονάδες 10

7. α. Να αναγνωρίσετε το είδος των υπογραμμισμένων μετοχών του κειμένου (μονάδες 5):

Διαλιπούσης:	είναι .....
βάλλουσαι:	είναι .....
δείσαντες:	είναι .....
έπελθών:	είναι .....
κεκρατηκότος:	είναι .....

β. Να αντιστοιχίσετε καθεμιά από τις προτάσεις της στήλης Α με τα δεδομένα στη στήλη Β. (μονάδες 5)

A	B
1. <i>μη αυτοβοει ο δημος του τε νεωριου κρατησειεν έπελθών</i> 2. <i>οπως μη η εφοδος</i> 3. <i>ωστε και χρηματα πολλα εμπόρων κατεκαύθη</i> 4. <i>και η Κορινθία ναυς του δήμου κεκρατηκότος υπεξανήγετο</i> 5. <i>ει άνεμος έπεγένετο τη φλογι έπίφορος ές αύτην</i>	α. δευτερεύουσα επιρρηματική τελική πρόταση β. δευτερεύουσα επιρρηματική συμπερασματική πρόταση γ. δευτερεύουσα επιρρηματική υποθετική πρόταση δ. δευτερεύουσα ονοματική ενδοιαστική πρόταση ε. κύρια πρόταση

Μονάδες 10

*Οι παρατηρήσεις 1,5,8 για ίδιο κείμενο έχουν διατυπωθεί στο θέμα με την ονομασία
GEL_CLA_AEG_SUBJECT_1_13227

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.2.§3-4

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστὺ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῷ ἑτέρῳ παραγγέλλων· ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοὺς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίου τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκία, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίους καὶ Τορωναίους καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων. Τῇ δ' ὑστεραία ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἔδοξε τοὺς τε λιμένας ἀποχῶσαι πλὴν ἐνὸς καὶ τὰ τείχη εὐτρεπίζειν καὶ φυλακὰς ἐφιστάναι καὶ τᾶλλα πάντα ὡς εἰς πολιορκίαν παρασκευάζειν τὴν πόλιν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

2. Πότε, με ποιὸν τρόπο καὶ ἀπὸ ποιὸν πληροφορήθηκαν οἱ Ἀθηναῖοι τὴν ἥττα τῶν συμπατριωτῶν τους στους Αἰγὸς ποταμούς (μονάδες 6); Ποια ἦταν ἡ πρώτη ἀντίδρασή τους; (μονάδες 4)

Μονάδες 10

3. Ποιες ἀποφάσεις ἔλαβε ἡ Ἐκκλησία τοῦ Δήμου ποὺ συνεδρίασε τὴν ἐπομένη τῆς ἀναγγελίας τῆς συμφορᾶς (μονάδες 6), καὶ με ποίους ἐκφραστικούς τρόπους ἐξιστοροῦνται ἀπὸ τὸν Ξενοφώντα; (μονάδες 4)

Μονάδες 10

4. Ἐπειτα ὁ Λύσανδρος συγκέντρωσε τοὺς συμμάχους καὶ τοὺς εἶπε νὰ συσκεφθοῦν γιὰ τὴν τύχη τῶν αἰχμαλώτων. Τότε κατηγορήθηκαν γιὰ πολλὰ οἱ Ἀθηναῖοι: γιὰ ἐγκλήματα ποὺ εἶχαν κάνει καὶ γι' ἄλλα ποὺ εἶχε ψηφίσει ἡ Συνέλευσή τους νὰ κάνουν ἀν κέρδιζαν τὴ ναυμαχία — νὰ κόψουν τὸ δεξιὸ χέρι σ' ὅλους τοὺς αἰχμαλώτους. Τοὺς κατηγορήσαν κι ὅτι εἶχαν ρίξει στὴ θάλασσα ολόκληρο τὸ πλήρωμα τῶν πολεμικῶν ποὺ ἔχαν στὰ χέρια τους, ἐνὸς ἀνδριώτικου κι ἐνὸς κορινθιακοῦ· ὁ Φιλοκλῆς ἦταν ὁ Ἀθηναῖος στρατηγὸς ποὺ τοὺς ἐξόντωσε. Εἰπώθησαν κι ἄλλα πολλὰ, κι ἀποφασίστηκε νὰ ἐκτελέσουν ὅσους αἰχμαλώτους ἦταν Ἀθηναῖοι ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Ἀδείμαντο (αὐτὸς μονάρχος, στὴ Συνέλευση, εἶχε ἐναντιωθεῖ στὸ κόψιμο τῶν χεριῶν — μερικοὶ μάλιστα τὸν κατηγορήσαν ὅτι προδίδει τὸν στόλο). Ὁ Λύσανδρος ρώτησε πρῶτο τὸν Φιλοκλή ποιά τιμωρία τοῦ ἀξίζει —

αυτού, που πρώτος παραβίασε τους νόμους του πολέμου ανάμεσα στους Έλληνες— και κατόπιν τον έσφαξε. **Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.1.§31-32** (Μετάφραση Ρ. Ρούφος)

Αφού διαβάσετε με προσοχή και τα δύο κείμενα (πρωτότυπο και μεταφρασμένο) που σας έχουν δοθεί, να εξηγήσετε γιατί οι Αθηναίοι φοβήθηκαν πολύ για την τύχη τους, ύστερα από την ήττα τους στους Αιγός ποταμούς.

Μονάδες 10

6. α. *ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδείς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτούς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίους τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκία:* Να γράψετε το απαρέμφατο αορίστου των ρηματικών τύπων (στην ίδια διάθεση) που είναι γραμμένοι με έντονα γράμματα στο παραπάνω απόσπασμα.
- β. *ὁ ἕτερος τῶ ἐτέρῳ παραγγέλλων:* Να μεταφέρετε το χωρίο στον άλλο αριθμό, κάνοντας όλες τις απαραίτητες αλλαγές στους κλιτούς τύπους. (μονάδες 5)

Μονάδες 10

7. *Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστὺ διῆκεν:* Να εντοπίσετε και να αναγνωρίσετε ως προς το είδος τους όλους τους επιρρηματικούς προσδιορισμούς του αποσπάσματος με τους οποίους η ιστορική αφήγηση γίνεται ιδιαίτερα παραστατική.

Μονάδες 10

*Οι παρατηρήσεις 1,5,8 για το ίδιο κείμενο έχουν διατυπωθεί στο θέμα με την ονομασία GEL_CLA_AEG_SUBJECT_1_12213.

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 81.3-81.5

ΚΕΙΜΕΝΟ

Οί δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο. Ἡμέρας τε ἑπτὰ, ἃς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσι παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευον, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν, ἀπέθανον δέ τινες καὶ ἰδίας ἔχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσιν ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων· πᾶσά τε ἰδέα κατέστη θανάτου, καὶ οἶον φιλεῖ ἐν τῷ τοιούτῳ γίνεσθαι, οὐδὲν ὅτι οὐ ξυνέβη καὶ ἔτι περαιτέρω. Καὶ γὰρ πατὴρ παῖδα ἀπέκτεινε καὶ ἀπὸ τῶν ἱερῶν ἀπεσπῶντο καὶ πρὸς αὐτοῖς ἐκτείνοντο, οἱ δὲ τινες καὶ περιοικοδομηθέντες ἐν τοῦ Διονύσου τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

2. «Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν...οὐδὲν ὅτι οὐ ξυνέβη καὶ ἔτι περαιτέρω.» Να αναφέρετε πέντε διαφορετικές σκηνές θανάτου που περιγράφονται στο συγκεκριμένο απόσπασμα και να εξηγήσετε για ποιον λόγο θανατώνονται ἄνθρωποι σε καθεμιά από αυτές.

Μονάδες 10

3. «Καὶ γὰρ πατὴρ παῖδα ἀπέκτεινε καὶ ἀπὸ τῶν ἱερῶν ἀπεσπῶντο καὶ πρὸς αὐτοῖς ἐκτείνοντο». Ποια ἦταν ἡ επίδραση του εμφυλίου πολέμου στις οικογενειακές σχέσεις και στον θεσμό της ικεσίας; Να την εξηγήσετε σύντομα.

Μονάδες 10

4. Σ' αυτές τις ακρότητες ἔφτασε ὁ εμφύλιος πόλεμος και προκάλεσε μεγάλη εντύπωση, γιατί ἦταν ὁ πρῶτος που ἐγίνε. Ἀργότερα μπορεί κανεὶς να πη ὅτι ολόκληρος ὁ Ἑλληνισμὸς συνταράχτηκε, γιατί παντού σημειώθηκαν εμφύλιοι σπαραγμοί. Οἱ δημοκρατικοὶ καλοῦσαν τοὺς Ἀθηναίους να τοὺς βοηθήσουν και οἱ ολιγαρχικοὶ τοὺς Λακεδαιμονίους. Ὅσο διαρκούσε ἡ εἰρήνη δεν εἶχαν οὔτε πρόφαση, ἀλλὰ οὔτε τὴν διάθεση να τοὺς καλέσουν για βοήθεια. Με τὸν πόλεμο, ὁμως, καθεμιά ἀπὸ τὶς ἀντίπαλες πολιτικές παρατάξεις μπορούσε εὐκόλα να βρη ευκαιρία να προκαλέση ἐξωτερικὴ ἐπέμβαση για να καταστρέψη τοὺς ἀντιπάλους τῆς και να ἐνισχυθῇ ἡ ἴδια για ν' ἀνατρέψη τὸ πολίτευμα. Οἱ εμφύλιες συγκρούσεις ἔφεραν μεγάλες κι ἀμέτρητες συμφορές στις πολιτείες, συμφορές που γίνονται και θα γίνονται πάντα ὅσο δεν ἀλλάζει ἡ φύση τοῦ ἀνθρώπου, συμφορές που μπορεί να εἶναι βαρύτερες ἢ ἐλαφρότερες κ'

έχουν διαφορετική μορφή ανάλογα με τις περιστάσεις. Σε καιρό ειρήνης και όταν εσημερή ο κόσμος και οι πολιτείες, οι άνθρωποι είναι ήρεμοι γιατί δεν τους πιέζουν ανάγκες φοβερές. Αλλ' όταν έρθη ο πόλεμος που φέρνει στους ανθρώπους την καθημερινή στέρηση, γίνεται δάσκαλος της βίας κ' ερεθίζει τα πνεύματα του πλήθους σύμφωνα με τις καταστάσεις που δημιουργεί. **Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 82.1-2**
[Μετάφραση: Άγγελος Βλάχος]

Ο Θουκυδίδης, με αφορμή την εμφύλια σύγκρουση στην Κέρκυρα, κάνει μια σειρά από διαχρονικές διαπιστώσεις αναφορικά με τον πόλεμο, και ειδικότερα τον εμφύλιο πόλεμο. Σε ποια σημεία τόσο του μεταφρασμένου όσο και στο πρωτότυπου κειμένου επιβεβαιώνεται αυτό; Γιατί επιλέγει να κάνει ο ιστορικός αυτές τις αναφορές;

Μονάδες 10

6. Να μεταφέρετε τα παρακάτω χωρία στον άλλο αριθμό κάνοντας τις απαραίτητες αλλαγές σε όλους τους κλιτούς τύπους:

ἐκ τῶν δένδρων τινές ἀπήγγοντο

Κερκυραῖοι τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευον

Μονάδες 10

7. α. *Ἡμέρας τε ἐπτὰ, ἃς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευον*: Να γράψετε το υποκείμενο των υπογραμμισμένων ὀρων του παραπάνω αποσπάσματος (μονάδες 4) και να αιτιολογήσετε αν η μετοχή *ἀφικόμενος* είναι συνημμένη ή απόλυτη. (μονάδα 1)

β. *ἀπέθανον δέ τινες καὶ ἰδίας ἔχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσιν ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων· πᾶσά τε ἰδέα κατέστη θανάτου, καὶ οἷον φιλεῖ ἐν τῷ τοιούτῳ γίνεσθαι, οὐδὲν ὅτι οὐ ξυνέβη καὶ ἔτι περαιτέρω. Καὶ γὰρ πατὴρ παῖδα ἀπέκτεινε καὶ ἀπὸ τῶν ἱερῶν ἀπεσπῶντο καὶ πρὸς αὐτοῖς ἐκτείνοντο, οἱ δέ τινες καὶ περιοικοδομηθέντες ἐν τοῦ Διονύσου τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.*

Στο παραπάνω απόσπασμα να καταγράψετε πέντε εμπρόθετους προσδιορισμούς και να αναφέρετε τη συντακτική τους λειτουργία. (μονάδες 5)

Μονάδες 10

*Οι παρατηρήσεις 1,5,8 που αναφέρονται στο ίδιο κείμενο, έχουν διατυπωθεί στο θέμα με την ονομασία GEL_CLA_AEG_SUBJECT_1_13193.

Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 71-72

ΚΕΙΜΕΝΟ

Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι ἀλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλεόν πολέμιον ἡγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγεὶς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

2. Κάτω ἀπὸ ποιες συνθήκες συγκάλεσαν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ δήμου οἱ ολιγαρχικοί, ποιες ἀποφάσεις ἔλαβε αὐτή καὶ ποια ἡ σημασία τους γιὰ τὶς ἐξελίξεις στὸ νησί τῆς Κέρκυρας;
Μονάδες 10
3. Ποια ἦταν ἡ ἐπιδίωξη τῶν Κερκυραίων ολιγαρχικῶν σχετικὰ μετὰ τὴν ἀποστολὴν πρεσβείας στὴν Ἀθήνα καὶ ποια ἦταν ἡ ἀντίδραση τῶν Ἀθηναίων;
Μονάδες 10
4. Σ' αὐτὲς τὶς ἀκρότητες ἐφτάσε ὁ ἐμφύλιος πόλεμος καὶ προκάλεσε μεγάλη ἐντύπωση, γιὰτὶ ἦταν ὁ πρῶτος ποὺ ἐγένεε. Ἀργότερα μπορεῖ κανεὶς νὰ πῆ ὅτι ολόκληρος ὁ Ἑλληνισμὸς συνταράχθηκε, γιὰτὶ παντοῦ σημειώθηκαν ἐμφύλιοι σπαραγμοί. Οἱ δημοκρατικοὶ καλοῦσαν τοὺς Ἀθηναίους νὰ τοὺς βοηθήσουν καὶ οἱ ολιγαρχικοὶ τοὺς Λακεδαιμονίους. Ὅσο διαρκούσε ἡ εἰρήνη δὲν εἶχαν οὔτε πρόφαση, ἀλλὰ οὔτε τὴν διάθεση νὰ τοὺς καλέσουν γιὰ βοήθεια. Μετὰ τὸν πόλεμο, ὅμως, καθεμίᾳ ἀπὸ τὶς ἀντίπαλες πολιτικὲς παρατάξεις μπορούσε εὐκόλα νὰ βρῆ εὐκαιρία νὰ προκαλέσῃ ἐξωτερικὴ ἐπέμβαση γιὰ νὰ καταστρέψῃ τοὺς ἀντιπάλους τῆς καὶ νὰ ἐνισχυθῇ ἡ ἴδια γιὰ ν' ἀνατρέψῃ τὸ πολίτευμα. **Θουκυδίδου Ιστορίαι, 3, 82.1** [Μετάφραση: Ἄγγελος Βλάχος]

Στο παραπάνω μεταφρασμένο απόσπασμα ο Θουκυδίδης κάνει μια σειρά από διαπιστώσεις για τον ρόλο των Αθηναίων και των Λακεδαιμονίων κατά τη διάρκεια του Πελοποννησιακού πολέμου. Σε ποιο βαθμό επιβεβαιώνονται αυτές από την ιστορική αφήγηση στο πρωτότυπο κείμενο;

Μονάδες 10

6. α. *Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγείς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον:* Στο παραπάνω απόσπασμα να μεταφέρετε τα πρωτόκλιτα και τα τριτόκλιτα ουσιαστικά στον αντίθετο αριθμό. (μονάδες 5)
- β. *Δράσαντες, εἶη, δέχεσθαι, πράσσειν, ἔπεισαν:* Να γράψετε τον ίδιο τύπο στον μέλλοντα. (μονάδες 5)

Μονάδες 10

7. α. *Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ:* Στο παραπάνω απόσπασμα να αναγνωρίσετε το είδος των υπογραμμισμένων μετοχών και να δικαιολογήσετε την πτώση τους. (μονάδες 5)
- β. *εἶη:* Να γράψετε την πρόταση στην οποία ανήκει το συγκεκριμένο ρήμα και να την αναγνωρίσετε συντακτικά (είδος, εκφορά, συντακτική λειτουργία) (μονάδες 5)

Μονάδες 10

*Οι παρατηρήσεις 1, 5, 8 για το ίδιο κείμενο έχουν διατυπωθεί στο θέμα με την ονομασία GEL_CLA_AEG_SUBJECT_1_13235

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.3.§51-52

ΚΕΙΜΕΝΟ

Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν [ὁ Κριτίας]· «Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἷου δεῖ, ὅς ἂν ὁρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὗ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερώς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδένα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίους εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν». Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· «Ἐγὼ δ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἰκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτία εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὄνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

2. Ποια διαδικασία προτείνει ὁ Κριτίας γιὰ τὴν καταδίκη τοῦ Θηραμένη στο παραπάνω κείμενο καὶ τι αποδεικνύει αὐτό γιὰ τὸν χαρακτήρα του;

Μονάδες 10

3. «Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης **ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν**»: Γιὰ ποῖον λόγο ἐπιλέγει ὁ Ξενοφώντας νὰ ἀποδώσει τόσο παραστατικά με τὴ χρήση τοῦ ῥήματος **ἀνεπήδησεν** τὴν κίνηση τοῦ Θηραμένη πρὸς τὸν βωμό;

Μονάδες 10

4. «Τὸν πρῶτο καιρὸ ὁ Κριτίας καὶ ὁ Θηραμένης ἦταν ὁμοϊδεάτες καὶ φίλοι. Ὁ Κριτίας ὁμως - πρὸ ἀνάμεσα στ' ἄλλα εἶχε ἐξοριστὴ κιόλας ἀπὸ τοὺς δημοκρατικούς- εἶχε διάθεση νὰ σκοτώσῃ πολὺν κόσμον, ἐνῶ ὁ Θηραμένης ἐναντιωνόταν, λέγοντας ὅτι δὲν ἦταν λογικὸ νὰ θανατώνουν ἀνθρώπους γιὰ μόνον τὸ λόγο ὅτι τοὺς τιμούσε ὁ λαός, ἐστὼ καὶ ἀν δὲν πείραζαν σὲ τίποτα τὴν καλὴ τάξη. «Στὸ κάτω-κάτω», τούλεγε, «κ' ἐγὼ κ' ἐσὺ ἔχουμε πει καὶ κάνει πολλὰ γιὰ ν' ἀποχτήσουμε δημοτικότητα». Ὁ ἄλλος πάλι ἀποκρινόταν (γιατὶ φερόταν ἀκόμα φιλικὰ στο Θηραμένη) ὅτι ὅποιος θέλει νὰ κυριαρχῇ εἶν' ὑποχρεωμένος νὰ βγάξῃ ἀπὸ τὴ μέση ἐκείνους πρὸς τοὺς ὁποῖους θὰ μπορούσαν νὰ τοῦ σταθοῦν ἐμπόδιο: «Κι ἀν φαντάζεσαι ὅτι ἐπειδὴ εἴμαστε τριάντα καὶ ὄχι ἓνας ἡ ἐξουσία μας δε χρειάζεται τόσο»

φροντίδα όσο και μια προσωπική τυραννία είσαι ανόητος». Ξενοφώντας Έλληνικά,

2.3.§11-12 [Μετάφραση: Ρ. Ρούφος]

Αντλώντας πληροφορίες και από τα δύο κείμενα που σας έχουν δοθεί (πρωτότυπο και μεταφρασμένο), να παρουσιάσετε και να εξηγήσετε την εξέλιξη της σχέσης ανάμεσα στον Κριτία και τον Θηραμένη.

Μονάδες 10

6. α. Να μεταφέρετε τις παρακάτω αντωνυμίες όπου σας ζητείται: **οἷου** (στη γενική ενικού του θηλυκού γένους), **οἶδε** (στη γενική πληθυντικού του αρσενικού γένους), **ἡμῖν** (στη δοτική ενικού του β' προσώπου), **τουτονι** (στην ονομαστική ενικού του αρσενικού γένους), **ὄνπερ** (στην ονομαστική του ουδετέρου γένους στον πληθυντικό αριθμό). (μονάδες 5)
- β. Να μεταφέρετε τους παρακάτω ρηματικούς τύπους στο γ' ενικό πρόσωπο της Οριστικής του Μέλλοντα (στην ίδια φωνή και διάθεση): **εἶπεν**, **ἔστι**, **ἀνεπήδησεν**, **ἰκετεύω**, **ἐξαλείφειν**. (μονάδες 5)

Μονάδες 10

7. α. Να γράψετε το Υποκείμενο των παρακάτω υπογραμμισμένων ρηματικών τύπων: **ἐπιτρέπη**, **φασιν**, **ἀποθνήσκειν**, **εἶναι** (πέμπτη σειρά), **ἔγραψαν**. (μονάδες 5)
- β. **ἔξαπατωμένους**, **Ἀκούσας**: Να αναγνωρίσετε τις μετοχές ως προς το είδος τους και να τις χαρακτηρίσετε ως συνημμένες ή απόλυτες, αιτιολογώντας την απάντησή σας. (μονάδες 5)

Μονάδες 10

*Οι παρατηρήσεις 1,5,8 που αναφέρονται στο ίδιο κείμενο, έχουν διατυπωθεί στο θέμα με την ονομασία GEL_CLA_AEG_SUBJECT_1_12351

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.3.§52-55.3

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· «Ἐγὼ δ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἰκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτία εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὄνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἄγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὄδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου». Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἔνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· «Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον. Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες οἱ ἔνδεκα οὐ δεῖ τὰ ἐκ τούτων πράττετε».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

2. «ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν»: Τι ἐπιδιώκει ὁ Θηραμένης μετὰ τὴν καταφυγὴν τοῦ στον βωμό; (μονάδες 4) Να λάβετε υπόψη σας τὸ κοινωνικὸ καὶ θρησκευτικὸ πλαίσιο τῆς ἐποχῆς. (μονάδες 6)

Μονάδες 10

3. «Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς»: Ποιὰ προειδοποίηση καὶ σε ποιους τὴν ἀπευθύνει ὁ Θηραμένης; Να τεκμηριώσετε τὴν ἀπάντησή σας.

Μονάδες 10

4. «Θυμηθῆτε, πολῖτες —κι ὅσοι δὲν το ξέρετε, μάθετέ το— ὅτι στο δεξιό ἐκείνων που πλησιάζουν βρίσκονται αὐτοὶ που ἐδῶ καὶ τέσσερις μέρες νικήσατε καὶ πήρατε στο κυνήγι. Στο ἄκρο ἀριστερὸ τους πάλι εἶναι οἱ ἴδιοι οἱ Τριάντα —αὐτοὶ που δίχως σε τίποτα νάχουμε φταίξει μας ἐξόριζαν ἀπὸ τὴν πόλη, μας ἐδιωχναν ἀπὸ τὰ σπίτια μας κ' ἔκαναν προγραφές τῶν ἀγαπημένων μας. Να ὅμως που τώρα τους ἔλαχε κάτι που αὐτοὶ ποτέ δὲν περίμεναν, ἐνῶ ἐμεῖς πάντα το εὐχόμεσταν— τους ἀντικρῦζουμε με τὰ ὅπλα στα χέρια! Κάποτε μας ἐπῆναν τὴν ὥρα που τρώγαμε, τὴν ὥρα που κοιμόμασταν, τὴν ὥρα που ἤμασταν στὴν Ἀγορά· ἄλλοι ἐξοριστήκαμε ὄχι μόνο ἀναίτια, ἀλλὰ δίχως να

βρισκόμαστε καν στην πόλη. Γι' αυτό κ' οι θεοί παίρνουν τώρα φανερά το μέρος μας: μέσα στην καλοκαιρία προκαλούνε θύελλα την ώρα που μας συμφέρει· όταν κάνουμε επιχείρηση, λίγοι εμείς εναντίον πολλών εχθρών, θριαμβεύουμε χάρη στην εύνοιά τους.» Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 4.§13-14 (Μετάφραση Ρ. Ρούφος).

Αφού διαβάσετε με προσοχή και τα δύο κείμενα (πρωτότυπο και μεταφρασμένο) που σας έχουν δοθεί, να καταγράψετε τις ενέργειες που φανερώνουν ότι οι Τριάκοντα ήταν ασεβείς και αυθαιρετούσαν.

Μονάδες 10

6. α. «...μήτε ὑμῶν ὄν ἂν βούληται, ἀλλ' ὄνπερ νόμον οὔτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι.» Στο απόσπασμα που σας δίνεται να εντοπίσετε τους τύπους των προσωπικών και δεικτικών αντωνυμιών και να τους μεταφέρετε στον άλλο αριθμό. (μονάδες 5)

β. **ἔγραψαν, βοηθήσετε, ἐκέλευσε, εἶπε, κατακεκριμένον**: να γράψετε τον αντίστοιχο τύπο στον ενεστώτα στην ίδια φωνή. (μονάδες 5)

Μονάδες 10

7. Να αναγνωρίσετε τη συντακτική λειτουργία των λέξεων/φράσεων και της πρότασης που ακολουθεί (δεν χρειάζεται να αναγνωρίσετε την εισαγωγή και εκφορά της) : α) **περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ**, β) **ὅτι οὐδέν μοι ἀρκέσει ὄδε ὁ βωμός**, γ) **ἐπιδείξει**, δ) **ἀσεβέστατοι**, ε) **ὑμῖν**.

Μονάδες 10

*Οι παρατηρήσεις 1, 5, 8 για το ίδιο κείμενο έχουν διατυπωθεί στο θέμα με την ονομασία GEL_CLA_AEG_SUBJECT_1_12255.

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.4.§19-20

ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οὐκ ἐψεύσατο [ὁ μάντις], ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος, ἐμπεσὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθαιπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὄμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο. Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὐφρωνος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· «Ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποιήσαμεν, μετεσχῆκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἑορτῶν τῶν καλλίστων, καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γενενημέθρα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κεινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

2. Ο Κλεόκριτος μετὰ τὴν νίκη τῶν δημοκρατικῶν ἐκφωνεῖ ἕνα σύντομο λόγο. Σε ποίους ἀπευθύνεται (μονάδες 2), ποίος εἶναι ὁ στόχος του (μονάδες 4) καὶ πῶς τὸν ἐπιτυγχάνει (μονάδες 4);

Μονάδες 10

3. Ο Κλεόκριτος στὸν λόγο του ἀνακαλεῖ τοὺς δεσμοὺς μετὰ τῶν Ἀθηναίων πολιτῶν που συνιστοῦν μιὰ πραγματικὴ «κοινωνία πολιτῶν». Αφοῦ καταγράψετε τοὺς δεσμοὺς αὐτοὺς (μονάδες 5), νὰ ἀναφέρετε τὶς γλωσσικὲς ἐπιλογές με τὶς ὁποῖες ἀποδίδονται (μονάδες 5);.

Μονάδες 10

4. «Θυμηθῆτε, πολῖτες —κι ὅσοι δὲν τὸ ξέρετε, μάθετέ το— ὅτι στὸ δεξιὸ ἐκείνων που πλησιάζουν βρίσκονται αὐτοὶ που ἐδῶ καὶ τέσσερις μέρες νικήσατε καὶ πήρατε στὸ κυνήγι. Στὸ ἄκρο ἀριστερὸ τοὺς πάλι εἶναι οἱ ἴδιοι οἱ Τριάντα —αὐτοὶ που δίχως σε τίποτα νάχουμε φταίξει μας ἐξόριζαν ἀπὸ τὴν πόλη, μας ἐδίωχναν ἀπὸ τὰ σπίτια μας κ' ἔκαναν προγραφές τῶν ἀγαπημένων μας. Νὰ ὁμως που τώρα τοὺς ἔλαχε κάτι που αὐτοὶ ποτέ δὲν περίμεναν, ἐνῶ ἐμεῖς πάντα τὸ εὐχόμεσταν — τοὺς ἀντικρύζουμε με τὰ ὄπλα

στα χέρια! Κάποτε μας έπιαναν την ώρα που τρώγαμε, την ώρα που κοιμόμασταν, την ώρα που ήμασταν στην Αγορά· άλλοι εξοριστήκαμε όχι μόνο αναίτια, αλλά δίχως να βρισκόμαστε καν στην πόλη». **Ξενοφώντος Έλληνικά, 2.4.§13-14** [Μετάφραση: Ρόδης Ρούφος]

Αξιοποιώντας αναφορές και από τα δύο κείμενα που σας έχουν δοθεί (πρωτότυπο και μεταφρασμένο), να αξιολογήσετε τη στάση των δημοκρατικών και των ολιγαρχικών απέναντι στους πολιτικούς τους αντιπάλους και στην έννοια της πατρίδας.

Μονάδες 10

6. α. «*Ἄνδρες πολῖται τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε;*»: Να γράψετε το παραπάνω χωρίο μεταφέροντας όλους τους κλιτούς τύπους στον ενικό αριθμό. (μονάδες 5)

β. Να μεταφέρετε τα παρακάτω ρήματα στο ίδιο πρόσωπο του ενεστώτα (στην έγκλιση και τη φωνή που βρίσκονται): *ἐνίκων, ἔλαβον, ἐποιήσαμεν, μετεσχήκαμεν, γεγενήμεθα*. (μονάδες 5)

Μονάδες 10

7. α. Να προσδιορίσετε την κύρια συντακτική λειτουργία των υπογραμμισμένων λέξεων του κειμένου (μονάδες 5):

<i>τῶν μὲν τριάκοντα:</i>	εἶναι	στ.....
<i>ὑποσπόνδους:</i>	εἶναι	στ .....
<i>εὐφωνος:</i>	εἶναι	στ .....
<i>ἀποκτεῖναι:</i>	εἶναι	στ .....
<i>ὑμῖν:</i>	εἶναι	στ .....

β. «*Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος ἐμπεσὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθαιπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ*»: Στην παραπάνω περίοδο να εντοπίσετε πέντε επιρρηματικούς προσδιορισμούς και να αναφέρετε τι δηλώνουν. (μονάδες 5)

Μονάδες 10

*Οι παρατηρήσεις 1,5,8 για το ίδιο κείμενο, έχουν διατυπωθεί στο θέμα με την ονομασία

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.3. §55.3-56

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν [ὁ Κριτίας], εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ Θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοῦς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γινόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρω καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρῆσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῆ φωνῆ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δ' ἐν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ὡς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμῶξοιτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο· «Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμῶξομαι;» καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κύνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· «Κριτία τοῦτ' ἔστω τῷ καλῷ». Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μῆτε τὸ φρόνιμον μῆτε τὸ παιγνιώδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

2. Για ποιο λόγο ο αρχαίος ιστοριογράφος αποδίδει τόσο παραστατικά την εικόνα της βίαιης απομάκρυνσης του Θηραμένη από τον βωμό του Βουλευτηρίου;

Μονάδες 10

3. Σε ποια σημεία του αρχαίου κειμένου φαίνεται ο «παιγνιώδης» χαρακτήρας του Θηραμένη; (μονάδες 6). Ποιες εκδηλώσεις του πολιτισμού των αρχαίων Αθηναίων θα μπορούσαν να μας οδηγήσουν σε συμπεράσματα για το «παιγνιώδες» πνεύμα τους; (μονάδες 4).

Μονάδες 10

4. Τον πρώτο καιρό ο Κριτίας κι ο Θηραμένης ήταν ομοϊδεάτες και φίλοι. Ο Κριτίας όμως – που ανάμεσα στ' άλλα είχε εξοριστεί κιόλας από τους δημοκρατικούς– είχε διάθεση να σκοτώσει πολὺν κόσμον, ἐνῶ ο Θηραμένης ἐναντιωνόταν, λέγοντας ὅτι δεν ἦταν λογικὸ νὰ θανατώνουν ἀνθρώπους γιὰ μόνον τὸν λόγον ὅτι τοὺς τιμοῦσε ὁ λαός, ἔστω κι ἂν δεν πείραζαν σε τίποτα τὴν καλὴ τάξη. «Στο κάτω-κάτω», τούλεγε, «κ' ἐγὼ κ' ἐσὺ ἔχουμε πει καὶ κάνει πολλὰ γιὰ ν' ἀποχτήσουμε δημοτικότητα». Ὁ ἄλλος πάλι ἀποκρινόταν (γιατί φερόταν ἀκόμα φιλικὰ στο Θηραμένη) ὅτι ὅποιος θέλει νὰ κυριαρχεῖ εἶν' ὑποχρεωμένος νὰ βγάξει ἀπὸ τὴ μέση ἐκείνους ποὺ θὰ μπορούσαν νὰ τοὺ σταθοῦν ἐμπόδιο: «Κι ἂν φαντάζεσαι ὅτι ἐπειδὴ εἴμαστε τριάντα κι ὄχι ἓνας ἡ ἐξουσία μας δε χρειάζεται τόσο

φροντίδα όσο και μια προσωπική τυραννία είσαι ανόητος». Ξενοφώντας Έλληνικά, 2.3 §15-16 (Μετάφραση Ρ. Ρούφος)

Αφού διαβάσετε με προσοχή και τα δύο κείμενα (πρωτότυπο και μεταφρασμένο) που σας έχουν δοθεί, να εξηγήσετε τους λόγους για τους οποίους οι απόψεις και οι ενέργειες του Κριτία θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν ως ακραίος πολιτικός κυνισμός (ή αμοραλισμός);

Μονάδες 10

6. α. Να γράψετε τη δοτική ενικού για τις παρακάτω λέξεις (μονάδες 5):

βωμοῦ:

ἀνθρώπους:

ἄνδρα:

ῥῆμα:

ψυχῆς:

β. *εἶπεν, ἐπεκαλεῖτο, εἶχεν, ἀπήγαγον, ἔπασχε:* Να μεταφέρετε τα ρήματα στο ίδιο πρόσωπο του ενεστώτα, στην ἐγκλιση και τη φωνή που βρίσκονται (μονάδες 5).

Μονάδες 10

7. α. *Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὀρώσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρω καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν:* Στο παραπάνω απόσπασμα να χαρακτηρίσετε ως προς το είδος τις υπογραμμισμένες μετοχές (μονάδες 3) και να δικαιολογήσετε τον χαρακτηρισμό σας για τη μετοχή ὀρώσα (μονάδες 2).

β. Να εντοπίσετε στο αρχαίο κείμενο μία υποθετική και μία ειδική πρόταση (μονάδες 4). Στην περίπτωση της ειδικής πρότασης να αναγνωρίσετε και τον συντακτικό της ρόλο. (μονάδα 1)

Μονάδες 10

*Οι παρατηρήσεις 1,5,8 για το ίδιο κείμενο έχουν διατυπωθεί στο θέμα με την ονομασία GEL_CLA_AEG_SUBJECT_1_12323.

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.4.§20-21

ΚΕΙΜΕΝΟ

Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὐφωνος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· «Ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποιήσαμεν, μετεσχῆκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἐορτῶν τῶν καλλίστων, καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κεκινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας. Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἐταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδούμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἱ ἰδίων κερδέων ἔνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὀκτῶ μηνὶ ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Κλεόκριτος δὲ ... σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας».

Μονάδες 30

5. Να επιλέξετε για καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α την **ετυμολογικά συγγενή** νεοελληνική λέξη της στήλης Β.

A	B
1. ἐξελαύνετε	α. ελατήριο β. ελεημοσύνη
2. ἀποκτεῖναι	α. απόκτηση β. αυτοκτονία
3. γεγενήμεθα	α. γέννηση β. γεμάτος
4. ἀμφοτέρων	α. αμφιθέατρο β. διαφορετικός
5. μηνὶ	α. μισητός β. μηνιαίος

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να συμπληρώνεται ορθά το νόημά της. Δύο φράσεις της στήλης Β περισσεύουν.

Α	Β
1. Ο Ξενοφώντας έζησε	α. η ειδολογική και χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα.
2. Οι Σπαρτιάτες παραχώρησαν στον εξόριστο Ξενοφώντα	β. σαφή, ακριβή και παραστατικό λόγο.
3. Με βάση τις «εσωτερικές μαρτυρίες» και τη μελέτη του ύφους είναι δυνατή	γ. αποκλειστικά την εποχή των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα.
4. Ο Ξενοφώντας στο έργο του <i>Έλληνικά</i> προσφέρει	δ. την περιπετειώδη πορεία της Αθήνας κατά τη διάρκεια του Πελοποννησιακού πολέμου ως την αποκατάσταση της αθηναϊκής δημοκρατίας το 403 π. Χ.
5. Ο Ξενοφώντας στο έργο του <i>Έλληνικά</i> χρησιμοποίησε κατά την αφήγηση των γεγονότων	ε. ένα μεγάλο κτήριο κοντά στην Ολυμπία, όπου συνέγραψε πολλά έργα.
	ζ. σύνθετο, πλούσιο και πυκνό λόγο.
	η. πολύ σημαντικές πληροφορίες για τα γεγονότα της περιόδου 411-362 π. Χ.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.4.§20-21

ΚΕΙΜΕΝΟ

Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὐφωνος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· «Ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποιήσαμεν, μετεσχῆκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἐορτῶν τῶν καλλίστων καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κεκινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας. Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἐταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδούμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἱ ἰδίων κερδέων ἔνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὀκτῶ μηνὶν ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Κλεόκριτος δὲ ... σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας».

Μονάδες 30

5. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω περιόδους λόγου της Νέας Ελληνικής με **ομόρριζα** (απλὰ ἢ σύνθετα) του ρήματος **πείθεσθε**, ὥστε να ολοκληρωθεῖ ορθὰ το νόημά τους:

- Ἦταν τόσο ..... ο πωλητής, ὥστε στο τέλος αγόρασα ὅλα τα ρούχα.
- Εἶναι ..... πόσο γρήγορα περνά ο χρόνος στις διακοπές!
- Εἶμαι ..... πως θα σου ἀρέσει ἡ σχολή που διάλεξες.
- Ἐχω μεγάλη..... πως στο τέλος θα τα καταφέρεις!
- Οἱ ..... του συχνά προκαλοῦν ἔνταση, ὅταν τις υποστηρίζει στις συζητήσεις με τους φίλους του.

Μονάδες 10

8. Να ἀντιστοιχίσετε το ὄνομα του κάθε ιστορικοῦ της Στήλης Α με τις ορθές ἀναφορές τῆς Στήλης Β.

A	B
1. Ο Θουκυδίδης	α. πίστευε στη μεγάλη ἀξία του Περικλή. β. δέχτηκε ἐπίδραση ἀπὸ τον Αγησίλαο.

2. Ο Ξενοφώντας	γ. τιμωρήθηκε με εξορία, επειδή δεν μπόρεσε να σώσει την Αμφίπολη, μια πόλη με ιδιαίτερη σημασία για την Αθήνα. δ. τιμωρήθηκε με εξορία, επειδή ακολούθησε τον Σπαρτιατικό στρατό στη μάχη της Κορώνειας. ε. συμμετείχε σε εκστρατεία εναντίον του Πέρση βασιλιά.
-----------------	---

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.4.§21-23.3

ΚΕΙΜΕΝΟ

«Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἐταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδούμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἱ ἰδίων κερδέων ἔνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὀκτῶ μηνὶ ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες. Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὔτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἀλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὐς πολλὰ κατεδακρύσαμεν». Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' αὐτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὑστεραία οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηντο ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐξὸν δ' ἡμῖν ... ἐν τῷ συνεδρίῳ.»

Μονάδες 30

5. Για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του αρχαίου διδαγμένου κειμένου να γράψετε μία περίοδο λόγου στη Νέα Ελληνική, όπου η συγκεκριμένη λέξη να χρησιμοποιείται **με διαφορετική σημασία** από αυτήν που έχει στο κείμενο: **μητρῶων, ἀμαρτάνοντες, ἀπήγαγον, ταπεινοί, διεφέροντο**. Μπορείτε να τη χρησιμοποιήσετε **σε οποιαδήποτε μορφή της (μέρος του λόγου, πτώση, αριθμό, γένος, ἐγκλίση, χρόνο)**.

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας εξορίστηκε από την Αθήνα	α. επειδή ακολούθησε τον Αγησίλαο στους Δελφούς για τους επινίκιους πανηγυρισμούς μετά τη μάχη στην Κορώνεια.

	β. επειδή απέτυχε να οδηγήσει τους Μύριους πίσω στην πατρίδα μετά τη μάχη στα Κούναξα και τον θάνατο του Κύρου.
2. Ο Ξενοφώντας, μετά την εξορία του από την Αθήνα,	α. κατέφυγε στη Σηστό, από όπου παρακολούθησε το τέλος του Πελοποννησιακού πολέμου.
	β. αποδέχθηκε την «προξενίαν», δηλαδή άδεια διαμονής στη Σπάρτη, που του προσφέρθηκε από τους Σπαρτιάτες.
3. Η προσωπικότητα και οι ιδέες του Ξενοφώντα επηρεάστηκαν από	α. τα ηγετικά προσόντα και την απλότητα της συμπεριφοράς του Αγησίλαου.
	β. την αποφασιστικότητα και τις πράξεις του Λύσανδρου.
4. Τα έργα του Ξενοφώντα χωρίζονται σε	α. πολιτικά, πολεμικά και ιδεολογικά.
	β. ιστορικά, σωκρατικά και διδακτικά.
5. Η συγγραφική προσφορά του Ξενοφώντα αναγνωρίστηκε	α. από τους φιλόλογους της Αλεξανδρινής εποχής (3ος-2ος αι. π.Χ.) που τον κατέτασαν μαζί με τον Ηρόδοτο και τον Θουκυδίδη.
	β. ήδη από τους συγχρόνους του λόγω της απλότητας του ύφους του και της ποικιλίας των θεμάτων του.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.4.§21-23.3

ΚΕΙΜΕΝΟ

«Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἑταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδούμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἱ ἰδίων κερδέων ἔνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὀκτῶ μηνὶ ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες. Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὔτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἀλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὐς πολλὰ κατεδακρύσαμεν». Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' αὐτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὑστεραία οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηντο ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐξὸν δ' ἡμῖν ... ἐν τῷ συνεδρίῳ.»

Μονάδες 30

5. Να βρείτε στο αρχαίο διδαγμένο κείμενο που σας δίνεται μία **ετυμολογικά συγγενή λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **επικερδής, επιστήμονας, ἔλλειψη, ἄξονας, παράταξη.**

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας εξορίστηκε από την Αθήνα	α. επειδή ακολούθησε τον Αγησίλαο στους Δελφούς για τους επινίκιους πανηγυρισμούς μετά τη μάχη στην Κορώνεια.
	β. επειδή απέτυχε να οδηγήσει τους Μύριους πίσω στην πατρίδα μετά τη μάχη στα Κούναξα και τον θάνατο του Κύρου.

2. Ο Ξενοφώντας, μετά την εξορία του από την Αθήνα,	α. κατέφυγε στη Σηστό, από όπου παρακολούθησε το τέλος του Πελοποννησιακού πολέμου.
	β. αποδέχθηκε την «προξενίαν», δηλαδή άδεια διαμονής στη Σπάρτη, που του προσφέρθηκε από τους Σπαρτιάτες.
3. Η προσωπικότητα και οι ιδέες του Ξενοφώντα επηρεάστηκαν από	α. τα ηγετικά προσόντα και την απλότητα της συμπεριφοράς του Αγησίλαου.
	β. την αποφασιστικότητα και τις πράξεις του Λύσανδρου.
4. Τα έργα του Ξενοφώντα χωρίζονται σε	α. πολιτικά, πολεμικά και ιδεολογικά.
	β. ιστορικά, σωκρατικά και διδακτικά.
5. Η συγγραφική προσφορά του Ξενοφώντα αναγνωρίστηκε	α. από τους φιλόλογους της Αλεξανδρινής εποχής (3ος-2ος αι. π.Χ.) που τον κατέτασαν μαζί με τον Ηρόδοτο και τον Θουκυδίδη.
	β. ήδη από τους συγχρόνους του λόγω της απλότητας του ύφους του και της ποικιλίας των θεμάτων του.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.4.§21-23.3

ΚΕΙΜΕΝΟ

«Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἑταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδούμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἳ ἰδίων κερδέων ἔνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὀκτῶ μηνὶ ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες. Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὔτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἀλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὓς πολλὰ κατεδακρῦσαμεν». Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' αὐτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὑστεραία οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηντο ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐξὸν δ' ἡμῖν ... ἐν τῷ συνεδρίῳ.»

Μονάδες 30

5. Να αντιστοιχίσετε καθεμία αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** νεοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Β περισσεύουν.

A	B
1. πατρῶων	α. έναρξη
2. κηδεστίας	β. πατροπαράδοτος
3. Ἐξὸν	γ. απουσία
4. ἄρχοντες	δ. πατριδογνωσία
5. προσακούειν	ε. ανυπακοή
	ζ. επικίνδυνος
	η. κηδεμόνας

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας εξορίστηκε από την Αθήνα	α. επειδή ακολούθησε τον Αγησίλαο στους Δελφούς για τους επινίκιους πανηγυρισμούς μετά τη μάχη στην Κορώνεια.
	β. επειδή απέτυχε να οδηγήσει τους Μύριους πίσω στην πατρίδα μετά τη μάχη στα Κούναξα και τον θάνατο του Κύρου.
2. Ο Ξενοφώντας, μετά την εξορία του από την Αθήνα,	α. κατέφυγε στη Σηστό, από όπου παρακολούθησε το τέλος του Πελοποννησιακού πολέμου.
	β. αποδέχθηκε την «προξενίαν», δηλαδή άδεια διαμονής στη Σπάρτη, που του προσφέρθηκε από τους Σπαρτιάτες.
3. Η προσωπικότητα και οι ιδέες του Ξενοφώντα επηρεάστηκαν από	α. τα ηγετικά προσόντα και την απλότητα της συμπεριφοράς του Αγησίλαου.
	β. την αποφασιστικότητα και τις πράξεις του Λύσανδρου.
4. Τα έργα του Ξενοφώντα χωρίζονται σε	α. πολιτικά, πολεμικά και ιδεολογικά.
	β. ιστορικά, σωκρατικά και διδακτικά.
5. Η συγγραφική προσφορά του Ξενοφώντα αναγνωρίστηκε	α. από τους φιλόλογους της Αλεξανδρινής εποχής (3ος-2ος αι. π.Χ.) που τον κατέτασαν μαζί με τον Ηρόδοτο και τον Θουκυδίδη.
	β. ήδη από τους συγχρόνους του λόγω της απλότητας του ύφους του και της ποικιλίας των θεμάτων του.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.4. §20-21

ΚΕΙΜΕΝΟ

Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὐφωνος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· «Ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποιήσαμεν, μετεσχῆκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἐορτῶν τῶν καλλίστων καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κεκινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας. Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἐταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδούμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἳ ἰδίων κερδέων ἔνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὀκτῶ μηνὶ ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Κλεόκριτος δὲ ... σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας».

Μονάδες 30

5. Να επιλέξετε ἀπὸ τῆς στήλης Β γιὰ καθεμία αρχαιοελληνικὴ λέξη τῆς στήλης Α τὴν **ορθή σημασία** τῆς σύμφωνα με τὸ κείμενο τοῦ Ξενοφώντα:

A	B
1. τῶν μυστῶν	α. οἱ μυστικοί β. οἱ μυημένοι στα Ελευσίγια μυστήρια
2. κατασιωπησάμενος	α. ἐπιβάλλω σιωπὴ β. ησυχάζω
3. σεμνοτάτων	α. ταπεινός β. σεβαστός
4. κοινωνοῦμεν	α. κοινωνικοποιούμαι β. συμμετέχω σε κάτι
5. παύσασθε	α. σταματῶ β. ησυχάζω

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να συμπληρώνεται ορθά το νόημά της. Τρεις φράσεις της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. Ο Θουκυδίδης πίστευε στη μεγάλη αξία	α. την αμεροληψία και το βάθος
2. Κατά τον Ξενοφώντα η ήττα των Σπαρτιατών από τους Θηβαίους οφείλεται	του προβληματισμού του. β. του Περικλή.
3. Σε αρκετά σημεία του έργου του ο Θουκυδίδης προβάλλει ως βασικά κίνητρα για τον πόλεμο	γ. την πλεονεξία και τη φιλοτιμία. δ. το 431 π.Χ. και εξής.
4. Ο Ξενοφώντας εξιστορεί τον Πελοποννησιακό πόλεμο από	ε. το 411 π.Χ. και εξής. ζ. σε θεϊκή τιμωρία.
5. Ο Ξενοφώντας εντυπωσιάστηκε από την προσωπικότητα	η. του Αγησίλαου. θ. στην απλότητα του ύφους του.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.4.§21-23.3

ΚΕΙΜΕΝΟ

«Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἐταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδούμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἱ ἰδίων κερδέων ἔνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὀκτῶ μηνὶ ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες. Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὔτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἀλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὐς πολλὰ κατεδακρῦσαμεν». Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' αὐτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὑστεραία οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηντο ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐξὸν δ' ἡμῖν ... ἐν τῷ συνεδρίῳ»

Μονάδες 30

5. Να αντιστοιχίσετε καθεμία νεοελληνική λέξη της στήλης Α με την **ετυμολογικά συγγενή** της αρχαιοελληνική λέξη της στήλης Β. Δύο λέξεις στη στήλη Α περισσεύουν.

A	B
1. συνεταιρισμός	α. μητρῶων
2. συνεργασία	β. ἐταιρίας
3. ενέδρα	γ. αἰδούμενοι
4. επιστολή	δ. ἐπίστασθε
5. μήτρα	ε. συνεδρίῳ
6. επιστήμη	
7. αναίδεια	

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

Α	Β
1. Ο Ξενοφώντας εξορίστηκε από την Αθήνα	<p>α. επειδή ακολούθησε τον Αγησίλαο στους Δελφούς για τους επινίκιους πανηγυρισμούς μετά τη μάχη στην Κορώνεια.</p> <p>β. επειδή απέτυχε να οδηγήσει τους Μύριους πίσω στην πατρίδα μετά τη μάχη στα Κούναξα και τον θάνατο του Κύρου.</p>
2. Ο Ξενοφώντας, μετά την εξορία του από την Αθήνα,	<p>α. κατέφυγε στη Σηστό, από όπου παρακολούθησε το τέλος του Πελοποννησιακού πολέμου.</p> <p>β. αποδέχθηκε την «προξενίαν», δηλαδή άδεια διαμονής στη Σπάρτη, που του προσφέρθηκε από τους Σπαρτιάτες.</p>
3. Η προσωπικότητα και οι ιδέες του Ξενοφώντα επηρεάστηκαν από	<p>α. τα ηγετικά προσόντα και την απλότητα της συμπεριφοράς του Αγησίλαου.</p> <p>β. την αποφασιστικότητα και τις πράξεις του Λύσανδρου.</p>
4. Τα έργα του Ξενοφώντα χωρίζονται σε	<p>α. πολιτικά, πολεμικά και ιδεολογικά.</p> <p>β. ιστορικά, σωκρατικά και διδακτικά.</p>
5. Η συγγραφική προσφορά του Ξενοφώντα αναγνωρίστηκε	<p>α. από τους φιλολόγους της Αλεξανδρινής εποχής (3ος-2ος αι. π.Χ.) που τον κατέτασαν μαζί με τον Ηρόδοτο και τον Θουκυδίδη.</p> <p>β. ήδη από τους συγχρόνους του λόγω της απλότητας του ύφους του και της ποικιλίας των θεμάτων του.</p>

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.4. §21-23.3

ΚΕΙΜΕΝΟ

«Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἐταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδούμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἱ ἰδίων κερδέων ἔνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὀκτῶ μηνὶ ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες. Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὗτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἀλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὐς πολλὰ κατεδακρῦσαμεν». Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' αὐτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὑστεραία οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηντο ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐξὸν δ' ἡμῖν ... ἐν τῷ συνεδρίῳ.»

Μονάδες 30

5. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω περιόδους λόγου της Νέας Ελληνικής με το κατάλληλο **ομόρριζο** (απλό ή σύνθετο) της λέξης του κειμένου που σας δίνεται, ώστε να ολοκληρωθεί ορθά το νόημά τους:

- **κηδεστίας**: Στην εκδήλωση του σχολείου προσκλήθηκαν οι γονεῖς και ..... των μαθητῶν/τριῶν.
- **κοινωνοῦμεν**: Στις σχέσεις των ἀνθρώπων εἶναι ἀπαραίτητη ἡ .....
- **πατρίδα**: Ὁ ὕμνος εἰς τὴν Ἐλευθερίαν τοῦ Διονυσίου Σολωμοῦ εἶναι ἓνα ..... ποίημα.
- **ἔχθιστον**: Οἱ σχέσεις μεταξύ ἀντίπαλων κρατῶν εἶναι .....
- **συνεδρίῳ**: Ὁ Σύλλογος Διδασκόντων θα ..... ἀύριο.

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία ἀπὸ τις φράσεις τῆς στήλης Α με μία φράση τῆς στήλης Β, ὥστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

Α	Β
1. Ο Ξενοφώντας εξορίστηκε από την Αθήνα	<p>α. επειδή ακολούθησε τον Αγησίλαο στους Δελφούς για τους επινίκιους πανηγυρισμούς μετά τη μάχη στην Κορώνεια.</p> <p>β. επειδή απέτυχε να οδηγήσει τους Μύριους πίσω στην πατρίδα μετά τη μάχη στα Κούναξα και τον θάνατο του Κύρου.</p>
2. Ο Ξενοφώντας, μετά την εξορία του από την Αθήνα,	<p>α. κατέφυγε στη Σηστό, από όπου παρακολούθησε το τέλος του Πελοποννησιακού πολέμου.</p> <p>β. αποδέχθηκε την «προξενίαν», δηλαδή άδεια διαμονής στη Σπάρτη, που του προσφέρθηκε από τους Σπαρτιάτες.</p>
3. Η προσωπικότητα και οι ιδέες του Ξενοφώντα επηρεάστηκαν από	<p>α. τα ηγετικά προσόντα και την απλότητα της συμπεριφοράς του Αγησίλαου.</p> <p>β. την αποφασιστικότητα και τις πράξεις του Λύσανδρου.</p>
4. Τα έργα του Ξενοφώντα χωρίζονται σε	<p>α. πολιτικά, πολεμικά και ιδεολογικά.</p> <p>β. ιστορικά, σωκρατικά και διδακτικά.</p>
5. Η συγγραφική προσφορά του Ξενοφώντα αναγνωρίστηκε	<p>α. από τους φιλόλογους της Αλεξανδρινής εποχής (3ος-2ος αι. π.Χ.) που τον κατέτασαν μαζί με τον Ηρόδοτο και τον Θουκυδίδη.</p> <p>β. ήδη από τους συγχρόνους του λόγω της απλότητας του ύφους του και της ποικιλίας των θεμάτων του.</p>

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.4.§21-23.3

ΚΕΙΜΕΝΟ

«Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἐταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδούμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἱ ἰδίων κερδέων ἔνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὀκτῶ μηνὶ ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες. Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὔτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἀλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὓς πολλὰ κατεδακρῦσαμεν». Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' αὐτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὑστεραία οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηντο ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐξὸν δ' ἡμῖν ... ἐν τῷ συνεδρίῳ.»
Μονάδες 30
5. Να βρείτε στο κείμενο που σας δίνεται μία **ομόρριζη λέξη** για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις της Νέας Ελληνικής: **μητρότητα, ακοινώνητος, αναιδής, ακουστικό, διαγωγή.**
Μονάδες 10
8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας εξορίστηκε από την Αθήνα	α. επειδή ακολούθησε τον Αγησίλαο στους Δελφούς για τους επινίκιους πανηγυρισμούς μετά τη μάχη στην Κορώνεια.
	β. επειδή απέτυχε να οδηγήσει τους Μύριους πίσω στην πατρίδα μετά τη μάχη στα Κούναξα και τον θάνατο του Κύρου.

2. Ο Ξενοφώντας, μετά την εξορία του από την Αθήνα,	α. κατέφυγε στη Σηστό, από όπου παρακολούθησε το τέλος του Πελοποννησιακού πολέμου.
	β. αποδέχθηκε την «προξενίαν», δηλαδή άδεια διαμονής στη Σπάρτη, που του προσφέρθηκε από τους Σπαρτιάτες.
3. Η προσωπικότητα και οι ιδέες του Ξενοφώντα επηρεάστηκαν από	α. τα ηγετικά προσόντα και την απλότητα της συμπεριφοράς του Αγησίλαου.
	β. την αποφασιστικότητα και τις πράξεις του Λύσανδρου.
4. Τα έργα του Ξενοφώντα χωρίζονται σε	α. πολιτικά, πολεμικά και ιδεολογικά.
	β. ιστορικά, σωκρατικά και διδακτικά.
5. Η συγγραφική προσφορά του Ξενοφώντα αναγνωρίστηκε	α. από τους φιλόλογους της Αλεξανδρινής εποχής (3ος-2ος αι. π.Χ.) που τον κατέτασαν μαζί με τον Ηρόδοτο και τον Θουκυδίδη.
	β. ήδη από τους συγχρόνους του λόγω της απλότητας του ύφους του και της ποικιλίας των θεμάτων του.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.4.§21-23.3

ΚΕΙΜΕΝΟ

«Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἐταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδούμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἱ ἰδίων κερδέων ἔνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὀκτῶ μηνὶ ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες. Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὗτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἄλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὐς πολλὰ κατεδακρῦσαμεν». Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' αὐτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὑστεραία οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηντο ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐξὸν δ' ἡμῖν ... ἐν τῷ συνεδρίῳ.»

Μονάδες 30

5. Να επιλέξετε ἀπὸ τῆς στήλης Β γιὰ καθεμία ἀρχαιοελληνικὴ λέξη τῆς στήλης Α τὴν **ορθή σημασία** τῆς σύμφωνα με τὸ κείμενο τοῦ Ξενοφώντα:

A	B
1. κηδεστίας	α. συγγένεια ἐξ ἀγχιστείας β. κηδεμονία
2. αἰδούμενοι	α. συγχωρῶ β. σέβομαι
3. πολιτεύεσθαι	α. κυβερνῶ, διοικῶ β. ζωὸς πολίτης
4. προσακούειν	α. κρυφακούω β. ἀκούω ἐπίσης
5. διεφέροντο	α. διαφωνῶ β. εἶμαι διαφορετικὸς

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας εξορίστηκε από την Αθήνα	α. επειδή ακολούθησε τον Αγησίλαο στους Δελφούς για τους επινίκιους πανηγυρισμούς μετά τη μάχη στην Κορώνεια.
	β. επειδή απέτυχε να οδηγήσει τους Μύριους πίσω στην πατρίδα μετά τη μάχη στα Κούναξα και τον θάνατο του Κύρου.
2. Ο Ξενοφώντας, μετά την εξορία του από την Αθήνα,	α. κατέφυγε στη Σηστό, από όπου παρακολούθησε το τέλος του Πελοποννησιακού πολέμου.
	β. αποδέχθηκε την «προξενίαν», δηλαδή άδεια διαμονής στη Σπάρτη, που του προσφέρθηκε από τους Σπαρτιάτες.
3. Η προσωπικότητα και οι ιδέες του Ξενοφώντα επηρεάστηκαν από	α. τα ηγετικά προσόντα και την απλότητα της συμπεριφοράς του Αγησίλαου.
	β. την αποφασιστικότητα και τις πράξεις του Λύσανδρου.
4. Τα έργα του Ξενοφώντα χωρίζονται σε	α. πολιτικά, πολεμικά και ιδεολογικά.
	β. ιστορικά, σωκρατικά και διδακτικά.
5. Η συγγραφική προσφορά του Ξενοφώντα αναγνωρίστηκε	α. από τους φιλόλογους της Αλεξανδρινής εποχής (3ος-2ος αι. π.Χ.) που τον κατέτασαν μαζί με τον Ηρόδοτο και τον Θουκυδίδη.
	β. ήδη από τους συγχρόνους του λόγω της απλότητας του ύφους του και της ποικιλίας των θεμάτων του.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.4.§20-21

ΚΕΙΜΕΝΟ

Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὐφωνος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· «Ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποιήσαμεν, μετεσχῆκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἑορτῶν τῶν καλλίστων, καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κекινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας. Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἑταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδοῦμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἱ ἰδίων κερδέων ἕνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὀκτῶ μηνσὶν ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Κλεόκριτος δὲ ... σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας».

Μονάδες 30

5. Να επιλέξετε ἀπὸ τὴ στήλη Β γιὰ καθεμία ἀρχαιοελληνικὴ λέξη τῆς στήλης Α τὴν **ορθή σημασία** τῆς σύμφωνα με τὸ κείμενο τοῦ Ξενοφώντα:

A	B
1. μυστῶν	α. μυστικός β. αὐτὸς που ἔχει εἰσαχθεῖ στα μυστήρια
2. κατασιωπησάμενος	α. σωπαίνω, ησυχάζω β. προκαλῶ ησυχία
3. κοινῆς	α. συνηθισμένη, κανονικὴ β. που ἀνήκει σε πολλοὺς ἢ σε ὅλους
4. πείθεσθε	α. υπακούω β. ἀλλάζω τὴν γνώμη κάποιου
5. κερδέων	α. ωφέλεια β. δόλια τεχνάσματα

Μονάδες 10

8. Να αντιστοιχίσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α του παρακάτω πίνακα με μία φράση από τη στήλη Β που συμπληρώνει ορθά το νόημά της.

Α	Β
1. Ο Ξενοφώντας εξορίστηκε από την Αθήνα επειδή	α. συντάχθηκε με το μέρος των Σπαρτιατών στη μάχη της Κορώνειας το 394 π.Χ.
	β. δεν κατάφερε να σώσει την Αμφίπολη από τους Σπαρτιάτες το 424 π.Χ.
	γ. συμμετείχε στη μάχη των Λεύκτρων το 371 π.Χ.
2. Το έργο του Ξενοφώντα <i>Έλληνικά</i>	α. έχει διδακτικό περιεχόμενο.
	β. έχει ιστορικό περιεχόμενο.
	γ. έχει φιλοσοφικό περιεχόμενο.
3. Ο Ξενοφώντας διέθετε	α. σαφήνεια και απόλυτη ακρίβεια στην έκφρασή του.
	β. διεισδυτικότητα και βαθιά φιλοσοφημένη πολιτική σκέψη.
	γ. τη ρητορική δεινότητα των σοφιστών.
4. Ο Ξενοφώντας μένοντας σταθερός στις ιδέες του	α. επιδοκιμάζει τα μειονεκτήματα και τις ακρότητες της αθηναϊκής δημοκρατίας.
	β. περιγράφει με εντιμότητα τις αγκυρότητες των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα.
	γ. δικαιολογεί την αυθαιρεσία και την ανηθικότητα της τυραννικής εξουσίας.
5. Το έργο του Ξενοφώντα <i>Έλληνικά</i>	α. είναι το μόνο ιστορικό σύγγραμμα του 5 ^{ου} αι. π.Χ.
	β. εξιστορεί τα γεγονότα της περιόδου 411-362 π.Χ.
	γ. εξιστορεί τα γεγονότα της περιόδου 431-404 π.Χ.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.4.§20-21

ΚΕΙΜΕΝΟ

Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὐφῶνος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· «Ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποιήσαμεν, μετεσχῆκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἑορτῶν τῶν καλλίστων καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κекινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας. Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἑταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδούμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἳ ἰδίῳν κερδέων ἕνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὀκτῶ μηνὶ ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Κλεόκριτος δὲ ... σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας».

Μονάδες 30

5. Να επιλέξετε ἀπὸ τῆς στήλης Β γιὰ καθεμία ἀρχαιοελληνικὴ λέξη τῆς στήλης Α τὴν **ορθή σημασία** τῆς σύμφωνα με τὸ κείμενο τοῦ Ξενοφώντα:

A	B
1. ἀποκτεῖναι	α. σκοτώνω, φονεύω β. ταλαιπωροῦμαι μέχρι θανάτου
2. κακὸν	α. δύσμορφο, ἀσχημο β. δυστυχία, συμφορά
3. κοινωνοῦμεν	α. συμμετέχω σε κάτι β. συναναστρέφομαι
4. αἰδούμενοι	α. ντρέπομαι β. σέβομαι τὴ δυστυχία
5. πολεμοῦντες	α. λογομαχώ β. μάχομαι

Μονάδες 10

8. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Ξενοφώντας

- α. εντυπωσιάστηκε από την προσωπικότητα του Αγησίλαου και τον ακολούθησε μαζί με τον σπαρτιατικό στρατό, στη μάχη της Κορώνειας (394 π.Χ.).
- β. δέχτηκε βαθύτατη επίδραση στην προσωπικότητα και στις ιδέες του από τον Περικλή.
- γ. δεν διαθέτει σαφήνεια και ακρίβεια στην έκφρασή του.
- δ. παρεμβάλλει ποιητικές εκφράσεις στο κείμενό του και χρησιμοποιεί το απλοποιημένο αττικό ιδίωμα (στο λεξιλόγιο, στο τυπικό και στη σύνταξη).
- ε. έγραψε, μεταξύ άλλων, τα έργα *Κύρου Ανάβασις* και *Κύρου Παιδεία*.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.4.§21-23.3

ΚΕΙΜΕΝΟ

«Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἐταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδούμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἱ ἰδίων κερδέων ἔνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὀκτῶ μηνὶ ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες. Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὗτοι τὸν πάντων αἴσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἀλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὐς πολλὰ κατεδακρύσαμεν». Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' αὐτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὑστεραία οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηον ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐξὸν δ' ἡμῖν ... ἐν τῷ συνεδρίῳ.»

Μονάδες 30

5. Να επιλέξετε ἀπὸ τὴ στήλη Β γιὰ καθεμία ἀρχαιοελληνικὴ λέξη τῆς στήλης Α τὴν **ορθή σημασία** τῆς σύμφωνα με τὸ κείμενο τοῦ Ξενοφώντα:

A	B
1. ἀνοσιωτάτοις	α. ἀνίερος, βέβηλος β. χωρὶς νεκρικές τελετές
2. πολιτεύεσθαι	α. κυβερνῶ β. ζῶ ὡς πολίτης
3. ἐπίστασθε	α. γνωρίζω καλά β. ἔχω ἐπιστημονικὴ μὀρφωση
4. ταπεινοὶ	α. υπάκουος β. θλιμμένος
5. συνεδρίῳ	α. συμβούλιο ἀντιπροσώπων β. χώρος συνδιασκέψεων

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

Α	Β
1. Ο Ξενοφώντας εξορίστηκε από την Αθήνα	α. επειδή ακολούθησε τον Αγησίλαο στους Δελφούς για τους επινίκιους πανηγυρισμούς μετά τη μάχη στην Κορώνεια.
	β. επειδή απέτυχε να οδηγήσει τους Μύριους πίσω στην πατρίδα μετά τη μάχη στα Κούναξα και τον θάνατο του Κύρου.
2. Ο Ξενοφώντας, μετά την εξορία του από την Αθήνα,	α. κατέφυγε στη Σηστό, από όπου παρακολούθησε το τέλος του Πελοποννησιακού πολέμου.
	β. αποδέχθηκε την «προξενίαν», δηλαδή άδεια διαμονής στη Σπάρτη, που του προσφέρθηκε από τους Σπαρτιάτες.
3. Η προσωπικότητα και οι ιδέες του Ξενοφώντα επηρεάστηκαν από	α. τα ηγετικά προσόντα και την απλότητα της συμπεριφοράς του Αγησίλαου.
	β. την αποφασιστικότητα και τις πράξεις του Λύσανδρου.
4. Τα έργα του Ξενοφώντα χωρίζονται σε	α. πολιτικά, πολεμικά και ιδεολογικά.
	β. ιστορικά, σωκρατικά και διδακτικά.
5. Η συγγραφική προσφορά του Ξενοφώντα αναγνωρίστηκε	α. από τους φιλόλογους της Αλεξανδρινής εποχής (3ος-2ος αι. π.Χ.) που τον κατέτασαν μαζί με τον Ηρόδοτο και τον Θουκυδίδη.
	β. ήδη από τους συγχρόνους του λόγω της απλότητας του ύφους του και της ποικιλίας των θεμάτων του.

Μονάδες 10

Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2.4.§21-23.3

ΚΕΙΜΕΝΟ

«Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἐταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδούμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἱ ἰδίων κερδέων ἔνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὀκτῶ μηνὶ ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες. Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὗτοι τὸν πάντων αἴσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἀλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὐς πολλὰ κατεδακρύσαμεν». Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' αὐτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὑστεραία οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηον ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐξὸν δ' ἡμῖν ... ἐν τῷ συνεδρίῳ.»

Μονάδες 30

5. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω περιόδους λόγου της Νέας Ελληνικής με **ομόρριζα** (απλά ή σύνθετα) του ρηματικού τύπου **διεφέροντο**, ώστε να ολοκληρωθεί ορθά το νόημά τους:

- Ασχολείται με το θέατρο και το χορό· αποτελούν τα κυριότερα ..... της.
- Η μετακίνηση των μαθητών/τριών στο θέατρο θα γίνει με τουριστικό .....
- Το έργο της ανάπλασης της πλατείας απαιτούσε πολλά χρήματα και γι' αυτό θεωρήθηκε οικονομικά ..... από το Δημοτικό Συμβούλιο.
- Η Σελήνη περιστρέφεται καθημερινά γύρω από τη Γη· είναι ο ..... της Γης.
- Η ανάθεση της εκδρομής δόθηκε στο πρακτορείο με την οικονομικότερη .....

Μονάδες 10

8. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

A	B
1. Ο Ξενοφώντας εξορίστηκε από την Αθήνα	α. επειδή ακολούθησε τον Αγησίλαο στους Δελφούς για τους επινίκιους πανηγυρισμούς μετά τη μάχη στην Κορώνεια.
	β. επειδή απέτυχε να οδηγήσει τους Μύριους πίσω στην πατρίδα μετά τη μάχη στα Κούναξα και τον θάνατο του Κύρου.
2. Ο Ξενοφώντας, μετά την εξορία του από την Αθήνα,	α. κατέφυγε στη Σηστό, από όπου παρακολούθησε το τέλος του Πελοποννησιακού πολέμου.
	β. αποδέχθηκε την «προξενίαν», δηλαδή άδεια διαμονής στη Σπάρτη, που του προσφέρθηκε από τους Σπαρτιάτες.
3. Η προσωπικότητα και οι ιδέες του Ξενοφώντα επηρεάστηκαν από	α. τα ηγετικά προσόντα και την απλότητα της συμπεριφοράς του Αγησίλαου.
	β. την αποφασιστικότητα και τις πράξεις του Λύσανδρου.
4. Τα έργα του Ξενοφώντα χωρίζονται σε	α. πολιτικά, πολεμικά και ιδεολογικά.
	β. ιστορικά, σωκρατικά και διδακτικά.
5. Η συγγραφική προσφορά του Ξενοφώντα αναγνωρίστηκε	α. από τους φιλόλογους της Αλεξανδρινής εποχής (3ος-2ος αι. π.Χ.) που τον κατέτασαν μαζί με τον Ηρόδοτο και τον Θουκυδίδη.
	β. ήδη από τους συγχρόνους του λόγω της απλότητας του ύφους του και της ποικιλίας των θεμάτων του.

Μονάδες 10